

مہینہ او جگرہ

علم گل سہر

مینہ او جگرہ

((ناول))

لیکوال: علم گل سحر

کتاب پيژندنه:

نوم:	مينه او جگړه (ناول)
ليکوال:	علم گل سحر
خپرونکي:	د قلم نړيواله ټولنه
چاپ چارې:	لينا شريفي
د پښتني طرحه:	ژکفر حسيني
کمپوز:	فريد احمد يوسفزي
چاپځای:	ميوند خپرندويه ټولنه کابل.
تيليفون:	۰۷۰۲۸۴۹۵۴، ډجيتال: ۲۱۱۰۳۵۶۹

گرځنده تيلفون: ۰۷۰۲۱۷۰۱۲

برېښنالیک: sahar_roman@yahoo.com

د چاپ حقوق خوندي دي.

دده آثار دادي:

چاپ آثار:

- ۱_ د لمر جنازه د شعرونو ټولگه (۱۳۷۷)
- ۲_ د پاریال خوبونه // (۱۳۸۰)
- ۳_ مینه او وسواس د لنډو کیسو ټولگه (۱۳۸۳)
- ۴_ پاس سپوږمۍ ده، لاندې ته یې _ د شعرونو ټولگه (۱۳۸۵)
- ۵_ شیطان خراغ د طنزیه کیسو ټولگه (۱۳۸۵)
- ۶_ مینه او جگره (ناول) همدا اثر

نا چاپ آثار:

- ۱_ د ښاپیری په لټه (د لنډو کیسو ټولگه)
- ۲_ خوته مې ونه لیدې (د شعرونو ټولگه)
- ۳_ کله چې مور وځاندي (د ماشومانو لپاره شعرونه)
- ۴_ د متلونو کیسې
- ۵_ کاروانونه د بکوا په دښت تیرېږي (د سندرونو او نارو په باب څېړنیز اثر)
- ۶_ تاریخچه و فهرست مجله عرفان (اثر تحقیقی)
- ۷_ ژوند په شپو کې (څېړنیز اثر)

ښاغلی سحر په آزادي راډیو کې په ژورنالېستیکو کارونو سربېره د قلم د ادبي مجلې مسوول مدیر او د لمر تلویزیون د عمومي ادیتري دنده هم په غاړه لري. د علم گل سحر زیاتې مقالې او مضمونونه د هیواد په دننه او بهر کې په جریدو او مجلو کې خپاره شوي دي. دده شعرونه او داستانونه په هالنډي او انګلیسي ژبو هم ژباړل شوي دي. دده د لازياتو بریو په هبله.

ومان نیازی

ناول

مینہ او جگرہ

مینه او جگره

یو رښتینی انځور

کله چې سپړی د ښاغلي علم گل سحر د شعر او ادب په کرونده ورگډیږی، نو په لومړي سر کې سحر د شاعر په توگه مطرح کیږي او (د لمر جنازه)، (د پاریال خوبونه) او (پاس سپوږمۍ ده - لاندې ته یې) شعري ټولگې یې مخې ته راځي. خو کله چې یو څو گامه پر مخ پسې واخلي، نو بیا د (مینه او وسواس) په نامه د کیسو تالې او تختې هم گوري. څه وخت چې د کروندې منع ته ورسیږي، نو بیا هلته د (مینه او جگره) په نامه د سحر یو داسې په زړه پورې ناول د سپړي سترگوته دریږي چې، په هغه کې د مینې او جگرې د حالاتو رښتینی انځور په ښکلي طرز کښل شوی دی.

علم گل سحر نه یوازې په شخصي ژوند او له دوستانو سره په خوږو مجلسونو کې د مینې، محبت او صمیمیت سمبول دی، بلکې په شعر، لنډو کیسو او دغه راز دغه ناول کې یې هم دغه خوی او خوشبويي محسوسیږي. نو ځکه د شاعرانو او ادیبانو په منع کې د مینې او ښکلا د مفسر او بیانوونکي شاعر په توگه پیژندل شوی دی.

موږ د دغه ناول په مرسته څو کاله مخکې د زړمت له حالاتو او له اړوندو پېښو سره بلد یږو او هلته یو فکري سفر کولی شو. مونږ لیدای شو

چې. هلته ژوند په څه ډول حالاتو کې تیر شوی دی. موږ د دغه ناول په مرسته پوهیدای شو چې، هلته د پوځي استعدادونو کمی نه، بلکې د سیاست پوهانو کمی دی. دغه ناول لوستونکي ته د هماغه دوران کرکېچن حالات ورنښي چې، ټولنه څنگه د ډول ډول بحرانونو په ژور او نه اټکل کېدونکي خړ او برگ حال کې غوټې وهي. دا ناول د زرمېل د ریښتینو پېښویو خوندوره نثري تابلو ده. تاسې وگورئ، ددې ناول ژبه څومره خوندوره ده:

«یوې الوتکې اور اخیستی و او لکه د برات په شپه د اور له لکرې څخه په تیلو او زرنو ککړه ټوټه په ځمکه ولویده.»
بیا څه ښه وایي:

«ملوک د توتو میلی نه وې لیدلې، خو په دې باره کې یې ډیرې کیسې اوریدلې وې. ده ته ویل شوي ول، چې په وطن کې په کومه ویا له کیني، نو مینځلې میوې په اوبو کې درته راځي. ملوک په همدغې مینه وطن ته راغلی و.»

کله چې زه د لیکوال د ناول په دغه تخته او تاله باندې په مینه مینه او خوند خوند وگرځیدم او په یوه او بله خوا مې گز او گام کړه او سوچ مې پرې وواهه، نو په دغه کیسه کې مې دخپل زړه خبرې وموندې. سحر مې یوځل بیا د یوه خوږ او صمیمی انسان، شاعر، ادیب او لیکوال په توگه مخې ته ودریده. پوره باور دی چې، دا کتاب به ډیر لوستونکي پیدا کړي او د یوزیات شمیر شاعرانو، لیکوالو او ادب پوهانو د مطالعې وړ کتاب او هغه د چا خبره، د خوب د کټ د سر کتاب به شي.

زموږ په خوږه پښتو ژبه کې د ناولونو او رومانونو ډېر کمی دی. ځکه ویلی شو چې، سحر د ادب په دغه مزله کې ډېر ښه انتخاب کړی دی او دا کتاب د موضوعاتو له پلوه هم خوندور او عام فهم دی. بله دا چې دا

ناول ځکه بنکلی ناول دی چې، زموږ د افغاني ټولنې ځانگړې کلتوري ځانگړتیاوې لري او د افغاني ټولنې د پښتني خصوصیاتو په رنگ او خوند رنگین دی.

ددې ناول د پېښو سیمه د زرمټ سیمه ده او ورسره د شاوخوا سیمو د حالاتو اغیزهم لري. نو ځکه دا ناول دهماغه دوران د زرمټ د سیمې د حالاتو هینداره بللی شو.

د اثر لیکوال موږ ته راښيي چې، مونږ باید د جگرې په وړانیو پټې سترگې تیرنه شو. دلته ډیر یادونه او کیسې ښخې او کرل شوې دي. له دغو حالاتو یو سبق اخیستل په کار دی او دا کتاب له موږ او تاسو سره ددې هیواد د دوست او دښمن په پیژندنه کې هم ډیره مرسته کولی شي. څوک چې خپل یاران، دوستان او دښمنان ښه وپیژني، هغه په راتلونکي ژوند کې کامیابیدای هم شي.

د اثر د خاوند کامیابي په دې کې ده چې، هغه د جنگ په سختو حالاتو کې مینه ترسیم کړې ده.

یوځای داسې لیکي: «د ملوک د ځوانۍ کیسود گودرونو او تنورونو غاړې تودې ساتلې وې. چې هر چیرې به تیریده، پیغلو به له نیمکښو پلونو څاره، نو ځکه یې چندان پام وروانه وښت!».

ددغه اثر څښتن په ناول کې ډیر ورو ورو د خپل قلم نوک کښ کاري او ښه په احتیاط او تدبیر سره دا کار کوي. ځکه ریښتینې پېښې انځوروي او د رښتینو پېښو انځور پوره احتیاط غواړي او دا د ناول یوه ډیره مهمه اړتیا او تاریخي ضرورت دی. که موږ وغواړو چې، خپل ادب له نړیوال ادب سره ونښلوو، نو په کار داده چې، دغه ادبي جریانونه وڅیړو او بیا لیکنه پرې وکړو.

لنډه دا چې

دا ناول په اصل کې یوې داسې سړې اویخې بستري ته ورته اثر دی چې، سړی پکې ننوزي او هرڅومره چې ځان گرموي چې خوب ورشي، نه گرمیږي، ان بېخې یې گڼی نیسي او خوب یې تښتوي.

په ډیر ادب

محمد نبي صلاحي

لومړۍ څپرکۍ

خپل کلاشنکوف يې د سينځلې له ونې سره ودر اوو، پخپله د رود په غاړه په ډبره کيناست، مخ ته يې دوه لپې اوبه واچولې په اوبوکې يې لاس تپت کړ شگې او وړې ډبرې يې را واخيستې بيرته يې د اوبو په منځ کې وشيندلې، کبانو يوې بلې خواته منډې کړې.

ملوک له ځايه را ولاړ شو له رود څخه د جلا شوې ويالې له غاړې يې خوډکې شنشوبي راوشکول، بيرته په هماغه ځای کيناست، شنشوبي يې په اوبوکې ووهل، خوله يې له اوبو ډکه کړه اوبه يې بيرته څنگ ته وپاشلې، د شنشوبي يوډکې يې راپرې کړ د خپلو غاښونو په پاکولو لگيا شو، په خوله يې اوبه تيرې کړې.

له جيبه يې په مريو جوړه هنداره راويسته، خپل غاښونه يې پکې وليدل د هندارې د مريو په ننداره بوخت شو بيرته يې جيب ته واچوله د جيب په کښتنې برخه يې بيا لاس وواهه چې د هيندارې له ځای په ځای کيدلو ځان ډاډه کړي، سوړ اسويلی يې له خولې ويوست يولاس يې موتي کړ او خپل تندي يې پرې تکیه کړ.

د مجاهدينو د خدا غږ يې د چرتونو لړۍ وشلوله د هغوی خواته يې وکتل. سړيې وښوراوو بيرته يې په زنگنو کښود.

په ناستو کسانو کې يوه هغه بل چې د خپل کلاشنکوف په

نشانخای یې لوبې کولې په منټ کیکش، چې هغه وروکتل نو په سترگو
یې د ملوک خواته اشاره وکړه چې معنی یې دا وه:

— ده ته گوره څنگه په چورتو کې ډوب دی.

هغه ورته وویل:

— ملوک نن ډیر خپه معلومېږي لکه چې خپله پیغله کوژدنه یې

یادېږي. بیا یې دا بل ته مخ وروړاوه:

— که څنگه انوره زه چې ورته گورم خو چې قوه رارسېږي دی به د

خسر کره رانه تېښتیدلې وي.

ټولو وخنډل:

انور په تائید وویل:

— واللہ نن یې خونده نشته، زوی یې مړ کې چې دا ولې؟

شیرمحمد خپل څنگ ته په خاورو کې نسوار توکړل وې ویل:

— که رېښتیا ووايم په موږ او تاسې کې خو اصلي جنگ ده کاوه خو

اوس داسې معلومېږي چې د شپېتو پریڅو ورځ په ورځ کمی دی، لکه چې

دده هم نن ....

دړمحمد یې خبره غوڅه کړه:

— نه داسې مه وایه ملوک خونام خدای زمري دی زمري نه دې دي

اوریدلي چې وایی:

توره به هغه سړی وکړي

چې یا مین وي یا یې پیغله ناسته وینه

دی هم مین دی او هم یې پیغله ناسته ده چې یو وارې قوه را ورسېږي

ته یې بیا گوره.

د لوی دولتي کتار د راتلو آواز په یوه ورځ کې په ټوله زرمه کې

خوره شوه. دې آوازې د سیمې خلک و اړخطا کړي ول. له سرک سره نږدې د

کلیو خلکو د غره لمنو او یا لرې کلیو ته کډې وکړې، دوی یوازې څه کالي
او د دوو دریو ورځو خرڅ ورسره اخیستی و.

ځینې په لرې پرتو کلیو کې د خپلو دوستانو کره ولاړل چاچې څوک نه
لرل په غره کې یې کډې واړولې.

اوس نو د سرک شاوخوا کلي ټول له خلکو تش شوي ول.

نه د کلیو په بامونو د بیرغونو په څیر هغه پخوانی لوگي په رپا ول،
نه هم د کورونو او کلاوو مخې ته ماشومان لیدل کیدل چې په خاورو او
پوټیو کې به یې لوبې کولې.

بس یواځې د سپو غیا وه، چې کله کله به له کوم کور څخه واوریدل
شوه، هغه هم غیا نه وه یواځې یوه کوکاره به وه چې د کلي غمجنه څیره به
یې لا پسې ډاروونکې کړه، تیره شپه خو مجاهدینو هم زړه ونه کړ چې کلي
ته ولاړشي او د ورسپارل شویو مالونو او حیواناتو احوال واخلي.

که څه هم باد او دوږې نه وې خو په کلیو یو څرگرز پروت و.

له سرک څخه په لرې کلیو کې هم د ژوند نښه نه ترسترگو کیدله.

مجاهدینو له پروانه راهیسې د سرک خوا ته د راده په ونو، او کلاوو
کې ځایونه نیولي ول.

د ملوک دوی ۲۵ کسيزې ډلې هم شپه د سرک په غاړه کلا کې چې یو
وخت د کلي ښوونځی و تیره کړې وه او سهار لمانځه مهال یې ځانونه د
سرک له غاړې سره راده «رود» ته چې د سپیدارو، سنځلو شرنګونو او
مینجرو لو په ونو پټ و وړاړسولي و.

عبد القدوس چې پرون یې د دولتي کتار د راتلو خبر راوړی و ویلې
و، چې فوځي کتار به نن له دې سیمې تیريږي.

تورن قدوس چې د نقلیې په کنډک کې افسرو، دوه درې میاشتي د
مخه یې له مجاهدینو سره د جنت گل، په وسیله ارتباط نیولی و تر اوسه

پوری یې ټول راپورونه ویښته په ویښته رښتیا ختلي ول.

نو چا د هغه په خبره اوراپور کې کوم شک نه کاوو. او دی به هم ددې لپاره چې غلط فهمي ونشي د راپورونو لپاره زیاتره پخپله سیمې ته راته.

دده دې جرأت ته ټول حیران ول، چې څنگه په دومره لنډ او تنگ وخت کې ځان را رسوي او بیرته ځي.

ملوك له نورو څخه لرې د دوو ونو ترمنځ د ویالې په غاړه ناست و.

کلاشینکوف یې په خپلو زنگنو ایښې و.

د رڼو اوبو په ننداره بوخت و، په اوبو کې کوچنیو کبانو یوې او بلې خواته منډې وهلې.

په هغو دوو کبانو یې کینه راغله چې د اوبو په ژۍ کې د ونو تربیځ اوښتل راوښتل.

یو ځل خویې یوه کوچنۍ ډبره راواخیسته چې هغه دوه کبان پرې وولي خوزړه یې پرې ونه شو، ډبره یې لاندې خواته په اوبو کې وویشتله کبانو یوې اوبلې خواته منډې کړې. ملوك سر په زنگونو کیښود په بیگاني خوب بیا را وگرځید.

تیره شپه یې همدا ځای په خوب لید، کټ مټ همدا سې رڼې اوبه په (رود) کې روانې وې. مجاهدین د دولتي کتار د راتلو لپاره راغونډ شوي ول، او لکه نن یې په شاوخوا کلاوو، کاریزونو او ونو کې سنگرونه نیولی ول. د مجاهدینو په منځ کې دده پلار شیرخان هم و.

خود پوځي کتار په ځای د روسانو الوتکې راغلې، لومړۍ بم یې د پلار تر څنگ ولویده، کله چې د بم دورې او لوگي وړک شول، پلار یې هلته نه و، د الوتکو دویم بم دده خواته ولگیده، د لوگیو په منځ کې یې پلار ولید، چې ورته خاندې، دده په لوري یې لاسونه را اوږده کړل. ملوك هم غوښتل ځان ور ورسوي، ځان ته یې پام شو، دواړه پښې یې نه وې له

خولې يې چيغه ووتله. پلاريې هماغسې ورته خندل، شاوخوا توره تياره وه، بل څوك نه معلوميدل.

يوې الوتکې اور اخيستې و، او لکه د برات په شپه د اور له لکړې څخه په تيلو او زرنو ککره ټوټه په ځمکه ولويدله.

ملوک د پلار په لوري په سينه ښوئیده. پلاريې دده په لوري لاسونه نور هم اوږده کړل، خولا ډير لرې معلوميدل.

د پلار لاسونه يې دده په خوا ورو ورو اوږديدل، په توره تياره کې دواړو لاسونو رڼا کوله، د وړانگو تنابونه شول، د ملوک په خوا را نږدې شول، له پاسه دوه نورې الوتکې راغلې، په دوی راتيتې شوې، خو ملوک په هماغو تنابونو کې ترې پورته شو د لوړو سپيدارو له سرونو يې لاندې وکتل، ملگري يې په وينو کې لت پت پراته ول، او ترڅنگ يې له يوې الوتکې لمبې پورته کيدلې.

شپږ کاله دمخه يې پلار همدلته د روسانو په بمباريو کې وژل شوی

و.

په هغو ورځو کې ملوک له پاکستان څخه د خپل پلار او مور ليدو ته راغلی و.

پلاريې همدا يو زوی درلود. خپل زوی يې د جگړو په لومړيو کلونو کې د تعليم په پلمه پاکستان ته ليږلی و، هلته په ميرانشاه کې د ماچسو په کمپ کې د خپل پلار د خور په کور کې اوسيده، او د ورځې به يې په مدرسه کې درس وايه.

د وورې تودې ورځې وې ملوک خپل د ترور له ځوی سره چې هر وورې به جهاد ته راته راغلی و هلته يې اوريدلي و، چې اوس به په وطن کې

توت پاڅه شوي وي ده د توتو ميلې نه وې ليدلې خو په دې باره کې يې
ډيرې كيسې اوريدلې وې.

ده ته ويل شوي ول، چې په وطن کې په کومه ويا له کينې نو مينځلې
ميوې په اوبو کې درته راځي. په همدغه مینه وطن ته راغلی و.

خو له هغو ميلو او خوښيو څخه يې چې پخوا يې ليدلې وې او يا
نورو ورته په پاکستان کې په خوند خوند کيسې کړې وې، يوه هم ونه
ليدله.

هره ورځ مرگ و، بمباري وې، وينې وې، ژړاوې وې، چې يوه ورځ به
په يوه کور کې وې او بله ورځ به په بل کور کې.

نه په زيارتونو د هغو مستو پيغلو ميلې ولاړې وې او نه هم په ودونو
کې هغه سازونه ډولونه او سانگې، نه هم پخوانۍ پيغلې وې چې په
شرنگ به مازديگر د گودر په لوري روانې وې، په کليو کې يونيم کور
پاتې وو نور ټول مهاجر شوي ول، اوس له هر ځوان سره کلاشينکوف و،
د هريوه په څيره کې يوازې غوصه او کرکه وه.

ملوک له دې حالته په تنگ شوې و، پاکستان ته يې داسې سودا وه
لکه چې خپل وطن يې وي، خو د ترورځو ځاځي ځنډولې و.

مور او پلاريې هم ورته ويلې و چې د گرمۍ يوه بله مياشت دې هم
دلته تيره کړي.

د دوبي اوږدې ورځې په ملوک لاهم اوږدې تيريدلې، د هرې ورځې
حساب يې نيو، په دې هيله چې ژر تيرې شي او بيرته داسې سيمې ته
ولاړ شي چې پکې له غمه خبرنه وي.

خود دوبي ددې اوږدو ورځو يوې غرمې يې ټولې پريکړې وربدلې
کړې، وروسته له هغه يې ورځې نه بلکې د څمارې د ليدلو لپاره شپې
شميرلې په هغه ورځ ملوک د خپل ماما آغا محمد کلي ته تللی و. د غرمې

ډوډی یې هلته وخوړه، بیرته یې پخپل بایسکل پښه را واړوله، څه لاره لانه و، تللی چې بایسکل یې هوا کمه کړه، د پیرزوخیلو په کلي کې یې د وچ کاریز په غاړه ترونو لاندې بایسکل ودر اوو، د بایسکل د شاتایرته یې ژر ژر هوا ورکړه، چې را ولاړ شو، د زړې کلا په بام یې سور سالدو ولید، یو چا پټ پټ څاره، ملوک ته دا خبرې نوې نه وې، دده د ځوانۍ کیسو د گودرونو او تنورونو غاړې تودې ساتلې وې، چې هر چیرې به تیرېده پیغلو به له نیمکښو پلوونو څاره، نو ځکه یې چندان پام وروانه وښت.

ملوک له ونې لوړ غمړنگه ځوان وو، گډو وډو وروځو یې په تنډه وړوکی شین خال کمرنگه کړې و، دا خال یې په کوچنیوالي کې د نظر لپاره ورته وهلی و.

ملوک پمپ په بایسکل کې ځای په ځای کړ، په کنجوغه یې غوټه بیا وکتله خدایزده څه یې په زړه کې وروگرځیدل پمپ یې بیرته را واخیست د هوا ورکولو کوچنۍ نلکۍ یې د بایسکل د مخې په ټایر کې بنده کړه، تر سترگو لاندې یې د کلاس ته وکتل، بې واره یې له خولې ووتل
په ړنگ کلي کې د گلو باغ؟

بایسکل ته په هوا ورکولو یې ځنډ وکړ، پایډل یې بې ضرورته تاوراتاو کړ ښه ځنډ یې په بایسکل ځان بوخت کړ، خوپه بام یې بیا څوک ونه لیدله، زړه نازړه را روان شو، څو گامه وروسته یې په بایسکل پښه واړوله، چې له کلي راووت بایسکل یې ودر اوو، شاته یې وکتل، د بایسکل مخه یې بیرته د کلي په خوا وگرځوله، څو شېبې ودریده، بیرته یې بایسکل راوگرځاوو.

ملوک ته نور شپې هم ورځې شوې وې، شپې یې د ورځې لپاره د هغې د لیدو په تمه روڼولې او ورځې یې هم د شپې د خوږو سوچونو لپاره

لنډولې له یو عجیب حالت سره مخ و. له مور نه یې د هغې خبرې د بیا
اوریدو په تمه و. چې د خپل راتگ په لومړیو ورځو کې یې ورته ویلی و
- زویه ښه شو چې راغلې اتې به دې یو جای پښه دربندوو د مور هم
دغه یو ارمان دی. خو جنګۍ مې نه خوښیږي.
مور او پلار یې د ژوند چارو دومره بوخت کړي ول، چې بیا یې دا
خبره په خوله هم رانه وړه.

ملوك د خپل زړه حال خپلې خور ته ویلې و. خور یې مخکې له دې
چې دا خبره مور او پلار ته ورسوي یوه ورځ په یوه پلمه د (خمارې) کره
تللې وه نجلۍ یې لیدلې وه. او بیا یې مور او پلار هم په دې رضا کړي
ول، ځکه خوبه یې خور دا تپه په ودونو کې ډیره ویله.
دا د ملوك تنۍ مې غورځي

تر خداي مې جاركې د كوزدې آواز يې گرځي

د ملوك د ژوند تر ټولو د خوښۍ شپې ورځې رارسیدلې وې. چې
له لرې به یې د خپل کلي خواته د ټوپک د ز ترغور شو په خوشحالی به
کورته راغی.

خو دا خوښۍ یې هغو برگو الوتکو یو وره چې یوه ورځ یې د دوی په
کلي غوټه وکړه. هلته یې بمونه وانه چول خو ډاروونکي غږ یې د ملوك
زړه واچاوه.

الوتکې د دوی له کلي تیرې شوې. چیرې لرې یې بمونه غورځار کړل.
ملوك د بام سرته وخوت، چې ویې ویني خو موری یې پرې منت وکړ او بیرته یې
له بامه راكوز کړ پلار یې له پروانه راهیسې نه وراغلی.

الوتکې بیا د دوی پر سر تیرې شوې دا ځل یې د بمونو غږ د دوی
کلی هم ولړزاوه. برگې غوا یې پرې پرې کړ او په منډه ستورگې (گنبدې)
ته ننوتله موری یې قرآن کریم په زړه پورې ټینگ نیولی و

د ماسپښین خوا ته چا احوال راوړ چې یوه الوتکه مجاهدینو ویشتلې او په غره کې رانسکوره شوې ده.

ملوک ددې خبرې په اوریدو خوشحاله شو. خپله برگه غوايي چې د برگو الوتکو له ویرې په گنبد ه ننوتې وه. بیرته په خپل مورېوي (میوګي) وتړله.

خودده دا خوشحالي ډیره لنډه وه، خوشيې وروسته یې د پلار کټ د کور مخې ته کښودل شو.

د پلار له مرګه وروسته ملوک پخپل کور کې یوازې له خپلې مور سره پاتې شو. مشر خور یې لا څو کالو پخوا واده شوې وه. له جګړو وروسته یې بیا هغه نه وه لیدلې، ویل کیدل چې په کابل کې اوسي او خاوند یې په حکومت کې وظیفه لري.

پلار یې څو ځله لیک وراستولی و، چې کابل پرېږده او ټوله کورنۍ راشي، خو زوم یې په ځواب کې ورته لیکلي وو، چې دوی دې کلی پرېږدي او کابل ته دې راشي.

له هغه وروسته یې له دوی هیڅ احوال نه درلود.

دویمه خور یې هم یو کال دمخه واده شوې وه چې کله کله به ددوی لیدو ته راتله.

ملوک د پلار له مرګه وروسته د هغه ټوپک واخیست او له مجاهدینو سره یوځای شو. په لومړیو ورځو کې یې مور نه پرېښود چې جنگ ته ولاړشي، خو ده ویلي وو، ترڅو چې یو روسی په وطن کې وي ټوپک به له لاسه نه غورځوي.

له هغه وروسته ملوک د روسانو په خلاف په ټولو جګړو کې حاضر و او تر ټولو دمخه به جګړې ته روان و.

تیر کال منی یې مور او ماما (خماره) ورته په نام کړه ملوک به

کله کله په شپه کې د هغې کور ته ورته او سهار به له لمانځه د مخه خپل کلي ته راته.

د (خمارې) پلار په اول سر کې وعده کړې وه چې واده به ژر ورکوي. خو ملوک د ولور پیسې نه لرلې ځکه تراوسه واده ځنډیدلی و.

ملوک د نورو مجاهدینو خواته ورغی. د مجاهدینو مجلس داسې تود و لکه د ساره ژمي د گرم تناره غاړې ته چې ناست وي. د قوماندان هاشم په لیدو ټول له ځایونو راوړل شول. شین گل په خوښۍ وویل:

— دادی زمری راغی نور نو چرت مه خرابوئ.

محمد هاشم چې له ونې ټیټ او غنم رنگه سړې و، سترگې یې وړې او غټه خو جگړه پوزه یې لرله، د مخې لاندې دوه غاښونه یې دومره یوله بله لرې و. چې نوي لیدونکي حتماً فکر کاوه چې د دوو غاښونو ترمینځ یې یو غاښ لویدلی دی نری اوږد مخ یې نری، څو کړې ږیرې نور هم پسې اوږد کړې و.

ده پوځي زده کړې نلرلې. خو په جگړه پوهیده. په زیاترو جگړو کې به په لومړۍ لیکه کې ولاړ و. که به پوه شو چې په کومه جگړه کې کامیابیدای شي نو په هوښیاري سره به یې له سیمې په شاتگ کاوه. او دا په شاتگ به یې داسې و. چې هیڅوک به نه ورباندې پوهیدل. د دښمن د کمزوري ځایونه ښه ورته معلومیدل.

ده به ویل

— څوک چې خپل دښمن وپیژني هغه کامیابیدای شي.

کله به چې د دښمن په کمزوري وپوهیده. بیا به یې د خپلو کسانو

ستړیا ته هم نه کتل، پرله پسې جگرې به یې کولې او تر هغو به جنگیده چې بریالی به شو.

سموت به دده په هکله ویل:

هاشم خدای پیدا کړی د قومانداني لپاره دی، دی آن په کوچنیوالي کې د خپلو همزولو قوماندان و، په ماشومتوب کې به یې هم د هغو ماشومانو او خپلو همزولو مشري کوله چې د نورو باغونو او پالیزونو ته به په شپه یا ټکنده غرمه کې وراوښتل.

یوه ورځ په کلی کې دی او اته کسه نور د خان محمد باغ ته ور و اوښتل، له شنو منو یې لمنې راډکې کړې خو خان محمد پرې خبر شوله لرې یې پرې نارې کړې.

هاشم چې د ونې سرته ختلی و، له ونې یې ځان را غورځار کړ، پښه یې و اوښتله.

د خان محمد پرله پسې چیغو ټول هلکان و اړ خطا کړل، هلکان له مخې او خان محمد له شا منډې پسې وهلې، د هاشم هم پښه خوږ شوې وه. منډې یې نشوای وهلای خان محمد ډیر ورته نږدې شوی و، خو هاشم هلکانو ته د تیت او پرک کیدو قومانده ورکړه، یو په یوه او بل په بله ولاړل، خان محمد حیران شو، چې په کوم یوه پسې ولاړ شي، اودوي په هغه ورځ د هاشم له برکته له لوی خطر څخه خلاص شو. او بیا به وروسته له هغه چې د خلکو باغونو او پالیزونو ته وراوښتل هاشم به یې مشرو

دغه کیسه سموت چې د هاشم همزولی او نږدې ملگری و، دا نورو مجاهدینو ته چې زیاتره نوي ځوانان ول، وکړه، سموت دا هم وویل چې په اصل کې هاشم له هغه وخته ددوی قوماندان و.

خو هغه وخت یې د قومانداني چندانې خونده نه وه، ځکه نه ورسلي

وې نه پیسې.

اوس د قوماندان هاشم په راتگ ټول خوشحاله شول.
پرون يې سره ویلي ول چې قوماندان به د سړک په بله غاړه کلا کې له
نورو مجاهدينو سره يوځای مورچل نيسي. خو اوس هغه ځای بلې ډلې
نيولی و.

هاشم ټولو ته خپل خپل ځايونه وښودل، او د لومړي ډز علامه يې هم
وټاکله.

ټول په خپلو ځايونو کې ځای پرځای شول، سموت يې په رود (راډه)
کې د مجاهدينو قوماندان وټاکه او پخپله د سړک خواته د برجوري کلا په
لوري وخوځيده.

سموت^۱ له ونې لور او له رنگه تور و، ږیره يې خرييله خواورډه
بریتونه به يې تل په خوله کې پراته و. په خبرو کې به يې د «مطلب» او
«پوه شوې که پوه نشوې» تکیه کلام دومره زیات وایه چې زیاتره وخت به
يې اصلی خبره په تکیه کلام کې ورکه شوه.

قوماندان هاشم به چې کله دده له ټوکو او کنایو په تنگ شو په قهر
به يې ورته وویل:

– بریتونه دې د خلقي دي والله که څوک خیر درنه وويني.

خوده به په بریتونو لاس راتیر کړ، یوه بله ټوکه به يې هم وکړه او په
خدا به له کوتې ووت.

سموت په گروپ کې په ټوکي مشهور و.

له هرې خبرې سره به يې متل تیراوو، یا به يې خپله خبره په کوم شعر
یا لنډۍ ثابتوله. ده به خپل زیاتره له ځانه جوړ شوي شعرونه او آن متلونه
او لنډۍ په رحمان بابا پورې تړلې.

^۱ – سموت چې اصلی نوم يې عصمت الله و. خو خلکو به سموت باله د هاشم د
کوچنيوالي ملگری و.

مثلاً ویل به یې: رحما با با څه ښه ویلي دي:

مینه په تلوراتلو زیاتیري

کله راځه کله به زه درځم مینه

یا به یې ویل رحمان با با وایی:

چې نه یې وي سړي نه دې قورت خوري نه غوري

څوک چې پوهیدل چې شعر او لنډی رحمان با با نه دي ویلي تر نورو

به یې زیات خندل.

خو نورو نالوستو کسانو ته به دده هره خبره د کاني کرښه

معلومیدله، ډیرو سموت د قوماندان مټ باله.

په حوزه کې ډیرې شخړې او لانجې به همده هوارولې. که به څوک له

قوماندان هاشم نه خوابدي شول او بل گروپ ته به تلل سموت به په څو

خبرو بیرته راگرځاوو.

ځینو سموت صادق او له زړه پاک سړی باله، خو مخالفینو به یې ویل

چې هغه په عین سادګي کې مطلبی سړی دی. دده د خبرو تکیه کلام

«مطلب» او «پوه شوې که پوه نشوې» هم یو ډول کنایه ده. او دده د زړه

خبره ده، خو څوک نه پرې پوهیږي. سموت هرځای خپل مطلب چلوي.

له پاسه دوړې ښکاره شوې.

پوځي کتار ورو ورو د دوی په لوري رانږدې کیده. مخکېني درې

زرهپوشونه په بیرته راروان و نور کاروان ځای په ځای ولاړو

زرهپوشونه د دوی خواته راوړسیدل.

سموت نارې کړې. د بریژنف کلوشي خورا ورسیدې بیا یې ملوک ته

چې په ویاله کې یې ده ته نږدې مورچل نیولی وو مخ واړاو څنگه د تره زو

ولې یې که نه؟

ملوك په خپله خوله لاس کيښود په اشاره يې پوه کړ چې څه ونه

وايي.

زرهپوشونه له دوی تير شول.

سموت بيا په خدا وويل: د بريښيف کلو شي لکه چې سپکې وې پوه

شوي که پوه نشوي مطلب، په ماين خو وانه لوتي؟

يو زرهپوش په مخ ولاړ ترکليو پټ شو، بل زرهپوش د هغه

زيارت څنگ ته ودریده چې يو وخت به په اخرونو کې پرې د بنځو ميله

جوړيدله خو کسه ژر ژر کوز شول او د سرک خواته د ديواله شاته يې

ځانونه پټ کړل.

د کتار پاتې ټانگونو او زرهپوشونو هم ددوی په لوري حرکت

راوکړ.

د کاروان دويم ټانگ ماين والوزاوه.

توري لوخړې جوړې شوې، له دې سره له هرې خوا د توغنديو او

سپکو وسلو د کار توسو باران جوړ شو.

د ماين وهلي ټانک تر څنگ زرهپوش اور واخيست پوځي کاروان

ځای پرځای ودریده، عسکرو او افسرانو د سرک يوې او بلې خواته

ځانونه پټ کړل.

ټانگونو او زرهپوشونو هرې خواته گولي اورولې د کتار په پای کې

يو بل زرهپوش هم اور واخيست له زرهپوش څخه پورته خو ټانگونه او

زرهپوشونه د شا په لوري وتښتيدل. نوره قوا د سوځيدلو ټانکونو تر منځ

را ايساره وه.

په قوا کې عجيبه غوغا گډه وه مخکېنۍ زرهپوش هم وتښتیده، په

منځ کې ايسارو پاتې عسکرو يوې او بلې خواته منډې کړې.

دوو کسو د راده په لوري مخامخ منډه واخيسته خوله دوو خواو د

ګولیو باران پرې جوړ شو، دواړه ځای په ځای ولویدل.

د سړک د غاړې په شيله کې پټو عسکرو جگره نه کوله بس هسې یې ځانونه پټول، بنایي نه پوهیدل کومې خواته او په چا ډزې وکړي. یوه ګډوډي جوړه وه له هرې خوا ګولۍ اوریدلې.

خو دا ګډوډي هغه وخت نوره هم زیاته شوه چې د سوځیدلي زرهپوش ترڅنګ په کارتوسو او وسلو بار موټر اور واخیست.

له موټر څخه د سپکو او درندو وسلو ګولۍ هرې خواته بادیدلې.

له دې سره دوو نورو ټانګونو هم اور واخیست، د نږدې برجه ورې کلا مخې ته دوچې رشتی کوټې اور واخیست، یوه ګولۍ د ملوک پر سر په ونه ولګیده د ونې بڼاځونه دده خواته را ولویدل او ګولۍ په پټیو کې ولویده.

عسکرو یوې او بلې خواته منډې وهلې خو چې څو ګامه به لانه وو تللي له یوې خوا به ګولۍ پرې ولګیدله.

دلته په ویاله کې د سموت له خولې چیغه ووتله، ملوک چې وروکتل ترڅنګ یې شیرمحمد پروت و، د هغه تر ککړۍ کارتوس پورې ووتلی و. ورنږدې شو، په غیږ کې یې راپورته کړ بیرته یې ورو پخپل ځای پرېښود. او بیایي په ډزو پیل وکړ، درې کسه چې پوځي دریشي یې اغوستي وې د اصل الدین د باغ په لوري په منډو ول.

د ویالې له خوا ډزې پرې وشوې درې واړه په وچ ډګر پرېوتل، څو شیبې وروسته بیرته پورته شول تر ویالې یې ځانونه ورسول. هلته پټ شول، یوتن یې بیا د باغ په لوري منډه واخیسته له بلې خوا په پښه ولګیده ځای پر ځای پرېووت.

نورو دوو تنو لاره بدله کړه، له لوی درك^۱ سره نږدې دواړه له
ویالي راوختل او د حاجی لونگ د کلا په لوري یې منډه کړه.
د سړک په غاړه دوه کسه چې د زرهپوش تر شاه په ویاله کې پټ ول،
راپورته شول. لاسونه یې پورته نیولی ول، چیغې یې وهلې خو غږ یې ښه
نه اوریدل کیده.

شاوخوا ورته گولی ولگیدلې، خای پر خای ځملاستل، چې ډزې
غلې شوې لاسونه یې پورته ونيول د راده په خوا یې رامنډه کړه.
یوه یې د ویالي په غاړه د ازغوپه منځ کې ځان پټ کړ.
او د ابل یې په لویه ویاله کې ولویده.
ملوك لاس ورکړ او له اوبو یې راویوست.
سموت ورته وویل:

— وینې مطلب اوس ایله بيله بنیادم شوې.
ملوك په منت ورته وویل:
— سموت ته هر خای له خپلو ايلتونو نه اوړې.
سرتیري چې ساه یې بنده بنده کیده، وویل:
— مه مه کوئ، ډزونه بس کړئ، څوک چې ژوندي دي ټول تسلیمیري
موږ ته ....

خبره یې انور په خوله کې وروچه کړه:
— بس د سپي زو خبرې هم لا ته کوې او له دې سره یې سرتیری تر
ستوني ونيو خو ملوك ورباندې منت وکړ.
انور وغوریده:

— ټول پټی یې وخور ته یې لا مږه بولې، که زما منې وینه یې ځمکې
ته مه پریرده.

^۱ درك: یولوی لرگی دی. چې د اوبو د ویش لپاره په دوو برخو ویشل شوی او د دوو ویالو په
سړکې ایښودل کیږي چې دوو سیمو ته اوبه برې ویشل کیږي

دروډ (راډه) له خوا ډزې غلې شوې دسړك له غاړې یوتن چې لاسونه
یې پورته نیولی ول ددوی لوري ته رامنډه کړه. خو د شاله خوا په گولی
ولگیده او ځای په ځای ولویده

یوبل له ټانگ نه ځان و اچاوو او مخامخ یې د جیبه په لوري منډه
کړه. له هرې خوا پرې د کاپتوسو باران جوړ شو، هغه د وینو په منځ کې
ولویده او دا نورو هم ورپسې منډه کړه. خو څو گامه لانه وو تللي چې ځای
پر ځای ولویدل.

اوس نو یوازې له یوه ټانگ نه ډزې کیدلې.
ملوك او در محمد ورورو ځانونه ټانك ته نژدې كړل.
څو شیبې وروسته له ټانك څخه لمبې آسمان ته پورته شوې.
دوه كسه په وینو کې پټ ول، د جیبې له بلې غاړې پورې وتل، له
کوچنۍ كلا څخه پرې ډزې وشوې، خو لكه چې ورونه رسیدل، دواړه د
ختیځ په لوري په منډو شول.

دويم څپرکی

بريالې او گل مرجان د کلا دروازه ځنځير کړه. بريالې د کلا دننه له دروازې سره نږدې کوټې ته ننوت او گل مرجان په يوه منډه د کلا په کونج کې د بام زينو ته ځان ورساوه.

تر زينو لاندې يې د تراکتور زوړ ټاير په دواړو لاسو پورې واهه او هلته ځای په ځای کيناست، شاوخوا يې وڅارله.

د کوټې له ماتې کړکۍ څخه د بريالې په اشاره پوه شو زړه نازړه په زينو پورته شو چې د بام سرته ورسیده شاوخوا يې وکتل د پتيدو ځای يې تر سترگونه شو په پورتنۍ زینه کې غلې کيناست، له لاندې نه بريالې ورباندې غږ وکړ:

– برج ته ځان ورسوه بې غيرته برج ته.

گل مرجان د بام په سر نظر وزغلاوو، برج د يو په بل پسې د قطار بامونو په پای کې د کلا په بل کونج کې ول. گل مرجان له ځان سره فکر وکړ:

– عجيب سړی دی فکر کوي چې اوس هم قوماندان يم دا غویي نه

پوهیږي چې د کلا تر بل کونج پورې قطار بامونه له څومره خطر ډک دي بس په پل صراط تیریدل دي. که پدې کوټو کې يو کس وي بیا؟

خو چې خپل ځای ته يې وکتل تر بامونو هم خطرناک ورته ښکاره شو

ځانته يې خدا راغله

له ځایه راپورته شو په بام یې منډه واخیسته د دریم بام په سر یوې
نسبتاً لوړې موری ته یې ځان ورساوو خو شیبې د موری کنیاست ترڅنګ
د کلا منځ یې تر نظر تیر کړ په یوه منډه یې ځان برج ته ورساوو.

بریالی د کاهدانې بام ته پورته شو د کلا له دیواله یې شاوخوا
وڅارله په سړک د فوځي کاروان له ځینو وسایطو لوګې پورته کیدل او نه
یواځې په وسایطو نه بلکې شاوخوا په نورو ځایونو کې هم لوګې او
لمبې تر سترگو کیدلې د دوی ترڅنګ په کوچنۍ کلا کې هم اوربل و. او
لوګې یې هواته پورته کیدل.

بریالې چې په زینو ښکته کیده گل مرجان ته یې غږ کړ
- ډزې به نه کوي، زه هم درځمه.

بریالی د کلا په کوټو کې داسې په سره سینه ګرځیده لکه چې خپل
کور یې وي او له اوږدې مسافري وروسته بیرته ورته راغلی وي.
په دالان کې یې د تناره سرپوش ایسته کړ تنور تود و یو تور خیرن
چای جوش په ایرو کې خښ شوی و. داسې معلومیده چې د کور خاوندان
به څو ساعته د مخه له کوره وتلي وي.

د کلا په دیوال دوه کوترې ناستې و، سرونه یې له ویرې جګ نیولې
ول غومبر یې نه واهه.

بریالی د کلا ښکوف د میل په څوکه د بلې کوټې قلف والوزاوو. په
کوټه کې یو لوی صندوق ایښی و چې دواړو زلفیوته یې قلفان پراته و.
توشکې هوارې وې خوبالښتونه له خپلو ځایونو بې ځایه شوي. او د
توشکو په منځ منځ پراته ول.

په کونج کې بستره بند خلاص شوی و. دوه پرستني قات په
قات پکې ایښې وې. پورته په تاخچه کې له سنیو (وړیو) څخه اوبدل
شوی سور دسترخوان ایښی و.

بريالي موسكې شو ژر ژر يې پرانيست ډوډۍ پكې نه وه، يواځې خو
 دانې اتامونه (ډوډۍ كوچنۍ توتې) پكې پراته ول.
 بريالي يوموتې ترې ډك كړ ژر يې خولې ته واچول پاتې دوه موتې يې
 په جيب كې واچول.
 نورې كوتې يې هم يوپه بل پسې وكتلې په بېره بام ته وخوت له
 زينو سره نږدې ديوال څخه يې سر هسك كړ شاوخوايې وڅارله او برج ته
 ورغی.

گل مرجان يوه كونج ته غلی ناست و.
 بريالي په ټوكه ورته وويل:
 _ څنگه ناست يې با ميمله يې.
 چې گل مرجان څه ونه ويل زياته يې كړه:
 _ د كافر په كور كې يوتوك مړۍ هم نه پيدا كيږي.
 گل مرجان وخنډل:
 _ زړه دې دی چې وريجي او غوښې يې درته باندې كړې وای؟
 _ د كور اوسيدونكي نوي وتلي دي په كور كې هرڅه شته خو ډوډۍ
 نشته.

_ دا يې لاهه بدبختي.
 گل مرجان دا وويل اوسر يې په زنگانه كينود.
 بيرته يې سر راپورته كړ په اسويلي يې وويل:
 _ لكه چې بې ځايه مړه شووها.
 بريالي ښكته پورته ورته وكتل:
 _ مرگ مرگ دی څه په ځای څه بې ځايه په هر صورت اوس خو
 ورسره مخامخ يو، چې مخامخ يو بې غيرتي به نه كوو.
 كلا شنكوف يې په ځمكه كينود پسې زياته يې كړه:

حقیقت دادی چې دلته هیڅوک هم په ځای نه مري.
 گل مرجان ورته وکتل بیرته یې سر ټکته و اچاوو.
 بریالي یې په سترگو کې د مایوسي اندازه ولگوله
 ده گل مرجان ښه پېژاند هغه د لوا په میکانیزه غونډه کې د ټولې
 مرستیال و په ټولو دندو کې حاضر و، بریالي به سختو جبهو ته دی
 استاوو.

بریالی له ځایه ولاړ شو له کرکې څخه یې شاوخوا وڅارله، د کاروان
 ټانگونه او زرهيوشونه هماغسې سوځیدل او مجاهدینو ډزې پرې کولې.
 بریالی په ټیټه ملا په برج کې گرځیده برج دوه کرکې لرلې خو کرکې
 لاله لومړي سره نه وې پکې ایښودل شوې. داسې څرگندیده چې د کور
 خاوند په برج کې ازوغ او رشقه ایښوده ځکه د برج په غولي د وچې رشقې
 میده گېي او خځلې لیدل کیدې.

بریالی د گل مرجان خوا ته راتیر شو په مټ یې وټپاوو:
 - ملگریه مورال بایللی راته ښکاري؟

- یره که رینستیا درته ووايم اولاد رینستیا د دین دښمن دی، کوچنی
 زوی مې ډیر یادیري، چې راتلم له غیږې مې نه ټکته کیده.
 بریالي وخنډل. دادی دوی هم د دین په دښمن پسې گرځي.
 د گل مرجان سترگوته یې وکتل زیاته یې کړه:

- غم مه کوه داسې مورچل مو پیدا کړی دی چې ضیاء الحق هم
 راشي یوه میاشت خومونه شي ترې پاڅولی.

گل مرجان ټکته پورته ورته وکتل. په زړه کې یې غوصه ورته راغله
 له ځانه سره یې وویل

.. دا وگوره په دا خپله د خرس غونډې ځواني مین دې له دنیا
 ناخبره دی اوس هم زړې کنجاړې په خوب ویني ښه یې ولیدل چې ټول

تباہ شول او دی بیرته له سره لگیادی ږنگه شوې کلا آبادوی شیطان راته وایی چې ته هم ....

پخپل دې فکر ژر پښیمانه شو، بریالي ته یې چې له برج څخه د راوتلي تیر په سربې خپل غوښن لاسونه ایښي ول او د کلا له کنډو څخه یې شاوخوا څارله وکتل، خوا یې ورته بده شوه.

په زړه کې یې وویل: جنگ دې وړک شي دا ښکلی ځواني خود خاورو لایقه نه ده.

بیایې د رود په غاړه د ونو په منځ کې د وژل شوي مجاهد خیره سترگوته ودریده چې د ددوی په گولی لگیدلی و. فکریې وکړ: څه ښکلی ځوان و، د مرگ وړ خونه و، رینستیا موږ څه کوو څوک وژنو، هی هی خپل ورور.

زړه یې و، خپل دا فکر له بریالي سره شریک کړي او ورته ووايي چې ترڅو به سره وژنو، ترڅو به د کورونو په ځای قبرونه جوړوو، راځه ور ووزو، مجاهدینو ته ووايو چې موږ ستاسې ځامن او وروڼه یو، دادی که مو وژنئ که مو پریردئ.

څو ځله یې په زړه کې راوگرځیدل چې د خپل زړه ټولې خبرې هغه ته وکړي.

خو بیرته به پښیمانه شو، هسې نه چې بریالی یې، بی غیرته وبولي او که ژوندې پاتې شي سبا پیغور ورنه کړي.

څوک څه پوهیږي که دا خبرې خاد ته وکړي او بیایې زندان ته بوزي د نورو غونډې یې سترگې او لاسونه وروترې او په پلیگون کې یې په گولی وولي.

وروستی خبرې ټکان ورکړ، خود بریالي تیر ژوند او کروړو یې وروستی خبره ردوله.

– نه نه بريالی نامرده نه دی، په بل چا مې نه وژني. چې بد يې راشي
همدلته مې وژني، خو بل چاته دا خبره هم نه کوي، توکل په خدای ټولې
خبرې ورته کوم، دی به نه پوهیږي پخپله ځواني مغرور دی زه به ....

د بريالي ناڅاپي غږ يې د سوچونو لړۍ وشلوله:

– امر صاحب تخنيک به دې نه وي ليدلی چې مې به وي که ژوندی؟

– نه والله، امر او پراسيون مې وليد بيچاره لکه چې شهيد شوی دی.

– ريښتيا وايي؟

– پام مې نه دی کړی د زړهپوش خواته يو مړی پروت و، ممکن هغه

به و، زه د خپل ځان په غم کې وم.

– هغه زما عسکر هم ....

د الوتکو غږ يې تر غوږ شو خپله خبره يې پريښودله: په خونۍ يې

چينغې کړې: هغه دی والله طيارې راغلي.

پورته يې وکتل، الوتکو له لوړې فضاء څو بمونه خوشې کړل يو بم

په رود کې ولگيده پورته له ژرندو سره په دښته کې هم څو ځايه دوړې او

گرځونه پورته شول.

الوتکې د سترگو په رپ کې الوتيا شوې، بريالي په خوشحالي

وويل:

– اوس نورې هم راځي.

– انشاء الله اوس يوڅه کيږي، که دا وار راغلي زه او ته هم ځانونه

يوې خواته باسو.

خو په خبرو کې يې پخوانی قوت نه ليدل کيده په سختۍ يې خپلې

وچې شونډې خوځولې گل مرجان ته يې وويل:

– څنگه وږی خوبه نه يې؟

– که ريښتيا درته ووايم اصلاً لوږې بې حاله کړی يم

بريالي جيب ته لاس کړ د وچې ډوډۍ يوموتې اتامونه يې په لپه کې
ور واچول په موسکا يې وويل:

ـ دادي واخله، تور توتان تر تا قربان.

گل مرجان په بيره خولې ته واچول.

بريالي د ډوډۍ نورې ټوټې هم له جيبه راوايستلې نيم يې پخپله
وخوړل او نيم نور يې گل مرجان ته ورکړل، دواړه وږي ول.

بريالي د گل مرجان په اوږه لاس کيښود ويې ويل:

ـ غم مه کوه اوس به داسې ډوډۍ درته پخه کړم چې په کور کې
به دې هم نه وي خوړلې، اوله دې سره د تناره خونې ته په ښکته شويو
پټو زينو چې برج ته نږدې وې او تراوسه پورې يې نه وې ليدلې لاندې
کوز شو.

د کندو سرپوټې يې ايسته کړ کندو له اوږو ډک و خورۍ (سنگ) يې
راواخيست په مالگه پسې وگرځيد پيدا يې نکره ښه ډير اوږه يې لامده
کړل، لږ يې راواخيستل وې ځکل بلمنگي نه و.

په نورو خونو کې په تبخي (تيغنه) پسې وگرځيد په سترگو نه
ورغی، هک حيران ودریده که يې په تناره کې پخوي ټول به چکيده شي
ځکه له يوې خوا خميره شوي نه ول، اوله بلې خوا يې کله ډوډۍ په تناره نه
وه پخه کړې.

چې خپلې لوږې ته يې پام شو نو د کلا په کونج کې پراته بوتې او
چاپکې يې راواخيستل او په تناره کې يې اور تيار کړ.

د اور خونه يې ټوله وپلټله اورلگيت يې پيدانه کړ گل مرجان ته
ورغی د اورلگيت پوښتنه يې ترې وکړه هغه هم نه درلود.

بیرته بيا په نورو کوټو راسم شو، ټولې کوټې يې وکتلې اورلگيت

يې ونه موند

دالان یې وریاد شو، ټول دالان یې وکوت آن د دالان، بازوان یې هم ترنظر تیر کړل خو اورلگیت یې ونه موند.

په نه هیلې برج ته پورته شو، گل مرجان یوې گوشې ته غلی ناست و،
خاری یې هم نه کاوو.

د بریالي په لیدو له ځایه پاڅیده:

— پیدا دې کړ؟

— نه د کافر په کور کې یو اورلگیت هم نشته.

— نو اوس به څه کوو؟

— نه پوهیږم.

— گل مرجان په خوښۍ وویل:

— بل چل به وکړو.

— څه به وکړو؟

— هغه په کونج کې د بوټو کوټه به درسام په مرمۍ وولو چې اوریې

واخیست لږ اور به تري یوسو او په تناره کې به اوربل کړو.

— نه نه دا د نظامی تاکتیک له نظره غلط کار دی، زه اوته اوس په

داسې موقعیت کې نه یو چې چاته خپل ځای ونیو اوس دوی ټول په چور

لگیا دي له ما او تانه څوک خبر هم نه دي، چې لږ تیاره شوه ځانونه به یوې

خواته وباسو.

— هغسې خو امکان لري طیارې بیا راشي، او په مونږ پسې یا نوره

قوا یا هلیکوپتر راشي خو چای ناخورده جنگ نه میسه په دې وږې گیده

خو دوه گامه هم نه شوتلای.

بریالي دده خبروته غوږ نیولې و، خو سترگې یې په لرې کلاوو کې

خنسې کړې وې، وې ویل:

— زه وایم که دا دروازي د مخې جومات ته یو ولاړ شو په جومات کې

حتماً اورلگیت وي او په منډه یو اورلگیت راوړو. چې یوځل په گیده
ماره شوو بیا به گورو.

— داخو دې والله که بده خبره کړې وي.

له ځایه پاڅیده ویې ویل:

— خدای دې وکړي چې جومات قلف نه وي.

— ساده دا کلی دی په کلي کې جومات ته څوک قلف نه اچوي. ژر

ولاړشه بیرته په منډه راشه، که نه و. بیا هماغه ستا چل کوو.

گل مرجان دروازه خلاصه کړه شاوخوا یې وڅارله او بیا په بیرته
روان شو.

بریالی د برج د کړکۍ ترڅنګ کیناست شاوخوا یې وکتله چوپه
چوپتیا وه، د سړک خواته څو ځایه لوگی معلومیدل خو دا معلومه نه وه
چې د سوځیدلو وسایطو دي که په ونو او کورونو کې دي.

بریالي سوړ اسویلی له خولې وایست:

— اوه خدایه داڅه حال دی، دا بنایسته سیمه وگوره اودا لوگي دا

مړي دا دا ....

خپله موریې وریاده شوه، چې د خدای په امانی په وخت کې یې په
مخ بنکل کړی و، او بیا یې اوبه پسې شیندلې وې او لکه چې د خپل زوی
د جدایی طاقت یې نه درلود ځای په ځای کینستی وه.

خپل اولادونه یې وریاد شول، وړوکي زوی یې د راتګ په وخت کې
ورته ویلي و، ماته موټر راوړه، ماته موټرک، موټرک چې هیردې نشي، په
سترگو کې یې اوبنکې راغلې

ژر یې پاکې کړې.

د گل مرجان خبرې وریادې شوې.

یره که رینستیا درته ووايم اولاد رینستیا د دین د بنمن دی. زوی مې ډیر

یادیږي، چې راتلم له غیږې مې نه ښکته کیده.

هغه ساعت ده هم غوښتل ورته ووايې چې خومره یې خپله مور او اولادونه یادېږي، ژړا ورغلي وه، مخ یې بلې خواته اړولی و ددې لپاره چې گل مرجان زړه وانه چوي ورته ویلي یې و:

— غم مه کوه داسې مورچل مو پیدا کړی دی چې ضیاء الحق هم راشي یوه میاشت خو مونه شي ترې پاڅولی.

په زړه کې یې وویل چې داخل به گل مرجان ته د زړه غوټه پرانیزي ورته وایې به چې ده ته هم دا حالت د زغملو وړنه دی دده له بدنه هم وینه ځي، شیدې نه ځي، دی هم اولادونه لري، کورلري، ژوند لري، له دې ټولو سره مینه لري خوله وطن سره هم هومره مینه لري.

دا حالت دی هم نه غواړي چې د خپل ورور وینه تویې کړي دوه وروڼه یې له ده څخه لرې په خپل کلي کې ول، هغوی هم مجاهدین ول، دده اصلی ځای بل ولایت و، خو څوک خبر دي که یې وروڼه دلته راغلي وي او اوس له ده سره په جنگ وي څوک خبر دي که ده پخپله وژلي وي دا څوک ....

د سوچونولې یې د کلاشینکوفونو ضربه یې ډزو وشلوله.

دریم خپرکی

– په منډه څه د اوبو بلا در وگرځه، اوبه هم لا څښې، انور هغه اسیر
چې رود کې یې په لپو لپو ژرژر اوبه څښلې په ولیو کې د ټوپک په قنډاغ
وواهه، دا نورو ته یې مخ ورواړاوه.

– دا موڅه د ابازوی دی، چې خلاص لاسونه گرځي.
درمحمد ورته وویل:

– ډیر تری و، خوامې ورته بده شوه.

– پرینې به دې و، چې له تندي مردار شوی وای.
درمحمد څه ونه ویل، یوبل چې خوله یې له سنځلو ډکه وه له شا
راغز کړ:

– که دې ډیره خواورته شنه وي، اوس به یې مردار کړم.

کلاشینکوف یې له اوږې رابښکته کړ پسې زیاته یې کړه:

– داخو دومره سخت کار نه دی، ثواب هم لري.

له دې سره یې کلاشینکوف د هغه په خوا ونيو، قید یې وواهه یوبل
ته یې چې د بندي تر شاروان وویل:

– مامدینه ته لږ لري شه، نن مې اصواب (اعصاب) خراب دي هسې نه

چې تا وولم دده ....

ماشې ته یې لا گوته نه وه نږدې کړې چې ملوک له لرې ورباندې غږ کړ.

– اکبره څه کوي. څه کوي؟ لیونی شوی خوبه نه یې؟

اکبر بد بد ورته وکتل

– دتایې څه؟

– د چاپه امریې وژنې؟

– پخپل امر.

– ته دا حق نه لري.

اکبر د کلاشنکوف قید په ضربه ودر او وویې ویل:

– اوس به معلومه شي. اوله دي سره یې کلاشنکوف د بندي په لوري

برابر کړ. در محمد منځگرتوب وکړ:

– خدای موخوار که په دومره وره خبره نږدې ده جنگ وکړئ.

اکبر چې له ډیره قاره یې د خولې له کونجونو څگونه راوتلي ول وویل:

– تر اوسه به مې یا واژه یا نه اوس یې والله که پریردم چې اوه ساوې

ولري.

شیر چې تراوسه غلی ولاړ و هم منځگرتوب وکړ وویې ویل:

– څه ورك یې که اوس یې پریرده، یو وار یې مرکز ته ورسوو بیا به

یې بل څوک نه وژني. ته به یې وژنې.

– اکبر وویل:

– نه یې پریردم

در محمد په نصیحت وویل:

– وایم بیایې وروسته مړ کړه اوس یې پریرده، د بندي خواته یې

اشاره وکړه:

– هسې هم مړ دی رنگ یې نه گوري؟

بندي زیر زبینلې ولاړ و. هېڅ یې هم نه ویل. نه یې زاری کولې نه

یې هم د تیښتي هڅه.

دا نورو اسیرانو ته یې چې په سیند کې د یو پان لاندې ولاړ وو په
حسرت کتل

در محمد د اکبر خواته رانږدې شو ویې ویل
- ځان پوه که. قوماندان هاشم ویلي دي چې داسې خلک باد له دې مه
وژنئ ماته یې راولئ.

اکبر په کنایه وویل:

- ښه ښه اوس د خبرې په بیخ پوه سوم.

په روانیدو کې یې وویل:

- خیر دنیا لا ختمه نه ده، سره گورو به.

بندی نور هم د ملوک شاته پټ شو.

یوه بل بندی ته غږ کړ:

- راځه، له هغو نورو سپو سره دې ودریږه.

بندی ملوک ته وویل:

- ډیر وږی یم، لږ ډوډۍ موډۍ به نه وي؟

ملوک بدبد ورته وکتل چې مانایې دا وه: خاورې و خورې ډوډۍ هم لا

غواړې چې یو وار دې هاشم ته ورولم بیابا سره گورو.

یو بل مجاهد نظر الدین چې تراوسه پورې غلی ولاړ و د بندی خواته

راغی په اوږو یې لاس ورووا هه، عسکري پلیټونو ته یې چې په قلم یې

رسم کړي و وکتل په ملنډو یې وویل:

- دا دې څه .... پې رسم کړی دی.

- پلیټونه دي صاحب.

- دا بیاتې او دا بل ټکی څه مانا؟

- دا عسکري رتبه ده.

په غوصه یې ورته وویل:

– نوم دې څه دی؟

– خاورې گل مرجان.

– هوم اوس خاورې شوې، تر اوسه چې په ټانګ کې سپور وې.

خاورو ته خو دې کتل هم نه او اوس بیا خاورې شوې ها.

چې گل مرجان څه ونه ویل، پسې زیاته یې کړه:

– خاورو ته دې ډیر زړه کیږي، انشاء الله وتالی (تعالی) ژر به دې ور

ولیرم پوښوي که نه؟

گل مرجان ترشوندو لاندې وویل:

– څه چې خدای کوي هغسې به ....

ملوک د نورو خبرو مجال ورنه کړ، د کلاشنکوف په څوکه یې پورې

واهه، اوله نورو بندیانو سره یې چې لاسونه یې شاته تړل شوي ول،

یوځای د مرکز په لوري روان کړ.

اسیرانو هریوه کونښن کاوو چې له یوبل سره خبرې وکړي خو چې چا

به څه وویل د کلاشنکوف قنډاغ به یې خبره په خوله کې وروچه کړه.

جګړن گل مرجان چې د نورو ترشا روان و، ورو ورو یې ځان د

اسیرانو منځ ته ورساوو سربې ښکته اچولې و، ورو یې وویل:

– بازید خانه، شفیق دې ونه لید؟

شفیق دده د خور یوازینې زوی و، چې لومړی د دوی په ټولې کې

عسکر او بیا وروسته یې افسری رتبه ورکړې وه.

دایې لومړی ځل و، چې په یوه فوځي قطار کې له ده سره ملګری و.

بازید خان لکه چې دده خبره نه وي اوریدلې هیڅ یې ونه ویل – ده بیا

پوښتنه وکړه هغه یوازې د «نه» ځواب ورکړ.

گل مرجان فکر وکړ، زه خو ولاړم، خدای دې وکړي چې شفیق روغ

خلاص شوی وي که هغه هم وژل شوی وي نو بیا؟

گل مرجان د اسیرانو په کتار کې ځان بل څنگ ته ورساوو له یوه بل نه یې وپوښتل:

— امر صاحب شفیق به دې نه وي لیدلی؟

— شفیق څوک دی؟

د یوه وسله وال قهرجن غږ د ځواب مجال ورنه کړ:

— خبرې مه کوه رزیله لکه چې ځان راباندې سموې.

د مازدیگر سیوري راړنگ و، چې دوی یوې برجورې کلاته ورسیدل، ټول اسیران یې په یوه تیاره کوټه کې چې یو وخت د ونسو کوټه وه واچول دوه کسه په دروازه کې ودریدل چې اسیران پخپل منځ کې خبرې ونه کړي.

د غرمې په بمباري کې د مرکز پخوانۍ کلا بمبار شوې وه، د کلا یو برج وړان و او نورې کوټې هم یا وړانې وې یا یې کړکۍ ماتې وې درې کسه مجاهدین چې د مرکز د ساتلو لپاره پاتې ول، د بمباري په وخت له کلا وتلې ول، او د کلا خواته په زړو د کانونو کې اوسیدل.

ملوک اسیران په نورو وسپارل او پخپله له ملگرو سره خپل مرکز ته ولاړ.

دا مرکز هم په یوه کوچنۍ کلا کې و، په دې کلا کې هغه وسلې او مهمات ساتل کیدل چې له پاکستانه به په کچرو راوړل کیدل او بیا به ددوی د تنظیم نورو گروپونو او مرکزونو ته ویشل کیدل.

دا کلا د گڼو ونو په منځ کې وه، له یوې نیمې میاشتې راهیسې ملوک او شپږ کسه نور د وسلو د ساتلو لپاره دې کلاته راستول شوي ول. ملوک او دولت خان به شپه او ورځ دلته و، د دولت خان پلار لا په اول کال حکومت وړی و.

ده بل ورور هم درلود چې اوس پنجاب ته د مزدوري لپاره تللی و.

دوی لا واره و، چې موریې د ملاریا په ناروغۍ مړه شوې وه، او
دوی پلارته پاتې شوي ول، پلار به یې د کور کار هم کاوو او چې کله به د
باندې په کوم کار پسې ته، نو دواړه زامن به یې هم په شا ګرځول، د شپې
به یې چې اوبه لګولې دواړه زامن به یې د پولې په سر په برستن کې ویده
کړل.

خو یوه ورځ یو جیب موټر راغی د دوی پلار او درې نور کلیوال یې
پکې واچول، بیا رانغلل.

دولت خان او دوست محمد تره ته ورپاتې شول، هغه رالوی کړل،
دوست محمد پاکستان ته ولاړ او دولت خان په کلي کې پاتې شو.
دوست محمد بیا کلي ته رانغی خو چې پسرلی به له پاکستانه
مسافر راتلل نو خپل ورور دولت خان ته به یې جامې و اسکت او خپلۍ او
کله کله پیسې رالیزلې.

خلورم خپرکی

د شپې په پخیدو سره د ډزو شدت لږ شو یوازې د شاوخوا کلاو
څخه خال خال ډزې کیدلې.

بريالي د کلا شاوخوا وڅارله، د کاهداني له بامه یې د کلا د دروازې
مخه هم وکتله، چې ډاډه شو، د کلا شاوخوا څوک نشته ډزې یوازې دده د
بوختولو لپاره کیږي، نو د کلا په کونج کې یې د ازوغ له انگاره څخه چې
د مخه یې اور اخیستی و، یو سپکی (سوکي) راواخیست او په دیگدان
کې یې اور بل کړ.

تبی (تیغنه) یې پرې کینوده دې ته یې ونه کتل چې تبخی گرم دې که
نه، نامنظمه ذغاله یې جوړه کړه او په تیغنه (تبخی) یې واچوله، اور یې
نور هم پسې زیات کړ ډوډی یې په بل مخ واړوله، بله نسبتاً غټه ډوډی یې
په تبخی واچوله. نیم خامه ډوډی یې په تخرگ کې ونيوله او په یوه منډه د
پتو زینوله لارې بام ته وخوت.

له برج څخه یې شاوخوا وڅارله، د کلاشینکوف قید یې وواهه او
بې له دې چې وگوري یو ډز یې وکړ. کلاشینکوف یې له دیوال سره
ودراوو پخپله د ډوډی په خوړلو لگیا شو.

ډوډی یې همدلته پرینوده لاندې ښکته شو د تیغني پر سرله ډوډی
څخه لوگي ختل هغه یې ترې ایسته کړه بله یې ژر پرې واچوله په بیره یې

په یوه بله خوا واروله، د کلا دیوال په ضربه یې گوليو لگیده خودی داسې
د ډوډۍ په پخولو لگیاو لکه چې هیڅ هم نه وي. له شاه څخه یې منگی را
ډک کړ، د تناره د کوټې په کونج کې یې کینسود، د دیگدان رها ته یې د
خپل کلا شنکوف مرمۍ وکتلې دوه رسام مرمۍ یې بیلې کړې په تاخچه
کې یې کینسودې.

له تبخي څخه یې ډوډۍ چې یو لوری ته لږ سوځیدلې وه لرې کړه بله
یې جوړه کړه او په تبخي یې واچوله.
د هاوان گولی د کلا په منځ کې ولویده.

بریالي د کوچنیو گوليو ترپا هم اوریده چې په انگر کې لگیدلې، د
اور په کوټه کې کونج ته غلې ودریده، د سپکو او درنو وسلو پرله پسې
ډزو وارخطا کړ.

د شاژورونو چانته یې غاړې ته واچوله، په زینو کې ورو ورو پورته
شو، په وروستی زینه کې یې د برج په لوري هوایی ډزو وکړه دې سره یې
په یوه منډه ځان برج ته ورساوو، د سهار رنایي په خوریدو وه په برج کې
یې د شاژورونو چانته چې له گل مرجان څخه پاتې شوې وه پیدا کړه او
څنگ ته یې واچوله.

دغه وخت د توغندي گولی د برج خواته د کلا په دیواله ولگیده،
بریالي د کلا له بلې برخې څخه یوه گولی فیر کړه او بیرته یې په منډه ځان
برج ته ورساوو.

خو شیبې وروسته په هغه ځای راکت ولگیده دیوال یې ویجاړ کړ
بریالی پوه شو چې راکتچي نږدې ورته ناست دی خو نه یې شوای کولای
چې سرپورته کړ بیا یې له ویجاړ شوي ځای څخه مرمۍ فیر کړه او پخپله
یې ځان برج ته ورساوو.

د کلا ترڅنگ د باغچې د کوچني دیوال له شا بیا په هغه ځای د

راکت گولی ولگیده بریالی د باغچې دیوال په نښه کړ، خو ډزونه یې هغې خواته وکړل. له ختیځ لوري په برج د توغندي دوه گولی ولگیدې خو برسیرنې وې یوازې یې د برج له چت څخه خاورې او لوټې راتویې کړې. بریالی له نږدې څخه دا غږ واوریده.

— د لیلن زامنو تسلیم شئ.

بریالی شاوخوا وکتل د غږ ځای یې ونه لید وې ویل:
— مرمی ډیرې لرو اوس خو تاسې یاست چې ټول پنجابیان هم درسره شي تسلیم به نشو.

له بلې خوا ورباندې غږ وشو:
— روس بادار دې څه ونه کړل تاسې به څه وکړئ ټول فوځ تباه شوته بیا کوم سپی یې؟

بریالی څه ونه ویل، خپل ځای یې بدل کړ.
له بلې خوا بیا غږ وشو:

— تسلیم شئ هسې ځانونه مه تباه کوئ.

له دې سره د ډزوباران جوړشو، د هاوان یوه گولی د بام پر سر ولگیده، یوه چره یې د بریالی په کینه پښه ولگیده له پښې یې وینې جاري شوې.

په بیره د اور کوټې ته راښکته شو، پښه یې په یوه زاړه ټوکر چې د تناره له څنګه پروت و وتړله او هلته ځای په ځای کیناست.

ډزو دوام درلود. بریالی له ځانه سره فکر وکړ:

— ترڅو به جنگیږم. له کومې خوا د کمک درک هم نشته بیا یې سوږ

اسویلی له خولې ووت له ځانه سره یې وویل:

— چاره څه ده؟

خپل اولادونه یې وریاد شول.

په سترگو کې یې اوبنکې راغلې د گوليو په باران کې یې برج ته ځان ورساوو، خو برج د توغندیو گوليو وران کړی و
بريالی د برج په کونج کې چې رالويدلو تیرانو او بازوانو پټ کړی و، غلی کیناست.

په لوړ آواز یې وویل:

— ودریږئ ډزونه مه کوئ.

ورته نږدې کسانو ډزې بندې کړې. خوله نورو خواوو لاهماغسې ډزې کیدلې.

له هغې خوا آوازونه اوریدل کیدل، خو بريالی نه ورباندې پوهیده چې څه وایی بیایې ورغږ کړ:

— که وعده کوئ چې وژنئ مونه، نو مونږ ټول تسلیمېږو، خپله خبره یې بیا تکرار کړه.

— مونږ وعده کوو چې سر او مال مو په امن کې دی، بس دروازه خلاصه کړئ.

له نورو خواو هم ډزې بندې شوې بريالي د دروازې ځنځیر خلاص کړ. د دروازې یوه پله یې خلاصه پرېښودله، د دیوال خواته ودریده، بیرته یې دروازه بنده کړه خو ځنځیر یې نکره پخپل ځای ودریده. آسمان ته یې وکتل، آسمان شین و، بريالی داسې ورته ځیرو، لکه چې ستوري شمیري.

چوپتیا خوره وه. مجاهدینو نورې ډزې ونه کړې خو شیبې وروسته څو پرله پسې مرمیو د دروازې د سرله دیوال نه دوږې پورته کړې، دروازه هم په مرمیو ولگیدله. څو مرمی ترې تیرې شوې او د کوټو په دیوالونو ولگیدې بريالي د کلاشنکوف شاوړ بدل کړ او د کوټې له وره سره ودریده.

دروازه خلاصه شوه، بريالي کلاشینکوف خپلې مخې ته واچاوو په
دروازه د خوتنو د رانتوتو سره يې خپل دواړه لاسونه د تسليم په علامه
پورته کړل.

په دروازه رانتوتو کسانو هريوه کوبنس کاوه چې ترنورو د مخه شي
خو د مخه تردې چې د انگر مينځ ته را ورسېږي، بريالي د سترگو په رپ
کې کلاشینکوف راواخيست سمدلاسه يې پرې ضربه کړ او د چوتري د
کوچني ديوال شاته يې ځان واچاوو دوه کسه چې ترنورو د مخه ول، ځای
پرځای ولويدل، نورو په ده ډزې وکړې د پتيدو ځای يې نه درلود بيرته يې
د دروازي په لوري منډه واخيستله يوبل د دروازي خواته ولويده.
د دروازي له څنګه يوه په بريالي ډزې وکړې يوه گولی يې په بني مټ
ولگيدله.

بريالي د دروازي په لوري پرله پسې ډزې کولې، د دروازي يوه پله
هماغسې پرانيستې پاتې شوه.

پنځم خپرکی

ملوک په هغولومړیو کسانو کې و، چې دکلا په دروازو راننوتی ول. د مخه یې لا خپلو ملگرو ته ویلی و. چې مخامخ به نه ورځو. ځکه خو یې د بریالي د ډزونه لا د مخه ځان د دورازې خواته خونې ته رسولی و. وروسته څرگنده شوه چې کلا بند شوی افسر د دروازې له خوا په ډزو نه بلکې دده په مرمۍ لگیدلی و.

د کلابند شوي افسر په ډزو درې تنه وژل شوي ول. او څلورتنه نور په دروازو کې تپیان شوي ول. نور له کلا څخه وتلي ول. خود کلا محاصره یې نه یواځې ساتلې وه بلکې د محاصرې کړۍ یې تر پخوا تنگه کړې وه.

له ملوک سره پدې کوټه کې وروسته یو بل تن هم یوځای شوی و، چې ده نه پیژاند.

ملوک د خبرو په پیل کې پوه شو چې ناپېژندل شوی سړی د بلې سیمې دی چې ده تردې د مخه نه ولیدلی دوی چو تره تر اور لاندې نیولې وه. له دواړو خواو ډزې کیدلې.

ملوک او ورسره ملگري سر نه شوای پورته کولای چې افسر و وینی خو د چوترې اندازه یې لگولې وه او وار په وار یې پرې ډزونه کول. کله کله به چې له هغې خوا ډزې نه کیدلې نو چو تره به یې وڅارله. اوببا به یې ډزې پرې وکړې. دوی هماغسې ډزې کولې چې له هغې خوا د ډزو لوری

بدل شو ډزې يې بندي کړې. ملوک د کړکۍ له څنگه وروکتل بيرته يې ژر
سرتيت کړ.

.. دا زوی مړی خو لکه پيری داسې دی اوس له کوتې ډزې کوي
غم يې مه کوډ اوس مو کلاته لاره پيدا کړې ده ډير ژر به په لومه
کې بند شي.

او بيا دواړو د کوتې په خوا په ډزو پيل وکړ په کلا باندې له هرې
خوا د سپکو او درنو وسلو ډزو هم دوام درلود.

ملوک خپل ملگري ته ورپه غوږ شو
.. ته هغه کوټه تر اور لاندې ونيسه. توکل مې دې په خدای وي زه
ورغم، دا پدې رقم نشي تسليمداى.
هغه مخالفت وکړ.

.. نه نه وتلې نشې کرار کينه
ملوک له خايه را ولاړ شو ويې ويل
توکل په خدای زه وزم، ته دی تر اور لاندې ونيسه نورغم مه کوډ
.. مه ځه، زما ومنه مه ځه.

ملوک چې د دروازي له څنگه غلی ولاړو. بيرته را وگرځيده د مرميو
چانته يې د هغه مخې ته کينوده
ها دا کارتوس هم واخله، د سر پورته کيدو مجال مه ورکوډ. زه له
هغې خوا په کلا راخيرم.

توبه توبه ته هم عجيب سړی يې، د غوايي زړه لرې د غوايي
او له دې سره يې د افسر د پتيدو په کوټه ډزې پيل کړې
ملوک څو شيبې د دروازي له څنگه ودريده او په يوه منډه له دروازي ووت
له دروازي د باندې ويالې ته يې ځان واچاوو. له هغې خوا ورباندې

غږ وشو

– ملوک ته یې؟

– هو هو زه یم چې ډزې ونه کړې.

– خدای دې خوارنکړه، نږدې خو مې غلبیل غلبیل کړی وې دا وخت

د راوتودی؟

ملوک یې څنگ ته ورغې:

– خوشې ډزې مه کوئ، هیڅ گټه نلري.

– نو څه وکړو؟

– بس په کلا ورځیږو.

– دا څه وایې؟

– ملوک وویل:

– ښه وایم یوکس دې، هیڅ هم نشي کولای هغه نور به هم خبر کو، او

یو څو کسه به په کلا وروځیږو.

ټولو دا خبره خوښه کړه، درمحمد په قوماندان هاشم پسې ولاړ چې

له دې خبرې یې خبر کړي، ملوک دوه کسه په زینه پسې ولیرل لږ ځنډ

وروسته هاشم راغی او په کلا د ورختو اجازه یې ورکړه، خو ویې ویل چې

ملوک به تر ټولو دمخه وي، ځکه چې د دښمن ځای ورته معلوم دی او که

څه پېښ شول هم ملامتی د ملوک ده.

ملوک وویل:

هو خوش شرط به یې داوي چې ټول به زما په خوله کوي.

هاشم مخ بلې خواته واپړاوه:

– سمه ده ورځه.

چې ملوک روان شو، ده پسې نارې کړې:

– رښتیا چې مړ یې نکړې، په کار مې دی.

شپږم خپرکی

د اورپه کوټه کې بمونو تور لوگي جوړ کړي و، بريالی په ساره تناره کې غلی ناست و.

چې په بام به يې د پښو ترپهار واوريد د کلاشینکوف ميل به يې په هغه خوا ونيو او خو ډزې به يې وکړې چې د لاسي بمونو د لويدلو آواز به غلی شو، له تناره به راووت او له دروازي څخه به يې دباندې ډزې وکړې، بيرته به يې په بيره ځان تناره ته راوړساوو، ښه شيبه به هلته غلی شو.

د خلاصون ټولې لارې پرې بندې وې، خپل مرگ يې پخپلو سترگو ليد، د اولادونو خيرې يې سترگوته ودريدې، مور يې ورياده شوه چې د راتلو په وخت کې يې اوبه پسې شيندلې وې او ځای په ځای کينستې وه.

خپل کوچنی زوی يې سترگوته ودریده چې د راتگ څخه د مخه يې په سينه پروت و، او دده له غيږې څخه هيچاته آن خپلې مور ته هم نه ورته، خوده دريشي اغوستې وه بايد وظيفې ته تللی وای، ماشوم يې په ژړا ژړا کې مورته ورکړی و، هغه شيبه يې د ماشوم ژړا چې له ده نه جلا کيده، په زړه کې دا فکر پيدا کړی و چې ترڅو به جگړه کوي؟ څوک به دڅه لپاره وژني؟ آن د راتگ په وخت کې خو دا فکر هم ورته پيدا شوی و، چې دريشي وباسي او کرار په کور کې کيني، خپلو آمرانو ته ووايي چې نور نشي کولی چې وجنگيږي، غواړي له خپلو اولادونو سره د مينې ژوند

وکړي. اخير ترڅو به جنگيږي. هغه شيبه يې خپله تفنگچه را ايستلې وه.
په کرکه يې ورته کتلي و. له ځانه سره يې ويلې و

څو چې دا بدمرغه وسله راسره وي. د خوشحالي مخ به ونه وينم
وسله چې د چا ترڅنگ وي يا به بل وژني او يا به بل څوک دی وژني

بيا يې د بې وسي اسويلی ترخولې وتلی و ويلې يې و

- ريښتيا چې وسله د شيشکې وينه ده.

هغه ورځ يې له وسلې څخه کرکه شوې وه بد بد يې ورته کتلی و. زړه
يې و چې ايسته يې غورځاره کړي او ځان ترې خلاص کړي.

خو سترگې يې پټې کړې وې او تفنگچه يې بيرته څنگ ته اچولې وه.
هغه لاره چې سفر يې پيل کړی و يوه يو طرفه جاده ورته ښکاره شوې وه
چې بيرته راگرځيدل ورته نه کيدونکي بريښيدلي ول.

په هغه ورځ يې وسله تربل هروخت بده ايسيدلې وه او يو اناوټ بار
ورته ښکاره شوی و. خونن يې د ځان د ژغورنې لپاره له وسلې څخه
مرسته غوښته په زړه کې يې ورتير شول

- وسله که بار ده يوه ورځ پکار ده

بريالي خپل کين لاس د مټ په زخم کيښود. لاس يې په وينو

لوند شو

له بامه نارې وهل کيدلې

- تسليم شه. تسليم شه

- کليمه ووايه. وروستی سلگۍ دې دي

- تسليم شه کنې غوښې به دې هم څوک را ټولې نه کړي

بريالي له ځانه سره کلمه شريفه تيره کړه

- لا اله الا الله محمد رسول الله. يا خدايه ته خو مې حال گورې بيا يې

د باد په لوري درې ځله پرله پسې ډزې وکړې

لاسي بم کوټې ته راو لويده. چرې يې دده تر سر چې په تناره کې ولاړ
و تيرې شوې.

په تناره کې غلې و. په مخ يې خولې راماتې وې پخپله ملا يې د وينو
لنده بل احساساوو. غوږ يې ونيو. په شونډو يې موسکا خوره شوه د کلا
له شايې غره‌ار واوريده. چې ښه غوږ يې ونيو غره‌ار يې وپيژاند د
زرهپوش غره‌ارو.

د بريالي په زړه کې د ژغورنې او ژوندي پاتې کيدو هيلې راوتوکيدې.
پوه شو چې دولتي قواوې يې مرستې ته راغلي دي ځکه مجاهدينو
تراوسه له ټانگ او زرهپوش څخه په جگړو کې کار نه واخيستي. دده
پوخ يقين و. چې زرهپوش دولتي دي.

اوس به ټول تخم ټنکار کړي. او دی به ژوندي له سيمې څخه وباسي.
له ځانه سره يې وويل:

— شب درميان خدا مهربان، ريښتيا چې څوک خداى نه وي وژلي نه
وژل کيږي.

د زخمونو درد يې هير شو. زړه يې و چې له تناره څخه راوخپري او له
کوټې د باندې په مجاهدينو حمله وکړي.

خو بيرته پښيमानه شو. د زرهپوش د غره‌ار آواز وار په وار نږدې
کيده. بريالي ښه وبلله چې پخپله ډزې ونه کړي هسې نه چې په دې
وروستي وخت کې ووژل شي.

— قوا به ټولو ته سبق ورکړي

د زرهپوش د غره‌ار آواز نږدې شو. خو له بامه ډزو او لاسي بمونو
هماغسې دوام درلود

ده ته شک پيدا شو که چيرې دولتي قواوې راغلي وي نو بيا دا ډزې
ولې نه کميږي. هسې نه چې زرهپوش هم ددوى وي.

خو بیرته یې ځانته ډاډ ورکړ: نه نه دوی زړهپوش نه لري، دا دولتي
قوا ده او دباندې له نورو سره په جگره لگیا ده که خدای کول دوی ته به هم
ژر را ورسیري.

خود زړهپوشونو غره‌ار دومره نږدې و، چې د بريالي شک یې لا
زیاتاوو.

په تیره کله چې د کوټې دیوال د زړهپوش له ډاروونکي غره‌ار سره
ودروسیده. له بامه هم ډزو او کنځلو هماغسې ادامه لرله.

د کوټې د باندیني دیوال څخه خاورې او لوټې راتویې شوې، بريالي
پوه شو چې زړهپوش غواړي کلاته راتنوخې، په بیرته له تناره راووت د
بلې کوټې دروازه یې خلاصه کړه او له هغې کوټې یې ډزې وکړې پوه شو
چې مرمۍ یې په ختمیدو دي.

کلاشینکوف یې خپلې سینې ته ونيو او گوته یې په ماشه کینډوده.
بیرته یې کلاشینکوف په بله خوا راواړاوه. له کړکۍ څخه یې د انگر په
لوري یو ډز وکړ بنایي فکري یې کړی وې چې تر وروستۍ مرمۍ پورې
وجنگیري او بیا په اخيري مرمۍ خپل ځان ووژني.

له کړکۍ څخه یې دوه نور ډزونه هم وکړل د کړکۍ ترڅنګ ودریده
او غږ یې وکړ:

— زه تسلیم یم ډزې مه کوئ.

د بام له خوا ډزې غلې شوې خو د دروازې له خوا لا ډزې کیدلې، ده
بیا وویل:

— ډزې مه کوئ، زه تسلیم یم، بیا ستاسې خوبه که مې وژنئ که مې

پرېږدئ.

له پاسه چا غږ وکړ:

— اوس؟

خو تنو په زوره وخنډل. یوه غږ وکړ:

- چې تسلیم یې راووزه.

د دروازي له خوا هم ډزې غلې شوې.

بريالي کلاشینکوف په لاس د کړکۍ له خوا د باندې ووت تر برنډې

لاند ودریده خپل تش کلاشینکوف یې له یوه لاسه بل لاسته کړ په څیره

کې یې د مایوسي نښې نه ترسترگو کیدې.

چاغږ ورباندې وکړ:

- وسله واچوه.

بريالي وسله په ځمکه کینسوده او لاسونه یې پورته ونيول، د

دروازې له خوا پنځه شپږ تنه چې گوتې یې په ماشه نیولې وې، دده په خوا

را روان شول چې د انگر منځ ته راوړسیدل بريالي ژر په کلاشینکوف

ورتيښت شو او د هغوی په لوري یې ونيو.

ترنورو مخ ته را روان سړي کلاشینکوف پرې ضربه کړ. او شاوور یې

په بريالي خالي کړ، تر څنگ بل کس یې هم ورباندې ډزې وکړې خو د شا

کسانو بیرته د دروازي په لوري منډه واخیستله، بريالي ځای پر ځای

ولويده، لومړی کس چې ځان یې بريالي ته راوړساوو، ملوک و، د بريالي

سړي راپورته کړ، بیرته یې پرېښود په سختۍ سره په ځمکه ولگیده،

ملوک سرونو راوو وې وېل.

- د نرزوي خو وې، ارمان چې کاپیرنه وای.

دا نور هم د بريالي د بې ساه جسد شاوخوا هک پک ودریدل، خو د

یوه په سترگو کې هم د بري د خوښۍ نښې نه معلومیدې.

قوماندان هاشم له څو کسو سره راوړسیده چې ویې لیدل افسر وژل

شویدی ملوک ته یې بد بد وکتل، له بوتو سره د بريالي په مخ ودریده، څو

لغتې یې وواهه، په نښۍ پښه یې دمړي سړي یې بلې خواته واړاوو.

وی داخوبل خوت دې. ماسکه ویل شکور ملحد دی
 له اوږې یې کلاشینکوف راګوز کړ. قید یې په ضربه ودر وو
 وبریالي ته یې مخامخ ونيو سموت له لرې پرې غږ وکړ
 مړ مار څوک په لغته نه وهي پوه شوي که پوه نشوي پرې یې ږدی.
 مطلب دغومره سزایې بس ده

اووم خپرکی

په تیره جگړه کې د قوماندان هاشم دگروپ سره یوځای نورو
گروپونو هم برخه لرله خو په ټولو کې د «غفار» گروپ د دولتي کتار موټر
هم بیولي و او وسلې هم ډیرې دوی ورسره وړې وې

هاشم خو ځله سپین ږيري ورلیږلي و چې هم پخوانۍ وسلې چې له
پاکستانه د دوی گروپ ته راغلې وې او د قوماندان غفار کسانو په لاره
کې گرځولې وې دوی ته ورکړي او هم د دولتي کتار د غنیمت مالونه
ورسره وویشي

خو قوماندان غفار دا یوه خبره هم نه وه منلې او هغه یې د غنیمت
مال بللی و. چې دوی پخپله لاس ته راوړي دي

هسې خو پخوا هم کله کله د دوی ترمنځ وړې جگړې کېدلې چې بیا
وروسته به یې سوء تفاهم و باله او بیرته به سره پخلا شول خو دا ځل
قوماندان هاشم ټینگ هوډ کړی و. چې له قوماندان غفار سره به فیصله
کوونکې جگړه کوي هم به خپلې وسلې او د غنیمت مالونه ترې په زور
راوړي او هم به سیمه ترې نیسي. ځکه د هغه دگروپ کسان دده دگروپ
تر کسانو ډیر لږ وو په تیره چې په وروستۍ جگړه کې دوی یو زر هپوش
هم پیدا کړی و. او د غفار گروپ یوازې څو موټر بیولي و

هاشم پخپل بري ډاډمن و. قوماندان عبد الغفار په وروستني ځل هم

منځگړيو ته د زور خبره کړې وه، ویلی یې و، چې هاشم اوس هم ددوی برخه و سلې له ځانه سره ساتلې دي هاشم باید دوی ته د هغو خپلې وسلې و سپاري. له یوې اوونۍ راهیسې د دواړو ترمنځ د توغندیو جگره روانه وه د هغوی توغندي د دوی په سیمه کې په کلیو کې لگیدل، دوی هم له دې خوا توغندي ویشتل او په دوربین کې به یې لیدل چې د هغوی له کلیو دورې پورته کیږي.

دوی د هغې سمې اوسیدونکي نیول او بنديانول او هغوی هم لویه لاره نیولې وه ددوی د سیمې اوسیدونکي به یې له موټرونو څخه ښکته کول او بنديانول به یې.

پخوا به چې ددوی ترمنځ داسې جگره پیل شوه دولتي الوتکو به ددوی سنگرونه بمبارول او یا به سپین ږیرو منځگړتوب کاوو او ددوی جگړې به بندې شوې خو اوس دولتي الوتکو هم دوی پخپل حال پرینسي وو ښایي ویل به یې تر الوتکو یې خپل منځي جگره ښه تباه کولای شي په تیره یوه اونۍ کې نه الوتکو بمبارد وکړ او نه یې چا ترمنځ منځگړتوب وکړ.

هاشم څو تنه لا پروډ غره خواته لیږلي و، یو بل گروپ ته یې وظیفه ورکړه چې له بلې خوا حمله وکړي.

هاشم، نعیم، شین گل، ملوک او شېر نور وروستي کسان و چې د ماښام له لمانځه وروسته دارمې په غره وروختل. خو لکه چې د غفار کسان د مخه خبر و، مخکې تردې چې دوی یرغل پیل کړي هغوی ډزې وکړې له لومړیو ډزو سره د قوماندان غفار په مرکز له دریو خواو یرغل پیل شو په غره کې د ډزو انګازو د هاشم کسان وارخطا کړل خو هاشم خپل جرأت ونه پایله خپل ورسره کسان یې په دریو گروپونو وویشل یو گروپ یې مخامخ ولیږه بل گروپ ته یې وظیفه و سپارله چې

پخوانیو استول شویو ته سوکه سوکه ځانونه ورسوي پخپله له لومړي گروپ سره پاتې شو.

له پاسه په دوی ددهشکې ډزې پیل شوې، ډزو په غره کې ازانگې کولې اصلي ځای هیچاته نه معلومیده. ملوک پخپل راتگ پښیمانه و، په زړه کې یې هاشم ته غوصه راتله د ډبرې ترڅنگ یې نور هم ځان غلی کړ. ډزې یې نه کولې. فکریې وکړ په چا ډزې کوم څوک وژنم ولې یې وژنم، د چا لپاره؟

شاوخوا یې وکتل هاشم ډزې کولې، له هرې خوا ډزې کیدلې خپل او پردی چا ته نه معلومیدل، ملوک هماغسې غلی ناست و، زړه یې وچې ځان لاندې شیلې ته ورسوي او تر سهاره چیرته لرې کیني خو دا کار ورته نا ممکن ښکاره شو، ځکه له یوې خوا یې قوماندان شاته مورچل نیولی و، له بلې خوا له جنگه تیښته ورته بې غیرتي معلومیده، دا مهمه نه وه چې له چاسره جگړه کوي خو له جگړې تیښته ورته د بې غیرته خلکو کار ښکاریده. د هاشم له مورچل څخه دده په مورچل ډزې وشوې، ملوک وارخطا شو فکریې وکړ چې د هغه مورچل نیول شوی دی خو وروسته یې ولیدل چې د هاشم له مورچل څخه نورې ډزې ددښمن په خوا وشوې له ځانه سره یې وویل ښایې دا ډزې د قوماندان ډزې وي او ماته په غوصه وي چې ولې ډزې نه کوم زړه نازړه یې څو هوایې ډزونه وکړل. خو ژر متوجه شو چې مخالفین ورته نږدې شوي دي ډزې د څنگ له خوا پرې وشوې د هاشم له خوا راویستل شوی لاسي بم ملوک نور هم وارخطا کړ بې واره یې چیغې کړې:

— څه کوي څه کوي زه ....

خود قوماندان هاشم له خوا راویستل شوی دوهم لاسي بم په درز کې

یې غږ ورك شو.

اوس نو له هر چا څخه د ډزو لوري ورك شوی و. له هرې خوا چيغې
نارې اوریدل كیدلې
مه يې پرېږدئ.

چې يو هم روح درنه ولاړ نشي. له دابلې خوا يې را تاو شئ. پرله
پسې ډزو يرغل كوونكي سخت واړ خطا كړي ول.

له قوماندان هاشم څخه هم دخپلو كسانو درك ورك و. يوازي
عيد محمد ورسره پاتې واو هغه هم داسې واړ خطا و. چې دده د خبرو
ځواب يې هم نه شوای وركولای هاشم چې په كين لاس سرسري ټپي شوی
و. په كوپه ملا خان شيلې ته ورسا و. نوريې ډزې نه كولې او دواړه په
بېړه د شمال په خوا روان و. شيله كه څه هم د قوماندان غفار تر مركز
لاندي وه خو له گوليو څخه مصئون نه وه. كله كله به يوه نيمه گولۍ د شيلې
د بل لوري په څنډه په ډبرو ولگيده او دوی دواړو به ژر سرونه ټيټ
كړل. كله كله خو به ځای په ځای څملاستل چې ډزې به يوڅه كمې شوې بيا
به يې په منډو پيل وكړ اوس نو د سهار رڼايي په خوریدو وه.

هاشم پوه شو چې وسله والو كسانو يې خبره نه ده منلې ځكه هغه ډله
چې د شمال په لوري يې ليرلې وه ټول په شيله كې و. يوهم له شيلې پورته
نه و تللی دا ځای د قوماندان غفار له مركز څخه لرې و. د پخوانيو ليرل
شويو دوو ډلو كسان ټول روح رمت و. يوازي نظرالدين او انور برسيرن
زخميان شوي ول.

خو له قوماندان هاشم سره يوځای په تلليو كسانو كې اته كسه ورك
ول او درې كسه سخت ټپيان ول. له ورك شويو څخه يو غرمه مهال د
قوماندان هاشم مركز ته راوړسيد

اتم خپرکی

د ملوک د مرگ آواز ه لا دوه ورځې د مخه کلي ته را رسیدلې وه او د کلي یونیم سپینږیری خبر شوی و چې ملوک د غفار له گروپ سره په جگړه کې وژل شوی دی او مړی یې هم هلته پاتې دی. خو چا یې د مور خبرولو ته زړه نه ښه کاوو د کلي سپین ږيرو قوماندان هاشم ته ویلي و. په هر ډول چې کیږي د ملوک مړی باید پیدا او کلي ته راوړل شي.

هاشم له خپلو کسانو سره لا پرون مازدیگر د مړي د پیدا کولو لپاره د غره هغې خواته تللی و. خو د هغه مړی یې نه و پیدا کړی

یوپه وینو لړلی کلاشینکوف یې ملوک ماماته ورکړی و. سهار وختي د ملوک ماما آغا محمد او بل کلیوال ظریف د ملوک مور خبره کړې وه. بیا چاله هغې سره د مخامخ کیدو جرأت نه و کړی.

د هغې د سویو نارو او صوتونو د اوریدو توان یوه هم په ځان کې نه لید هیڅوک هم بیا کلاته نه و ورغلی یوازې آغا محمد و. چې کله کله به کورته ننوت خپله خور به یې وکنځله یا به یې ورته نصیحت وکړ او بیرته به له اوبښکو په ډکو سترگو راووت.

د ملوک د مور او نورو ښځو ژړا له کلا د باندې اوریدل کیده ځکه خو کلیوالو د خیرات دیگونه د پخواني دود په خلاف د کلي د زاړه جومات ترڅنګ باندې کړی و. او د خیرات ډوډۍ به په لوڅ جومات او جومات ته څیرمه چوتره کې ورکوله.

هلتہ د ظریف آکا په مهمانخانه کې ټولو د قوماندان هاشم خبرو ته غوږ نیولی و، چې د ملوک د مړینې او سربښندنو کیسې یې په ډیر خوند بیانولې.
 - خدای پاک دې یې وبخښي په کوم جنگ کې به چې دی را سره وږه نا کامه نه یم راغلي.

یوه بل دده خبره تائید کړه:

- یاره که دکشي خیلو په جنگ کې دی نه وای موږ به ټول روسانو ژوندي نیولي و.

چې ویې لیدل چا یې خبرو ته چندان غوږ ونه نیو نو پاتې خبره یې د خنګ سړي ته بشپړه کړه:

- په هغه ورځ د روسانو ډیره غټه قوه راغلي وه، موږ له کوز کاریزه ورسره جنگیدو، چې روسان به مخکې راتلل موږ به ویشتل او ځای په ځای مرداریدل، خو د مازدیگر خواته له کوز لوري بله قوه راغله موږ یې په منځ کې را ایسار کړو خدای دې یې شهادت قبول کړي او درمان شهید شو، بس هغه یو راکټچي و، د بل چا راکټ زده نه و، په موږ د گوليو داسې باران جوړ شو، چې هیچا سر هم نشوای پورته کولای.

ملوک ورمنده کړه د هغه راکټ یې په اوږه کړ د روسانو ټانګ چې مخه یې د نور محمد حاجی صاحب د کلا په طرف وه وویشت. دا نوره ته غوږ شول ده هم مخ نورو ته واړاوو ویې ویل:

له هغې خوا د دهشکې ډزونه پې وشول، ملوک په وچ میدان پروت وکړ موږ ټولو ویل شهید شو، خو لږ وروسته یې هغه بل زرهپوش چې موږ یې تر اور لاندې نیولي وو، وویشت زرهپوش ځای په ځای وسوزیده، له هغه ځایه یې منډه کړه ځان یې یوې ویالې ته ورساوو هلته د مرمیو داسې باران پې جوړ شو چې موږ ویل ملوک نور ختم دی خو لږ وروسته زموږ خواته بل ټانګ اور واخیست ده د شاله خوا ویشتی و.

یوبل چې د کوټې په بر کونج کې غلی ناست و راغږ کړ:
 - په هغه جنگ کې زه هم وم، له ملوک سره د زمري زړه و د زمري،
 هغه بله خبره دې لکه چې هیږه شوه چې د شپې ولایت ته تللی و، لومړي
 کس بیا وویل:

- هو ریښتیا بیخي د نه منلو خبره ده په هغه ....
 یوبل کس چې زیږه خولۍ یې پرسرو، د دروازي له خوا راغږ کړ:
 - ملوک د مرگ سړی نه و، د غسې مجاهدین به ډیر کم پیدا شي.
 سموت پښې راټولې کړې وې ویل:
 - ورك يې که وايي مړ وای په سرو اوښو نه په سپیرو خړو، مطلب
 ملوک ډیر بې ځایه ....

قوماندان هاشم له ځایه را ولاړ شو په غضب سره یې وویل:
 - اوس موږ او تاسې باید ده هغه غچ واخلو چې د غفاري، شل نفره
 ترې جار نه کم دا ډیره به په سپي ولاړه وي.
 له قوماندان سره یوځای ټول له کوټې ووتل.

نهم خپرکی

هاشم چې د مرکز کلاته راغی، مخامخ د زندان کوټې ته ولاړ. عصمت الله (سموت) خو نغاړل شوي کاغذونه ورته راوړل هاشم لومړۍ پاڼه راواخيستله تر نظر یې تیره کړه، په زنگانه یې کینډوده، بله یې تر نیمايي ولوستله.

قوماندان هاشم تر اووم ټولګي پورې بنوونځی لوستی و بیا په یوه بنوونځي کې تحویلدار مقرر شوی و، د تحویلداري اتمه میاشت یې وه چې له پاسه تفتیش یې راغی، په حساب کې باقي وخت، تحویلدار څلور میاشتي په دهمزنگ کې و. له هغه وروسته یې درکه شو.

یوځل د داؤد خان په وخت کې چا د بنو په بازار کې لیدلی و وروسته چې جګړې پیل شوې، تحویلدار هاشم هم را پیدا شو اول له څو کسو مجاهدینو سره په غره کې اوسیده، دی یې مشر و په هغو اولو وختونو کې یې خپله کورنۍ پاکستان ته بوتله، چې بیایې بیرته راوستله.

دده په برخه کې ویل کیدل چې له پاکستانه تریل هر قوماندان زیاتي وسلې راوړي، او پیسې هم ډېرې لري. له نورو گروپونو څخه هم ډیر کسان دده گروپ ته راغلل. هاشم ورو ورو په ټولو زورور شو.

یو وار خويي د خپل تنظیم اته کسه قوماندانان په یوه شپه ووژل. اوس نو په سیمه کې یوازي عبدالغفار و. چې له ده سره یې سیالي کوله.

د غفار مرکز د شمېر په غره کې و. مجاهدینو به خپلې وسلې په همدې لاره راتیرولې هاشم به ویل غفار کمونیست دی. اول یې زما وسله لوت کړې ده، چې داسې کسان ژوندي وي، جهاد نه کامیابېږي.
سموت به ویل.

— افسوس ددې دومره بې گناه خلکو چې ددوی دواړو په جنگ کې وژل کېږي مطلب دا وسلې دي چې غفار یې ساتلی دی. کنې ته وچکې غفار وگوره او بیا مطلب هاشم وگوره. رحمان بابا ریښتیا ویلي چې ټوپک ایجاد شو میرنتوب برباد شو.

هاشم ټولې پانې ژر ولوستلې. کاغذونه یې سموت ته چې ددروازې په خوله کې غلی ولاړ و ورکړل.
— ها واخله دا چرموړلي کاغذونه دي.

بیایې بندیانو ته مخ وړ او و گل مرجان څوک دي؟
چا څه ونه ویل. خو سموت د کوټې په کونج کې ناست سړي ته گوته ونيوله.

— هغه دی. ډیر خطرناک سړی معلومېږي مطلب ماوین سیاسي دی.
او چې قوماندان کوم غبرگون ونه ښود پسې زیاته یې کړه:
سترگوته یې نه گورې مطلب داسې سړي دي لکه د وینو کاسې پوه شوې که پوه نشوې.

قوماندان پوښتنه وکړه:

— په دې نورو کې کوم یو لوی کمونیست دی؟

— چې په قوه کې مونیولي دي له هغو دوو ماسیوا چې قوماندانان او منصبداران دي نور ټول عسکر دي. او دا یوه دور ته چې ناست دي د غفار مجاهدین دي

قوماندان په غوصه وویل

— مجاهدین مه ورته وایه د مجاهدینو دې بلا پې وگرځي، اصلي
دښمنان دوی دي.

هاشم خوشیې غلی و.

— گل مرجان او دا نور دوه کسه پرېږدئ نور ټول بوزئ.

— چیرې صاحب؟

— هغه ځای ته چې د ټولو ورمخه ده.

— سموت په حیرانۍ وویل:

— مطلب د غفاري کسان هم؟

— هو نوڅه هغه مې د پلار زامن دي؟

سموت بیا وپوښتل:

— دغه درې کسه نه بوزو؟

قوماندان په بې اعتنایي سره وویل:

— منزل د ټولو یو دی خو سفر جدا جدا.

قوماندان هاشم له ځایه راوړل شو د زندان د کوتې ترمخ په لارگی.
کې یې په هغه لوی پوسترخان بوخت کړ چې د نبوي (صلی الله علیه و آله
و سلم) جومات انځور پرې کښل شوی و، تر انځور لاندې د لقمان حکیم
خبرې لیکل شوې وې:

— د سترگو توره خدای (ج) وپیژنه.

— کله چې چاته نصیحت کوي پخپله پرې عمل کوه.

— د هر سړي قدر وپیژنه.

— عاجزي خپله وظیفه وگرزوه.

— کم اصلونه د وفاداري طمع مه کوه.

— د خلکو گټه خپلې گټې سره وتله.

— ښځو او ماشومانو ته راز مه وایه.

د خلکو په مخ کې غاښونه مه خلال کوه.

له دوست او دښمن سره په ....

هاشم د لقمان حکیم نصیحتونه تر دې ځایه ولوستل، وسله وال ته یې مخ وروړ او و:

دا عکس له دې ځایه ایسته کړه.

وسله والو د بندیانو لاسونه او سترګې وتړلې او د کوټې څخه یې وایستل.

په کوټه کې یوازې یو وسله وال، گل مرجان او دوه نور بندیان پاتې شول، قوماندان بیرته کوټې ته راننوت و. وسله وال ته یې مخ وړ او و:

ددوی لاسونه خلاص کړه.

وسله وال زړه نازړه د هغو لاسونه خلاص کړل او څنگ ته ودریده، د قوماندان په اشاره پوه شو، له کوټې ووت او دروازه یې وتړله.

قوماندان گل مرجان ته مخ وړ او و:

ښه ماوین صاحب ته ماوین سیاسي وې؟

گل مرجان ورو وویل:

هو صیب.

ښه دا ووايه چې عسکرو ته دې څه وربښودل؟

درس مو پرې زده کاوو.

اپرین د څه شي درس د کمونیزم؟

نه کمونیزم دې ورک شي.

قوماندان دا نورو ته مخ وروړ او و:

دا څه وايي؟

دواړو سرونه ښکته نیولي ول هېڅ یې ونه ویل. قوماندان بیا

پوښتنه وکړه

— دی چې څه وایي رښتیا وایي. زړه یې هم دغسې وایي او که له ما
ډارېږي؟

چې چا ځواب ورنکړ نو د گل مرجان خواته راغی تر ګریوان یې ونيو
— تاته وایم په دې خبره به ته هم زړې کلا ته ځي ماته رښتیا ووايه
گل مرجان په عاجزی وویل.

— له مجبوریته په اردو کې وم کني ...
قوماندان یې خبره غوڅه کړه:
— ګوره

بیایې دا نورو ته وویل:

— تاسې هم ځان پوه کړئ، په دې زاریو نه خلاصیږئ. او دا هم
معلومه ده چې تاسې کمونستان یاست، خو ماته خپلې د زړه خبرې وکړئ.
ټولو ځمکې ته کتل هیڅ یې نه ویل هاشم بیا وویل:
— زه دې ته ضرورت لرم چې پوه شم یو بسلمان څرنگه کمونیس
کیدای شي.

د خپل بوت په څوکه یې د وره خواته نږدې د ناست بندي سر چې
ځمکه یې ګروله راپورته کړ ویې ویل
— ته څه وایې. سړی څنگه کمونیس کیږي؟

بندي په تیت غږ وویل

— زه به څه ووايم صیب. دادې هغه څوک ووايې چې کمونیست دی
— ته کمونیس نه یې؟

— یه شکر. الحمد لله صاف سوچه مسلمان یم

قوماندان په قهر وویل

— ته سکۀ وایې چې په بسلمان بسلمان ویلو به راچي خلاص سي

چې ته هم نه یې. زه هم نه یم. هغه هم نه دی نو څوک دی؟

په افغانستان کې کمونیست مونیست نشته که وي ډیر به کم وي

چې ونیول شئ بیا خو خود کمونیستان نه یاست.

قوماندان هاشم په خټ را وگرځیده گل مرجان یې په خپره وواهه

ووايه

گل مرجان هیڅ ونه ویل.

هاشم ترستوني ونيو او په قهر يې وويل

ووايه ووايه، په ځان نه په ما رحم وکئ، ما پوه کئ.

گل مرجان غلی ولاړو. هاشم په پوزه په سوک وواهه له خولې او

پوزې يې وینو داره وکړه، ځای په ځای کیناست.

مه کینه د سپي زو، څه پلار خو مې نه یې

هاشم دا وویل او د هغه په وهلو یې پیل وکړ. بل کس یې چې په

کونج کې غلی ولاړو، د کوتې په منځ کې را څملاوو، په گیده یې ودریده.

بې غیرتانو، بې ایمانو رښتیا چې ایمان نه لرئ

دریم کس یې هم په هغه برسیره څملاوو او په وهلو یې پیل وکړ.

قوماندان غوریده په خبرو یې څوک نه پوهیدل

بندیانو یوازې زگیروی کاوو.

قوماندان به کله یو او کله بل وواهه

څه بلا وهلي یاست. تاسې درې نفر یئ او زه یو یم، نه ټوپک لرم نه

کوتک، ولې د گیدرانو غوندې پراته یئ بې ایمانو، تاسې په

بیا د گل مرجان خواته چې د لاس په شا یې د پزې وینې پاکولې

ورغی

ولې غلی ناست یې، له ما سره جنگ وکه، ما ټولو ته ویلي دي که

ما مړ هم کئ څوک به دلته رانه شي

بیا یې گل مرجان ترستوني ونيو

- ولې د بنځې غونډې راته گورې، ما هم ووهه، زه تا وهم ته مې نه وهې.

د گل مرجان ستونې يې پريښود.

- او ه خدايه، تراوسه مې يو داسې غيرتي ونه ليد، چې زما لاس ونيسي.

قوماندان د نشه يانو غونډې گډ و:

- ما مړ کئ، ما مړ کئ کنې تاسې وژنم، لکه سپي داسې ام وژنم مړي مو په سپو خورم.

لسم خپرکی

ـ دا لومړی ځل و، چې ملوک سترگې پرانستلې، شاوخوا یې وکتل،
خو تنه نا اشنا کسان چې سپینې چینې یې اغوستې وې د کټ شاوخوا
ولاړول.

ملوک په وار خطا یې سره پوښتنې کولې:
ـ دا کوم ځای دی؟ تاسې څوک یاست؟ دا په ما څه شوي دي؟
یو ډاکټر یې په سر لاس کینود او هغه یې له ډیرو خبرو کولو څخه
منع کړ. ډاکټر څو لنډې پوښتنې وکړې، په سپین کاغذ یې څه ولیکل او له
نورو سره ووت.

ملوک څو شیبې سترگې پټې کړې، بیرته یې سترگې وغړولې پوه شو
چې څه ورباندې راغلي دي، دواړه لاسونه یې له کمپلې راوايستل په
څیر څیر یې ورته وکتل، روغ و، د لاسونو گوتې یې وخوزولې، ټولې
جوړې وې.

هڅه یې وکړه چې په ځای کې کیني، خو ویې نه شوای کړای. پښې
یې غځولې وې، په احتیاط سره یې راټولې کړې تر کمپلې لاندې یې لاس
پرې وواهه، یوه پښه یې پلستر شوې وه، سوړ اسویلی یې ترخولې
وکیښ، د څنگ ناروغ ورته وویل:

ـ شکر چې په هوش راغلي، ډاکټران ډیر خپه و، ویل یې چې وینه
یې ډیره زایه کړې ده.

ملوک یوازې سر ورته وخوځاوو. کونښن یې وکړ چې تیر حالت وریاد شي د هغې شپې سخته جگره یې وریاده شوه. سترگې یې پټې کړې. لکه چې نه غواړي ویې ویني. ملوک ډیرې جگرې لیدلې وې. په لږ عمر یې ډیر خطرونه لیدلي ول. له روسانو سره یې مخامخ جگرې کړې وې. پخپله یې هم روسان وژلي و. ملوک داسې څوک نه و. چې د جگرې له سختیو ډې وویرېږي. خو ددغې جگرې په یادولو هم ویریده.

پخوا هغه له دښمن سره جنگیده. له هغه چا سره چې په زور دده وطن ته راغلی و، او دده په کلي او په کور یې یرغل کاوو. خو داخل یې د جگرې بل لوری خپلوان او تربرونه ول هغوی هم مجاهدین ول. خو ولې؟ ولې له هغوی سره و جنگیده؟ ولې یې هغه ووژل. د چا د لاسه؟

ملوک پخپل ذهن کې ددغو پوښتنو په ځواب پسې گرځید. پرله پسې یې له ځانه دا پوښتنې تکرارولې. بیا به یې سترگې پټې کړې لکه چې ددې پوښتنو په ځواب شرمیده. ملوک ددغو پوښتنو ځواب دومره بوخت کړ چې دا یې هیرشول چې څنگه او چا زخمی کړ؟ او څنگه دلته راوړسید.

د وروستیو پوښتنو ځواب د تیرو پوښتنو په څیر سخت نه و. خو په خوله راوړل یې ورته شرم ښکاره شو.

خپل تندي یې ټینګ په لاس کې ونيو.

سترگې یې وموشلې. لکه چې ډاډه نه و. چې وینس دی که ویده. له ځانه سره یې وویل پخپل حال کې نه یې دا په ماڅه شوي؟

بیرته یې ځان ته قناعت ورکړ. له بې هوشي وروسته هر ناروغ داسې وي په خوله کې یې نازې وچې وي.

شوخوا یې وکتل ترڅنگ ناروغ یې سترگې پټې وې معلومه نه وه.

چې بې هوشه دی که ویده، هغه بل ناروغ چې د مخه یې په ده غږ کړی و. هم ویده و

د کوټې بر کونج ته د بل ناروغ سر او مخ داسې پلستر شوي و. چې دی نه پوهیده وینس دی که ویده.

په خوله کې یې ژبه تاو راتاو کړه، نارې یې وچې شوې وې لکه څوک چې له خطرناک او اوږده منزله وروسته له بندې دروازې سره مخامخ شي. او په راغلي لاره بیرته سرشي.

تیرې پوښتنې یې بیا په ذهن کې وروگرځیدې
چا دې حال ته راوړسولم؟ سترگويې لیدلي و، خو ذهن یې دا نه منله
چې قوماندان هاشم دې دده په خوا لاسي بم غورځولی وي اخیر ولی؟ د څه
لپاره؟ زه خاین یم که هغه؟

زما مرگ هغه ته څه گټه رسوله؟ ولی؟ ولی؟ ولی؟
ملوک چې هرڅومره کوبنس کاوو د یوې پوښتنې په ځواب موندلو
ځان د پوښتنو له پټې وژغوري خو بیا به هم د نورو لسگونو پوښتنو سره
مخ شو. هغه زما په وژلو څه غوښتل ترلاسه کړي؟ هغه څوک دی؟ زه څوک
یم؟ زما په مرگ کې د هغه څه گټه وه؟

هو رښتیا ما خو لا په ځای پرېږده. له غفار سره ولې جنگیده؟ ولې
یې ویل چې د غفار د یوه وسلوال په وژلو پنځه زره پاکستانی کلداری
درکوم. د هغو وژلو ده ته څه گټه رسوله؟ چا ورته ویلي و چې له غفار سره
و جنگیرد؟

ملوک دې ټولو پوښتنو ته ځواب نه درلود سربېره په کمپله کې پټ کړ.
غوښتل یې د پوښتنو له ځنځیره ځان وژغوري

يوولسم خپرکی

قوماندان هاشم په بې صبري سره د سموت دوی د راتلو انتظار ایست د خونې په بر کونج کې یې یوې بستري ته ډډه وهلې وه، یوه پنبه یې په بله پنبه اړولې وه او د کوټې بازوانو ته ځیرو.

کوټه نسبتاً لویه وه، څلور پنځه خیرنې توشکې پکې هوارې وې، دیوالونو ته د بالبنټونو په ځای پرستني ټولې شوې وې، دروازي ته په مخامخ دیوال په لویو میخونو باندې راخړول شوي کلاشینکوف او یوه واسکت نظر جلباوو، په لویډیخ دیوال یو لوی کاغذ چې کلمه شریفه پرې لیکل شوې وه څړیده، او په بل دیوال د کړکۍ خواته یو بې چوکاټه عکس نښلول شوی و، چې پورتنی یو کونج یې را خطا شوی و، او د عکس مخ یې پټ کړې و، له زیرې او کړتۍ څخه یې معلومیده چې ددوی د تنظیم د مشر عکس دی.

دروازې ته نږدې د اوبو نیم ستل په یوه پلنه ډبره ایښودل شوی و، ترڅنګ یې په یوه خیرن لوبښي کې د پیازو او کچالو پوټکي اچول شوي و.

دا ددغې لویې برجې ورې کلا د کونج کوټه وه، چې خاوند یې څو کاله دمخه پاکستان ته مهاجر شوی و، په کلا کې یوه دور ته نوري کوټې هم جوړې شوې وې، د هرې کوټې ترڅنګ د اور خونه چې تنور پکې و.

جوړې شوې وې او ترمنځ یې یو یو حمام چې د کوټو تاو خانې ترې لاندې تیرېدې هم جوړ شوی و.

حاجي جانگل دا کوټې د خپلو څلور زامنو په نوم جوړې کړې وې چې دوه یې په جنگ کې وژل شوي ول، یو یې څو ورځې دمخه پاکستان ته د رخصتۍ تیرولو لپاره تللی و، او بل یې دوی ته د مزدوري په نیت تللی و. د کلا د باندې له لويديځ دیوال سره یوه اوږده کوټه جوړه شوې وه چې یو وخت میلستون و، او د ورځې به څو ځله ډکیده تشیده، خو اوس څوک نه ورتلل، درنه کوټه یې بلله، ویل کیدل چې پیریان پکې اوسي. د دغه مرکز مجاهدینو د شپې څو ځله ددې کوټې په دروازه کې سپین کالی سپری لیدلی و، خو په دوی یې غرض نه کاوو، کله کله به د شپې له همدې خوا یونیم کانی راویشتل کیده چې زیاتره به لامده ول، او کله کله خو به یې دوی په ناپېژندل شویو فلزي سیکو ویشتل، ملا صاحب به ویل چې دا مسلمان پیریان دي. همدې دیوال ته د کلا د انگر له خوا د پروړې او رشقي لپاره یوه لویه کاخانه او ورپسې د حیواناتو گنبدې «ستورگي» جوړې شوې وې. چې کار نه ترې اخیستل کیده.

له قوماندان هاشم سره د کوټې په کونج کې یو پنځلس شپاړس کلن هلک هم ناست و، چې د قطعو په فال بوخت و، ترڅنگ یې سینو ټایپ ایښی و.

هلک دومره په فال بوخت و، چې د قوماندان ناڅاپي غږ ولېږ او وهغه ورته وویل:

— عیدگله دا سموت دوی ډیر ناوخته نه شول؟

— ام

— ته ورشه یو وار برج ته پورته شه څار یې وکړه.

— ته ودرېږه چې دا فال خلاص شي.

– قوماندان یوه پښه په بله واړوله.

– یره تا خو ټول عمر په فالو تیر کړ، د څه شي فال گوري؟

– ستا لپاره فال نیسم. چې بل واده به دې وشي او که نه؟

– رښتیا وايي؟

له دې سره له ځایه راجگ شو دده خواته کیناست قطعو ته څیر شو.

– ښه ښه نو څنگه شو؟

– د کړې توس وړک دی که دا راووت نو بیا یې خلاص بوله.

– هاشم هم ورسره ملگرتیا وکړه.

– دا اته تاي هلته کيږده.

– هو والله رښتیا دې وویل.

– هغه بل دلته کيږده.

هغه ورځه یې هلته کښوده. څلور پنځه ورقې نورې هم ووتلې. خو

نورې قطعې بندې وې. هاشم وارخطا غوندې شو، مخ ته پرته قطعې یې

بیا واړولې خو اصلي قطعې ترنورو قطعو لاندې بندې وې. قطعې یې بیا

واړولې خو پرمختگ یې ونه کړ.

هاشم د بند شوي فال قطعې سره گډې وډې کړې. عید گل ته یې منت

وکړ:

– ایسته کړه دا ناروا دي ورشه برج ته. وگوره چې دوی نه

معلومیږي؟

عید گل له دروازي ووت. هاشم پسې ورغږ کړ

– رښتیا دا نوروته ووايه چې تیار اوسي.

د عید گل له وتلو سره سموت او ورسره دوه کسه د کلا په دروازه

رانوتل.

د هاشم زړه په ټوپونو شو غوښتل یې چې مخې ته ورمنډه کړي خو

خان يې ټينگ کړ او د نسوارو په قطي يې خان بوخت کړ. داسې يې وښودله چې ددوی په راتگ نه دی خبر شوی.

صالح له دروازي پرې غږ کړ

- قوماندان صاحب لکه چې ته هم غرمه نه وي ويده شوی

- بيه ويده وم اوس را پورته شوم لمونځ او اودس مې وکړ

هاشم درواغ ويل نه ويده شوی و اونه يې اودس کړی و.

درې واړو د پرستنو بالښتو ته ډډه ووهله او پښې يې وغځولې. د

هاشم زړه طاقت ونه کړ سموت ته يې مخ ورواړولو.

- د تندي له گونځو خودې معلومېږي چې بياتش لاس راغلی يې.

- همداسې يې درواخله.

هاشم سترگې برگې کړې په حيراني يې وويل:

- ولې؟

- بس مطلب جمعه دين لا په هغه خره سپورو.

- څه يې ويل؟

- هغه پخوانۍ خبرې مطلب لور مې ورپه ده. قوماندان صاحب يې د

پلار په ځای دې پوه شوې که پوه نشوې مطلب زه مې لور او ته نه اچوم.

د هاشم رنگ تور واوښت!

- ددې سړي مرگ راغلی دی

برات چې پښې يې غزولې وې خپلې پښې يې راټولې کړې وې ويل

- والله قوماندان صاحب چې هرڅومره مو ورته وويل له خپلې خبرې

نه واوښت.

بيا يې دا بل ته مخ ورواړاوو

- که څنگه صالح تا خو وليد؟

- هو بړه زه چې ورته گورم دا خبر به په اسانه په دې پله تير نه شي

قوماندان هاشم سترگې برگې کړې:

— دې خره ته خدای سوتی (لرگي) پیدا کړی دی چې یو دوه یې په دې
ملا ووهې پخپله به تیر شي، که څنگه براته؟

— ما چې ولید زړه مې نه مني چې هو دې کړي.

— داسې به یې لارې ته برابر کم چې ته ووايي شپاړس.

سموت په نصیحت ورته وویل:

یره قوماندان صاحب که زما مني تیر شه له دې غورې بنسوروا، پوه
شوي که پوه نشوي.

— دا داسې بنسوروا نه ده چې سړی دې ترې تیر شي.

صالح له هغې خوا پرې را غږ کړ:

— واللّه موږ په لاره همدا سره وویل جمعه الدین یې نه مني چې نه یې
منی ته ترې تیر شه.

قوماندان په غوصه شو:

— نن خو ټول یو ډول خبرې کوئ، خدای دې خیر پېښ کړي بل چا
خوبه لونگی نه وي درته منلې.
سموت وویل:

— قوماندان صاحب تاته خو معلومه ده مطلب چې سر مې وغواړې هم
دریغ به یې نه کم پوه شوي که پوه نشوي خو دا سړی چې موږ پخوا هم
ورسره خبرې کړې وې مطلب نن مو هم ولید زړه مې نه مني چې لارې ته
راشي.

برات په تائید وویل:

— سموت ریښتیا وایي پرېږده قوماندان صاحب جنګی خو کمې نه
دي خدای هم ښه ځوانی درکړې هم ښه هستي، ته امر وکه تربیګا پورې به
لس دغسې جنګیانې درته کینوم.

هاشم له اسويلي سره وويل

– هی هی برات گله اوس موږ او تاسې خپل سره ناست یو تاسې نه ده
لیدلې ماچې لیدلې بس خدای پاک همدا یوه جوړه کړې ده. داسې سترگې
خدای ورکړي چې له سړي څخه دنیا او آخرت دواړه هیروي.
سموت وويل:

– قوماندان صاحب مطلب خلك به وايي چې دوه نسخې يې لرلې بله
يې هم په زور وکړه.
– زه به څه کوم هغه دوه وچې وزې، چې نه یې شیدې شته نه یې
غوبنه د خوراک ده.

دواړو یو بل ته سره وکتل:
هیچا څه ونه ویل، ټول چوپ و، ښه شیبه یوه هم خبرې نه کولې.
قوماندان هاشم وويل:
– چې یوځل یې لاس شاته وتړئ او زړې کلا ته یې راولئ پخپله به
لارې ته سم شي.

برات وويل:

– ته ښه وايي چې زور وربکاره نه کړو نه یې مني.
سموت خټ وگراوو ویې ويل:

– زړه په زور لاسته نه راځي. پوه شوې که پوه نشوي.
رحمان با با څه ښه فرمایلي دي:

ما په زور کلی آباد لیدلی ندی

هیڅ ظالم مې په زړه ښاد لیدلی نه دی

قوماندان قهرجنه خدا وکړه:

.. نوڅه وکړم کوډې پرې وکړم؟

سموت د پخوا غوندې ونه ویریده او په پوزخند سره یې وويل

— که کوډې کوي نو په لوري يې وکه پوه شوي که پوه نشوي مطلب ته
پې مين يې او هغه لا خبره نه ده.

قوماندان هاشم په خواب کې يواځې وويل:

— سموتنه!

دې يوې کليمې ټول پخپل ځای کينول. يوه هم څه ونه ويل، نه چا بيا
ورته نصيحت وکړ او نه يې پخپله خبره ټينگار وکړ.

خوشبې ټول چوپه خوله ناست ول. وروسته يو يو له کوټې ووتل.
قوماندان هاشم هم خوشبې وروسته د کلا انگر ته راووت، په انگر
کې يوې بلې خواته وگرځيده، له چا سره يې خبرې نه کولې، که به چا سترې
مه شي هم ورسره وکړه يوازې به يې د سر په اشاره خواب ورکړ.

عیدگل يې تر شا روان و، قوماندان هاشم د يوې دروازې په لوري
ولار عيدگل ته يې مخ راواړاوه:

— ولاړ شه، هغه خنځير راوله.

دولسم څپرکی

باران نوی دریدلی و، په پاڅه سرک ځای ځای اوبه ډنډه ولاړې وې. ملوک د روغتون د دریم پوړ په کړکۍ کې ناست و، په سرک یې د موټرو او لارویانو د تگ راتگ ننداره کوله. په سرک تیریدونکیو پسې به یې تر هغو کتل چې له سترگو به الونیا شول. د کړکۍ د خلاصې پلې په ائینه کې یې وکتل، ږیره یې رسیدلې وه یو دوه سپین وینستان یې پیدا کړل، ویې نیول، کش یې کړل خو ویې نه ایستل.

د کړکۍ د پلې په ائینه کې یې گډوډ تصویرونه لیدل. پله یې په لاس تکیه کړه، ښه ورته څیرشو خو ویې نه پیژندل سترگې یې د لاس په شا وموښلې. په هینداره کې تصویرونه یو په بل اوښتل. ملوک په څیر څیر ورته وکتل خپرکلی، د اور لمبې او لوگي، د الوتکو تصویرونه، شنه فصلونه او ورباندې سرې پرڅې پرتې او په دې ټولو کې د ځمارې تت تصویر په وینو سترگو د خوب نړۍ ته بوت.

ملوک خپل سر په لاسونو کې ونيو، د سرو وینستان یې گډوډ کړل. لاندې یې د ښار واټونونه وکتل. هلته وړاندې په پارک کې ښځې او نارینه گرځیدل ماشومانو لوبې کولې د روغتون څنگ ته له هوټل نه د سندرو غبرګونه

سپېنې څیمې په پاکستان ولاړې دینه

بیا نه درځمه وه پښتانه کابل بیا نه درځمه

په پارک کې خلک خوشحاله معلومیدل، خندل یې ده ته داسې معلومیدل لکه چې ټول په ده پورې خاندې لکه چې په خلکو یې خوښي نه لورېږي ژر یې مخ بلې خواته واپړاوو.

د هوټل د ټایپ د سندرو آواز اوریدل کیده ټایپ کومه بله سندره غږوله خو د ملوک غوږو ته هغه پخوانۍ سندره راتله:

سپېنې خیمې په پاکستان ولاړې دینه
بیانه درځمه وه ږنگ شې کابله بیانه درځمه
ملوک له اسویلي سره وویل:

بیانه درځمه، مور مې هم یوازې پرېښودم، د مور د مرگ خبر چې خو ورځې د مخه نظر محمد ورته راوړی و بې سیکه کړی و، نظر محمد چې دبل کلي و، خو ورځې د مخه دلته راغلی و، یوازې دومره خبر و، چې د ملوک مور مړه شوې، نور یې نه له ناروغۍ خبر و او نه ددوی د کور له نور احواله. نظر محمد داهم ویلی و، چې کلي ته دده د مرگ آوازه تللې ده. ملوک په کوټه کې یوې بلې خواته وگرځیده، نن د مهاجرینو د روغتون دا کوټه له ناروغانو تشه وه، د کرکۍ خواته ودریده، په هغو ځوانانو یې کینه راغله چې کتابونه یې په لاسونو کې ول، او ښوونځیو ته روان ول.

روغتون ته مخامخ د ښوونځي د درسونو د پیل ږنگ ووهل شو، ټول د خپلو ټولگيو په لوري ولاړل، ملوک ته د باتور ښوونځي وریاد شو چې گروپ یې د شپې په بمونو والوزاوو، ملوک په هغه شپه خپلې ځانه یې بد راغلل، د کرکۍ د خلاصې پلې په ائینه کې یې ځان ته بد بد وکتل بیرته یې مخ ترې واپړاوو.

خو بیرته یې له روسانو سره جگړې وریادې شوې، هغه ورځ چې د روسانو لویه قوا یې پسې واخستله، خوشحاله شو، ځان به لوی اتل ورته ښکاره شو.

بیا به یې خپلو زحمتونو ته پام شو، لوږې، تندې، د هاشم او غفار
جگرې ....

کله کله له سړي د فکرونو لړۍ وشلیږي، د ښو فکرونو د پښو پلونه
ترې وړک شي، ښې او بدې خاطرې یې په یوه وار ذهن ته راځي. ملوک نن
همدا سې و، د ذهن په آسمان به یې د کرکې وریځې راخوږې شوې، زړه یې
غوښتل خپل ماشیندار ورسره وای، له دې دریم پور نه یې د ښار په خلکو
ضربه کړې وای، دا لویه نړۍ به ورته لویه هدیره ښکاره شوه، د خپلو
ارمانونو قبرونه یې پکې لیدل. خو بیرته به یې دغو وریځو د زړه په دښتو، د
مینې باران واوراوو. ځماره به وریاده شوه، له ځانه سره یې وویل:
_ هغه به هم وایی چې زه په دې دنیا کې نه یم.

ساعت ته یې وکتل یوولس نیمې بجې وې، پروڼ یې ورته ویلي و،
چې نن غرمه به له روغتنه وزې، خو ډاکټران لانه وراغلي.
ملوک پخپل چپرکټ اوږد وغځیده له ځانه سره یې وویل:
_ که هغه نړۍ شین سترگې ډاکټره رانه شي، څرنگه به یې وینم. له
ځایه را ولاړ شو په کوټه کې وگرځیده.
_ کاپیره ځواني خدای ورکړیده.

د میز پر سر درمل یې سره راټول کړل، په الماری کې هم چې څه کالي
و، په گلدار دسمال کې یې غوټه کړل، بیرته پخپل ځای پریووت.
ژولیا له یوې بلې ډاکټرې سره راننوته، ژولیا یې په تنډه لاس
کښود، بلې ډاکټرې یې فشار وکوت، دواړو په انگلیسي څه سره وویل:
ډاکټرې دوسیه واخیسته ووتله. ژولیا په یوه پاڼه څه ولیکل ملوک ته یې
ورکړل ویې ویل:

_ تاسې لوس بیخي جوړیاست، هیله ده له موږ سره خپه شوی نه یې.
ملوک ورته وویل:

– زه به د تا نیکی ټول ژوند هیږې نه کړم
د ژولیا سترگو ته څیر شو.

– ډیره میربانه بنځه یې خو ارمان.
خبره یې وژوله نه پوهیده څه ووایي.
ژولیا په حیرانی ورته وکتل:

– ارما دڅه؟

– ارمان دا چې ته خو کاپیره نه وای.
ژولیا وخنډل:

– کافیر تاسې چاته وایاست؟
ملوک بې واره وویل:

– موږ کاپیر هغه بولو چې له خدایه منکر وي.
– زه په لوی خدای (ج) ایمان لرم ترې منکره نه یم.
– عجیبه ده!

ژولیا وویل:

– دا څه عجیبه ده، د ځمکې د مخ ټول موجودات د خدای (ج) ثنا
وایي او بیا انسان ته خو خدای پاک عقل ورکړی. دا عجیبه نده، عجیبه
داده چې موږ انسان ولې یو له بله کرکه لرو، ولې د کینو په ځای مینه نه
کړو.

ملوک حیران حیران ورته کتل. وروستی خبرې یې خدا وروستله،
موسکی شو. شونډې یې بوڅې کړې. په کوټه کې بل څوک نه و. خود ده د
ژولیا خواته په شونډو داسې اشاره وکړه لکه چې په کوټه کې نورو کسانو
ته وایي:

– دا گوره، له دنیا ناخبره ده، انسان داسې پاکه فیروزه ورته
بنکار یږي. خبره نه ده چې دلته انسانان د وروڼو وینو ته تږي ناست دي.

د ملوک په زړه کې ډیرې خبرې وې نه پوهیده څه ووایي، ژولیا ته
نږدې شو، نیغ یې د هغې سترگو ته وکتل
_ زه به دې ټول ژوند هیره نه کړم.

ژولیا له کړکۍ د باندې پارک ته کتل، ملوک غلی و، هیله یې لرله له
هغې هم د مینې خبره واوري. خو ژولیا څه ونه ویل، ملوک ته یې نسکته
پورته وکتل لکه چې په کتلو کې وایي: «ته افغان یې افغان، ته په مینه
څه پوهیږې. ورځه ورځه خپل مورچل ته ځان رسوه.

ژولیا یوځل بیا ورته وکتل شونډې یې وښوریدې د ملوک زړه په
ټوپونو شو، ژولیا یوازې وویل:
_ مننه.

ملوک د هغې څرخو شنو سترگو ته ځیرو، خو هغه څه یې پکې ونه
لیدل چې تمه یې لرله، د هغې سترگو ورته وویل:
_ ورځه ورځه مورچل ته ځان رسوه، تاسې د مینې لپاره نه د وینې
لپاره پیدا شوي یاست. ورځه ورځه مینه له تا څه غواړي، مینه له تا څه
غواړي.

ديار لسم خپرکی

پيره دار د کلا د کونج د ژورې کوټې دروازه خلاصه کړه، دا کوټه پخوا د ازوغ او د ژمي د لرگيو لپاره ځانگړې شوې وه او حاجی جانگل به د ژمي د لاندي د پسونو غوښې هم پکې څړولې، له دغې کوټې څخه د کلا برج ته هم لاره تللې وه، چې د قوماندان هاشم مخصوص زندان و.

بل پيره دار د برج د خونې دروازه هم ورته خلاصه کړه. کوټه تياره وه، يوازې د برج له دوهم پور څخه د راپرې شوې درڅې له لارې رڼا راتله.

په کوټه کې پروت بندي چه لاسونه او پښې يې په سپين پري تړل شوې وې د قوماندان په ليدو کوبښ وکړ چې له ځايه جگ شي خو ويې نشوای کولای.

قوماندان پهره دار ته مخ ورواړ او:

— دا نور بنديان مو څه کړي دي؟

— صايب هغه موزرې کلا ته وليږل.

— هوم، نو ولې؟

— تاسې ويل صايب.

زړه کلا په حقيقت کې د قوماندان هاشم وژنتون و، چې چاته به يې په

زړه کې تيره کړه نو لاس به يې شاته ورو تړل او د شپې به يې زړې کلا ته وليږه.

دلته د هر چا دا سندره زده وه:

لاس دې وټه شاته   پېسې دې را کره ماته
دنيا شوه درنه پاته   درځه زړې کلاته

دعاوې کوه ماته

قوماندان به پخوا چې د زړې کلا په باب د خپلو وسله والو کسانو
رپوټ ته غوږ و، په ډیره مینه به یې د موسکا په بدرگه د هغو خبرې
اوریدې او د ټولو جزئیاتو پوښتنه به یې کوله:

– ښه ښه خو کسان وو؟

– څنگه مو ووژل؟

– گولی، خوبه مو ډیرې نه وي ورباندې زایه کړې؟

– د مرگ په وروستیو شیبو کې یې څه ویل؟

او دې ته ورته په لس گونو پوښتنې، چې د ځواب په اوریدو سره به
یې هاشم مخصوصه خندا وکړه.

خونن یې چې د زړې کلا نوم واورید، چندان ښه نه ورباندې
ولگیده، ځکه یې بیا پوښتنه وکړه:

– ټول مو زړې کلاته یوړل؟

– هو صیب.

قوماندان په غوصه وویل:

– بد مو کړي دي.

بندې ته یې مخ ورواړاوه:

– نوم دې څه دی؟

– خاورې گلان.

– ام خاورې گلان، هم خاورې یې هم گلان؟

بندې څه ونه ویل، هاشم بیا پوښتنه وکړه:

ديار لسم خير کي

پيره دار د کلا د کونج د ژورې کوټې دروازه خلاصه کړه، دا کوټه پخوا د ازوغ او د ژمي د لرگيو لپاره ځانگړې شوې وه او حاجی جانگل به د ژمي د لاندي د پسونو غوښې هم پکې څړولې، له دغې کوټې څخه د کلا برج ته هم لاره تللې وه، چې د قوماندان هاشم مخصوص زندان و.

بل پيره دار د برج د خونې دروازه هم ورته خلاصه کړه. کوټه تياره وه، يوازې د برج له دوهم پور څخه د راپرې شوې درڅې له لارې رڼا راتله.

په کوټه کې پروت بندي چه لاسونه او پښې يې په سپين پري تړل شوې وې د قوماندان په ليدو کوښښ وکړ چې له ځايه جگ شي خو ويې نشوای کولای.

قوماندان پهره دار ته مخ ورواړ او:

– دا نور بنديان مو څه کړي دي؟

– صايب هغه موزرې کلا ته وليږل.

– هوم، نو ولې؟

– تاسې ويل صايب.

زړه کلا په حقيقت کې د قوماندان هاشم وژنتون و، چې چاته به يې په زړه کې تيره کړه نو لاس به يې شاته ورو تړل او د شپې به يې زړې کلا ته وليږه.

اوله دې سره یې بندي د سر تر وینستانو ونيو، په بل لاس یې په خپته کې په سوک وواهه.

یوازې یوه چيغه واوریدل شوه.

قوماندان بیا وویل:

— لکه چې نه سرې کیږې ها؟

بیا یې دهغه دواړه لاسونه د شا په خواقات کړل او کې یې کاږل،

بندي چيغه وکړه:

— اوف مه کوه مړدې کړم.

هاشم یې لاسونه نور هم پسې تاو کړل، بندي چيغې وهلې.

قوماندان په قهرجن آواز وویل:

— خبرې وکه، د نر غوندې ووايه چې کمونیس یم، ټولو ته مالوم یې

چې د کمونیستي سبق تا خلکو ته ورکاوو، باچاته نه یې مالوم.

چې وې لیدل بندي څه نه وایي په نرمه لهجه یې ورته وویل:

— که ته وایې چې په پته خوله به خلاص شم، نه خلاصیږې او چې

ووايي دامې قول دی چې ژوندی دې پریږدم.

هاشم د قول په دود لاس ورنه کړل ځکه چې لاسونه یې دده په لاسونو

کې و او وار په واری یې تاوول بندي یوازې چيغې وهلې دهغه چيغو

قوماندان لاسې عصباني کړ غیږ یې ورکړه ځای په ځای یې را ځملاوو، په

خپته یې کیناست او ترستوني یې ونيو په ژړ غوني غوندې غږ یې ورته وویل:

— اوس وایي که نه ها؟

— د بندي له خولې ووتل:

— هو هو زه حزبي وم، مړ مې که، ولې راته گوري.

له دې سره یې هاشم ستونی پرېښود د دروازي خواته کیناست په

سترې ساه یې ورته وویل:

- ماته مالوم وې خو بس ما ويل يو وارې ستا له خولې هم واورم.
 گلان هيڅ ونه ويل.
 هاشم له ځايه را ولاړ شو دروازه يې خلاصه کړه چې ويې لیده پيره
 دار ولاړ دی منت يې پرې وکړ:
 - ولې دلته ولاړ يې، څه دباندي د هغې بلې کوتې مخې ته ودرېږه.
 دروازه يې بيرته وتړله د گلان ترڅنگ کيناست:
 - ډوډۍ دې خورلې ده؟
 - هو.
 - چای مای څه شی خورې؟
 - يه.
 - گوره ډارېږه مه، ماخو پيژنې زه دلته قوماندان یم، زما له امره پرته
 مرغۍ هم پر نه شي وهلاي، څوک به گل هم درپورې نه کي.
 بندي سترگې راپورته کړې په ناباوري يې ورته وکتل.
 قوماندان دده د ډاډ لپاره پسې زياته کړه:
 - په ما باور وکړه، غولوم دې نه، زما خبره خبره ده، چې درته ومې
 ويل څه نه درته وایم بس سرې سترگې گرځه.
 لاس يې وراوږد کړ د هغه بې ساه لاس يې په لاس کې ونيو وې ويل:
 - پکت (فقط) ماته قناعت راکړه، ولې کمونيست شوی وې؟
 - زه کمونيست نه یم پاک مسلمان یم.
 - بسلمان به يې يا به نه يې خو ماته کمونيستي راوبښه.
 بندي په تعجب ورته وويل:
 - څنگه يې دروښيم زه زه ....
 قوماندان يې خبره په خوله کې وروچه کړه:
 - په څنگه منگه دې نه پوهیږم ماته صاف بيان وکړه، سم سبي

(صحيح) راته ووايه چې سړی څرنگ کمونیس شي.
 بیایې پورته د کوټې بازوانو ته وکتل داسې لکه چې شماري یې،
 پسې زیاته یې کړه:
 _ هو ماته وښيه چې سړی څرنگه کمونیس کیدای شی، څرنگه د
 گناوو په کولو کې بې باکه واوسي.
 بندي په ټیټ غرو ویل:
 _ زه والله که پې پوهیږم څه به درته ووايم.
 _ والله که پوهیږم، والله که پوهیږم د سپي زو، زه درته وایم ماته لاره
 راوښيه او ته ځان خلاصوي.
 بیا ورنږدې شو سترگې یې تنگې کړې لاس یې د هغه په اوږه کیښود.
 _ ماته لاره راوښيه، چې سړی څرنگ کمونیس شي، څرنگ بې خوده
 شي او په دې باور پیدا کړي چې نه سوال شته نه ځواب، لکه چې دلته
 پوښتنه نشته هلته هم نشته.
 چې بندي څه ونه ویل، دی شاته ولاړ دیوال ته داسې ودریده لکه
 یوم، متې او سړي په دیوال پورې نښتې او پښې یې له دیواله لرې ایښې
 وې په ارامه لهجه یې وویل:
 _ ووايه مه ډارېږه، ستا غږ له ما پرته هیڅوک هم نه اوري، په ما باور
 وکه، ما جذب که، ماته قناعت راکه. داسې څه راته ووايه چې زړه مې پې
 قرار شي.
 له دیواله بیرته د کوټې د غولي منع ته راغی، د بندي په اوږو یې
 لاس کیښود و یې ویل:
 _ تر تا مې قربان کړې، هیڅ چرت مه خرابوه، څوک به چې هم درته ونه
 گوري، هغسې چې زه درسره کمک کوم ته هم کمک را سره وکه ما له دې
 عذابه وباسه.

چې بندي په تعجب او پوښتنې په ډول ورته وکتل ده ورته وويل:
هو دا خو شپې مې یونایټډنډل شوی عذاب خوروي، خلك ما یو
بختور سړی بولي، چې قدرت لرم، پیسې لرم، ښځې لرم، او هرڅه لرم خو
دوی خبر نه دي چې په ما څه تیریري.

په ژرغوني غږ یې پسې زیاته کړه.

– دوی څه خبر دي چې په ما کې وینه وچه ده، ورځ خو لا ښه ده، اوف
زما شپه دې خدای نامی بنیادم ته نه وروښي، داهم زما گناه ده یو وخت مې
ویل کاشکې ورځ نه وای سر او کال شپه وای، هغه وخت مې د شپې
کار جوړ و، دا قدرت او هستي چې وینې ټول مې د شپې په لاس راوړي
ځکه مې شپه خوښیده.

خواوس، اوس چې شپه رانږدې کیږي زه وایم کاشکې مړ شوی وای.
بندي ته یې د کیناستو اشاره وکړه پخپله هم بندي ته مخامخ
کیناست لکه چې خبره یې هیڅه کړی وي، تندي یې په لاس ټینگ ونيو خو
شپې چوپ و، لکه چې یوڅه ورپه یاد شوي وي.
سړيې را پورته کړ:

– هو ورځ، ورځ ښه وي، دا ژوندي خلك وینم او د دنیا له شرمه زه هم
گرځم، امرونه کوم، پیسې گټم، او د ژوند لپاره نوي فکرونه کوم.
خوشپه، اوف شپه.

ښی لاس یې موټی کړ او تندي ته یې تکیه کړ:

– د شپې بل وړ خوبونه وینم، داسې خورونکي خوبونه چې خدای دې ترې
وساته.

د دروازي خواته ولاړ دروازه یې خلاصه کړه، چې وې لیدل څوک
نشته بیرته یې وتړله، گلان ته نږدې کیناست په ټیټ غږ یې ورته وويل:
خوبونه نه دي خپسې دي، تمامه شپه مې په خوله بلا لاس را

اینبی وی، چیغی می شوک نه اوری رنگ رنگ بلاوی وینم، ډاریزم،
زړه می چوی.

بندی چوپ و، هیخ یی نه ویل، قوماندان هاشم ته ځیر و.
د هاشم ده ته پام نه و، په کوټه کې یوې بلې خواته گرځیده، بیرته
راغی د بندی مخې ته په پلتری (چارزانو) کیناست:
_ پخوا به خلکو ویل بنسټګر دینداره او ښه خلک ځوروي، نو ته
ووايه چې دینداره خلک ځوروي نو بیا له ما څه غواړي ما ولې نه پرېږدي؟
بندی سروښور او و، چې نه یې د نفې مانا لرله نه د تائید.
قوماندان لگیاوو:

کاشکې یوازې بنسټګر وای رنگ رنگ بلاوی په رنگ رنگ جامو
کې راځي

ملا صاحب وایي چې دا د دغو مړو ارواوې دي چې ما وژلي دي،
چې ورته وایم څه وکم، وایي خیراتونه وکړه، خیراتونه مې وکړل غوايي
مې حلال کړل پسونه او وزې مې حلالې کړې.
بلاوی کمې نشوې اوس خولا د غویو او وزو په جامو کې هم راته
راځي.

قوماندان له جیب څخه د نسوارو ډبی راویوست په کینې ورغوي کې
یې واچاوه د ښي لاس په یوه ګوته یې له شاو خوا سره راټول کړل:
_ ملا هم ریښتیا وایي، هغه خلک چې ما وژلي دي، د شپې ډله ډله
راځي، چیغې وهي نه پوهیږم څه وایي، څه غواړي؟

نسوار یې خولې ته واچول په ډکه خوله یې وویل:
_ مړه خوڅه کوي، هغه ژوندي چې د ورځې مې له سیوري ډاریږي د
شپې هغه هم راځي او ما ځوروي.

نسوار یې یوې خواته تف کړل وې خندل:

بیگاد ولي محمد مور په تورو کالو کې راغله ترستوني یې
ونیولم چې هرڅومره زور مې کاوو ځان مې نشوای ترې خلاصولی.
نه پوهیږم په هغه جان (جهان) به مې څه حال وي.
په دې دنیا خود هیڅ شي په خوند پوه نه شوم، نه ډوډی نه میوه هیڅ
شي خوند نه راکوي بس هسې خټه ډکوم.

دا بله نسخه مې هم اوس ترپام بده ده، بس لکه بلا چې وینم.
قوماندان همداسې لگیا و، دې ته یې پام نه و چې مخاطب یې خبرې
اوري که نه، بس داسې گډول لکه چې د عمرونو عمرونو ورك شوی دوست
یې پیدا کړی وي ورته د خپل زړه غوټې پرانيزي.
په شونډو یې نری موسکا ښکاره شوه گلان ته نژدې شووې ویل:
هو ریښتیا په دې ټولو تیارو کې یوه رڼا هم شته که یې لاس ته
راوړم شپې به مې رڼې شي.

قوماندان خوله په خوند سره خوځوله، داسې لکه چې په خوله کې
یې شیرینی یا بل خوږ څه وي، ژبه یې په دواړو شونډو راتیره کړه وې
ویل

— یو وار مې لیدلې ده، زړه مې پسې تللی دی څرنگه یې چې نوم
خماره ده، هغسې خمارې سترگې لري، جمعه الدین مې مخې ته نشي
دریدلای، حتماً یې لاس ته راوړم که نه وي....

خپله خبره یې همدلته پرېښوده. گلان ته یې نیغ وکتل

ولې څه نه وایې؟

څه ووايم صیب.

قوماندان یې سترگو ته ځیر شو

دا ووايه چې ته هم لکه زه داسې ډاروونکي خوبونه وینې؟

قوماندان هاشم په ناباوري سره وويل

- رښتيا وايي؟

- دغسې خوبونه مې تراوسه ندي ليدلي.

- اپرين، ولي دې نه دي ليدلي؟

- نه پوهيږم.

- قوماندان خپل خټ وگراوو، په خوشحالي يې وويل

- زه پوهيږم، زه پوهيږم ته ځكه دا خوبونه نه وينې او ځكه نه

خوړيزې چې ته بې باوره يې. كه باور هم لرې هغه د بلې دنيا په نشتوالي
باور دی.

بيايې وپوښتل:

- دغسې نه ده؟

- يه.

- تا څومره خلك وژلي دي؟

- ما؟

- هو ووايه څو كسه دې تراوسه وژلي دي. شمېر يې درته معلوم دی

كه زما غوندې يې؟

بندي په زاريو وويل:

- والله كه مې څوك وژلي وي.

- زه له تا تحقيق نه كوم تحقيق داسې نه وي. هر څومره دې چې وژلي

دي هغه ستا كار دی ماته دومره ووايه چې د چا اروادې ځوروي كه يه؟

بندي سرټيټ اچولی و لنډ ځواب يې ورکړ:

- يه.

- بس ما ته همدا راوښيه چې څنگه سړی ځان له عذابه خلاص کړي.

بيايې په زاريو ورته وويل:

ملایانوته ورغلم. زیارتونو ته ولاړم. خیراتونه مې وکړل په شپو
شپو وینر پاتې شوم. بیا هم هغه عذاب هغه توري بلاوي. اوس یوازې ته
پاتې یې

بندي پوښتنه وکړه.

— نوزه غریب به څه وکم؟

— ته راسره کمک وکه ما له عذابه خلاص کړه داسې لاره راوښیه چې
ستا غوندي نور زه هم بد بد خوبونه ونه وینم.

بندي وویل:

— زه به څه ووايم؟

قوماندان بد بدورته وکتل، لکه چې په کتلوکې وايي:

— له تا هم څه شی جوړ نه شول.

خودا خبرې یې له خولې را ونه وتلې. بندي یې تر گریوان ونيوله ځایه
یې په شدت سره راپورته کړ په بل لاس یې د هغه ستونی ټینگ ونيو:

— ووايه ژر راته ووايه، ولې سم دم نه راته وايې؟ دا هم ټول له بې

غیرتي نه وايې په زړه کې ډیرې خبرې لري.

بندي هیڅ ونه ویل. آن د هغه له لاسونو څخه یې د خپل ستوني د
خلاصولو هڅه هم ونه کړه هماغسې غلې ولاړو. هغه د چا خبره چرت یې
هم نه خراباوو. خو قوماندان یې په دواړو لاسونو په ستوني زور
راووست:

— وایی که نه ها؟

له دې سره یې د گلان سر په سختۍ سره په ځمکه وويشت په خټه
یې پښه کینډوده. غږ یې نور هم قهرجن شو داسې چې گلان ته یې پوهیدل
هم گران و. بله پښه یې د هغه په ستوني کینډوده د گلان سترگې رډې رډې
راوختې

هغه سپین پری یې چې خو شیبې د مخه د بندي لاسونه او پنبې
 ورباندې تړل شوي وې راواخیست. قات یې کړ. د بندي په وهلو یې پیل
 وکړ. کله به یې په ملا کله په پنبو واهه. بندي یوازې زگیروي کاوو.
 چې ښه سترې شو پری یې لرې وغورځاوه د دروازې خواته ولاړ
 بیرته راوگرځید گلان یې ترستوني ونيو راجگ یې کړ
 - نه وایی ها؟

له دې سره یې د سوکانو او لغتو په وهلو شروع وکړه. ترگریوان یې
 ونيو د کوټې له دیوال سره یې وواهه.
 - غیږ یې ورکړه په ځمکه یې راوويشت.
 بې له ځنډه یې بیرته راجگ کړ په ټول قوت یې سوک ورخطا کړ په
 پوزه یې وواهه، د بندي له پوزې وینو داره وکړه.

خوار لسم خپرکی

د وانه بنارگوټي په اډه کې موټر نه ول. ملوک یوه هوټل ته چې د لرگیو په تختو او سطرنجیو پوشل شوی و، ورغی. چای یې راوغوښت. د څنگ سړي له خبرو پوه شو چې هغه هم په خپل موټر کې وطن ته ځي. ترې ویې پوښتل:

— د لارې ملگری دې پکار نه دی؟

— ولې نه خو...

— خو مو مه پکې پیدا کوه. که په موټر کې ځای لرې زه به هم درسره ولاړ شم. چې ډیره مې سودا ده.

— ځای شته، خو خبره داسې ده. چې له ما سره په موټر کې مړی دی شپه په لاره کوم. د حکومت طیارې گرځي چې موټر وويني بمباري یې کوي که ته راسره ځي دا خو به لاسه شي.

د چای له څښلو وروسته یې. تابوت د موټر په شاتنۍ برخه کې کیښود او روان شو. ملوک لومړی خبرې نه کولې. خو د قوماندان سید محمد له خبرو پوه شو چې له مړي سره د خپلوي اړیکې نه لري یوازې د هغه د گروپ راکټه. چې څو ورځې د مخه په جگړه کې ټپي او بیا د پاکستان په یوه ر. ن کې وفات شوی دی.

ملوک له جیب نه د سگریټو قوطی راویوست سید محمد ته یې ونيو.

سید محمد ورته وخنډل سگریټ دې که سگریټی؟

په سگریټ دی زه د سگریټو عادت نه لرم. یوازې په سفر کې مې سات پرې تیر وي. سید محمد له جیبه د چرسو ټوټه ورکړه. ملوک د چرسو تلې میده کړې سگریټ یې ترې ډک کړ. اوس نو تیاره ماښام و او ددوی ډاټسن (پایکپ) موټر د لویو غرونو په منځ کې لاره وهله. قومندان سید محمد هم په لاره د شپې کولو خبره هیره کړې وه. د موټر ټایپ سندره غږوله. دوی دواړو نور دا هیر کړی و. چې شاته د مړي تابوت پروت دی او هغه هم یو وخت ددوی د مورچل ملگری و. ټوکې وې خنداوه د چرسو دودونو د موټر سیت په سر اخیستی و. قوماندان سید محمد خوبه نسوار هم تر خپلو پښو لاندې توکول. ده ویل که د موټر بښنه خلاصه کړي لوگی وزی او بیا به په د غولې چرسو ښه نشه نشي.

ده ژر ژر خبرې کولې ملوک ته یې د خبرو نوبت نه ورکاوو. په جگړه کې په خپلو کارنامو غږیده بیایې ورو ورو خبرې شخصي کیسو ته ورسیدې هریوه خپلې خاطرې بیان کړې سید محمد د خپلې زوړرتیا بیلابیل داستانونه بیان کړل بیایې په دغو نږدې غرو کې په لومړي مرکز کې د خپلو زوړرتیاوو په باب ډارونکې کیسې وکړې.

څه څه موندنه لیدل په اول کې زمونږ مرکز ددغه غره په ډډه کې په یوه پخوانۍ زړه کلا کې و. په هغه وخت کې زه د اوس غوندي قوماندان نه وم د شپې مې پیره کوله نیمه شپه وه توره تیاره وه یو تور وزگوری راغی خدای شته ډیر ترې وډار شوم یو ځل خومې زړه و چې ډزې پرې وکړم.

ښه نو بیا؟

بس خو ورمندې مې کړې وزگوری مې په غبر کې را واخیست او شاته مې واچاوه. د مرکز په لوري راوان شوم په لاره ښه خوشحاله وم سباته به یې حلال کړو.

- افرین بیا مو حلال کړ؟

- ته صبر دومره اسانه یې هم مه بوله په دې وخت کې که گورم د وزگورې پنبې په ځمکه څکیرې گڼی. واخیستم چې شاته مې وکتل وزگورې نه وو، یوه لویه توره بلا وه.
- وای!

- بس نو په هغه سات مې خوشی کړ او په منډه د یوې ډبرې شاته کیناستم که گورم چې یوه توره بلا د یو جگ سپیدار غونډې زما په لوري راروانه ده.

- توبه مې دې وي خدایه.

- کلاشینکوف ته مې مرمی تیره کړه او په ضربه مې ودر او، بلا زما په خوا راروانه وه له تايې څه پټه کم د شا په خوا مې را چاریار کړل زبون مې وهل شوی و، نور مې په پنبو کې د تللو توان نه و. د یوې بلې ډبرې شاته پټ شوم، خو بلا سوکه سوکه زما په لوري راروانه وه، کله به وږه شوه کله غټه، توره شپه وه نور اندیوالان ټول ویده وه، له ځانه سره مې وویل چې ترې خلاصیدای خو نشې نو کلاشینکوف مې پې ضربه کړ....
- افرین د نرزو.

- بس چې کلاشینکوف مې پې ضربه کړ د بلا له خولې داسې چیغه ووتله چې تر اوسه مې په ټول ژوند کې نه ده اوریدلې بلا نوره هم پسې اوږده شوه یوې بلې خواته تاو راتاو شوه...

- په دې وخت کې (ملوک) د موټر د شا له بښینې نه وکتل چیغه یې له خولې ووتله.

سید محمد په وار خطایی پوښتنه وکړه

- څه خبره ده لکه چې وډار شوي؟

ملوک چې د شا بښینې ته یې کتل وویل

.. م... م... م... م مړې ..

سید محمد چې د موټر باډۍ ته وکتل له خولې یې چیغه ووتله
.. خیر خدایه دا خو مړی را پورته شوی دی اوس به څه کوو؟
.. هله موټر تیزکه.

.. د موټر بنسټه پورته که چې له دې خوا را نه شي.

موټر یې نور هم تیز کړ نور یې د سړک لوړو او ژورو ته پام نه کاو
(ملوک) د موټر دروازه ټینګه نیرلې وه. موټر دومره تیزو چې ځان یې
نشاوی تکیه کولای. یوځل خو موټر له سړکه بلې خواته شو او نږدې و چې
چپه شوی وای خو بیرته یې سړک ته سم کړ.

(ملوک) شاته وکتل مړی نور هم ددوی خواته رانږدې شوی و. د لاس
په اشاره یې سید محمد وپوهاوو. موټر نور هم تیز شو. د موټر د مینځ د
خراغونو اشارې یې مړې کړې.

(ملوک) د سترگو له کونجونو بیا شاته وکتل مړی ولاړو. او په دواړو
لاسو یې د موټر د سیت بام نیولې و. په دواړو خولې را ماتې وې. یوځل
خو د (ملوک) سر د موټر له چت سره ولګیده.

شاوخوا تپه تیاره وه اوس دوی د غره له تنګي راوتلي ول. څه شیبه
وروسته (ملوک) وویل

.. ترڅو به په دشتو کې منډې وهو تر اوسه لا ما بنام دی گهیځ هم ډیر
لرې دی.

.. نو څه کوو؟

.. نه پوهیږم.

.. نه پوهیږې نور مې په لاسو کې دمه نشته. موټر دې زده دې؟

.. نه.

له دې سره یې موټر نور هم چټک کړ خو د ملوک زړه طاقت ونه کړ
بیایې ورته وویل

— اخیر چیرې ځې؟ چې موږ څو مړی هم را سره ځي. چیرته به ترې خلاص شو.

سید محمد ورته وویل:

— اخیره انشاء الله موټر یو ځای چپه شي او که خدای کول دواړه به پکې مړه شو.

له دې سره یې موټرته بیا ایکسلیتور ورکړ موټر داسې و، لکه چې په هوا ځي. ملوک چیغې وهلې:

— مه مه مه ته څه کوي؟ ځان دې له غاړې دی که څه؟ اوس به موټر گرنگ ته واچوي.

— څه وکم اخیره لاره لرو؟ بیا یې سوړ اسویلی وایست: هی هی څه بې ځایه مړشوم.

څو شیبې غلې و بیا یې په ډک ستوني وویل

— بې عقل یم خریم، په شپه کې څوک مړی بل ځای ته وړي؟

د موټر د سیت بام په هیبت ناک آواز ودرییده، ملوک په لړزیدلي آواز وویل

— مړی بام ټکوي، بل کار به وکړو.

— څه کار؟

— وبه تښتو

— سید محمد ترڅنگ ورته وکتل:

— د خدای ساده ځان په دغو خبرو خوشحاله وه. له مړي تښتیدی

شي؟ چیرې به ځې؟

— د موټر دروازی به خلاصې کړو په رفتار کې به دواړه ځانونه

غورځار کړو او په یوه خوابه منډه کړو.

هوم دا خو دې بده خبره ونه کړه، خو دلته نږدې کلي نشته، تردې

کنډو چې واورو دغه چل به وکړو

ورباندي پوهيدل، د ملوك هم زبون وهل شوی و. ترخوله يې غږ نه خوت
يوازي يې شاته اشاره كوله.

له هغې خوا مړي منډې راوهلې، خو اوس يې كفن نه و اغوستې يوه
كليوال ځوان پرې ډزونه وكړل، مړی په ځمكه ولوید. خلك ورغلل له نورو
كورونو هم خراغونه راووتل. نږدې ټول كليوال راوتلي و. ټول د مړي په
خوا ورغلل، هغه د كلي مخ ته په وچه وياله كې پروت و، معلومه شوه چې
په كينه پنبه لگيدلى دى.

خو كسور او اخيست او جومات ته يې يووړ. سيد محمد او ملوك
جومات ته نه تلل، سيد محمد د شا په خوا زورونه وهل:
_ نه نه هغه هغه م، م مړى دى.

يوه كليوال په غوصه ورته وويل:

_ وشه مړ نه دى، هسې مازې په پنبه لگيدلى دى.

_ نه، نه، نه مه مه مړى .... دى ززه نه ....

خو خلكو په زور د جومات په خوا تيله كړل، دواړه ... د جومات د
دروازې ترڅنگ پريوتل

يوه د زخمي پنبه ترله، زخمي زگيروي كاوو، دوى دواړو په ډاډار
ورته كتل، ملوك او سيد محمد يو بل ته كتل او په كتلو كتلو كې يې له
يو بل نه د پيښې وضاحت غوښت، نه پوهيدل چې څه پيښ شوي دي.
سيد محمد زړ نازړه، د زخمي خواته وروڅكیده، له لرې يې پرې ژغ كړ
_ روزي خان يې؟

چا ځواب ورنه كړ. سيد محمد بيا وويل:

_ زوى مړيه ته خو مړوي.

زخمي په غوصه وويل:

_ پلار به دې مړوي، مړى په موټر كې پروت دى

سپین ږیری زخمي ته مخ وړ وړاوو.
 - نا، ته له دوی سره نه وې؟
 - ولې نه وم ددوی په موټر کې وم
 ملوک ورته وویل:
 - دا ته څه گډې وډې وایې کله له موږ سره وې.
 - ما په هغه بل کلي کې لاس درکړ. خوتاسې موټر ونه دراوو، د
 هغه پټم خواته تاسې موټر سوکه کړ ما هم د موټر منځ ته درټوپ کړ.
 سید محمد وویل:
 - په موټر کې مړی و.
 - هوزه هم د مړي خواته کیناستم.
 - ښه نو بیا؟
 - بیا چې تاسې موټر تیز که، زه هم وډار شوم چه ونه لویږم. چې
 هرڅومره مې تاسې ته چیغې وهلې او موټر مې ودرېاوو تاسې به لا موټر
 تیز که.
 - چې مونږ موټر ودر او او دې خواته م رامنډې کړې تا ولې منډې
 راپسې وهلې؟
 - نو تاسې ولې منډې وهلې؟
 - موږ له تا منډې وهلې، موږ ویل مړی را ژوندی شوی دی.
 زخمي وخنډل:
 - ما ویل تاسې کوم څه لیدلي دي ما هم له همدې ویرې منډې وهلې
 ټولو وخنډل.
 سید محمد خټ وگړاوو، په جومات کې په پرتو سل^۱، وښویي خان
 بوخت کړ. له خان سره وېونگیده.

^۱ سل واښه د شولو واښه دي چې ځینې په جومات کې د فرش کار ترې اخلي

ملوك لږپه غوصه ورته وويل

.. نو تاڅه بلا غوښتله چې له مور سره په موټر کې سپريدې؟
 - زه د خپلې خور کره تللی وم. بس ما ويل چې خپل کلي ته ځان

ورسوم

سپين ږيري په ډاډينه ورته وويل

- خیر دی بلا وه برکت یې نه و.

د ډوډۍ له لوبښ سره یوځای د چای پتنوسونه هم راوړل شول او

دوی غلی د ډوډۍ په خوړلو لگیا شول.

د ملوك د ما ما کلي د غره په لمنه کې و. دی په اټکل تردې ځایه را
 رسیدلی و په یوه نیم کور کې د سپي غیا اوریدل کیده. خوشیې د کاریز
 په غاړه کتا. د سپي د باغچې له دیوال سره روان شو. د سهار رڼا په
 حوریدو د آغا محمد د کلا مخې ته د لوڅ کاریز په غاړه ودریده نه
 پوهید، څه وکړي. که دروازه وټکوي او ناڅاپي ورسره مخامخ شي څه به
 پېښ شي خوشیې وروسته د لویې دروازې د شا ځنځیر د خلاصیدو غږ
 واوریدل شو. یو د تیتيې ونې سړی راووت. په لاره داسې روان و. لکه
 چې بوتونه یې په پېسو کې آزاد وي او کونښن کوي له پښو یې ونه ایستل
 شي. ملوك وپېژاند. له ځانه سره یې سوکه وویل آغا محمد ماما آغا
 محمد دده په لوري را روان و. ملوك د کاریز د پات بلې خواته کیناست
 آغا محمد گودر ته کوز شو. اودس یې وکړ. په څادر یې خپل مخ او
 لاسونه وچ کړل. له جیب نه یې ساعت راویوست په لاس یې وتاړه

ملوك هم ورو ورو دده په لوري ور روان شو. چې ورنږدې شو پرې غږ

یې کړ

_ ما ما!

آغا محمد یوې بلې خواته وکتل، ملوک یې ولید خو ویې نه پیژاند

ملوک چې ورنږدې شو ژړا ته په نږدې غږ یې وویل:

_ ما ما ته یې؟

_ ته څوک یې هاگوا مانا څوک یې؟

ملوک له هماغه ځایه پرې غږ کړ:

_ زه ملوک یم ما ما!

آغا محمد په وار خطایي او شکمن انداز ورته وویل

ملوک؟ کوم، کوم گوا مانا څه وایی کوم ملوک؟

_ زه یم ما ما ولې مې نه پیژنې.

او له دې سره یې په آغا محمد غیږ را تاو کړه.

آغا محمد زړه نا زړه غیږ ورکړه په روغېر کې یې په وار خطایي ورنه،

وویل.

_ والکه ته څوک یې، دا څه سره وایی؟

ځان یې لږ ترې لرې کړ او څیرې ته یې څیر شو.

ملوک ته ژړا او سلگیو د خبرو مجال ورنکړ یوازې یې وویل.

_ ما ما، ما ...

آغا محمد رد رد ورته کتل.

ملوک خوری یې؟ خدایه دا څه وینم.

_ ما ما!

آغا محمد بیا بنکته پورته ورته وکتل.

توبه مې دي وي خدایه ته خومړ وي، لا اله الا الله محمدرسول الله.

دا څه وینم.

او له دې سره یې ملوک بیا ټینگ په غیږ کې ونیو.

ښه ساعت دواړو په غیږو کې سره نیولي ول. خبرې یې نه کولې
یوازې یې د سلگیو آواز اوریدل کیده.

آغا محمد ورو ورته وویل:

— یا خدایه پاکه دا څه وینم.

بیا یې په ځیر ځیر ورته وکتل:

— راځه راځه چې کورته ولاړشو.

دواړه د کور په لوري روان شول.

میرمن یې په دالان کې د چای په تیارولو بوخته وه چې له آغا محمد

سره یې بل سړی ولید د تناره په غاړه کیناسته مخ یې پټ کړ.

په نیمکش پلو یې ددوی خواته راوکتل، حیرانه وه چې خاوند یې

ولې ونه ټوخیده هسې نه چې کوم خپلوان یې وي.

دا په دې سوچونو کې وه چې آغا محمد پرې غږ وکړ:

— ښځې زیرې مې درباندي...

خوناڅاپه یې خپله خبره پرې کړه، پخپل ذهن کې په مناسبه خبره

پسې گرځیده هسې نه چې د ملوک ژوندیتوب او راتلویو له یوه غږ

ورباندي بل ډول تاثیر وکړي

خپله خبره یې داسې پسې تکمیله کړه.

— راځه کوټې ته راځه چې له نوې خوشحالي دې خبره کړم میرمن

هماغسې د تناره په غاړه ناسته وه.

په دوی پسې راغله خود دالان په وره کې ودریده، آغامحمد په بیرې

بیرته راووت

او په آرامه لهجه یې وویل

— ښځې چه نه اورې هغه به واورې

— څه خبره ده؟

- ملوک خوریې ژوندی دی.
 - دا څه وایې؟
 - راځه وې گوره.
 میرمن یې هیڅ ونه ویل ځای په ځای کیناستله.
 آغا محمد منت پرې وکړ:
 - جگه شه ولې دې ویانې ووتې؟
 - وی سرپه
 - څه بلا وو هلې جگه شه گوا مانا ورشه پوښتنه ورسره وکه.
 بنځې په ناباوري وویل:
 - ریښتیا وایې دا ملوک دی؟
 - نو څه غلطوم خودې نه.
 بنځې په ساده گي وویل:
 - ابله ورځ یې قبر ته ورغلې وم قبر یې روغ جوړ و.
 آغا محمد په غوصه ورته وویل:
 - ډیرې خبرې مه کوه گوا مانا ورشه پوښتنه ورسره وکه گوا مانا مې
 راژوندی شوی دی.
 چې په کوټه راننوت په موسکا یې ملوک ته وویل:
 - هیڅوک نه مني چې گوا مانا ته ژوندی یې، مامی دې هم هکه یرانه
 سوه.
 میرمن یې راغله له ملوک سره یې روغې وکړې.
 په لږ شیبه کې د شیدو چای او په پلاستيکي قاب کې کوچ راوړل
 شول خو ملوک ونه خوړل یوازې یې یوه پیاله خوړ چای سور کړ.

ملوك له خوبه را پاڅيدلى و. لوڅ سر پخپل ځاى ناست و. يوځل بيا يې كوته تر نظر تيره كړه. مخامخ د يوې گردې هندارې تر څنگ د آغا محمد د ځوانۍ عكس راڅرېدلى و چې كين لاس يې په سینه ايښى و، او د كورتنۍ په جيب كې يې قلم او يو بل لرگى چې ښايې مسواك به و. له ورايه معلوميدل. د عكس د چوكاټ په لرگي د ورينمو سره شنه ژير گلان تومبل شوي ول.

ترې لاندې دوه صندوقونه ايښي ول يو يې ساده كوچنى و، او بل يې تر هغه لوى ښكلى و، چې څو كاله د مخه آغا محمد له هندوستانه راوړى و. د كوټې په بل ديوال جاى نماز او تر څنگ يې يوه رپيده او شكور چې منځ يې د ورينمو او زرتارو په گلانو ښكلى شوى و، دا د آغا محمد د ميرمنې د واده يوازېنۍ ښه وه، هغې به د كوټې له جaro كولو وروسته يوځل د خپل پلوپېڅه پرې را تيروله.

ملوك ديوال ته ډډه ووهله او د شكور او رپيدې په گلانو كې يې سترگې څښې كړې وې، سوچونو پسې واخيست د فكر باز يې لرې لرې غرونو ته پرواز وكړ.

لكه چې د شكور او رپيدې ليدلو يې بيا پخوانۍ خاطري وريادې كړې هغه وختونه ورياد شول چې په زړه كې به يې له خمارې سره د واده گورې ماتولې

تر څه موسكا يې وكړه ځان ورته ساده معلوم شو په اسويلي يې وويل.

بنده لرې ښلولې   مرگي لار ورته نيولې

دى په همدې سوچونو كې و، چې دروازه خلاصه شوه. آغا محمد و. ملوك تر بالښت لاندې سپينه خولۍ راواخيسته په سري يې سمه كړه آغا محمد له دروازې پرې غږ وكړ.

– خوريې گله خوب دې وکړ؟

– هو داسې ویده وم چې په دنیا هم خبر نه وم.

– ښه شو چې را وینس شوې گوا مانا ډوډۍ تیاره ده، زموږ زړه نه

کیده چې راوینس دې کړو.

په لږ وخت کې ډوډۍ راغله او ټول د ډوډۍ په خوړلو لگیا شول آغا

محمد به ملوک ته په خیر خیر وکتل بیا به یې سر وښور او و لکه چې اوس

یې هم باور نه وي چې ملوک دې ژوندی وي بې واره یې وویل:

– رښتیا چې څوک خدای پاک نه وي وژلي گوا مانا نه مړ کیږي.

د ډوډۍ په سر آغا محمد ورڅخه پوښتنې پیل کړې.

ملوک په خبرو راغې.

– زه هم دې ته فکر وړې یم، چې ولې یې وژلم، او څنگه ژوندی پاتې

شوم.

– گواه مانا چې تا هغوی وژل، خود به هغو ته هم وژلې، خود ارا ته

ووايه چې څنگه ژوندی خلاص شوې او تر پاکستانه څنگه ورسیدې؟

ملوک شمیرلې شمیرلې خبرې کولې:

– خبره داسې ده چې زه دښمن نه یم ویشتلې.

آغا محمد په حیراني پوښتنه وکړه:

– نو چا وویشتلې؟

– مداشم.

– دا څه وايي رښتیا؟

– هو نوڅه درواغ خونه وایم.

– آغا محمد په ناباوري او تعجب وویل

– دا څنگه نوولې؟

– نور زه هم نه پوهیږم. که رښتیا درته ووايم زما هم جنگ ته چندیان

زړه نه کیده، څه روسان خونه ول. دوی هم مجاهدین ول. او موږ هم. اخیر جنگ و. که مې زړه و. که نه. جنگ مې کاوو. موږ بیخي سره نږدې شوي و. زه او هاشم دیوه دیوال شاته پټ وو.

آغا محمد چوپ و. سړي پټ اچولی و. ملوک وویل.

له هرې خوا گولی اوريدې. جنگ زیاتي ختمیده د گوليو ډزونه لږ شوي ول. هاشم له مانه لرې شو پخپلو گناهگارو مې ولید چې لاسي بم يې زما په لوري گوزار کړ. نور زه ونه پوهیدم چې څه پیښ شول. بڼه نو بیا؟

چې په هوش راغلم په موټر کې وم. ټول وجود مې په وینو ککړ و. موټر د غرو په منځ کې روان و. له خولې مې چیغه ووتله. یو چا مې په سر لاس کیښود چې سترگې مې ورواړولې د جان محمد زوی محمد خان و. راته وې ویل آرام وکه ښوره مه. چې وینه دې زایه کیږي، تر شفاخانې پورې لږ ځای پاتې دی.

موږ ویل چې هغه هم له هغه جنگه وروسته بیا چا ونه لیده بڼه کیسه کوه.

په شفاخانه کې محمد خان ټوله کیسه راته وکړه. هغه هم هاشم لیدلی و. چې بم يې زما خواته راگوزار کړی و.

چې نور مجاهدین تللي ول. ده زه د هغه کلي په ډاټسن کې پاکستان ته ورسولم.

آغا محمد په نصیحت سره وویل

گوره هلکه د محمد خان خبرې مه منه. هاشم به ولې داسې کار کوي چې گوامانا خپل ملگري پخپله مړ کړي. محمد خان پخپله له هاشم سره جنجال لري. څو وار. هاشم په کور کې لیدل شوی دی

ملوک وویل

نه نه ماما. هاشم ما پخپلو سترگو ولید چې بم یې زما په لوري
راگوزار کړ.

آغا محمد په نا باوري وویل

عجیبه ده. ته وا هاشم به ولی دا کار کړی وي؟

نه پوهیږم.

آغا محمد یوه ټوټه ډوډۍ په لوبښي کې لمده کړه او پیشو ته یې
واچوله وې ویل:

په هغه ورځ خو دی تر ټولو زیات خواشینی مالومیده.

ما ما دا ته نه پیژنې. ما ډیر وخت ورسره تیر کړی دی محمد هاشم
لکه گیدړه داسې دی.

په دهلیز کې له زانگونه د ماشوم د ژړا غږ پورته شو د آغامحمد
میرمن زړه نازړه له کوتې ووتله.
آغامحمد وویل:

اوس د خبرې بیخ ته ورسیدم چې گوامانا هاشم ولی دا کار کړی
دی. جامه دین غریب یې تر دوو سپیږمو رسولی دی.
ملوک د پوښتنې په ډول ورته وکتل
آغامحمد زیاته کړه:

د جامه دین دې کور ودان وي نه زور ته تسلیم شونډه زرو ته.
جنګۍ هم مرګ مني خودی نه. یو وار خویې زهر هم خوړلي ول خو خدای
ژوندی پاتې کړه.

پنځلسم څپرکی

ددوی د لیدو وعده غرمه مهال ټاکل شوې وه خو ملوک لاځان سهار وختي چې ټول خلک په درانده خوب ویده ول د جمعه الدین باغ ته را رسولی و.

ده پرون د خپلې ماما د لور په وسیله خمارې ته د خپل راتگ احوال رالیرلی و، هغې هم نن په باغ کې د لیدو وعده ورکړې وه. د جمعه الدین باغ چې له کلا سره یې گډ دیوال درلود نسبتاً لوړ لوړ دیوالونه یې لرل، سره له دې چې د انگورو زیاتره ټاکنه یې وچ شوي ول او یوازې څو د زردالو او منې ونې او له دریو دېوالونو سره د سپیدارو ونې پکې ولاړې وې، خو جمعه الدین یې د پخوا په څیر کلکه ساتنه کوله د پخوا په شان یې وره ته اوسپنیز زوړ قلف اچول شوی و. د دیوال په هغو ځایونو چې سرونه یې وران شوي او ټیټ شوي ول، د سنځلې او نورې اغزنې لښتې لکې کړې وې.

باغ ته د اوبو د لارې په سوري کې یې هم لرگي درولي ول. د باغ په دروازه کې یوه کوټه جوړه شوې وه. دا کوټه په اصل کې د باغ د ساتنې لپاره جوړه شوې وه. د دوی به ځاله بلله. خو له جگړو د مخه دا کوټه یو ستر دوکان و. چې جمعه الدین به له همدې ځایه انگور، زردالو او منې په نورو دوکاندارانو باندې پلورل

ملوك د همدې كوتې د بام له لوري د شپې باغ ته ورواوښت او د باغ په شمال ختيځ كونج كې د انگورو د يوه زاړه ټاك ترڅنگ چې شاوخوا يې خو د منو اوسپيدارو ونې ولاړې وې غلې كيناست.

او د خمارې د راتلو شيبې يې شمارلې، ده ته دانه وه معلومه چې د كلا د باغ د لوري په دور پورې بامونه نشته، ځكه خويې ډير كوښښ كاوه، چې له هغې خوا يې څوك ونه ويني او خپل د ناستې ځای يې هم د ونو بل پلوت ته جوړ كړې و.

ده ته لا پروڼ د ماما د لور په وسيله ډاډ ور كړ شوی و، چې باغ ته هيڅوك هم نه ورځي، يوازې مازديگر مهال د خمارې كشر ورور پسونه او وزې باغ ته ورولي او له ونو څخه پانې ورته راتويه وي، غرمه لانه وه رارسيدلې، چې د باغ د كوتې د وره د ځنځير غږ يې واوریده، د ملوك زړه په ټوپونو شو. نه پوهیده څه وكړي، مخې ته ورمندې كړي او خماره په غيږ كې ونيسي او كه ځای په ځای كيني.

له يوه عجيب حالت سره مخامخ شوی و، چې نه يې د خوشحالي نوم وركولې شو او نه د خواشينۍ، د زړه درزا يې پخپله اوریدله بهتره يې وبلله په خپل ځای كيني، د ونو له شا يې دواړه سترگې د باغ په وره كې خښې كړې وې.

له بنگړو ډك لاس يې وليد چې د باغ دوهمه دروازه يې خلاصه كړه. خماره وه، چې د باغ په وره كې هكه پكه ولاړه وه، كه څه هم له ملوك څخه لرې وه. خو هغه يې په څيره كې د ژور بدلون نښې وليدلې، ونه يې ترپخوا لوړه ورته ښكاره شوه او نرۍ غاړه يې نوره هم نرۍ ورته ښكاره شوه.

د سترگو ښكلا يې د پخوا په څير نه وه. غټې غټې سترگې يې لويدلې وې جگه او نرۍ پوزه يې نوره هم جگه شوې وه.

د ملوک په سترگو کې اوبنکې راغلې، زړه یې و. د خمارې مخ ته په چيغو چيغو وژاړي.

د هغې ځای په ځای دریدو یې په زړه کې شک پیدا کړ. هسې نه چې له شایې نور څوک وي. که ځان څرگند کړي بنایي بل څوک یې هم وويني. هماغسې پخپل ځای کې ناست و.

خو خماره هماغسې ځای په ځای ولاړه وه. لکه چې د هغې زړه هم نه منله چې مړ یار دې یې راژوندی شوی وي. دده په لوري را روانه شوه. څو گامه مخ ته راغله بیا ودریده.

د ملوک زړه طاقت ونه کړ. له ځایه را ولاړ شو او ورو ورو د هغې په لوري رهي شو. ویریده چې خماره به دده په لیدو له خوشحالی چيغه وکړي او ټول به خبر شي.

خمارې دده په لیدو یوازې وویل

ته؟

هو خمارې زه یم. د مینې فیصله پخپله مینه کوي. خدای پاک دتا لپاره نه یم وژلی.

خو د هغې خبرې ځای په ځای هک حیران ودر اوو

.. چې مړ وای تردې به ښه وه.

خمارې په ټیټ غږ دا وویل او مخ یې بلې خواته واړ اوو.

ملوک هیڅ ونه ویل. خمارې بیا په ډک ستوني وویل

ته ته څه خبرې چې په. په ما... ما... څه..

خو ژړا د خبرو مجال ورنه کړ. خبره یې په سلگیو کې ورکه شوه

ملوک ورو وویل

.. خمارې داسې مه وایه زما اړیکې اوس هم له مرگ سره نه دي

شلیدلې هسې د ژوندو روزي تماموم کني لا پخوا مړیه

خمارې پټ پټ ژړل

ملوك بيا وويل

اوچې ته هم داسې خبرې راته وکړې نو بيا به دې توفانو ته څنگه

تم شم.

دواړه د باغ په کونج کې دونو شاته کيناستل.

چوپ ول، ملوک په ځير ځير او حيراني ورته کتل خو خمارې په لرگي

ځمکه گروا له دې دهغې چلند هک پک کړی و. نه پوهيده له کومه ځايه

يې شروع کړي، اوڅه ووايي. داسې معلوميده لکه چې پخپل راتگ

پنښمانه وي.

د دواړو زړونه له بې شمېره گيلو ډک ول. خو په سترگو کې يې د

ديدن تنده وه.

ملوک ورو وويل:

... څه خو ووايه ولې داسې غلې ناسته يې.

خمارې چې ځمکې ته يې کتل په شرمناک غږ وويل

... څه به ووايم، ما خپلې خبرې له اوبنکوسره کړي دي.

ملوک لکه چې ددې خبرې د اوریدو هيله نه لرله، نيغ ورته وکتل

پخپله بې وسي يې ژړا راغله سترگې يې تنگې کړې، لاندې شونډه يې په

غابښ وچيچله.

خمارې وويل:

... شکر چې ته ژوندی راغلي

ملوک د انگور له وچ تاك نه کوچنی لښته را پرې کړه دوه درې ځايه

يې ماته کړه. دوه ټوټې يې ايسته وغورځولې په بله يې په ځمکه کې کړې

وږې کړنې راوايستلې. کړنو ته يې په ځير ځير کتل. لکه چې خپل فال

پکې گوري بيرته يې سر را جگ کړ

– خماری ما نیت کړی دی چې دواړه ولاړشو.

– چیرې؟

ملوک په پریکړو الفاظووویل:

– هلته چې ډار نه وي، هلته چې وکولای شو له یوبل سره مینه وکړو،

له دې ځایه ډیر لرې.

خماری په حیرانۍ وپوښتل:

– ته څه وایې؟

– په ما او تا ټولې لارې بندې دي، دواړه پاکستان ته ځو او هلته

نوې ژوند شروع کوو.

– له واده وروسته؟

ملوک وویل:

– هی هی سر دې سوی بوی یې نه دی درغلی، هغه زما په سیوري

پسې گرځي، که خبر شي چې زه ژوندی یم او دلته راغلی یم وینه به مې

ځمکې ته پرې نه ږدي. په دې حال کې واده کیږي؟

– ستا زړه دی چې په سپینو پایخو درسره ولاړه شم؟

– هو نو څه، له پردې سره خونه ځي، نکاح شوېده او زما په نوم یې.

خماری مخ بلې خواته واړاوو او وې ویل:

– تر اوسه هم داسې شوي دي، چې پښتنه پیغله دې په تورپیکي په

سپینو پایخو د پلار له کوره وتلې وي؟

– ملوک په نصیحت وویل:

– گوره مجبوریت هرڅه کوي، که زه او ته له دې ځایه ونه تښتو هاشم

به نورې بلاوې په موږ راوړي. آبا دې هم له هغه ډار یږي او هیڅ نشي

کولای.

– نو هلته به ترې خلاص شو؟

– توکل په خدای. پاکستان ته ځو، هلته د تنظیم په دفتر کې د ما
ناسکه ماما کار کوي. له هغه وسلې اخلم او دلته بل مرکز جوړوم بیا به ته
هم ووينې چه څه کوم.

او چې خمارې څه ونه ويل، پسې زیاته یې کړه:

– بس نن شپه له خیره ځان تیار کړه.

– نن شپه؟

– هو.

خماره زړه نازړه وه، ښه شیبه غلې وه.

د ملوک په غږ لکه چې له خوبه را پاڅیدلې وي، له واره یې وپوښتل.

– تاپه دې باره کې سوچ کړی؟

– وایې نشته داسې لوری چې وروتښتي کمزوری په موږ ټولې لارې

بندې دي.

– ښه نو بیا بله شپه.

– سمه ده بله شپه به زه د باغ شاته د گڼو ونو خواته درته انتظاریم.

دوی په دې باره کې چې څنگه او له کومو لارو پاکستان ته اوږي

خبرې وکړې.

د خدای پاماني په وخت دواړه خوشحاله معلومیدل داسې لکه چې

خپل ارمان ته رسیدلي وي.

شپاړسم څپرکی

په هغه ماښام خماره په عجیب حالت کې وه، هغه د چا خبره نیمه وینه نیمه ویده وه. غیر عادي کارونو یې مور هم شکي کړې وه د غوا رالوشل یې هیر کړي و.

په وړو ماشومانو یې تر بل هروخت زیاته مینه کوله. کوچنی ورور یې خو ځله ښکل کړ او ورسره ویې ژړل هڅه یې کوله په کوټه کې یوازې وي کله به چې یوازې شوه له ځانه سره به یې پټ پټ ژړل خو بیرته به یې ژر اوښکې پاکې کړې. او په یوه غیر ضروري کار به لگیا شوه کونښ به یې کاووله مور سره سترګې په سترګو نه شي ډوډۍ یې د معمول خلاف وختي تیاره کړه.

سر پرې ګرځیده. لکه چې ډیره بې خوبه شوې وي پخپل ځای داسې اوږده وغځیده لکه چې غواړي ترسهاره ویده شي له سترګو یې اوښکې جاري وې. د ټیګري په پیڅه یې اوښکې پاکې کړې

له دې ویرې چې خوب پرې غالب نه شي. پخپل ځای کې کیناسته چې پوه شوه نور ویده دي. له ځایه را ولاړه شوه. د ګوتو په سرود کوټې بر کونج ته ولاړه د صندوق شاته غوټه یې را واخیسته په دروازه کې یې کینسوده ښه شیبه هلته ودریده

خپلې جامې یې ټینګې نیولې وې. د شپې په تیاره کې د مور خواته

راغله، د هغې ترسرو دریده. بیایې د کوچنی ورور مخ بنګل کړ داسې لکه چې په بنګاره چیرته په سفر ځي.

د کوتې دروازه یې بې غږه غوږه خلاصه کړه، د گوتو په سرو د لویې دروازې په لوري روانه شوه.

سپی په چوتره کې کونج ته پروت و. سړیې راجګ کړ له ځانه سره وغوریده، بیرته یې سر پخپلو پښو کیښود.

آسمان شین و او چوپتیا خوره وه. دا چوپتیا به کله کله، کلي د سپو غپا ماته کړه.

خمارې د کلاله دروازې یو ځل بیا د کور په لوري وکتل لکه چې وروستی خدای پاماني ورسره کوي.

زړه یې راډک شو، خو ویې نه ژړل. د دروازې ځنځیر یې په سختۍ سره خلاص کړ.

د باندې هیڅوک نه تر سترگو کیدل، دروازه یې په ځان پسې پورې کړه شاوخوا یې وڅارله، ښه یې وبلله چې همغلته ودریږي، خو شیبې هلته ودریده ملوک یې ونه لید.

څه وکړي مخ ته ولاړه شي؟ که مخ ته ځي چیرته ولاړه شي او که بیرته کورته ځي، څوک به پرې خبر شي.

د گوتو په سرو د غواوو د اخورونو په لوري روانه شوه د مخامخ ونو خواته یې وکتل وډاره شوه، د یوه اخور تر څنګ غلې کیناستله.

ښه شیبه ځای پر ځای ناسته وه، د کلي د یوه نیم سپي غپا به یې په زړه کې نوې هیلې راپیدا کړې.

هغه به راروان وي، او سپي به هغه ته غاږي.

د سپو د غپا لوري ته به یې وکتل خو هیڅوک یې نه لیدل د خپلې

کلا سپي یې هم وغپل.

خوشحاله له ځایه را ولاړه شوه، ورو ورو د بن په لوري روانه شوه، د سپي غيا ډیره ژر غلې شوه دا پوهیده چې د سپي په زیاته غیا به څوک راوینښ شي، او په شپه کې به د دوی له وتلو خبر شي خو بیا هم پرې خوشحاله وه چې سپي وغاپي او پخپله غیا د ملوک د راتلو زیری ورکړي خو سپي بیا ونه غپل.

خماره د باغ د دیوال له کونج سره ودریده، د باغ شاته د گڼو ونو خواته هیڅوک نه معلومیدل.

د شاله خوا یې د چا د پښو څرپهار واوریده، شاته یې وکتل څوک نه وو، خود پښو څرپهار اوریدل کیده، شاوخوا یې وکتل هیڅوک نه معلومیدل.

په زړه یې گڼې گڼه شوه، یخنی نه وه خودا ټوله لږزیدله، داسې لکه چې چا په ژمي کې سړې اوبه پرې تویې کړې وي. زبون یې ووهل شو، نه یې چیغه کولای شوه، او نه هم کومې خواته تلای شوه.

ځانته یې غوصه راغله. یوې خواته د تلو وس یې هم په ځان کې نه لیده، ژړا ورغله یوځل یې بیا د گڼو ونو په لوري وکتل. ونې ترپخوا لوړې لوړې ورته وبرینیدې.

کلمه یې وویل «لا اله الا الله محمد رسول الله» یا خدایه، یا خدایه، پرده.

اوله دې سره یې د دروازي په لوري منډه واخیسته د دروازي څنځیر یې بند نه کړ په یوه منډه یې ځان کوټې ته ورساوه، او پخپل ځای کې تسيا و تسيا پریوتله.

ملوك په لاره يوځل بيا پخپل تصميم كې سوچ وكړ. او راتلونكى
پلان يې ترشوندو لاندې تکرار كړ. د خمارې ليدلو او د بلې شپې د
تينبتي په وعدې سره يې د خپل جوړ كړي پلان ترسره كيدل ليدل.
له ځانه سره يې وويل:

– چې خماره بوخم او واده ورسره وكم. دا هم له هاشم څخه يو لوى
غچ اخستل دي. نورې خبرې به خداى اسانه كړي.
ملوك لا د ترڅې په دښته نه و ورگډ شوى چې د ماما زوى يې وليد
چې دده په لوري په بېړه را روان دى، وپوهيده چې كومه بده پېښه شوې
ده، خپل گامونه يې نور هم گرندې كړل د ماما زوى يې له لرې چيغې وهلې.
– مه راځه ودرېږه چې څوك دې ونه ويني.
ملوك ځاى پرځاى ودرېده چې سلام رانږدې شو پوښتنه يې وكړه:
– څه خبره ده؟

سلام په سترې سا وويل:
– د هاشم كسان راغلى دي په تاپسې گرځي.
ملوك په وار خطايې وپوښتل:
– تا وليدل؟
– يه مانه دي ليدلي لا لا ويل چې دوه كسه راغلي ول. له حسن نه يې
د تا پوښتنه كړې وه
– دا څه وايي؟
– هو لا لا ويل چې دلته مه راځه. د تا له راتگه خبر شوي دي ځان يوې
خواته وباسه.

ملوك او سلام دواړه د كاريزونو د سپرغو په خوا روان شول خو
شيبې يې هلته دمه جوړه كړه.
ملوك سلام ته مخ راواړاوه:

چې داسې ده. نو ته ځان کورته رسوه. ماما ته ووايه چې زما
اندېبننه مه کوه زه شپه د شیرینې ابې کره رسوم.

کلاشینکوف يې له ځمکې راپورته کړ په زنگنويې کيښود.
_ ماما ته ووايه چې دا هم راسره وړم. نور توکل په خداى. کلي ته
راتلای نه شم

ملوک نیت وکړ چې شپه د خپلې ترور کره چې له دې ځايه نږدې
۲۰ - ۲۱ کیلومتره لرې وه تیره کړي او سبا شپه خپل پروگرام عملي کړي.
خو ښه يې وبلله چې د ترور کره د غره له لارې ځان ورسوي.
د کاریز ترڅنگ د غره په لوري روان شو، مازدیگر مهال غره ته
ورسیده

درې تنه وسلوال کسان يې ترسترگو شول. د یوې ډبرې شاته
کیناست. وسله وال کسان یوې کندی ته ښکته شول، ملوک بیرته له ځايه
راولار شو، څو گامه لانه و تللي چې یوبل وسله وال يې ولید. وسله وال د
ډبرې شاته هغې نرۍ لارې ته ځیر و. چې د غره په منځ کې تیره شوې وه.
او د ملوک دوی گروپ به له هماغې لارې په خرو او کچرو وسلې راوړلې.
ملوک هم د یوې ډبرې شاته کیناست. ناپېژندل شوي وسله وال د
ډبرې ترڅنگ مورچل نیولی و. ملوک جرأت ونه کړ چې نږدې ورشي هسې
نه چې د هاشم له کسانو څخه وي.

لاره يې چپه کړه. او د غره په ډډه کې مخ ته ولاړ.
نرۍ لارې ته نه ورسیدلی چې له لويديځ لوري پرې ډزې وشوې یوه
گولۍ يې خواته په ډبره ولگیده

ملوک ژر د یوې وړې ډبرې خواته کیناست. نورې ډزې هم پرې
وشوې. ملوک چيغې کړې

_ های څوک یاست ډزې مه کوئ

دی پوهیده چې دلته د حکومت کسان نه راځي
 سره له دې چې دا د بل قوماندان ساحه وه. خو له ده سره دا ویره وه
 هسې نه د هاشم کسان په ده پسې راغلي وي ده خپله خبره تکرار کړه خو
 چا ځواب ورنه کړ او ډزو هماغسې دوام درلود
 ملوک نږدې شاوخوا وڅارله. کينې خواته یې په لس متري کې یوه
 لویه ډبره وه. خو ورتلای نه شوای ځکه له هر خوا گولی بادیدلې.
 ملوک د همدغې ورې ډبرې تر څنگ ناسته خوره وبلله.
 څو شیبې وروسته د ډزو شدت کم شو. اوس نو خال خال ډزې کیدې
 ملوک نه پوهیده ډزې وکړي که نه. که ویې کړي په چا ډزې وکړي
 ده نه پوهیده له چا سره مخامخ دی. تراوسه ټول هغه وسله وال
 کسان چې ده لیدلي و. په شخصی جامو کې و. نو ښه یې وبلله چې ډزې
 ونه کړي. هسې نه چې ټوپک پخپلو وچلوي.
 ملوک د لویې ډبرې په لوري منډه واخیستله څو گامه نه و تللې چې
 له ښکته بیا ډزې پرې وشوې ځای په ځای کیناست. د پتیدو هیڅ ځای
 ورته نږدې نه و. بیرته یې د ډبرې په لوري منډه واخیستله. د ډبرې تر شاه
 پټ شو. په ډبره یې دا لیکل شوې لنډۍ ولوستله.
 وطن نیولی رانه. نشې
 روسیه ولی وړانوي ودان کورونه
 تردې لاندې په هماغه لیک لیکل شوي و
 اخیر به ته هم ورته وایي
 للولوشه افغانان راغلي دینه
 د ډبرې درې خواوې بندې وې یوې خواته یوه بله ډبره وه. بله خوا یې
 د غره هغې ډډې ته وه. چې د دښمن د راتلو ویره نه وه
 ملوک دا ځای ښه وگاڼه او مخ ته نه ولاړ. خو ډزې هماغسې روانې

وې، دا ډزې یوازې په ده نه کیدلې، ده لیدل چې د غره په مخامخ ډډه کې هم گولی لگېږي.

ملوک نه پوهیده څه وکړي، د وسله والو کسانو پیژندنه گرانه وه، یوازې یې شاوخوا څارله.

د غره په کوزه ډډه کې د بردیم زرهیوش او سرتیرو په لیدو وپوهیده چې راغلي وسله وال د حکومت کسان دي.

بې له دې چې پوه شي دښمنان چیرې ورته پټ دي، په ډزو یې پیل وکړ.

له ډزو سره جوخت له هرې خوا پرې د مرمیو باران جوړشو، لکه چې په وروستیو ډزو سره یې نورو ته د پتیدو ځای معلوم شوی و.

ملوک د کلاشینکوف شاژور بدل کړ، اوس یې نو یوازې په ختیځ لوري چې زیاتو بوتو او څلرگو ددښمن د لیدو مخه نیولې وه ډزې کولې. خو ډزې یې هم په حساب کولې، کله کله به یې نورو خواو ته چې د ډزو ځای به ورته معلوم شو ډزې کولې.

ویې لیدل چې له مخامخ لوري دوه کسه کوبنس کوي چې دده د مورچل په لوري راوخیږي، ملوک ډزې بندې کړې، دوه کسان چې کله به پټ شول او کله به ښکاره اوس نو دده مورچل ته رانږدې شوي و.

کله چې د کوچنۍ ډبرې له شا راپورته شول او دده په لوري یې منډه راواخیستله، کلاشینکوف یې پرې ضربه کړ، دواړه ځای په ځای ولویدل. ملوک ته اوس دوه شاژوره مرمۍ پاتې وې، له دریم شاژور نه یې یوه گولی وایستله، په جیب کې یې واچوله.

له څلورو خواو کلابند شوی و، د وتلو لاره یې هم نه وه.

ملوک اوس یوازې یوې خواته ډزې نه کولې، په وار سره یې هرې خواته شمیرلې شمیرلې ډزې کولې.

له لاندې لوري يې يو تن وليد. چې دده د مورچل په خوا د راختلو هڅه کوي، چې ښه څير شو، تر شا يې دوه کسه نور هم ول، او د هغوی له شا دهشکې دده مورچل تر اور لاندې نيولی و.

ملوک دا کسان وليدل، خو ډزې يې پرې ونه کړې. دهشکې د سر پورته کولو مجال نه ورکاوو، په همغه لوري يې څو اټکلي ډزې وکړې. ددوهم شاوړور مرمی هم مخ په خلاصیدو وې. خپل ځای يې بدل کړ، د همغې لويې ډبرې څنگ ته پریوت، سره له دې چې د بوټو او څارگو له خوا يې د ویشتل کیدو امکان لرې نه و. خو اوس يې کولای شول، چې خپله مخه وڅاري.

هغه درې تنه چې دده د مورچل په لور راختل اوس نه معلومیدل، ښايي کوم يو يې وژل شوی وي او يا هم بیرته شاته تللي وي. دهشکې دده مورچل هماغسې تر اور لاندې نيولی و.

يو تن يې بيا وليد چې د مورچل په لوري د راختلو هڅه کوي، نشان يې برابر کړ، په يوه ډز سره يې په ځمکه وويشتله دې سره يوځل بيا د مرميو باران پرې جوړ شو. ملوک لږ را په څټ شو، له جیب څخه يې هغه يوه مرمی چې ساتلې يې وه را وايستله او په يو تش شاوړور کې يې کينودله. شاوړور يې مخې ته کينود. وروستی شاوړور يې راواخيست او بيا يې په ډزو پيل وکړ.

له هرې خوا مرمی پرې اوریدلې. بیرته را په شا شو. او له خپل پخواني ځای څخه يې ډزې شروع کړې.

اوس يوازې يوې خواته متوجه و. خو يو يو ډز يې هرې خواته کاوو. د شاله خوا قهرجن غریبي ت ووت يو کړل. لاس پورته کړه.

ملوک چې شاته وکتل. يو بریتور افسر يې شاته ولاړ و. افسر يې له

خنده په ده حمله وکړه، کلاشینکوف یې له لاسه وغورځاوه، افسر په دې
 بسنه ونه کړه. په خپته کې یې په لغته وواهه، ملوک په ډبره برسیره
 ولویده، سړی په ډبره ولگید.

افسر او یوه بل عسکر بیرته له ځایه راځگ کړ، لاسونه یې پرې

وترل.

اووه لسم خپرکی

ملوک د شکور د ظلمونو ډیرې کیسې اوریدلې وې ځکه خويې د اسیر کیدو په لومړیو شیبو کې یوازې د هغه نوم په ذهن یرغل کړی و. ملیشو او افسرانو هغه تر ۶۶ گاز موټر پورې په وهلو، وهلو راووست. د ملوک لاسونه شاته تړلي ول، او د سر لوڅي موټر په لرگینه چوکۍ د څو تنو ترمنځ ناست و، د موټر په جمپ سره به نورو ځانونه د موټر په رینګران باندې تم کړل خو ملوک به د موټر منځ ته را غورځار شو، نورو به په منت بیرته لرگینې چوکۍ ته پورته کړ.

خودده ویره یواځې له شکور څخه وه، په لاره کې یوازې د هغه په فکر کې و، په ذهن کې یې د هغه څیره مجسمه کوله، سرې سترګې، سور مخ، په خوله کې پراته اوږده اوږده بریتونه، اوله شکور سره د مخامخ کیدو فکر خود ډار سخته لړزونکې څپه پرې راوسته.

په موټر کې د ناستو کسانو خبرو ته یې غوږ نیولی و.

هغوی د نننۍ جګړې په باب خبرې کولې. هریوه د خپلې زړورتیا

کیسې کولې.

ملوک له ځانه سره وویل:

— خدای مو ځواک، با فلسطین مو فتح کړی دی. ټول له یوه کس

سره جنگیدئ، هغه مو هم په چل کې ونیو.

ملوک غوښتل ددوی له خبرو پوه شي. چې له ده سره به څه چلند

کوي. خو هغوی خپلې شخصي کیسې کولې. هریوه ځان د نننۍ جگرې اتل باله

دوی داسې پخپلو منځو کې په خبرو گرم ول. چې ملوک یې یومخ هیر کړی و، ملوک شاوخوا وڅارله، موټر په بې لارو لارو په تیزی سره روان و.

ځان یې سره سم کړ، چې له موټره ځان وغورځوي دی ویریده هسې نه چې مړ به یې نه کړې او ژوندی به یې عبدالشکور ته ورسوي.

موټر له کلیو لرې په یوه لویه دښته کې لاره لنډه وله، ملوک ښه وبلله چې چیرته د کوم کلي خوا ته ځان له موټره غورځار کړي له ځانه سره یې ټولې لارې وسنجولې، له موټره لویدل دوه گټې لري، یابه دوی ورباندې ډزې وکړي او وبه وژل شي، یا به په کلي کې ترې ورک شي، کلي ته بیا د حکومت کسان په اسانه سره نشي ننوتلای. خو موټر لا هماغسې په لویه دښته کې روان و، او دا ویره موجوده وه چې ژوندی یې ولایت ته ورسوي. موټر د دیبانو د کاریز خوا ته ورسیده، ملوک همدا مناسب ځای وگاڼه، او نیت یې وکړ چې له موټر څخه د لویدلو سره سم ځان د کاریز سپرغې ته غورځار کړي.

له ځایه راوړل شو، مخ یې بلې خواته واړاوو، خود شاله خوا چا په قنډاغ وواهه:

— کینه د سپي زو، تا ...

یوبل وویل:

— مه یې کوه بې چاره سیل کوي

— د سیل وخت یې لا پاتې دی.

اوله دې سره یې بل قنډاغ هم وواهه د موټر په شاتنۍ برخه کې

ناست د ژیرې لونگی. وال په سرتیري سترگې ور برگې کړې

- بس چې نور يې ونه وهي.
 - د تاڅه خيال دی په اوږو يې سپور کم ها.
 - رشید گله دا د تا کار نه دی.
 رشید په زوټه وخنډل.
 - واه واه دا ټوپک مې لکه چې د ميلو لپاره په غاړه کې اچولی دی
 چې هغه څه ونه ويل په نصيحت سره يې ورته وويل:
 - گلاخانه وروره چې ټوپک، دې په اوږو وي يا به بل وژنې يا به بل تا
 وژني، ددې لپاره چې تا سوک (څوک) مړ نه کړي نو اول وار ته کوه.
 - دا د نارینه کار نه دی.
 رشید په پسڅند وويل:
 - نو تا شزې (بنځې) ليدلې دي چې ټوپک يې په اوږه کړی وي
 گلاخان د کرکې په ډول مخ بلې خواته واپړاوه:
 - بنځې رحم لري خو ته يې نه لرې، د چا په گوگل کې چې د غوښې
 زړه وي هغه ټوپک نه اخلي او اول وار هم نه کوي.
 - نو بيا دې ولې په اوږه کړی دی؟
 - د اهم مجبوريت دی.
 رشید ملوک په مخ وواهه:
 - سم کينه د خره زويه.
 يوه بل بریتور ځوان چې د موټر په مخکينۍ برخه کې ولاړ و مخ را
 واپړاوه:
 - گلاخانه څې کوي. چې تا اوس له ځانه وکیل مدافع جوړ کوه.
 گلاخان خپله ږنگه شوې پگړۍ سمه کړه ويې ويل:
 - تر بور ورور وي د هيچا سپکه نه پې لوريږي. نه دې دي اوږدلي
 چې تر بور مړ کله مړ ته يې مه پريږده

ملوك په لومړي ځل گلاخان ته وکتل، پخپل ذهن يې فشار راوړ،
ويې پيژاند:

دا خو د عبدالمنان اکازوی دی، وايي پلاريې په کوم مارش (لاريون)
کې د تره کي عکس نيولی و، او په هغه جرم يې خوشې وروسته وواژه،
گلاخان او بل مشر ورور کلاخان يې د عثمان خيلو په کلي کې د ماما
کورته وټنستيدل او له هغه ځايه حکومت ته ولاړل.

که د گلاخان نوم چا نه وای اخيستی او هغه نه وای ويلي چې تربور
ورو وي او د هيچا په سپکه نه لوريږي بنايي ملوك هيڅ نه وای پيژندلی.
ملوك د هغه په ليدو ډير خوشحاله شو، زړه يې و، ورو لاړ شي او په
غیر کې يې ونيسي، ورسره وژاړي.

ددوی دواړو پلرونه يو وخت بنه انډيوالان ول، په ژمي به دواړه
يوځای پنجاب ته د مزدوري لپاره تلل او پسرلی به دواړه يوځای راتلل.
ملوك او گلاخان ته به يې نوې جامې راوړې.

ددوی کلي سره جلا ول، خو پټي يې پوله په پوله ول، دواړو به
درمندونه يوځای اچول، د شپې به په درمندونو کې ويده کيدل او گډې
سندرې به يې ويلي.

— اه څه وختونه و، خو ارمان چې قدر يې سړي ته نه معلومېږي.
تير خواره وختونه يې د فلم د صحنو په څير د سترگو په وړاندې
تير شول.

ملوك دومره په تيرو وختونو کې لاهو شو، چې خپل ځان ترې هير
شو، يو ډول پټ هوس يې په زړه کې په ټوپونوو.
د خوږو وختونو په باب فکر هم، د بنکلي څيرې او بنکلو منظرو د
ليدو په څير سړی خوږو وختونو ته بيايي، او له زړه يې ټولې انديښنې او
کينې لرې کوي.

ملوك هم په یو عجیب حالت کې و، د جومات د ملا صاحب خبرې
وریادې شوې، فکريې وکړې بنایې هغه حالت او کیفیت چې شهید یې د
مرگ په وخت کې د رڼا د یوې څړیکې په څیر ویني اوس رارسیدلی وي.
د موټر له سیت څخه د ټایپ سندري بیرته اوسني وخت ته راستون کړ:

ای سربازه یاره خیره په مورچل باندې

بیابه دې ویده کړمه سیوري د اوربل لاندې

تر څنگ ناست کس یې په ټرکه وویل:

ای سربازه یاره پټ شه تر بیلر لاندې

بیابه دې چوختو کمه ټایر د موټر لاندې

خو تنو په یتکي و خندل، خو بیرته ژر غلي شول یوبل ته یې وکتل یوه

ژبه راویستله لکه لویه غلطی چې ترې شوې وي.

یوه بل پرې غږ کړ:

— تاجیه اوس لکه چې شاعر هم شوې.

— شاعر ماير خو نه یم، هسې مې خولې ته راغله. شعرونه خو هغه

څوک وایې چې ټوپک پیژني هم نه.

ټوپک ته یې په کرکه وکتل د دواړو ځنگنو ترمنځ یې پټ کړ.

گلاخان غلې ناست و، نه یې د تاج محمد سندري ته و خندل او نه یې

هم د بل په څیر نارضایتی وښودله. هغه د چا خبره ځان یې ناگومانه

واچاوه.

ملوك دواړه سترگې په گلاخان کې خښې کړې وې، خو هغه یو ځل هم

ورته ونه کتل.

د هغه وروستی خبرې یې زړه گرو کړی و، خو واره یې په زړه کې

وروگرځیدل، چې غږ یې وکړي، ورته ووايي زه ملوك یم ستا ملگری یم، که زما

لاس تړلي ته خوازا دی، راشه راشه په غیږ کې مې ونیسه راشه راسره وژاړه.

چا موږ سره بیل کړي یو، راشه چې د خپلو پلرونو ارواوې خوشحاله کړو، د خپلو پلرونو په څیر ملگرتیا وکړو، گډه مسافري وکړو، ښه کورنگ آسان واخلو او د پلرو په څیر سانگې ووهو، ډولونو ته وناڅو، په درمندونو او پالیزونو کې سندرې ووايو، شین خالی وستایو، نیم کښ پلونه یاد کړو، گودرونه وستایو خیردي که توره شپه ده، توره خونه، شین خالی نه ده مالومه.

توره شپه به خدای سبا کړي

شین خالی به خدای پیدا کړي

راشه راشه غیر راکړه، راشه چې بیرته د مینې او محبت ژوند شروع کړو. د ټوپک له میله مه راته گوره، سم راته وگوره، پخپلو سترگوراته وگوره. ملوک یوځل بیا هڅه وکړه چې خپل لاسونه خلاص کړي لاسونو یې درد وکړ.

لکه نوی یې چې ځان ته پام شوی و، ځان ته یې وکتل او بیا یې گلاخان ته وکتل، عجیبه ده د شیرخان د زوی لاسونه تړلي دي، او د منان د زوی په لاس کې ټوپک دی. د ژولیا خبرې وریادې شوې. عجیبه ده، عجیبه ده په دې وطن کې د څومره انسانانو لاسونه تړلي دي او څومره انسانان ټوپک په لاس مخامخ ورته ولاړ دي.

عجیبه ده، عجیبه ده.

ملوک یوځل بیا ځان او بیا گلاخان ته وکتل پخپلو تیرو فکرونو بنیماني ورغله.

یه یه هیڅکله نه. زما لاس تړلي او د هغه په لاس کې ټوپک دی. که زه هغه ته د دوستي لاس غځوم دا به بې غیرتي وي. دا ژوند په دې نه ارزي چې چاته سړی سرتیت کړي. اوس زما او د هغه یاران نه کیږي.

چې له تاسره په قد برابر نه وي د هغه سړي په څنگ کې هم مه دریږه.
 د پلار دا نصیحت چې په وار وار یې ورته کړی و، وریاد شو.
 اوس گلاخان تر ما زورور دی. خیر که زه او دی او زموږ دواړو
 پلرونه سره ملگري ول، یه یه.
 دا ژوند په دې نه ارزي، چې د هغه لپاره چاته سر تیت شي. دوه
 ورځې ژوند دی چې په سپیتانه یې تیروم په میړانه به یې تیر کم.
 په همدې سوچونو کې موټر د نیمه فوځي قطعي په نظام قراوول
 ورننوت.

په موټر کې سپرو کسانو له خپلو جامو دوږې او گرځونه وځنډل.
 مخې او شاته نور موټر او زرهيوشونه هم ودریدل.
 د موټر تر څنگ دوو افسرانو د ملوک په سر لانجه جوړه کړه.
 یوه ویل څارندوی ته یې ولم.
 خو هغه بل نه منله، ویل یې رفیق شکور امر کړی دی چې ټول
 مجرمین باید اول ده ته وروستل شي هر یوه پخپله گټه استدلال کاوو.
 ملوک چې د شکور نوم واوریده په زړه یې بیا لږزه گډه شوه. هیڅ
 امید نه و ورته پاتې، گلاخان هم له موټره ښکته شو. هیڅ یې ونه ویل
 ملوک په زړه کې خدای. خدای یاد اوو. چې له شکور څخه بچ شي او
 بل ځای ته یې ولیږي.

د دواړو افسرانو لانجه روانه وه، خو یو بل افسر وویل.
 - پر نسیب باید مراعات شي. امنیت ته یې بوزئ بیا به یې گورو.
 د ملوک زړه وښویده. له ځانه سره یې وویل.
 - اه اخیر له هغه دوزخي سره مخامخ شوم

اتلسم خپرکی

د ملوک د وړاندوینې په خلاف شکور له ونې لوړ چاغ سپړی و، ږیره
او بریتونه یې داسې پاک خړیلی و، لکه چې وینستان یې له بیخه ایستلي
وي، ځای یې د غوږو او غاړې وینستانو نیولی و، د غاړې وینستان به یې
زیاتره د سپین کمیس تر غاړو راوتلي ول، ټیټه پلنه پوزه یې په غټ سپین
مخ کې ورکه وه، خو دواړه غټې شونډې یې داسې سرې وې لکه چې د
شونډو رنګ یې پرې موبنلی وي.

ملوک د همدې شیبې لپاره چې له شکور سره مخامخ نه شي خو ځله
له موټر څخه د غورځیدو هڅه کړې وه له ځانه سره یې وویل:
_ خدایه چې نه دې وژلم لکه چې دا ځناور دې رالیده.

سرتیري یوازې دومره وویل:

_ صایب دا هغه اشرار دی، چې په کمین کې مونیولی دی.

شکور تر شونډو لاندې وویل:

_ توره موکړېده، یوازې یونفر؟ معلومه ده چې زموږ ټول راپورونه

په واقعیت باندې.

سرتیری او بل افسر چې دمخه په دفتر کې و، ووتل ملوک د دروازې
خواته لاس تړلی ولاړ و، شکور د لوی میز شاته د کاغذونو په لوستلو
بوخت و.

له ځایه راولاړ شو، په میزي یې یو ځل بیا نظر تیر کړ په یوه کاغذ
ورتيټ شو بیا یې ملوک ته مخ وروړ او و:
ښه ته د هماغه خوني اشرار هاشم د باندې غړی یې؟
ملوک له ځانه سره وویل:
_ وگوره عجیبه ده غلبیل کوزې ته وایي چې ته دوه سوري لرې، ځان
ته یې پام نه دی خپل ځان ورته پاکه فیروزه ښکاري.
شکور په دفتر کې یوې بلې خراته وگرځیده، ملوک ته مخامخ
ودریده ویې پوښتل:
_ ښه تاسې خو نfre وئ؟
_ یو خدای و، یوزه وم.
شکور په سره سینه وویل:
_ ځان مه تیروه، ووايه چې نور گروپ موڅه شو، وسلې او کچرې مو
څه کړې؟
_ زه یوازې وم.
_ ته لکه چې ما نه پیژنې ها، دلته به اول ما ته اعتراف کوي.
ملوک خپله مخکېنۍ خبره تکرار کړه.
شکور په بې غږ وویل:
_ زما له انسانیته سو استفاده مه کوه، په شرافت دومره دې ووهم،
چې د مرگ په ارمان شي پوه شوي که نه.
ملوک له ځانه سره وویل: عجیبه ده دې ته انسانیت وایي، د شکور
راوتلو سترگو ته یې وکتل په عاجزۍ یې وویل:
_ زه رښتیا وایم تکی تنها یوازې، په ...
خود شکور بې واره سوک یې په خوله کې خبره ور وچه کړه.
_ زه ... زه ...

شکور نورو خبرو ته پرې نښود. له څیرې نه یې وپوهید چې په اسانه اقرار نه کوي. شکور د کشف او تحقیق په برخه کې درې کاله په شوروي اتحاد کې زده کړې کړې وې. او په دې برخه کې د تجربې خاوند بلل کیده. تراوسه پورې یې له رنګارنګ تاکتیکونو څخه په ګټې اخیستنې سره ډیر په خبرو راوستي ول. له هر زنداني سره به یې لومړی نرم چلند کاوو، که به یې اعتراف ونه کړ نو ډول ډول جزاګانې به یې ورکولې. دده تحقیق دریم پړاو هم درلود. په دریم پړاو کې به یې د خپلزو او یا ترلاس لاندې کارکوونکو د ظلمونو له امله له بندي څخه بښنه غوښته، د هغه په غم او درد به یې ځان شریکاوو، آن ځینې وخت به یې ورسره ژړل هم، او بیا به یې په چل کې پرې اقرار وکړ. که به په کوم بندي دده دغو ټولو تاکتیکونو اثر ونه کړ او چوپ به پاتې شو، بیا به یې په شپه کې په دښته کې ګندې ته بوت او د تل لپاره به یې چوپ کاوو. شکور به ځینو کله کله شکرو دنف هم باله، معلومه نه وه چې دانوم ده په ځان ایښی و. که به خلکو له مسخرو باله.

د پخوا په خلاف نن له ملوک سره د شکور نرم چلند لڼد و، ډیر ژر دده په خبره په دا بله خوا راواوښت.

ملوک یې تر ستوني نیولی و.

... وایې که نه، ته لکه چې ما نه پیژنې، چې د طوطي غوندې دې په خبرو رانه ولم، خپل نوم بدلوم

د ملوک ستونی یې پرېښود، همداسې مخامخ ورته ودریده، ملوک اوږده سا واچوله شکور په نس کې په سوک وواهه.

... که څه ونه وایې دا مرداره خوله به دې د تل لپاره له خاورو درېکه کړم او له دې سره یې د لغتو او سوکانو شروع پرې وکړله
ملوک د دفتر د چای خوړلو په کوچني میز ورولویده

د میز پر سر بنسینه یې سگرت دانی. توتې توتې شوه.
 شکور غوریده نور یې څوک په خبرو نه پوهیدل.
 د تېلفون زنگ وویل شو، شکور د میز خواته ورغی، په تېلفون یې
 لاس کیښود، غوږی یې راپورته کړ، له ساه ډک و خبرې یې نه شوای
 کولای ورو یې وویل:
 - بلې!

شکور د تېلفون غوږی په غوږ کې تر میز راتاو شو، پخپله چوکۍ
 کیناست، له هغې خوا چا خبرې کولې خوده یواځې په «ام» «ام» ځواب
 ورکاوو.

او د «سمه ده بیابه خبرې پې وکو» په ویلو یې د تېلفون گوښي
 (غوږی) کیښود.

ملوک ته یې چې د اوږده کوچ خواته ناست و بد بد وکتل تر میز
 لاندې زنگ یې وواهه یو دنگ سرتیری راننوت، شکور وویل:
 - دا د لارینس زوی بوزه او غلام سنایي ماته راولیږه.

نولسم خپرکی

د ملوک د پیدا کولو لپاره د قوماندان هاشم د کسانو هڅو کومه نتیجه ورنه کړه په لومړي سر کې فکر کیده چې هغه له سیمې تنبیدلی دی، قوماندان هاشم اغا محمد د کلا په برج کې بندي کړ او س نو د ملوک د بندي توب او سیمې ته د هغه له راتگه ټول خبرشوي ول.

خو شپې وروسته قدوس د حکومت له خوا د ملوک د نیول کیدو خبر راوړ خو هاشم قدوس پټ پوه کړی و، نورو ته ووايي چې ملوک پخپله خوښه حکومت ته تسلیم شوی دی، دا خبره ډیره ژر په ټوله سیمه کې خپره شوه، سره له دې چې ملوک په مړو کې حساب شوی و، خو تربرونو یې لا تر اوسه د نجل، مال او جایداد د خپلولو هڅه نه وه کړې.

خو حکومت ته د ملوک د تسلیمیدو د خبرې په خپریدو سره د ملوک باغ قوماندان د ځان کړ او نور جایداد یې تربرونو په خپلو کې سره وويشه د کوز کاریز ملک یې د مخه گرو کړی و.

د سموت په خبره د ملوک پیغله نه بلکې ځمکه کونډه شوی وه.

خماره له هغې شپې راهیسې سخته ناروغه شوه مور به یې وویل چې د شپې په ډیران ډاره شوې ده، او له هغې شپې راهیسې پیریان یې کینستي دي، د خمارې رنګ ورځ په ورځ ژیړیده، په ډیرو زیارتونو یې وگرځوله، د مونه او تاویزونه یې ورته راوړل.

خواونی یی پرله پسی روحانی بابا ته یووړه، د ډمانو د زیارت په
 سپرغه کې خویي یوه شپه هم پې تیره کړه، خو حال یې تر پخوا بد تر شو
 بنایي قوماندان هاشم د هغې له دې ناروغې څخه خبر شوی وي.
 ځکه خویي له هغې سره د واده کولو خبره هیږه کړې وه.

شلم خپرکی

دوو سرتیرو ملوک د شکور دفتر ته راووست، خو داخل یې لاسونه نه وو تړل شوي، سرتیري له احترام کولو وروسته ووتل. ملوک هماغسې ژیر زیښلی په دروازه کې ولاړو، په زړه یې لږزه ګډه وه، تر سترگو لاندې یې د شکور حرکتونه څارل چې په تېلفون کې یې خبرې کولې د تېلفوني خبرو په وخت یې داسې لاسونه خوځول لکه یوې لویې غونډې ته چې وینا کوي. چې خبرې یې خلاصې کړې له ځایه راوړل شول ملوک سره یې په لاس روغې وکړ، ملوک زړه نازړه لاس ورکړ. شکور چوکۍ ته اشاره وکړه ویې ویل: کینه.

ملوک لا ولاړ و، شکور یې په مټ لاس کېښود: کینه ولې ولاړ یې، زه پوهیږم، چې له تاسره ډیر بد چلند شوی دی، ته مه خپه کیږه دلته هم د هاشم غونډې خون اشام افراد پیدا کیږي، د کړکۍ خواته ودریده پسې زیاته یې کړه. د هغو په ځای زه بخښنه درنه غواړم، دوی د انقلاب مطالبات په نظر کې نه نیسي موږ ستا په باره کې ټول معلومات او اطلاعات ترلاسه کړل

موسکی شو ویي ویل:

– لیونیه تاخو د احم نه ویل چې د قوماندان هاشم چاره ستا ستوني ته هم رسیدلې ده.

ملوك له ځانه سره فکرو کړ:

وگوره لیوه بیا د پسه پوست واغوست، عجیب خلک دي په هره جامه کې ځان جوړولی شي.

تر ټرنډو لاندې یې د هغه څږاب ورکړ:

– کیرې نو، دنیا ده، له کومه ظلمه به سړی وژاړي.

– نور نو له ظلم او ستم نه خلاص شوې، خوته به یو کار کوي.

د ملوك مخې ته ودریده ویي ویل:

– ودي نه ویل کوم کار؟ هغه د هاشم وژل دي.

ملوك په حیراني ورته وکتل.

– هو هم ځان د هغه له شره خلاص کړه او هم نور خلک ترې بیغمه کړه.

یعنې هم ثواب هم خرما.

په خندا یې پسې زیاته کړه:

– غزا دي ته وایي، تاهسې غلطه کړیده، څنگه خوښه دي ده؟

ملوك ورو وویل:

– که ما وژلی شواي، دي حال ته به ولې رارسیدم.

– لیونیه هغه وخت یوازې وي، اوس یوازې نه یې، موږ ټول

امکانات درته برابر وو، او بیا چې په حکومت کې هم مقام او هرڅومره

پیسی چې غواړې تر تا قربان، په غرور یې پسې زیاته کړه: لیونیه انقلاب

له تا سره دی.

– زه دا کار نشم کولای.

شکور ټینگار کاوو.

– موږ ټول فکر کړی دی، یوازې ته یې چې هاشم وژلی شي او بس
پت دې هلته لیږو، په اسانۍ یې وژلی شي. زموږ شبکې درسره کومک
کوي.

– زه یې نه وژنم.

شکور په تعجب وویل:

– ولې؟

– بس.

دشکور په تنده کې کړنې پیدا شوې وې ویل:

– وایي خړی چیرې کشاوو او دی چیرې ته، موږ سمه لاره درښیو

او ته لا نخرې کوي.

– دا سمه لاره نه ده، دا د میرانې لاره نه ده، چې د قیامت یوه ورځ هم

پاتې وي زه غچ ترې اخلم خو داسې نه.

شکور په نصیحت وویل:

– گوره که زموږ خبره ونه منې حال به دې ډیر خراب شي.

ملوک په زړه کې وویل:

– اوس خومې حال داسې ښه دی، چې خراب به شي، تردې به لاڅه

راباندې کوئ مې به مې کړئ کاشکې مې مې کړئ.

په خوله یې څه ونه ویل، هماغسې غلې په چوکۍ ناست و.

شکور د نصیحت په ډول خو نورې خبرې هم ورته وکړې خو ملوک

ونه منله، شکور تر میز لاندې زنگ ټینگ کړ یو سرتیری راغی او دده په

اشاره یې ملوک له دفتره ویوست.

د زندان په دروازه کې یې گلاخان ولید په زړه کې یې وویل

– اوس راپیداش.

خو گلاخان خان ناگاره واچاوو، ملوک یې زندان ته بوت

خوشیې وروسته گلاخان دروازي ته راوغوښت. تریوښتنې دمخه یې ورته وویل:

د تره زو مه خپه کیږه، که خدای کول یوڅه خوبه وکړو، له شکوره مه ډاریرېه پخپله تبدیل دی نن یا سبا به ځي.

یو ویشتم څپرکی

د جمعې په ورځ ماسپښین مهال یې ملوک له زندانه راویوست، او د جیب موټر په سورلي یې د فوځي قطعي ترڅنګ میدان ته چې دوی هوايي ډګر باله یووړ، ملوک د سرتیرو له خبرو پوه شو، چې په الوتکو کې یې کابل ته بیایي، د سرتیرو په منځ کې ګلاخان هم و، خو تر اوسه یې له ملوک سره خبرې نه وې کړې، افسر په میدان کې ګلاخان ته یو پاکټ ورکړ ورته ویې ویل:

— دا ډیره مهمه وظیفه ده، بې غوري نه ده پکې پکار، چې له الوتکې کوز شوې دا مکتوب به هلته ورکړې پوه شوې؟
— سمه ده.

— افسر په ټینګار وویل:

— ډیر به متوجه اوسې، ته موځکه ورسره ولیږلې چې دا له تاسره هم کومک دی ورور به دې هم ووينې او چکر به دې هم شي.
— بس تاسې ډاډه اوسئ.

نږدې یو ساعت وروسته دوه هلیکوپتر له لرې را ښکاره شول هلیکوپترو په دښته یې دوړې جوړې کړې.

د کیناستو سره جوخت د ښاري بسونو په څیر بیروبار پرې جوړ شو، مسافرو سرتیرو او افسرانو او مامورینو هریوه تربل ځان مخ ته کاوو

نورو سرتیرو مسافر له هلیکوپترو شړل، خو چا د هغوی منتونو او وهلو ټکولو ته پام نه ساته، چا به ویل: مور مې مړه ده، تیلگرام راغلی دی، چا ویل رخصتي مې دلته پوره شوه، هریوه پیلوټانو ته زاری کولې چې هلیکوپتر ته یې پورته کړي. دواړه هلیکوپتر له مسافرو ډک شول، گلاخان او ملوک ونه شوای کړای چې ورپورته شي، گلاخان هلته ولاړ افسر ته وویل، افسر له دوو سرتیرو سره د پیلوټ په ملگرتیا هلیکوپتر ته ورپورته شول درې کسه یې راکوز کړل د هغوی د زاریو او کنځاوو پروایې ونه کړه گلاخان او ملوک یې هلیکوپتر ته پورته کړل. هلیکوپتر مازدیگر ناوخته د کابل په هوايي ډگر کې راکوز شول گلاخان د مکتوب پاکټ له جیب څخه راویوست، په لاس کې یې واړاوه او وایي: د بیرته یې په بل جیب کې واچاوه، ملوک ته یې مخ ورواړاوه. د تره زو راځه.

ملوک غلی پسې روان شو.

گلاخان یې په مټ لاس کیښود ورته ویي ویل:

خپه نشې لاسونه دې تړلي دي، خیر دی ته راځه.

دواړه په ټکسي موټر کې کیناستل، درېور ته یې وویل:

شارنو، کوچه گل فروشي.

موټر د هغه سرای مخې ته ودریده چې د گلاخان د ورور کوټه پکې وه.

گلاخان خپل بکس غاړې ته واچاوه ملوک ته یې وویل:

راځه خدای دې وکړ چې کلاخان په ځای وي، او چیرې تللی نه وي.

کلاخان او بل ملگری یې په کوټه کې د دیگ په پخولو لگیاول.

گلاخان یې په غیږ کې ونیو:

شکر چې راغلي بیگا مې په خوب کې لیدي، ډیر په تشویش

کې وم.

کلاخان تر ملوک هم غیر راوگرځوله، خو ملوک غیر ورنه کړه.
 گلاخان حیران، حیران ورته وکتل، پوه شو. چې لاسونه یې ترلې دي.
 په اشاره یې گلاخان وپوښت:
 _ دا بندي دی.
 کلاخان وخنډل:
 _ نو زما په کوټه دې د بندي خانې گومان کړی دی؟
 _ نا دا دشیرخان اکا زوی دی.
 کلاخان په ناباوري وویل:
 _ رښتیا وايي؟
 ملوک ته یې ښکته پورته وکتل، گلاخان ته یې مخ ورواړاوه:
 _ نو بیا دې لاسونه ولې پرې ترلې دي؟
 گلاخان د ملوک لاسونه خلاص کړل.
 کلاخان بیا غیر ورکړه.
 گلاخان ټوله کیسه ورته وکړه.
 _ ښه ښه عجیبه ده والله.
 ملوک ته د ژولیا خبرې وریادې شوې عجیبه دا نه ده عجیبه داده چې
 یو انسان ولې د بل انسان اسیر وي.
 له ځانه سره یې وویل: عجیبه دا نه ده، عجیبه داده چې د شیرخان
 زوی د منان د زوی اسیر دی، لاسونه یې ترلې دي.

دوه ويشتم خپرکی

د زون مرکز ته د عبدالشکور د تللو د لارې امنیت لادمخه نیول شوی و، وسله وال کسان لادشپې د لارې په سر د لنډمهاله پوستو د جوړولو لپاره تللي ول، په لاره کې د دوو غونډیو سرونو ته ټانگونه هم خپژول شوي. و دا ټول امنیتي تدبیرونه د قدوس د پروني رپوت له مخې نیول شوي و. قدوس چې پرون په پټه د قوماندان محمد هاشم مرکز ته استول شوی و، خبر راوړی و، چې هاشم د شکور له حرکت څخه خبر شوی دی نیت لري چې د فوځي کتار لاره ونیسي.

سره له دې چې د زون مرکز ته د شکور د تلو پلان په پټه نیول شوی و، خو دا معلومه نه شوه چې هاشم څه ډول او چا خبر کړی دی.

قدوس د هغوی د کمین ځای هم بنودلی و، هغه داهم ویلي و چې قوماندان هاشم پرون ټولو ته ویل چې که شکور له سیمې ژوندی ووت نو دی به دښځې ټیګری په سر کوي.

د قوماندان هاشم ددغه کلک هوډ او سوګند په مقابل کې شکور کلک امنیتي تدبیرونه نیولي ول.

ده دخپل حرکت لوری له کلیو چپ کړ او یوې فوځي قطعې ته یې د هغوی د کمین پر سیمه د یرغل امر هم ورکړی و.

سهار ترلمانځه دمخه کتار وتړل شو. شکور له خپلو ساتونکو سره

په بی بی ۶۰ ډوله زرهپوش کې چې د کتار په پای کې روان و، سپور شو. په دې کتار کې مخې ته دوه محاربوي ماشینونه ورپسې له سرتیرو ډک یو ۶۶ ډوله گاز موټر له هغه وروسته دوه جیپ موټرونه او ورپسې هم څلور زرهپوشونه شامل ول، چې سهار وختي یې په بیرته حرکت وکړ. په خامه سرک د دوږو او لوگیو یوه لویه لیکه جوړه شوه، کتار له نیم ساعت مزل وروسته سرک پرېښود او په دښتو سر شو، له همدې سره په کتار کې گډوډي هم جوړه شوه، کله به یو مخ ته شو کله بل، اوس نو په یوه لیکه نه و روان.

په لاره کې د جیپ موټر ټایر پنچر شو، ټول کتار ته د دریدو امر ورکړ شو.

له دې سره له مخې ته پروت کلي څخه د ډزو آوازونه واوریدل شول. څرگنده شوه، چې د مخه استول شوې قطعي په کلي یرغل کړی و، شکور ددې خبر په اوریدو سره خواشینې شو، څو تنه وسله وال یې د جیپ موټر لپاره پرېښودل او پاتې کتار ته یې د مخ ته تلو امر ورکړ. کتار چې کله له غونډۍ واوښت د جگرې په منځ کې راگیر شول. شاوخوا غونډیو او کاریزونو ورباندې یرغل پیل شو.

ټانکونو او زرهپوشونو د پناه ځای نه درلود، په وچ ډگر ودریدل. هرې خواته یې ډزې کولې، یوه زرهپوش اور واخیست شکور پرله پسې په مخابره کې خبرې کولې، له جیپ سره د پاتې کسانو مخابروي اړیکې وشلیدلې د دویمې غونډۍ څخه چې له دې سیمې لرې پرته وه هم خواشینوونکي خبرونه رارسیدل، څو تنه یې تسلیم شوي ول، په ټانک کې پاتې دریو کسو مقاومت کاوو، هغوی په مخابره کې پرله پسې چیغې وهلې.

— انقلاب توفان، انقلاب توفان.

خو شکور کلي ته د تللي قطعي له قوماندان سره په خبرو بوخت و:
 - بلې بلې، توفان، انګار، اورم، ادامه، ادامه، توفان، انګار،
 انګار ادامه.

د مخابري له بغس سره يوځای له هغې خوا ډډ غږ واوريدل شو.
 - انګار توفان، انګار توفان توجه، انګار ټول کلي نیولی دی،
 دښمن د شمال په استقامت په تیښته دی.

د بلې مخابري چيغور دوام درلود:
 - انقلاب توفان، انقلاب توفان.
 خو شکور ځواب ورنه کړ د انګار په ځواب کې يې وويل:
 - ډيرښه، توفان انګار، دښمن تعقيب کړی، کوښښ وکړی د اول
 شخص مری يا ژوندی په لاس راوړی.
 - اطاعت کيږي.

شکور بلې مخابري ته چې پرله پسې چيغې يې وهلې ځواب ورکړ:
 - توفان انقلاب، توفان انقلاب، اورم توفان یم اورم، له هغې خوا د
 مخابري له بغس سره يوځای ستړی آواز واوريدل شو:
 - انقلاب توفان، انقلاب توفان، دښمن موږ ته نژدې شوی دی
 کمک، کمک.

- توفان انقلاب مقاومت وکړی کمک دررسيږي.

له هغې خوا آواز واوريدل شو:

عاجل کمک، انقلاب له ....

آواز يې د مخابري له بغس سره ګډ شو.

شکور غږ پرې وکړ:

- توفان انقلاب، توفان انقلاب ....

خوله هغې خوا آواز وانه وريدل شو.

قوماندان په مخابره کې د کتار د مخې په ټانګ غږ وکړ:

– انقلاب زمري انقلاب زمري.

– بلی اورم زمري انقلاب.

– زمري استقامت ختيځ.

– له دې سره کتار حرکت وکړ.

د ۶۶ ډوله ګاز موټر ټایرونه په ګوليو ولګیدل موټر یې ځای په ځای

پریښود، دوی د مرمیو په باران کې په مخ ولاړل، شکور په مخابره کې پرله پسې چیغې وهلې.

– توفان انقلاب، توفان انقلاب.

اوس نو د جګړې له ځایه ښه لرې شوي ول، شکور شیبه په شیبه په

مخابره کې چیغې وهلې.

– توفان انقلاب، توفان انقلاب.

د زرهپوش له کړکینچې څخه یو بل افسر پرې غږ وکړ:

– انقلاب اور اخیستی دی.

شکور لومړی ځل له زرهپوش نه سر را اوچت کړ ویې لیدل چې د

غونډۍ پر سر له ټانګ نه لمبې جګیرې. په افسوس یې سرونه راووبیرته په زرهپوش ننوت.

د زرهپوش په سرناست افسر خبر ورکړ چې د سرک ترڅنګ مړی

پروت دی.

زرهپوش ودریده درې تنه ورکوز شول، مړی یې زرهپوش ته پورته

کړ، شکور وپوښتل:

– جسد د چادی؟

– تورن بصیر.

– اوه ددې بې چاره خو واده تیار و، پرون یې له ما رخصت واخیست.

ښایي د غونډۍ شاوخوا به نور مړي هم پراته ول، خو کتار په پټو
سترگو تری تیر شو، دلته په دوی هم ډزونه ونه شول.
د نږدې کلي له کورونو څخه چې د مخه پکې د دواړو خواو جگړه وه
لوگي پورته کیدل، شکور له وروستي حال نه ځان خبر کړ.
_ توفان انګار، توفان انګار، موقعیت دې چیرته دی اطمینان!
د مخابراتې بغس پورته شو:

_ بلې انګار توفان، د انقلاب خپلي کلي په شمال ۴ کیلوميټري کې
امنیت تامین دی.

_ انګار انګار د محاربې وروستي نتایج څه دي! اطمینان.
_ کلي په کامله توګه له ضد انقلاب نه تصفیه شو. د اشرارو تلفات
۱۳ تنه ووژل شول او ۲ تنه اسیر دي. زموږ د قطعې اته تنه شهیدان دي او
۱۱ تنه تپیان دي، د دریو تنو حالت خراب دی او یو تن د کوما په حالت
کې دی، په کلي اوربل دی.
نیم ساعت وروسته د دوی کتار له لیږل شوې قطعې سره یوځای شو،
بې له ځنډه یې حرکت وکړ.

دروېشتم خپرکی

ملوك د كلاخان په خبرو او وعدو باور نه شوای کولای خو بیا یې هم
د شپې ددوی له کوټې د تیښتې هڅه ونه کړه.

یوځل بیا د كلاخان په بیګانیو خبرو راوگرځیده چې خپل ورور ته
یې وویل:

— تاسې له دنیا ناخبره یاست، هسې خوشي تشي خلك خوروي،
وضع معلومه نه ده، ډیرو قطعاتو ته د تسلیم امر ورکړ شوی دی.

دی سبا د خپلې خور کره ورسوه.

ملوك د كلاخان خبرې د شکور له وروستیو خبرو سره پرتله کړې له
ځانه سره یې وویل:

— كلاخان د شکور غوندې نه دی، دی داسې نه کوي، ریښتیا یې زړه
را باندې خوږیږي، كلاخان بیګا داهم ویلی و، چې د ملوك د خور خاوند
گل مرجان په جگړه کې وژل شوی دی.

په کوټه کې یوڅه رڼا شوه، ملوك له ځایه راپورته شو، اودس یې
وکر. د سرای لویه دروازه ترلې وه، بیرته کوټې ته راغی كلاخان او
گلاخان هم راپاڅیدلي ول.

له چای څښلو وروسته كلاخان او ملوك په خوشحال مېنه کې د
ملوك د خور د کور په نیت روان شول.

ملوك ۱۶ كاله وروسته د خپلې خور لیدو ته ورته، هغه وخت دی لا
 ډیر کوچنی و، د خپلې خور څیره ترې هیږه شوې وه.
 لیدو ته یې هم ډیر خوشحاله نه و، د گناه احساس ورسره ملگری و،
 ځان ورته د خپلې خور د خاوند قاتل ښکاریده، تیره شپه یې چې د گل
 مرجان د مرگ خبر اوریدلی و، په خپل ذهن کې د مړو او اسیرانو په منځ
 کې د هغه په لټه و، اوس چې د هغه د کور په لوري روان و، په فوځي
 درېشي کې جگ ښکلی ځوان یې ور په یاد شو، چې دوی گروپ په وهلو
 ټکولو تر مرکزې رسولی و، سره له دې چې له هغه وروسته یې نه ولیدلی،
 خو یوه شپه چې بنديان له زندانه وتښتیدل، دوی ورباندې ډزونه وکړل، د
 کلا شاوخوا وینې ډیرې تویې شوې وې خو مړي هلته نه وپاتې، بیا
 وروسته چا خبر راوړ چې تښتیدلي کسان ټول جبار قوماندان په غره کې
 ووژل، دوو تنو یې په لاره ډیره وینه ضایع کړې وه او مړه شوي ول، ملوك
 نه پوهیده چې گل مرجان څه شو، خو ځان یې د هغه قاتل باله.
 له ځانه سره یې وویل:

— خلك خپلو خویندو ته پړوني ورپه سرکوي، ما یې له سر نه پړونی
 واخیست، ما خپله خور کونډه کړه، ما خپل واره خوریونه یتیمان کړل
 ما ....

گلاخان یې په اوږه لاس کینود:
 — څنگه یې وطنه، په کوم چرت کې تللی یې خور به دې څومره درته
 خوشحاله شي.

ملوك یوازې په «ام» سره ځواب ورکړ.
 په زړه کې یې وویل:
 — هو چا چې د چا د سر پړونی اخیستی وي خود به یې لیدو ته
 خوشحاله وي.

پرون یې لاس تړلي و، او په هلیکوپتر کې د زندان په لوري روان و،
خونن په ټکسي موټر کې د خپلې خور د کور په لوري روان و، په یوه ورځ
کې دا ډیر لوی بدلون و، چې د ملوک په ژوند کې راغلی و، پرون دا هم
معلومه نه وه، چې زندان ته به یې وړي او که پليگون ته، نن معلومه وه چې
د خور کور ته ځي.

خو ملوک په خپل ژوند کې په دومره لږ وخت کې په دغه لوی بدلون
خوښ نه معلومیده.

خور ته به څه وایي، چې خاوند یې ددوی په سیمه کې څنگه او د چا
له خوا ووژل شو.

ملوک ځان ته ډاډ ورکړ: نه نه ښایي هغه په کوم بل ځای کې وژل
شوی وي، ماهیخ لیدلی نه دی، که مې لیدلی وای حتماً مې پیژاند،
حتماً، څنگه څنگه به مې نه پیژاند، کونښن یې وکړ د ماشومتوب په شپو
ورځو کې د هغه د لیدو یوه خاطره را په زړه کړي، په خپل ذهن یې فشار
راووست:

— هو هو هغه نری جگ سړی و، زموږ کور ته به په موټر سایکل راته،
ډول ډول میوې به یې راوړې، کوم چې ما لیدلی دا هغه نه دی، هغه بل
څوک و، دا بل څوک. خپلو دغو سوچونو هم قناعت ورنکړ. له ځانه سره یې
وویل.

— گل مرجان چې هرځای وژل شوی وي، زه پکې شریک یم، ماخپله
خور کونده کړې ده، ماخپل خوریونه یتیمان کړي دي، اوه څه به ورته وایم
خور به مې....

ټکسي د یوې شین رنګې دروازې مخ ته ودریدله.
گلاخان د ټکسي چلوونکي ته پیسې ورکولې ملوک ته یې وویل:
— دا ستا د خور کوردی.

یوه ماشوم ته چې د کور مخې ته یې په خاورو کې لوبې کولې گوته
ونیوله دا د ملگري گل مرجان وروستی زوی دی.
ملوک په ماشوم ورتیت شو بڼکل یې کړ، خو مخ یې بلې خواته
واړاوه.

ددروازې له لومړي زنگ سره یو ماشوم راووت کلا خان زیری پرې

وکر:

.. ما ما دې راغلی دی ورشه په مور دې زیری وکړه
او پخپله د کور مخې ته له یوې ونې سره ودریده.
د ملوک او خور روغې یې ښه ډیر وخت ونيو، دوی دواړو سره ژړل.
په کوټه کې د ملوک نظر تر هرڅه پرمې په کونج کې د کوچني میز
پرسر د بریتور ځوان په عکس ولگیده.
دا هغه کس و، چې ددوی گروپ د جمعه گل د کلا ترڅنگ نیولی و.
دا هغه دی چې د اوبوڅښلو ته چا پرې نه ښود.
دا هغه دی چې اکبر غوښتل ځای په ځای یې ووژني، اوه، چې له ما
څخه یې ډوډی وغوښتله، ما ورنه کړه او منت مې هم پرې وکړ.
کاشکې هغه وخت مې پوښتلی وای، ښایې پیژندلی مې وای،
مرسته مې ورسره کړې وای، را خلاص کړې مې وای، اوس به مې خور
تور ټیکړی نه و پرسر، اوس به مې خوریونه داسې سپیره مخونه نه و راته
ناست، اوه خدایه، اوه خدایه.

خلير و يشتم خپرکی

د خوراو خوريونو د خير و په ليدو سره ملوك هم خپله پريکړه بدله کړه، دی پوهيده چې خوري يې ورته خومره ضرورت لري، په کابل کې پاتې شو، ده که څه هم پخپله سيمه کې د گل مرجان د ليدلو او ددوی د گروپ له خوا د هغه د نيولو کيسه له خپلې خور څخه پټه کړې وه، خو له ځانه سره په ياديدو به يې تل ځوريدنه، ځان يې د هغوی پوروی باله.

د گل مرجان مشر زوی هيواد يې چې بنوونځي ته تر تلو وروسته به يې په بازار کې کار کاوو، نور کار ته پرې نښود، خور څه يې وږمه چې اوس پيغلوتې شوې وه له بنوونځي څخه راوگرځوله.

ملوك به سهار وختی د کوټه سنگي په چوک کې له نورو کارگرانو سره يوځای کيناست که به چا د کار لپاره بوتلل نو د ورځې گټل شوې پيسې به يې ماښام خپلې خور ته راوړلې او که به کار ورته پيدانه شو نو له منډې څخه به يې سودا راوړه او تر ماښامه به يې په بازار کې خرڅه کړه.

په ښار کې حالت په څو ورځو کې بدل شو.

څو ورځې کيدې چې ملوك ښار ته نه ولاړ. هيواد، ميوند او بهير هم له بنوونځي څخه پاتې ول.

رادیوگانو یوازې د کابل خبرې کولې.
 هیڅوک نه پوهیدل چې څه پیښیږي، ښاریانو د ویرې او هیلې ترمنځ
 ژوند تیراوه.
 ملوک خوشحاله ښکاریده هرځل به یې چې خپل جای نماز ټولاوه
 وروستی دعا به یې ټولو واوریده.
 - یا خدایه مجاهدین کامیاب کړې.
 خدای کورنورو غږو په دې دعا کې ځانونه ورسره شریک نه بلل.
 په هغه سهار ښاریان د ملا اذان پرځای د زوله خوبه راوینس کړل.
 خودا دې ژر ودریدې، داسې معلومیدله چې د بري په ویاړ د
 خوشحالي دې وې.
 ملوک خوشحاله و، نورو ته یې ډاډینه ورکوله:
 - مه ډارېږئ، که خدای کول وروسته له دې به یو د زهم وانه ورئ.
 ملوک په ښار کې نابنده و، داسې څوک نه و، چې دی د بري زیری پرې
 وکړي او مبارکي ورکړي.
 خوزړه یې طاقت ونه کړ هیواد ته یې مخ ورواړاوه.
 - خوریې راځه چې ووزو، نن کابل وگورو چې څومره ښکلی شوی
 دی، نن کابل ته پرېښتې راغلې پرېښتې.
 موټران لږ ول، دوی پلي د ښار په لوري وخوځیدل. په ښار کې ډلې
 ډلې څڼې وروسله وال کسان گرځیدل.
 چې هره ډله به تیریدله ملوک به هیواد ته مخ ورواړاوه
 - وگوره څومره ښه ښکارېږي څومره ښه خلک دي مانه درته ویل؟
 ملوک به دا خبرې په داسې انداز کې کولې لکه ټول چې ده
 راوستي وي.
 هیواد په ساده گی وویل

– یره ماما زه خو یې له ټوپکو ډیر ډاریرم، هسې نه چې ....

خوملوک به یې خبره پریکړه:

– لیونی کیږه مه نن خو اوله ورځ ده، که خدای کول سبا ته به یو

ټوپک هم ونه وینې.

ده لا دا خبرې نه وې تمامې کړې چې هیواد په وار خطایي وویل:

– وی وی هلته وگوره مړ یې که، وی مړ یې که.

خوتنو وسله والو ډیره کور مخې ته یوه سړی د ټوپک تر قنداغونو

لاندې کړی و، دوی دواړه ورته ودریدل، ټوپکوال سړی ترستوني

نیولی و.

– وایم کیلي راوړه، که نه وژنم دې.

– درته ومې ویل، درته، درته ومې ویل ....

سلگیو واخیست، په سلگیو کې یې خبرې هم کولې، خو

لکه چې ژړا اخیستی وي خبرې یې بندي بندي کیدې څوک نه

ورباندې پوهیدل.

د شالخوا یوه پلنګي پوش ټوپکوال په لغته وواهه:

– راوړه د گراج کیلي راوړه ملحد، موږ پیاده گرځو تا ته مو تر

ولاړ دی.

سړی دیوې وهل شوې ونې په بیخی پرمخې ولویده، له خولې یې

وینې جاري شوې، یوه بل چې توره کونډی ږیره یې لرله او تر اوسه غلی

ولاړ و، ورغی سړی یې تر لاس ونيو ورته ویې ویل:

– نذیره کیلي ورکړه، دا داسې خلک نه دي چې همداسې دې پریري.

سړي چې د لاس په شایې د خپلو شونډو وینې پاکولې په هماغه

انداز وویل:

– ورته ومې ویل چې په کور کې څوک نشته، خودوی یې نه مني.

یوه وسله وال دا بل ته مخ ورواړ اوو:

د گراج قلف یې مات کړه، دا د سپي زوی لارې ته نه راځي، یو بل
چې کلاشینکوف یې له اوږې رابښکته کاوو د گراج په لوري روان شو
ویې ویل:

– روکی ښه وایي اوس به بل گروپ راشي، تیاره ډوډۍ به موله
خولې وباسي. اوله دې سره یې د کلاشینکوف میل د گراج په ځنځیر کې
بند کړ، قلف یې مات کړ.

ملوک چې تر اوسه دا صحنه په پټه خوله څارله ورغی توپکوال یې
تر لاس ونيو:

– خیریت خوبه وي څه چور خو نه دی.

– ته څوک یې چې داسې هوکي هوکي کیږي؟

– زه هم ستا غوندې یو مجاهد یم، خو غل نه یم.

دده په لیدو نذیر هم جرأت پیدا کړ رامخته شو.

– دا غله دي، که غله نه وي نو پردې موټر ...

اغاشیرین په ولیو کې د کلاشینکوف په قونداغ وواهه:

– کینه کمونیسته، چې وژنو دې نه، ته لا شکر وباسه.

ملوک چې د اغاشیرین کلاشینکوف ونيو په قهر یې وویل:

– بس چې نوریې ونه وهي.

اغاشیرین څه ونه ویل، دا نورو ته یې وویل:

– موټر راوباسئ.

بیا یې ملوک ته ښکته پورته وکتل ویې ویل:

– د کوم ځای یې؟ چې پوه شو ددوی د سیمې نه دی نو د هغه په وهلو

یې پیل وکړ. څو تنو کرولا موټر په تیله تیله له گراج څخه راویوست.

نذیر هک حیران ولاړ و.

خو ملوك له وسله وال سره لاس او گريوان و.
 ټوپكو والو موټر تر سر ك پورې ټيله كړ، يو ټوپكو وال يوقات شوى
 كاغذ پرانيست د موټر د مخې په نښينه يې سریش كړ.
 هيواد تر تصوير لاندې كړنې ولوستلې:
 د ازادي د لارې اتل او د اسلامي ....
 موټر په بېره تر كړ ليچ تير شو.

پنځه ويشتم څپرکی

قوماندان محمد هاشم کابل د راتلو په دويمه ورځ د شکور د موندلو په لټه کې شو، په لومړيو ورځو کې يې څوک پوښتنې ته هم نه راتلل، کله چې رئيس مقرر شو او په راډيو او تلويزيون کې يې خپل نوم واوریده نو هيله يې پيدا شوه چې اوس به په کابل کې اوسيدونکي مامورين چې له ده سره يې پخوا پيژندل دده پوښتنې او مبارکي ته راشي، خو بيا هم څوک رانغلل لس پنځلس ورځې وروسته دوه کسه مامورين چې دده د سيمې ول، مبارکي ته راغلل.

په خبرو کې محمد هاشم ورڅخه د شکور پته وغوښته يوه ورته وويل:
_ هو همدلته دې يوه ورځ مې د جادې په جومات کې د محمد الدين په فاتحه کې وليد.

_ ښه ښه نو څنگه به يې پيدا کم؟

_ اسانه ده

هاشم په غرو سره وويل:

_ يو وار به يې ووينو چې اوس په څه غورو کې دی؟ بيا يې دا بل ته

مخ راواړاوو

_ اوس آپخوانی بابلولي وايي که يې سد سرته ورغلی دی؟

_ نه نه اوس غريب ډير غلی دی

– څنگه یو وار نه ورځو؟

– والله ورغلي خوبه وو خو ....

محمد هاشم په خبرو کې ورولويده:

– ولې داسې ترولی (تلولی) شوې څه خورم خويې نه، هسې یو وار

یې وینم.

موسکي شو پسې زیاته یې کړه:

– هغه خو زما پخوانی یار دی.

دادمحمد فکر وکړ: له خبرو یې مالومېږي چې والله که یې وینه

ځمکې ته پرېږدي، که دا ورسره مخامخ کړم د شکور د عمر بدي راله غاړې شوه.

دواړه میز پر سر یې چې دوړې او گرزونه پرې پراته ول، گډې وډې

کړنې وایستلې سړي راپورته کړ:

– خدای دې خیر کړي وبه یې ویني.

– ته عجب سړی یې زړه مې غواړي چې یو وار یې ووینم او ضرور

کار هم ورسره لرم.

– اوس به خدای خبر هغه ....

خو محمد هاشم خبرې ته پرې نشود له ځایه راجگ شو.

– بس همدا یې وخت دی، یا الله ځی چې ځو.

په موټر کې دواړه غلي ول، موټر په بیره روان و، دا څو ورځې ښار

ارام و، دادمحمد به چې له موټر څخه شاوخوا وړانو ودانیو ته وکتل سوړ

اسویلی به یې له خولې ووت، بیابانه یې هاشم ته چې د موټر د مخې په

سیت کې ناست و، وکتل سربېره یې وښوراوو. کله کله به یې ډرېور ته

لارښودله.

موټر ډیر ژر مکرویانو ته ورسیده او د یوه پنځه پوړیز بلاک مخې ته

ودریده، وسله وال کسان ژر ژر له موټر څخه راګوزشول او شاوخوا د تیارسی په حالت کې ودریدل.

دادمحمد پورته د بلاک کړکیو ته وکتل په څلورم پوړ کې د شکور کور و، په برنده کې یو کوچنی هلك چې دوی یې ولیدل په وارخطایي د کور په خوامنډه واخیسته.

دادمحمد ترمخ هاشم او یوبل وسله وال پسې پورته وختل، دروازه ماته رم خلاصه کړه.

— سلام

— والیکم السلام بچیه پلار دې کوردی.

— پلار مې، پلار مې، نه نه، پلار مې نشته.

دادمحمد یې په سرلاس راتیرکړ:

— زویه مه ډارېږه ورشه ورته ووايه مدیر دادمحمد راغلی دی.

هلك دروازه نیمکښه پرېښودله ولاړ.

ښه ځنډ وروسته یوسپین کالی سړی چې خړ پکول یې په سرو،

لوڅې پښې راووت، په څیره کې یې تشویش او وارخطایي له ورايه برېښیده.

تر نورو دادمحمد ورته نږدې و، خو اول یې په محمد هاشم غبر.

وگرځوله بیایې له دادمحمد سره روغې وکړ، دابل وسله وال وردمخه شو

لاس یې ورته ونيو خو دده ورته پام نه شو، ژر ژر یې خبرې کولې.

— راځئ راځئ هرکله راشئ، راځئ کورته.

محمد هاشم په موسکا ورته وویل:

— لکه چې ودې نه پیژندلو؟

څه ووايم — بیایې په وسله وال غبر او گرځوله.

— وطنه سترې مشې، تاته خو هیڅ متوجه نه وم، ډیر معذرت غواړم.

د ننوتو په وخت کې داد محمد ورته وویل:

— دا امر صاحب محمد هاشم دی.

— ښه ښه، ډیر ښه، دا خو ډیر د افتخار ځای دی.

په کوټه کې غالی ویرې وې، او شاوخوا له دیوالونو څخه لږ لږې کوچونه ایښودل شوي ول، د کوټې په یوه کونج کې له فارمیکا څخه په جوړه شوې الماری کې ویدیو او تلویزیون ایښی ول، په بله خانه کې یې دوه کسټه اوږد ټایپ ایښودل شوی و. د دروازې شاوخوا یوه ښکلې الماری جوړه شوې وه په څو خانو کې یې کتابونه ځای په ځای شوي ول، په پورتنیو خانو کې څو عکسونه ایښودل شوي ول.

هاشم د کیناستلو په وخت کې شکور ته وویل:

— ناځوانه یو وار مې پوښتنې ته هم رانغلې.

— یوه قوماندان صاحب په شرافت که خبر وم، چې تاسې تشریف

راوړی دی.

— خوشې بانې مه کوه ښه خبر وې.

— په وجدان که مې اروا هم شکه وه، که نه زه په دې جهت کې ډیر

فعال یم.

— راځه راځه کینه، ډیر وجدان وجدان مه کوه.

شکور له ځانه سره وویل:

— دا غم گوره څه بد مې وکړل چې ور ووتم تر سبا به مې د ځان چاره

کړې وه.

شپږویشتم خپرکی

غونډه د ریاست په ترټولو لوی دفتر کې جوړه شوی وه.
رئیس، سموت او څلور وسله وال د ریاست د پخواني مرستیال او د
وزارت له معین سره یوځای راغلل.

نږدې و، چې د خدماتو مدیر چک چک وکړي لاسونه یې هم سره جوړ
کړل خو ژر متوجه شو، ژبه یې راویسته سړي ټیټه واچاوه، د څنگ
ملگري یې مرسته وکړه د تکبیر نارې یې پورته کړې ټولو وروسته
وړاندې «الله اکبر» وویل چا یوځل چا درې واړه او ځینو هم څلور پنځه
ځله تکرار کړه.

رئیس او ورسره کسان د دفتر په پورتنۍ برخه کې په معلومو څو کیو
کیناستل یوه وسله وال کس چې د عصمت الله ترڅنگ ناست و، هغه ته په
غوږ کې څه وویل دواړو وځنډل او د نورو ناستو کسانو خواته یې وکتل.
هرڅوک پوهیدل چې سره وایي:

.. دوی ته گوره، اوس مسلمانان شول.

ټول پخپلو ځایونو کیناستل ځینې په یوه څوکۍ دوه دوه تنه او
ځینې د کوچونو په څنگلیو کیناستل خو څو کسه د دروازي خواته ولاړ
پاتې شول.

د قرآن شریف څو مبارک آیتونه ولوستل شول

قوماندان عبدالغفار چې د تنظیمونو ترمنځ د چوکيو په ویش کې اوس د وزارت معین ټاکل شوی و څو لنډې خبرې وکړې او نوی رئیس یې مامورینو ته وروپیژانده: محمد هاشم زموږ مجاهد ورور چې د جهاد په دوران کې یو ښه قوماندان و، زړورتیا یې ټولو ته معلومه ده، قوماندان صاب اصلاً نظامي سړی دی خو د تنظیم پریکړه داوه چې دې دلته کاروکی.

د هاشم په مټ بې لاس کینود موسکې شو:

— زه ده ته ددې نوې وظیفې مبارکي وایم او بری یې غواړم.

معین غفار خپلې خبرې پای ته ورسولې، بې له دې چې کیني هاشم ته یې څه وویل چې نورو نه اوریدل. هاشم او ترڅنگ نور کسان یې له ځایونو راپورته شول، معین څادر په اوږو سم کړ او ووت. نوی رئیس او ورسره کسان له دروازې بیرته راوگرځیدل د ریاست پخواني مرستیال د ریاست کارکوونکی یویو وروپیژندل هریو د خپل نوم سره له ځایه پورته کیدل.

رئیس خپلې څنگلې په میز تکیه کړې غاړې یې تازه کړې هڅه یې کوله چې په بم آواز وغږیږي.

رئیس په پاکستان کې د تنظیم په دفتر کې له اداري کاره رانیولې بیا د خپلو جگړو په باب ټولې کیسې یو په بل پسې وکړې، او بیا یې ددغې نوې ټاکنې په باب وویل:

— دغه کارونه چې نن ماته سپارل شوي دي زما چندان نه خوښیږي خو انډیوالانوراته لازم وبلل. اوس چې دا وظیفه راسپارل شوې نو له تاسې ټولو مې هیله داده چې پخپلو ...

یوې سختې چاودنې یې آواز ورك كړ، ټول وارخطا شول د دروازې خواته د یوې میړمنې له خولې چیغه ووتله.

خو رئیس وپوهول چې هیڅ خبره هم نشته، یو وسله وال د کړکۍ خواته ولاړ، له کړکۍ نه یې یوې بلې خواته وکتل. رئیس بیا خبرې پیل کړې:

— دلته زما پاک مسلمانان پکار دي، چا چې له کمونیس رژیم سره کار کړی دی خدای پاک دې ترې ورتېر شي زه پوهیږم چې ټول یې ملحدین نه دي، خو....

یوې بلې چاودنې ودانۍ ولړزوله، تر مخکینۍ چاودنې دا سخته چاودنه وه داسې څرگندیده چې رئیس یې هم ویرولی وي ژر یې سرتیت کړ او پخپله پوزه یې لاس ونيو نور ټول له ځایونو پاڅیدل، یو دوه تنه خوله چوکیو لاندې په ځمکه ولویدل.

یوه وسله وال چې د کړکۍ تر څنګ ولاړ وویل:
— راکټ دی له کوزې خوا راوویشتل شو.

د ښار په لویډیځه خوا کې د معین عبدالغفار د کسانو پوستې او پاتېکونه ول.

رئیس چې په څیره کې یې ویره او وسواس ښکاریده د څنګ ملګري ته څه وویل، هغه په بیرته له دفتره ووت. رئیس بیا خبرې پیل کړې:

— خوشیان چې زه ډیر پې خپه کیږم، یو یې د حجاب خبره ده، چې نور یې په دې شکل ونه وینم.

له دې سره یې میرمنو ته چې ټولې په یوه کتار کې دروازې ته نږدې ناستې وې وکتل.

دومره په څیر څیر یې ورته کتل لکه چې دمخه یې نه وې لیدلې او اوس یې ورته پام شوی وي.

سیما چې د یاسمین تر څنګ ناسته وه د صادري واردة د کتاب په

دفتنه وليکل «تاته گوري»

ياسمين نړۍ موسکا وکړه او سترگې يې ښکته واچولې سيما ښايي له ياسمين سره ټوکې کړې وي، خواشتم چې دمخه يې خپل مخاطبين يوازي، ناست نارينه بلل او د ښځو خواته يې نه کتل، اوس دومره د ښځو کتار ته متوجه و، چې په دفتر کې نور ناست کسان يې هير کړي ول.

لکه چې په ده هم د ياسمين شوخو سترگو اثر کړی وي په خبرو خبرو کې يې هڅه کوله چې هغې ته نيغ وگوري.
دا کاته څو ځله رد او بدل هم شول.

خو له دوهمې چاودنې وروسته ټول د خبرو د ژر ختميدو په هيله ول، ټولو د بل توغندي غږ ته غوږونه ځک نيولي ول.

هرڅوک پوهيدل چې يوه هم د رئيس خبرو ته غوږ نه دی نيولی، جسمًا دلته او روحًا بل ځای دي، ددوی له خبرو هم داسې برينبيده چې د نورو خبرو اوريدو حوصله نه لري او د يوه پناه ځای په غم کې دي.

خواشتم لکه چې دوی ته ښودله چې نه ويريزې خبرې يې يو په بل پسې اوږدولي.

د هاشم له خبرو وروسته فقير محمد هم لنډې خبرې وکړې.
د هغه لا خبرې نه وې خلاصې چې ټول له ځايونو پاڅيدل ځکه له لرې د توغنديو آواز اوريدل کيده يو وسله وال له کړکۍ وکتل په بې تفاوتې سره يې وويل.

د تيلو سراي اور اخيستی دی.

له دروازي د باندې ديبا، د ياسمين جالۍ پورونۍ کش کړ په غوصه يې وويل:

يوخودې خداي ستا دا جالۍ ورکه کړي اوس هم د تاشکن «تاشکند» په چرت کې يې.

- ولې ولې؟

- رئیس ته دې نه کاته، خومره بد بد یې درته کتل؟

یاسمین په معنی لرونکې موسکا وویل.

- زه د هر چا کتل تللای (تراوز) شم.

- لیونی هغه نور کتل و، اوس کتل، ویل، اوریدل او هرڅه بدل شوي دي

یاسمین یوازې وویل:

- غم یې مه کوه.

یاسمین د دیر شو کالو په شاوخوا کې وه، دا که څه هم پیغله نه وه خو

ناسته ولاړه، تگ، ټوکو، شوخې او کړو وړو یې هغه د نویو پیغلو په کتار کې دروله.

ددې دفتر به تل د ادارې له ښځو ډک و، د نورو دفترونو نجونو

هم خپلې پیالې ددې دفتر ته وړې وې او د چای څښلو لپاره د یاسمین دفتر ته تلې، هر وخت به یې هلته تود بانډار جوړ کړی و، ټوکې او مسخرې به وې.

دوی به د یاسمین له خواړه مجلس نه خوند اخیست.

که څه هم د پیغلنوب تر عمر ورو اوښتې وه، خو هیڅ وخت یې په ځان

نه راوړه چې عمر دې یې تر نورو زیات وي.

د سوانحو په دفتر کې ده یې د زیږیدو کال ۱۳۴۱ ښودل شوی و، خو

دې نه مانه، ویل به یې چې هغه وخت یې د گوند د غړیتوب د لاسته راوړلو لپاره په لوی لاس خپل عمر زیات ښودلی و.

دادارې پخواني کارکونکي پوهیدل چې یاسمین د خپل عمر په باب د

نورو زیاترو ښځو په څیر درواغ وايي او عمر یې ښایي تردې هم زیات وي.

خو هغه چا چې له دې سره یې نوې پیژندگلوي کیدله ددې د عمر په

باره کې دا ډول تصور نه کاوو.

ځکه دا نه یوازې زړه شوې نه وه بلکهې د پخوا په څیر ښکلې او جذابه وه.

په سینگار به یې ډیر وخت لگاوه. سره له دې چې تل به یې پوږ وهلې و، خو ډیرو دا فکر نه کاوه چې دا ښکلا دې د پوږو برکت وي، د هغې په سره سپین مخ د پوږو موجودیت هیڅا نشوای تشخیص کولای. څرخو غټو سترگو، نریو ورځو، کوچنۍ تڼۍ اوږدو سوربخنوزلفو او لنډې زنې یې د پوزې د سر د پیروالي بدرنگي په ښکلا بدله کړې وه. سموت به ددې په باب ویل:

— که دا پوزه د بل چا وای، والله که مې ورکتلي هم وای، خودا پهو. دا په ظاهر تل خوشحاله، شوخه او خندانه وه، په شونډو به یې تل نازکه موسکا خوره وه، چې هم پکې صمیمت پروت و او هم یو ډول جنسي جاذبه، چې هر نوي لیدونکي به ځان ورته نږدې احساساوه، داسې لکه چې له ډیر پخوا ورسره پیژني خو که سړی به یې څیرې ته ډیر څیر شو، څو شیبې به ورسره پټه خوله مخامخ کیناست، دا ورته معلومیدای شوای، چې له دغې خوشحاله او شوخې څیرې څخه نامحسوس ویرونه هم اوري، داسې چې زړه به دې پرې وسوځیده، او د زړه له اخلاصه به دې غوښتل چې په غم یې ورشریک شي زړه یې را وسپړي له غمونو او دردونو یې ځان خبر کړي او د زړه له اخلاصه ورسره مرسته وکړي.

په داسې حالت کې به د هغې ښکلو مړو سترگو، راوتلیو سرو انگو او د څیرې هرې برخې درته ژړل.

تا به ویل چې اوس به راته وایي:

— ولې داسې راته گوري، ته هم غواړې له دغو انتگو خوند واخلي، ته هم غواړې په دغو سترگو کې لاهو شي او پکې د مینې جهانونه ووينې؟ خبر نه یې چې دا د ویرونو کورونه دي؟

تابه ویل چې ټول لیدلي او نالیدلي غمونه به په همدغو سترگو کې
وي، د ټولو غمونو او بدمرغيو هنداره به همدغه انگي وي.
خو د هغې یوې نړۍ موسکا به دې دا ټول خیالونه او تصورات خام
وخیږول

هاشم هم له هغو کسانو څخه و چې ددې د څیرې دا خوا یې نه لیدله
یوازې یې د هغې خدا او د سترگو ښکلا لیدله.
یاسمین د ښاري کورنۍ څخه وه، پلار یې له پخوانه د کابل په ښار
کې اوسیده، د ملي بس په تصدی کې ډریورو. عظیم له خپلې کورنۍ سره
چې له یوې میرمنې دوو زامنو او یوې لور څخه جوړه شوې وه، د اسمایي
غره په ډډه کې په یوه کرایي کور کې اوسیده.

تنخوا یې بده نه وه، کولای یې شول چې ددوی ورځنۍ اړتیاوې پوره
کړي، خو عظیم یوه میاشت هم پوره تر کوره پورې نه رارسوله، هغه به
زیات وخت له خپلو انډیوالانو سره چې زیاتره یې ډریوران او کلینران ول
تیراوه، خپلې دندې ته هم چندان پابندنه و، زیاتره وخت به له خپلو
انډیوالانو سره په میلو او ساعت تیریو بوخت و، گټل شوی پیسې به یې
په همدغو بانډارونو او له کابل څخه دباندې په چکرونو لگولې، همدا
وجه وه، چې عظیم د غره په یوه خټین واړه کور کې چې دوه کوټې یې لرلې
او کرایه یې تر نورو ارزانه وه د خپل عمر زیاته برخه تیره کړې وه.

د یاسمین مور به په کور کې جاکټونه او بدل، خیاطي یې کوله او د
کور زیات خرڅ به همدې برابر اوو.

خود یاسمین بدمرغۍ هغه وخت پیل شوه، چې پلار یې بل واده وکړ،
واده چیرې و، بس یو ماښام عظیم له یوې بلې ښځې سره کورته راغې.
د یاسمین مور ته یې وویل چې وروسته له دې ته ددغې مزدوره یې
او دا ستا باداره ده، هرڅه چې دی ویل منې به یې.

ددوی د کورنۍ تریخ ژوند د نوې میرمنې په راتلو سره لاپسې
تریخ شو.

هره ورځ به یې په کور کې نوې غم جوړ و، ورځ به د دواړو ښځو په
جگره تیره شوه، ماښام به چې عظیم کور ته راغی بې له دې چې گرم او
ناگرم معلوم کړي، د خپلې پخوانۍ میرمنې په وهلو به یې پیل وکړ. عظیم
نه یوازې خپله پخوانۍ میرمنه بده ایسوله بلکې خپلې لور او دوو زامنو
ته یې هم د اولاد په سترګه نه کتل.

خپله یوازینۍ لور یاسمین یې چې لا د ښوونځۍ په څلورم ټولګي
کې وه خپل یوه ملګري غلام رسول ډریور ته په نام کړه، ځینو به ویل چې
عظیم خپله لور په قمار کې بایللې ده.

د یاسمین له کوژدې دوه اونۍ وروسته عظیم مزار شریف ته ولاړ، دا
د هغه وروستې سفر و چې بیا را ونه ګرځیده او تر ننه یې پته نشته، نوې
میرمنې یې یوه اونۍ وروسته د خپل پلار کور ته ولاړه، د عظیم له ورکیدو
دوه میاشتې وروسته د یاسمین کورنۍ بې له دې چې څوک پرې خبر شي
له پخواني کور څخه راکډه شول.

د داسې بیرنۍ کډې کولو یو علت یې هم غلام رسول ډریور و، چې
هره ورځ به راته او بې له دې چې د عظیم راتلو ته صبر وکړي د واده
غوښتنه یې کوله.

د یاسمین مور که هرڅومره ورته وویل چې لور یې وړه ده د واده نه ده
خو غلام رسول نه منله، په هغه ورځ یې ورته وویل: که د جمعې تر ورځې
پورې زما واده تیار نه شي، نوزه مې خپله ښځه په زور کور ته بیايم.

ځکه خو د یاسمین مور بیره وکړه، پرته له دې چې په لاهوري دروازه
کې د خپل تره زوی کره احوال ورکړي راغلل، امام الدین ورسره مرسته
وکړه په کور کې یې یوه کوټه ورکړه مشر زوی یې په چند اول کې له

مستري سره شاگرد کړ. کشر زوی آصف او یاسمین یې بیرته په نږدې
بنوونځیو کې شامل کړل.

وروسته وروسته لطیف د یوبل سره په شریکه په چند اول کې د
موټرو د ترمیمولو ورکشاپ جوړ کړ.

خو د آصف په درسونو کې چندان خونده نه وه، بس یوازې به کامیابیده.
مور به یې ویل کاشکی د آصف په ځای مې یاسمین زوی وای
یاسمین به په خپل ټولگي کې اول نمره او دویم نمره وه.

د نوي دولت پرله پسې فرمانونو د دوی د ژوند په سمون چندان
اغیزه نه لرله، یوازې اووم نمبر فرمان ته دوی خوشحاله و، ځکه چې له
هغه وروسته یې بیا غلام رسول ونه لید.

آصف په سازمان کې شامل شو، هلته یې هم چندان پرمختګ ونه
کړ، څه وخت وروسته له سازمان څخه هم وه ایستل شو، که څه هم له
دولسم څخه فارغ شوی و خو کار یې نه و پیدا کړی، یوځل د اوبو او
برښنا په وزارت کې ماموریت ورته پیدا شو په دوهمه میاشت یې نیمروز
ته تبدیل کړ نیمروز ته نه ولاړ بیرته بیکاره شو.

زیات وخت به یې د کوڅې له هلکانو سره په سینماګانو او پارکونو
کې تیراوه، ورو ورو په چرسو روږدی شو ورځ به یې ټوله په تیمورشاهي
پارک کې تیروله. له کوره هم خوابدی و، د کور ټول لګښت د لطیف په
اوږو بارو، آصف به چې هر کار ته ملا وتړله هغه کار به سرته نه رسیده،
نور یې له ژونده زړه تور شوی و.

خو د ژمي په یوه سره ورځ د هغه د بخت دروازه هم پرانیستل شوه.
د ژمي دغه ورځ که ټول وطن ته د بدمرغۍ ورځ وه او څنګه یې چې د
نورو آرام ژوند په دوزخ بدل کړ د آصف سرگردانه ژوند یې هم بدل کړ.
د ښار په واټونو کې بهرنیان ګرځیدل، په هغه یخنی کې چې نورو به

ځانونه په څادرونو کې پوښلي ول، روسان به د ښار په واټونو کې په دوښنیو دریشیو کې گرځیدل.

دوی خلکو ته بد بد کتل او خلکو دوی ته، چې چا به څیر ورتنه وکتل، نو د کلاشینکوف میل به یې د هغوی په خوا ونيو خلک د هغوی په خبرونه پوهیدل، یوازې یوه کلیمه به یې ترې اوریدله «دشمن، دشمن، دشمن».

د دښمنیو په دغه یخ کنگل کې د آصف د بدمرغیو کنگلونه ویلې شول، ده هم تر ښي څنگل سپینه پټه وټرله، او له نورو سره یوځای د پښتونستان واټ د سرک په غاړه ودریده او په لاره ځینې تیریدونکي لارویان به یې تلاشي کول، نه خو ده ورسره ولاړ کسان پیژندل او نه هم نورو دی پیژانده، یو تن چې تر څنگل یې پټه ټرلی وه او بې قنډاغه روسي کلاشینکوف یې په غاړه کې اچولی و ده ته رانږدې شو.

— ملگریه ته وسله نه لرې؟

آصف نه پوهیده څه ورته ووايي بې له دې چې خبره وسنجوي وویل: — وسله هو وسله یو کلاشینکوف مې درلود بل ملگری ته مې ورکړ. — چې داسې ده نور اډیو ته ولاړ شه له ملگری اتش کفه څخه کلاشینکوف ترلاسه کړه.

د راديو تلویزیون په انگر کې نور هم راټول شوي ول داسې معلومیده لکه چې د اخنر له لمانځه وروسته خلک یو بل ته اختر مبارکي وايي، یو بل یې په غیږو کې نیول، آصف نه پوهیده چاته ورغاړه وزي، هک پک ولاړ و، د نورو له خبرو پوه شو چې راغلي کسان یا زندانیان ول، یا د حکومت له ویږې پټ ول.

ده هم خپل نوم د زندانیانو په لست کې ولیکه یو روسي نوی کلاشینکوف یې واخیست او د شیرعلی خان واټ د امنیت مسؤلیت ورته وسپارل شو.

آصف خو ورځې وروسته په همدې سیمه کې د امنیت د رئیس په توګه وګومارل شو. خپله خور یاسمین یې هم د سابقه لرونکو مخفي ګوډي غړو په لست کې ونيوله، خو مشر ورور مستري لطيف یې دغه باد راوړې ګوندي غړیتوب ونه مانه، چې بیا وروسته د کب د دریمې نیتې د روسانو په ضد پاڅون کې ووژل شو.

یاسمین د زده کړو لپاره تاشکند ته واستول شوه د تاشکند په هوایي ډګر کې له یو بل افغان ځوان خلیل سره مخامخ شوه.

په لومړۍ لیدنه کې یې یو پریل زړونه بایلودل، د هوایي ډګر په کانتین کې یې چای وڅښه په لږ وخت کې دومره سره نږدې شول، چې یو له بله جلا کیدلو ورته د مرګ معنی لرله.

خو چاره نه وه یاسمین باید په تاشکند کې د شپږو میاشتو لپاره پاتې شوی وای او خلیل د یو کال لپاره په کیف کې د فوځي زده کړو لپاره استول شوی و.

خلیل په مسکو کې د خپل یو دوست پته او د تېلفون نمبر ورکړل چې بیا وروسته یې له هماغې لارې د یوبل بل پتې پیدا کړې او بیا د دواړو لویه بوختیا یوبل ته د لیکونو او عکسونو استول و. یاسمین له زده کړو وروسته کابل ته راغله او د خلیل د راتلو شیبې یې شمارلې.

په دې نورې شپږ میاشتې شپږ کلونه شول.

یاسمین یوازې د کابل هوایي ډګر ته، د خلیل هرکلي ته ورغله.

خلیل نور خپلوان نه لرل چې هرکلي ته یې ورشي.

داسې څرګندیده چې خلیل له شوروي څخه خپل ټول کور راوړی وي ډول ډول الماری د خوب تخت کوچونه چاینکې او فرشونه د خلیل د کور سامان و، چې د یاسمین په مرسته یې په زړو مکرویانو کې پخپل کور کې ځای پرځای کړل.

خلیل په مرکزي قول اردو کې له یوې میاشتې کار وروسته رخصتي واخیستله او له یاسمین سره یې چې اوس د ناحیې د ښځو د سازمان رئیسې وه واده وکړ.

ددوی دواړو د نیکمرغي او خوشحالي شپې ورځې رارسیدلې وې، دومره سره گران ول، چې د ورځې رسمي وخت به یې هم یو له بله لرې نه شوای تیرولاي.

د ورځې په اوږدو کې یو د بل دفترونو ته هم ورتلل او هڅه به یې کوله چې وختی کورته راشي.

خو لکه څنگه چې یې پیژندگلوي او واده زرشوی وه هماغسې ژر سره جلا شول. څلور میاشتې وروسته خلیل خوست ته واستول شو او شل ورځې وروسته یې د مرگ خبر راوړسیده.

د خلیل مرگ د یاسمین زړه مات کړ، د زړه له کوره یې د ځواني ولولو کډه وکړه.

نور خپلې دندې ته نه ولاړه، او د ناروغۍ په بستر پریوتله. جنرال آصف واده کړی و، او خپله مور یې له کوره شړلې وه، مور یې له خپلې یوازینۍ لور یاسمین سره اوسیدله، د لور له زیږیدو وروسته یاسمین دولتي دندې ته ستنه شوه او د پوهنې په وزارت کې وټاکل شوه.

ظاهراً داسې څرگندیده چې یاسمین خپل پخوانی د خوښۍ ژوند بیا پیل کړ دې ښکلې جامې به یې اغوستې او سینگار خويي نورو نجونو او میرمنو ته د الهام منبع وه.

خوپه زړه کې یې د خلیل مینه ساتلې وه، د هغه په شوروې کې اخیستل شوي عکس یې د هغې د نورو مینانو د پرله پسې غوښتنو سره سره د میز له سره راکوز نه کړ او د نارینه ساعت به یې چې د خلیل د لاس نښه وه تل په لاس و.

اوہ ویشتم خپرکی

د جمعی په ورځ د بلاک مخې ته لاره سرو او سپینو ډاټسنو بنده کړی وه، د ډاټسنو په باديو کې گیدۍ گیدۍ د اورې د سر راکټونه ولاړول. خو کسه ټوپکوال چې پلنګي دريشي يې اغوستې وې د موټرونو شاوخوا ګرځيدل، د بلاک مخې ته ماشومانو د نور کله په خير ټوبې نه کولې، د موټرونو په راتلو سره څوک خپلو کورونو ته ولاړل او نورو هم د بازار لاره ونيوله، د بلاک په برنډو کې هم څوک نه تر سترگو کيدل، خلکو د تلاشي له ویرې پخپلو کورونو کې موجود کتابونه او نور سندونه د باندې غورځولي ول، او ځينو خولا د خپلو ماشومانو او ميرمنو په مرسته د بلاک تکاوي کې ځای پرځای کړي ول.

د بلاک خواته تيريدونکو کسانو به د موټرو په ليدو بلې خواته لاره چپه کړه، يوله بله يې د وسله والو کسانو په اړه پوښتنې کولې، خو هيچا سم ځواب نه درلود.

وروسته څرګنده شوه چې راغلي ټوپکوال د شکور ميلمانه دي، شکور له برنډې څخه پخپل زوی چې له ټوپکوالو سره يې خبرې کولې غږ کړ:

... اباسينه ميلمانه راوړله، تاسې په موټرو پام کوي چې څوک ورنږدې

نه شي.

د شکور د خیرې په خیر داخل دده کوټه هم بدله شوې وه. کوچونه او میزونه بلې کوټې ته وړل شوي ول، او په کوټه کې سرې توشکې چې سپین کرښې کرښې پوښونه پرې غوړیدلي ول، هوارې وې. دتلویزیون په الماری هم سپینه پرده غوړیدلې وه، دقبیلې خواته په دوریو جای نماز چې د مکې معظمې انځو پرې کښل شوی و راڅریدلی و، د الماری پر سر پخوانی عکسونه لرې کړای شوي ول، او پرځای یې په دیواله یو لوی تصویر راڅریدلی و، په تصویر کې یوه میرمن په رهیل کې د پرانستي قرآن کریم په قرأت بوخته وه، بل څنگ ته یې سپین ږیری سړی په یوه دلدل آس چې وزرونه یې پرانستي ول، سپور و په سړي لیکلي و. «یاغوث الاعظم دستگیر مدد».

ورسره د شکور خیره هم بدله وه، دق هاشم سره دلومړۍ لیدنې په خیرې پکول په سرو خو داسې معلومیدل چې له هماغې ورځې راهیسې یې بیا ږیره نه وه خریلی، تورې او سپینې ږیرې یې خیره هم بدله کړې وه، داسې چې ږیرو دوستانو یې په لومړي نظر نه پیژاند ویلای شو چې ږیره یې نیمه توره او نیمه سپینه وه.

په پکتیا کې د تور او سپین گوند په باب یو روایت داهم راغلی دی، وایي چې د پکتیا خلکو د استقلال په جگړو کې انگریزان ږیر وارخطا کړي ول، نو ددوی په منځ کې د نفاق اچولولپاره انگریزانو د سیمې خلکو ته کیشکره ښکاره کړه او ورته یې وویل چې که هرڅوک هوښیار او پوه و، نو وبه وایي چې په دې مرغه کې تورې ښکې زیاتې دي که سپینې؟ ځینو وویل تور رنګ پکې زیات دی، خو نورو بیا وویل چې نه د کیشکرې په ښکو کې سپین رنګ زیات دی.

وایي چې له هغه وروسته د کیشکرې د تور رنګ پلویان تور گوندیان شول او دا نور یې سپین گوندیان

د شکور د ږیرې په باره کې هم د میلستون په کونج کې د ناستو
میلنو پټه مشاجره روانه وه.

یو ټوپکوال چې ټوپک یې تر کین زنگون لاندې ایښی و، د ابل ته
ورپه غوږ شو:

- شکور له ږیرې سره ډیر ښه ښکاریزې.

هغه ورته وویل:

- تور خر نه سپنیرې.

شکور چې له هاشم سره په خبرو بوخت و، ددوی خبرو ته یې پام شو،
ورته یې وکتل:

سموت چې د ناستو کسانو خبرې یې اوریدلې وې شکور ته وویل:
- والله دا ږیره خو ډیره ښه درسره ښکاري خو مطلب یو تاوان دې

پکې کړی دی.

یوبل ټوپکوال له کونج نه راغږ کړ:

- څه تاوان یې کړی دی؟

سموت په معنی لرونکې لهجه وویل:

- مطلب دده اصلي خیره یې ښودلې ده.

د شکور رنګ ژیر شو په وار خطایي یې پوښتنه وکړه:

- څه څه څنگه اصلي خیره؟

سموت موسک شو ویې ویل:

- تراوسه ځوان مالومیدې مطلب پوه شوې که پوه نه شوې اوس

مالومه سوه چې سپین ږیری یې.

د څنگ سړي ته یې مخ ورواړاوو:

- که څنگه اودولا داسې نه ده.

- نه نه اوس یې هم په ږیره کې تور وینستان زیات دي.

سموت یوځل بیا شکورته څیرشو ویي ویل:
 - نه نه سپین ږیری شوی دی مطلب سپین ویښتان زیات دي.
 یو بل د عبداللہ خبره تائید کړه.
 - یه یه نام دخدای ځوان دی ټول ویښتان یې تور دي.
 یو بل د دروازي له خوا غږ کړ.
 - شرط ترې؟
 - نه سپین زیات دي.
 - تور زیات دي.
 - یه یه ...

خو ددوی دا مشاجره د چلمچې او بدنۍ شرنګا و شکوله لوی سور
 رنگی دسترخوان هوار شو، ډول ډول خواړه یې کینډول شول، چې زیاتره
 یې میلمنو نه پیژندل نه پوهیدل چې اول په کومو خوړو پیل وکړي، یو بل
 ته یې کتل شکور لاپه دهلیز کې و او د میوو لوبښي یې راوړل، میلمنو په
 لویولو یو گردو مجمو کې د وریجو په خوړلو پیل وکړ، خو عبدالشکور
 ورسره مرسته وکړه په کوچنیو لوبښو کې یې وریجې وویشلې او د هریوه
 مخ ته یې کینډوې.

لکه چې دمخه ټاکل شوې وي د ډوډۍ له خوړلو وروسته ټول
 پاڅیدل.

شکور او قوماندان هاشم په یوه موټر کې کیناستل، موټر د قرغې د
 بند په لوري حرکت وکړ خو د قوماندان نور ملګري په نورو دوو موټرونو
 کې ولاړل او له دوی سره یې ملګرتیا ونه کړه.
 د ماسپښین لمونځ یې د لارې په یوه جومات کې اداء کړ دوی د

قرغې د بند سیل په موټر کې وکړ، موټر یې له نورو لرې د بند د اوبو تر څنګ ودر او و، په موټر کې ورسره ملګري سپوږمۍ رستوران ته ولاړل او هاشم او شکور دواړه د موټر تر څنګ په شنه چمن کې وګرځیدل.

لومړی یې رسمي او تشریقاتي خبرې کولې، زیاتره خبرې یې د بند د ښکلا په شاوخوا راڅرخیدې، پخپلو خبرو کې یې د افغانستان د نورو ښکلو سیمو چې دوی د جګړې په وخت کې لیدلې وې یادونه هم وکړه.

هر یوه خپلې خپلې خاطرې بیان کړې.

هاشم پخپله سیمه کې د هغو باغونو او منظره لرونکو کلیو یادونه هم وکړه، چې د شکور په امر بمباري شوې وې او اوس یې ښکلا بایللې ده، شکور هم بې ځوابه نه و، ده هم د هغو ځایونو نومونه واخیستل چې د هاشم په امر په راکټونو وران شوي و، ده په کابل کې د تیرې میاشتې جګړه یاده کړه چې د کابل د بابر بن پکې ویجاړ شو.

خو ددوی دواړو خبرو نه د گیلو بڼه لرله او نه یې دا هڅه کوله چې یو بل ملامت کړي، بس هسې خبرې تر خبرو پورې یادیدې.

شکور په خندا ورته وویل:

— یره قومندان صاحب په زړه کلا کې خو دې ډیر خلک بلې دنیا ته

ولیرل.

هاشم په موسکا وویل:

— څې کوي دتاسې خو په ګټه وه.

— څنګه؟

هاشم په هماغه انداز وویل:

— د ماله هرې وژنې سره دتاسې د تبلیغاتو د تېرڅوکه تیریدله

شکور د تائید په علامه سر وښور او و:

— هو والله دغسې خوده، خو په شینکي کلي زه هم عمیقاً متاثره شوم.

چې هاشم څه ونه ویل ده پوښتنه وکړه:

ـ رښتیا هغه دې ولې ټول داسې په یوه ځای ترتیغ تیر کړل؟ هغه مسئله مانه تل مورد د سوال وه.

ـ وړک یې که، هغو ډیر په غوصه کړم، په هغه وخت کې مې دا د مشرې ښځې کوچنې ورور ډیر راباندې گران و هغه یې د ځمکې په کومه معامله کې په ټولو سره وهلی و، زه هم په هغه ورځ ډیر سترې وم غوصه راغله ټول مې ووژل

هاشم دا خبرې په داسې انداز کې کولې لکه چې د خپل ژوند یوه په زړه پورې خاطره بیانوي.
شکور وخنډل

ـ ژوندی خو دې یې، ښه سیاست خو دې وچلاوو، قاطعانه برخورد چې هرڅوک ولري په صورت قطع د تائید وړ وي.
ـ پوښتنې مه کوه، د تاهم د مړو حساب یوه خدای ته مالوم دی خو دا دعا کوه چې نامعلوم قبرونه رابرسیره نه شي.

شکور د بند د اوبو په منځ کې د موټر په ټیوپ یوه سپاره کس ته په ځیر ځیر وکتل، داسې یې ښودله چې د هاشم خبرې نه اوري.
خو هاشم پرېښودونکی نه و.

ـ ولې داسې خپه شوې، دا خو مې د آئینې یو کونج درته وښود، که ټول مخ پکې وویښې څه به کوي.
شکور چې هماغسې اوبو ته کتل:

ـ دا زما او ستا جگره نه وه، دواړه اقتصادي او اجتماعي فورماسیونونه یو د بل د نابودې په جهت کې فعال و، دا چې کوم یو د متلاشي کیدو جهت لري، راهبردونه یې معلوم نه دي.

هاشم څه ونه ویل

شکور په نصیحت وویل:

– ورك يې كړه قوماندان صاحب آئينې مه را اخله، ښه به داوي چې
آئينې په گډه سره ماتې كړو

قوماندان دروغې په علامه لاس ور اوږد كړ

– واچوه، دا خبره مې دې خوښه شوه آينې به داسې زړې زړې كوو،

چې هيڅوك ځان پكې ونه گوري

شكور وويل:

– پدې جهت كې موږ بايد يو كامل تفاهم ته ورسېږو.

دواړو لاسونه سره وركړل. شكور په خدا وويل:

– د پوښتنې سرې دې خدای په دې ملك كې نه پيدا كوي جواب

مواب له كومه شي، د ډيرو حقوق تلف شوي دي.

هاشم په ټوكه وويل:

– رښتيا په مټينگو كې دې سخت تبليغات راپسې كول چې هاشم

مزدور دی، هاشم غوبه دی .... خپلو رهبرانو ته مو پام نه و، چې د بل په

ټوك رالوی شوي ول.

دواړو وخنډل، هاشم پسې زياته كړه:

.. مزدور مو سپكاوو بيا مو د كارگر او مزدور نارې هم وهلې بلا

خلك وئ.

شكور په خدا وويل:

– هغه لكه ستاسې نارې د نورو لپاره وې نه د ځان لپاره. اوس به د

آئينو غم كوو چې كومه روغه پاتې نه شي.

دواړه په خدا موټر ته وختل شاوخوا ناست خلك ددوی د موټر په د

وړو كې پټ شول.

اته ویشتم خپرکی

د رئیس پرمیز پراته لست کې د یاسمین نوم هم په پنځمه گڼه کې لیکل شوی و. هاشم یوځل بیا لست تر نظر تیر کړ. د میز له قلمداني څخه یې یو قلم راواخیست ځینې نومونه یې پرې نشاني کړل.

لست یې په شنه کاغذي دوسیه کې ځای په ځای کړ او د میز په خانه کې یې تر نورو دوسیو لاندې کیښود. د میز پر سر زنگ باندې یې گوته ټینګه کړه یو سپین ږیری سړی چې د رئیس د دفتر پیاده و، راننوت او د امر په انتظار د دروازي خواته ودريده.

رئیس تر میز لاندې د باطلو کاغذونو په ټوکرۍ کې لارې توکړې، مخکینی دوسیه یې بیا راواخیسته په لست یې سترگې وغړولې، ښه شبیه یې د نومونو په لوستلو تیره کړه سړی یې راپورته کړ سپین ږیری ته یې وویل:

دادحقه د اجرائي ماموره یاسمین راوغواړه.

رئیس په خوله کې ژبه تاوراتاو کړه، د کاغذونو ټوکرۍ یې را پورته کړ، څوځله یې لارې پکې توکړې، له ځایه را ولاړ شو، خپل پلنگي چمپر یې د دفتر په کونج کې په ولاړ کوټ بند راوځړاوه.

بیرته په خپل ځای کیناست د میز پر سر پرتو کاغذونو په لوستلو

بوخت شو.

د دروازې په خلاصیدو سره یې د تېلفون غوږی راواخیست او یوه
نمره یې دایله کړه:

دوه ځله یې بلې بلې وویل خوله هغې خوا چا ځواب ورنه کړ بیا یې
نمره دایله کړه، بلې بلې.

په غوسه یې د تېلفون غوږی په تېلفون وویشت.
دادحق ته یې چې په دروازه کې د یاسمین شاته غلې ولاړو په قهر
ووویل:

– دا تېلفون بیا څه بلا وهلی؟

دادحق په عاجزی وویل:

– والله که خبریم صیب.

– راشه وې گوره والله که خبریم، اوله دې سره یې یاسمین ته د
کیناستو اشاره وکړه.

دادحق تېلفون د میز بل سرته کش کړ، پوه شو چې د تېلفون مزې
غلاشوی دی رئیس ته یې مخ را وړاوه:

– رئیس صیب د تېلفون لین نشته.

– څنگه نشته څه شو؟

– والله که خبریم، د شپې دلته ستاسې کسان پیره کوي.

– هوم نوته وایې چې هغو به وړی وي؟

– زه به یې پوښتنه وکړم، د مدیر صاحب علی خان تېلفون هم ورک دې.

رئیس نور د هغه خبرو ته غوږ ونه نیو یاسمین ته یې مخ را وړاوه:

– ښه د تا نوم یاسمین ده؟

– هو یاسمین.

– ښه ښه ډیر ښایسته نوم دی.

یاسمین څه ونه ویل، ځان یې د چوکۍ د څنگ په راوتلی اسفنج

بوخت کړ. رئیس پورته ورته وکتل، د میز پر سر کاغذونه یې سره واپړول
راواړول

... ښه ښه، نور؟

رئیس نه پوهیده څه ووايي، که وار له واره د لستونو خبره رایاده
کړي ترې خپه به شي، ښه یې وبلله چې د لست خبره د فشار د وروستۍ
وسیلې په توګه له ځانه سره پټه وساتي.

پوښتنه یې وکړه

... څنګه له کاره دې راضي یې؟

یاسمین لنډ ځواب ورکړ.

... هو.

رئیس د خبرو په حال کې قلم هم په کاغذ خوځاوه، داسې معلومیده
لکه چې دا خبرې لیکي، خو هغه هسې کړې وړې کړښې په سپین کاغذ
ایستلې، د یاسمین لنډو ځوابونو په تنګ کړۍ و ناسنجول شوي یې
ووایل.

... زه حیران یم چې ستا غوندې ښکلې نجلۍ څنګه دلته کار کاوه.

... څه ووايم، نصیب قسمت دی، څوک دلته، څوک هلته.

د یاسمین خبرې نرمې وې خو څیره یې جدي وه د خبرو په وخت کې
یې رئیس ته سم نه کتل، کله به یې ځمکې او کله هم له مخامخ کړکۍ نه
د باندې کتل.

خو رئیس دواړه سترګې په دې کې خښې کړې وې، د هغې هر حرکت
یې څاره، لکه یو مستنطق چې د تورن په ځوابونو کې ریښتیا درواغ
معلوموي.

له یاسمین څخه دده دا حرکتونه پټ نه ول، هغې هم دده د هر حرکت
په مقابل کې په بې اعتنايي سره غبرګون ښود.

رئیس بنسکته پورته ورته وکتل، له ځایه راوړلې شو، د کرکی خواته ولاړ، بیرته راوگرځید لکه چې لومړی ځل یې د یاسمین سپینې غاړې ته پام شوی وي د خپل میز په سر له کاغذداني څخه یې یو کاغذ راواخیست خو سترگې یې د یاسمین په غاړه کې خنښې کړې وې. قوماندان هاشم تر اوسه د کومې پردۍ بنځې غاړه داسې نه وه لیدلې، په دفتر کې یوې بلې خواته ته راته، چې د یاسمین مخې ته را ورسیده داخل یې یوه سترگه چنه کړه، داسې یې په څنگ ورته وکتل لکه تږی چرگ چې په صراحی کې اوبه گوري.

د یاسمین په غاړه کې له سرو زرو جوړې شوې نقشي د هغې د دواړو تیونو بیخونه پټ کړي ول، د افغانستان له نقشي څخه جوړ شوی د سرو زرو امیل به د یاسمین له نرمو حرکتونو سره یوې بلې خواته ولاړ، خو د هاشم د سترگو یو لوی خنډ و.

هاشم بیا د کرکی خواته ولاړ له کرکی نه یې د باندې وکتل ویې ویل - که ته له ما سره په یوه لاره ولاړه شې، په سرو زرو کې به دې پټه کړم.

یاسمین په بیرته ځواب ورکړ:

- که په ډبرو کې گلان راټوکیدای شي نو دوه لارې هم یوکیدای شي - ددې د خبرو په وخت کې هاشم د باندې کتل او د خبرو په وخت کې یې د هغې شرمناکې او په عین حال کې قهرجنې څیرې ته پام نه و، بنایي له همدې امله یې د خبرو په معنی نه وي پوهیدلی. بیرته د خپلې چوکۍ خواته راغی، خپل څادر یې چې له څوکۍ څخه راڅپیدلی و، بیرته سره ټول کړ او په هماغه چوکۍ کیناست د خپلو خبرو په ادامه یې وویل - له ما سره هرڅه شته، مال، پیسې او هرڅه چې وغواړې، زه چې له کومه ځایه تیریرم ځمکه خپل تنفس بندوي.

ياسمين نور څه ونه ويل، د کوچ نه د راوتلی اسفنج وړې وړې توتې
يې په گوتو کې سرويلې، لکه چې داهم هغه ځمکه وي چې د قوماندان په
تيريدو سره خپل تنفس بندوي، چوپ وه هيڅ يې ونه ويل.
پروني يې په سرسم کړ او د ولاړيدو تابيا يې ونيوله، خو د رئيس
پرله پسې خبرو چې د ځان او خپلو شتو په ستاينه څرخيدلې، د وتلو
مجال نه ورکاوو.

کله چې د هغه خبرې خلاصې شوې ويې ويل:
_ په دفتر کې کارونه زيات دي، اجازه ده چې ولاړه شم.
اوله دې سره له ځايه را ولاړه شوه.
هاشم د هغې له غوصه ناکې څيرې پوه شو چې خبرو يې ورباندې
چندان اغيزه نه ده کړې خپل وروستی گوزار يې راړومبې کړ ويې ويل:
_ يه، ته مه ځه، دلته ماته يولست راغلی دی.
_ دڅه شي لیست؟
هاشم لست ورته وښود ويې ويل:
_ دا دهغو کسانو لست دی چې کمونستان ول، او يا روس ته تللي
ول.

چې وي ليدل د ياسمين په څيره کې بدلون راغی پسې زياته يې کړه:
_ او ستا نوم په دواړو لستو کې شته، اوس ته ووايه، زه څه وکړم؟
ياسمين ځای په ځای ولاړه وه، لکه چې ددې وروستي گوزار د دفاع
وس يې نه درلود، ورو يې وويل:
_ يوه چاره يې وکه.
_ د انوڅه چاره لري، اوس کار ترکار تير دی، لستونه نيول شوي دي،
دا کسان بايد له وظيفو گوښه او بنديان شي.
د ياسمين په سترگو کې اوبنکې ډنډ شوې، مخ يې بلې خواته

واړاوو چې رئیس یې ونه ویني، د چای خوړلو د میز پر سر په پرته
ورځپاڼه ورته شوه، هسې یې مخې ته ونيوله، بیرته یې پخپل ځای
کینوده، رئیس ته یې وویل:

– رئیس صاب ټول کارونه له مجبوریته کیري.

هاشم وخنډل.

– روس ته تگ هم له مجبوریته کیري؟

– څه ووايم، خیردی، ته یې یوه چاره وکه

رئیس پوه شو چې وروستی گوزار یې پخپله بنکلا مغروره یاسمین

د غرور له نیلي راکوزه کړه.

– چاره خویې ډیره سخته ده، خو به گورو چې څه کیري؟

نه وېشتم خپرکی

سهار د هاشم ملگرو دهغه په دفتر کې تود مجلس جوړ کړی و. هاشم لادفتر ته نه و راغلی، سموت ویل چې هغه د سهار له لمانځه وروسته تر لسو بجو پورې بیا ویده کېږي او شکر خوب کوي. خوشې کیدې چې قوماندان هاشم له دوی څخه خپل د اوسیدو ځای بیل کړی و، اوس ددوی لیدنه یواځې په همدې دفتر کې کیدله. ښایي همدا علت به و، چې انډیوالان یې په ده بدگمانه شوي ول. پخوا به دوی د ورځې په یو موټر کې گرځیدل، خو اوس هغه ته تنظیم بل موټر ورکړی و، او دوی ته پخوانی موټر پاتې و، د مرکزي کمیټې په ودانۍ کې ددوی د گډې خونې له دروازې څخه هغه لوحه چې پرې لیکلې و، «د قوماندان محمد هاشم د انډیوالانو اطاق» هم ایسته شوې وه. قوماندان هاشم اوس په وزیر اکبر خان مینه کې په یوه کور کې اوسیده، ویل کیدل چې کورته یې وخت ناوخته ناپېژندل شوي کسان او آن ښځې هم راځي. ددوی د نن ورځې د مجلس موضوع هم همدا وه. سید امین چې د کرکۍ خواته په کوچ کې په یوه ډډه پروت و، راجگ شو پښې یې پخبلو خپلیو برسیره چې د کوچ خواته یې ایښې وې کینودې ویې ویل. یوه زه چې ورته گورم هاشم ډیر بدل شوی دی چې دا ولې؟

خان مومین په تائید وویل:

— د هاشم اخیره خاتمه د بدو شوه.

یو بل وویل:

— چوکۍ سرې خبرابوي

سموت چې له بوټونو سره په کوچ کې اوږد غځیدلی و او خپل پکول

یې په لاس کې گډاوه راپورته شووې ویل:

— مطلب دا ټول دې ښځو له کار ویوست.

خان مومین وویل:

— ته وادا به دښځو تاثیر وي؟

— هو نو، نه یې وینې، چې مطلب ښوی ښوی ورسره کیږي پوه شوې

که پوه نشوې، ږیرې ته دې پام نه ده، مطلب بس مازې یوه چاره پاتې ده

چې پې را تیره یې کړي.

درمحمد وویل:

— دا ټول دغې یو کچنۍ له لارې ویوست.

سموت وویل:

— ورك يې كه مطلب ټولې دغسې دي، رحمان بابا څه ښه فرمایلي دي

چې «لانت کې په زنان که موروې د سلطان» او بیا یې په شد او مد د

سلطان محمود غزنوي د مور کیسه داسې تیره کړه لکه چې دده مخ ته

پرون تیره شوې وي.

چې دده خبرې خلاصې شوې، اکبر وویل:

— که زما منی زه خو وایم چې سارایي محکمه به جوړه کړو.

— څنگه محکمه دا تیرې محکمې دې لکه چې بس نه شوې؟

اکبر وویل:

— به یه هغه خود نارینه وووې، اوس به د ښځو لپاره وي.

.. خنگه؟

٭ بس لکه درؤف غوندې چې چيرې مو لوڅ مخې ښځه ليدله مخ ته
به يې تيزاب شيندو، يا به يې ځای په ځای وژنو.
انور تائيد کړه:

– واللہ کہ دې بده خبره کړې وي اول به دا یاسمین ده که څه بلا ده، دا وژنو.

خو سموت د نصحيت په ډول وويل:

— خبره زموږ په سړي کې ده پوه شوې که پوه نشوې دا بايد لارې ته راولو، مطلب دده پرتوگ له شکور سره بدل شوی دی، څه چې هغه کول اوس يې دی کوي.

۔ نو ته ڇه وايي چي ڇه وکرو؟

– زه وایم چې مطلب له ده سره به خبرې وکړو پوه شوې که پوه نشوې
ورته به ووايو چې اول دا یاسمین له ځانه لرې کړي
اکبر وویل:

۲۔ نا اوس په هغه ډيره گرانه ده، ځان به ورك كړي هغه نه وركوي.

سموت په غوصه وويل:

- چي راسي زه دا ٽول ل ل ل ....

دروازه خلاصه شوه، قوماندان محمد هاشم له خپلو بریځایانو سره
په دفتر راننوت.

سموت خیلہ خبرہ وارولہ.

۔ هو واللہ زما ہم ڏیر بد ایسی۔

هاشم چي په خپل ځای کي ناست دا نورو ته يې مخ راواړاوه:

۔ بیا موپہ چا کی میدہ کرپ دہ؟

له سموت نه لاره ورکه وه نه پوهیده شه و وایی خان یی تیرکې:

- هسې يوه خبره وه ورك يې كړه.
 - خوك مو ميدان ته راچولى و، زه خوبه مو نه يادولم.
 - په يه تابه ولې يادوو، دا شكور ملحد مو سره ياداوو
 - ولې هغه څه كړي دي؟
 سيد امين په تمسخر وويل:
 - هغه هيڅ هم نه دي كړي، نه يې خوك وژلي دي نه يې په كليو
 بمباري كړي دي نه يې چاته ....
 هاشم يې خبره پريكړه
 - پريزده دا خوبې خبرې
 سموت هم جرأت پيدا كړ ويې ويل:
 - مطلب ټول انډيوالان وايي چې تاسې كه خوك وژلاى اول مو بايد
 دا سركوزى خوندي كړى واى مطلب تاسې نور غريبان ووژل دى مو
 ملگرى شو.
 هاشم په نصيحت وويل:
 - گوره سموت گله ته خو شكر هوښيار سړى يې، هغه لاس چې نشي
 پريكولې ښكل يې كړه
 له ځايه راځگ شو په قدم وهلو يې پيل وكړ پسې زياته يې كړه:
 - په دې خبرو سر مه خوږوئ.
 كه پدې خبرو پسې گرځيدئ ډيرې به مو ژر سپينې شي.
 ياسمين چې دفتر ته راننوتله لكه چې انتظار يې نه درلود چې له
 هاشم سره دې دومره كسان ناست وي وارخطا شوه، بيرته شاته وگرځيده
 په داسې حال كې چې په يولاس يې دروازه تړله په ټكني غږ يې وويل:
 - سلام
 خو چا يې د سلام ځواب ونه وايه، ناستوكسانو يوبل ته وكتل.

هاشم خان د میز په سر په کاغذونو بوخت کړ یاسمین یوې بلې خواته وکتل. د رئیس د میز په لوري روانه شوه ویې ویل:

– رئیس صاحب زه مو پکاروم؟

اوس نو وار د هاشم و چې وار خطاشي.

– ته ته هو رښتیا خطونه هغه مکتوبونه هغه به ....

یاسمین ورسره مرسته وکړه:

– هغه پروني مکتوبونه دې لاسلیک کړل؟

– هو هو ما هم هغه مکتوبونه یادول، داسې ده چې هغه والله که

پوهیږم چې هغه څنگه وو، وروسته، لږ وروسته راشه

ناستوکسانو د سترگو له کنج یاسمین ته کتل.

اکبر د خان مومین لاس چې د کوچ په څنگلي یې دده خواته ایښی و

وسکونډ ورو یې وویل:

– د کافر لور اور لگوي.

خان مومین تر څنگ ورته وکتل خو اکبر یاسمینی ته کتل ده ته یې

ورپام هم نه و.

یاسمین د دروازي په خوا روانه شوه، له هاشم، پرته ټولې سترگې

پسې وې.

د یاسمین له وتلو وروسته دوی هم یو یو پاڅیدل.

ديرشم خپرکی

ياسمين په ځان کې يو پټ احساس لیده، چې په مقابل کې يې مقاومت ورته ناشونی ښکاریده، له څه وخته راهيسې يې هم په چلند او هم په خيره کې بدلون راغلی و، دواړه لاسونه يې د سرو زرو له ښکړو ډک ول، غاړه يې هم د افغانستان د نقشي پر ځای په نسبتاً غټه اسم الله او نري اميل ښکلې کړې وه. اوس يې د پخوا په خيرتو کې نه کولې که به چا د مينې کومه خبره ياده کړه دې به ژر خبره واپروله.

اوس يې په دفتر کې د خپلو خورلنو د ټوکو په ځواب کې دا نه ويل چې دا او هاشم د يوه لوی سيند دوه غاړې دي چې هيڅکله به سره نږدې نشي.

دا په خپلو هغو خبرو پښيमानه وه چې خپلو همکارانو ته يې ويلې و چې دا له هغو ښځو څخه نه ده چې له هر خيرون سره په خلاصه تڼده او موسکا خبرې وکړي.

دا په هغو نومونو هم پښيमानه وه چې په لومړيو ورځو کې يې په هاشم ايښي ول.

له هغې ورځې چې ددوی په اداره کې د نارينه وو او ښځو دفترونه سره بيل شوي ول، او نورې ښځې ددې او هاشم، له پټو اړيکو څخه خبرې شوې وې، ټولو ميرمنو به دا ځوروله ځينو به پرزې پرې ويلې چا به ټوکې

پرې کولې او ځينو ځوان خبرې هم نه ورسره کولې. داهم د نورو ميرمنو له دې ډول چلند څخه په تنگ شوې وه خو چاره نه وه، ځکه د ادارې د ميرمنو لپاره همدا يوه لويه کوټه چې پخوا د محاسبې مدیریت و، په نظر کې نيول شوې وه.

رئيس هاشم ورسره وعده کړې وه دې او ددې څو نورو خاصو ملگرو ته به ځانگړې دفتر ورکوي، خو تر اوسه يې لا دوی ته دفتر نه و پيدا کړی. يو ځل يې په څلورم منزل کې د بل رياست يو دفتر ددوی لپاره خلاص کړ، هلته راکټ ولگيده او د دفتر يو ديوال يو مخ له منځه ولاړ. نن هم چې دا د هاشم له دفتره راغله، نورې همکارانې پرې ورتولې شوې، دپخوا په شان ټوکې او مسخرې وې ديېا د چای پياله د ياسمين مخې ته کيښوده په معنا داره غږ يې وپوښتل

.. څنگه ياسمين د سيند اوبه خو به نه وي وچې شوې؟

ياسمين لکه چې ددې په کنایه پوه شوی نه وي وويل.

.. ولې څه؟

هسې ما ويل وچکالي ده. چې د سيند دواړه غاړې سره يو شوې

نه وي

ټولو وخنډل، ياسمين ځان نه بايلود ويې ويل

.. څه گډې وډې سره وايې؟

.. چې اوبه نه وي نو سيند وچيرې او دواړه غاړې يې سره نږدې

کيرې.

د انور وټه يې مخ ورواړ او:

.. که څنگه همدا سې نه ده؟

ټولو وخنډل:

.. حتماً، حتماً، څنگه به نه سره نږدې کيرې.

د خدا آواز لوړ شو.
 شکیبا ظاهراً خبره واپوله:
 - یاسمین دا اسم الله دې په خو واخیستله، ډیره ښکلی ده
 یاسمین ترولۍ شوه:
 - دا هو دا ډیره ښایسته ده
 شگوفې په خدا وویل
 - څه یې پوښتې، څه دې خونده اخیستې؟
 نیلا په مسخرو وویل
 - رښتیا وایې، دا خواره څه پې خبره ده، دا شنه غمي یې په یاري
 گتلي دینه.
 ټولو خندل، د یاسمین د مخ سرخي زیاته شوې وه ټولو خندل، نږدې
 خاصو ملگرو یې هم له هغو سره خندل.
 یاسمین په غوسه شوه:
 - تاسې ښځې خو که هرڅومره تعلیم هم وکړئ بیا هم حسادت نه
 پرېږدئ.
 مرضیې ورغبرگه کړه
 - نو ته څوک یې، ته لکه چې ښځه نه یې؟
 - یم خو ستاسې غوندې نه.
 له دې سره یې خپل کوچنې بکس غاړې ته واچاوه، را ولاړه شوه
 - چیرې څې؟
 - خپه نه شې، موږ خو هسې ټوکې کولې
 یاسمین په دروازه کې وویل
 - شفا خانې ته ځم بیرته ژر راځم.
 یوولسو بجو ته لا پنځه ویشت دقیقې پاتې وې، یاسمین په ښار کې

سوکه سوکه روانه وه، خو دکانونو ته ودریده خوڅه شی یې وانه خيستل، لس کمې يوولس بجې وې چې د فروشگاه مخې ته ورسیده، د کبابي مخې ته د قوماندان هاشم لنډ کروزر ولاړ و په لیدو یې حوشحاله شوه مخامخ موټر ته ورغله، خو د موټر دروازي ترلې وې بنېسې یې توري وې دننه هم څوک نه پکې معلومیدل نیت یې وکړ چې د وعدې په ځای کې ودریږي خو په دې وخت کې هاشم چې لویه پلاستيکي کڅوړه یې په لاس کې وه راغی د یاسمین په لیدو په بریتونو کې موسکې شو، دروازه یې خلاصه کړه:

— راځه ژر خبره.

موټر د وزیر اکبر خان مینې په لوري په بیره حرکت وکړ. هاشم موټر دگراج په ځای په انگرې کې ودر او و.
شاوخوا یې وکتل یاسمین ته یې وویل:
— راځه د پاچاهي ځای ووينه.

دواړه په دویم پور کې د خوب کوټې ته ولاړل په څو شیبو کې د میز پر سر درې ډوله کباب، میوې او بوتلونه کینودل شول. کوټه گډه وډه وه، د دروازي خواته چلمچي له اوبو ډکه ایښې وه، او په سريې د منو پوستکي پراته ول، د خوب د تخت روجايي هم ټوله شوې وه، د تخت سرته له میزنه سگرت داني رالويدلې وه او د سگرتو ایرې په غالی تويې شوې وې، د پخوانۍ دیوالي بخاری دروازه خلاصه پاتې وه، او د ممپلیو او بادامو پوټکي پکې پراته ول.

هاشم ژر ژر په کوټه کې اضافی شيان ټول کړل. یاسمین د تخت خواته په یوه چوکۍ غلې ناسته وه، له ده سره یې په کار کې مرسته نه کوله، بنایي په دفتر کې د خورلنوله خبرو خوریدلې وه.

د هاشم ټوکو یې هم په شونډو موسکا را نه وستله خو دا خواشینی

یې د ډوډۍ په مینځ کې ورو ورو ورکه شوه اوس یې نو خوله له خندا نه سره ورتله، دواړو خندل په کوټه کې گرمي زیاته شوه. دخپل کمیس دوه تنۍ یې خلاصې کړې، هاشم پردې واچولې خو دوه کړکۍ یې خلاصې پرېښودلې.

د ماښام تیاره خوره وه چې هاشم رڼا ولگوله، یاسمین ټینگار کاوو، چې کور ته یې ورسوي. خو هاشم ټکنی و، له حالاتو پوره خبر نه و، له گرمې راهیسې یې له خپلو وسله والو کسانو او پوستو سره مخامخ وې اړیکې پرې کړې وې.

خپل نږدې وسله وال یې هم چې دده د ساتنې ترڅنګ به یې له حالاتو هم خبر او ورخصت کړي ول.

یاسمین ته یې وویل چې شپه تیره کړي، خو هغې تلوار درلود او د پاتې کیدو نه وه دالومړۍ ځل و، چې هاشم په هغې په غوسه شو.

— رښتیا چې تاسې ناقص العقل یاست، دا وخت دتلو نه دی

— نه نه زه ځم، ټوله ورځ درسره وم

— هسې نه چې په کومه بلامې واړوي

چاره نه وه یاسمین یې د شا په سیت کې کینوله او په مړو خراغونو

یې د زړو مکرویانو په لوري حرکت وکړ

د عامې روغتیا په څلور لارې کې دوه تنه وسله وال د سرک په منځ

ولاړ ول، او دواړو موټر ته مخامخ ټوپک نیولی و. هاشم موټر ودر او و.

دروازه یې خلاصه کړه

— څه خبره ده، چې د سرک په منځ کې ولاړ یاست؟

— راکوز شه، ته څوک یې. چې داسې برېر غږیږي؟

هاشم پوه شو، چې څلور لارې بل گروپ نیولې ده.
 څنگ ته یې په تیاره کې لاس وټپاوو، تفنگچه یې په لاس ورنغله.
 وسله وال ترمټ ونيو، لاندې یې راگوزار کړ.
 - رابښکته د خان زو، زه درته وایم رابښکته ته لا کلانکاري کوي.
 وسله وال د شا دروازه خلاصه کړه یاسمین غلې ناسته وه.
 وسله وال یې مخې ته لاسي خراغ ونيو:
 - هوم راکوزه شه.

یاسمین ځان سره ټول کړ، د موټر په سیت پورې یې ځان ونښلاوو.
 وسله وال په غوصه وویل.
 - راکوزه شه ځان مه راباندې ..
 بیایې وپوښتل:
 - داسې دې څه کیږي؟
 - دامې خاوند دی؟
 - افرین.

اوله دې سره یې د یاسمین لاس ونيو د ځان په خوا یې راکش کړه.
 بل وسله وال ته یې مخ وروړ او
 - ضیا دا زما کوتې ته بوزه
 - نه نه زه خپل میړه ته ورځم.
 وسله وال په بې اعتنایي سره وویل
 خیر دې نن شپه دې میړه بدل کړه
 وسله والو یو په یوه خوا اوبله په بله خوا بوتلل.

یو دیرشم خپرکی

ملوك تريخوا غلی و . په ښار کې د هرنوي خبر په اوریدو به یې
یوازې سروښور او و به یې ویل
_ خدای دې د نیکو هدایت ورته وکړي .
دی پخپلو پخوانیو خبرو پښیمانه معلومیده
داڅو ورځې چې جگړې نه وې نو ملوك او کلاخان به دواړه په
بایسکلونو سهار له ښاره وتل او له چهار آسیاب او دوغ آباد څخه به یې
اوپه او غوړي راوړل .
دایوه اوونۍ د اوږو او غوړو راوړل ددوی ورځنۍ دنده گرځیدلې
وه .

په څو تیرو ورځو کې دوی د خپلو کورنیو اړتیاوې پوره کړې وې او د
جگړو له ویرې یې تر خپلې اړتیا زیات اوږه ذخیره کړې ول . کلاخان هم له
جگړو دمخه خپله کورنۍ کابل ته رالېږدولې وه خو په لومړیو جگړو کې
یې کشر ورور گلاخان وړک شو
خو نن هریوه پنځه پنځه منه اوږه او یو یو پیپ غوړي د خپلو
بایسکلونو په کنجوغو تړلي ول
د کلاخان بایسکل پنچر و . ځکه دواړه پلي له بایسکلونو سره
روان ول

څه پیسې چې ورپاتې وې د لارې پاتکونو ترې وړې وې، له کلاخان
 څخه وروستی زرگون هم چې د بایسکل د پنچرۍ د نیولو لپاره یې د
 کمیس د څنگ په جیب کې خوندي کړی و، په سرک ولاړیوه وسله وال
 اخیستی و، اوس نوله هغو پوستو او پاتکونو راتیرشوی ول، چې د
 خوراکي موادو او تیلو له راوړونکو څخه د باج اخیستلو لپاره گام په گام
 جوړشوي ول.

دوی هغودوو وسله والو چې د سرک په منځ په چوکیو ناست ول
 ودرول، یوتن چې ژاولې یې ژولې او په خوله کې به هر وار رااړولو به یې
 تګ ترې ویوست ددوی مخې ته راغی:

— دا قاچاق چیرې وړئ؟

— قاچاق نه دی اوږه او غوړي دي خپلو کورونو ته یې وړو.

وسله وال هغه بل ته مخ ورواړ او په خندا یې وویل:

— زلګی وینې یې؟

زرګی چې خوله یې د جوارو له پولیو ډکه وه په ډکه خوله وویل:

— ته یې قاچاق ماچاق څه کوي خپل حق ترې واخله پرېږده چې خپله

لار وهي.

هغه بیرته دوی ته مخ ورواړ او و:

— وامو وریدل؟ پیسې راوباسئ.

ملوک وویل:

— پیسې خو هغو نورو لیوانو یو وړې، والله که تنګه هم را پاتې وي.

خو وسله وال پرېښودونکی نه و، له ډیرکش وګیر وروسته یې دواړه

تلاشي کړل چې ویې لیدل پیسې نه لري، خپل ملګري ته یې مخ وواړ او و:

— دا خو یو هم پیسې نه لري.

د کلاشینکوف میل یې ددوی په خوا ونيو.

- څنگه اول کوم یو وولم؟
 دواړه ژیر زیښلي ولاړول، هیڅ یې هم نه ویل.
 زرگی چې اوس د پوستې ترمخ دیوۀ لوی عکس لاندې ولاړ و، پرې
 غږ وکړ:
 - مه یې وژنه، بیا به دا مړزگی له دې ځایه څوک وړي، له بویه به یې
 لیوني شو.
 - دغسې خویې نه پریرېدم.
 زرگی ورته وویل:
 - نو څه ترې غواړې، پیسې نه لري نور خو په دې کنډوالو کې نه
 بایسکل په کار راځي نه اوږه.
 ټوپکوال ملوک په خټ کې په قنډاغ وواهه ویې ویل.
 - تاخو والله که همداسې پریرېدم، ډیر هوکي مالومیرې. څه چې بیا
 په دې لار را نشې.
 دواړه په بیرۀ روان شول، ترڅنگ به یې کله کله شاته وکتل چې لږ
 لري شول ملوک وویل:
 - عجب خلک دي، انسان داسې ورته ښکاریږي لکه توبه نعوذ بالله
 دوی چې پیدا کړی وي.
 کلاخان په خندا ورته وویل
 - یاره کاشکې ټول مجاهدین ستا په شان وای.
 - خدای دې خوار نکړه، ټول اصیل مجاهدین زما په شان څه چې تر
 ما ډیر ښه دي.
 - که خپه کیږې نه دا خو درسره نه منم، عجیبه داده چې ته څنگه
 پکې وې.
 ملوک وخنډل

– ته یې چې نه منې مه یې منه، خودا ټولې دنیا منلې ده چې
مجاهدینودا وطن له لوی بنامار څخه خلاص کړي.

– دادې منم خوزه چې اوس دغوته گورم، په نوم یې شرمیرم. وگوره
څه یې ونه کړل، غلا، چور، ظلم، تیری، داتول مو ولیدل.

– لیونیه داهسې د مجاهدینو په نامه تجارت کوي، د مجاهد بلا
پرې وگرځه، مجاهدین هغه ول، چې له روسانو سره وجنگیدل، شهیدان
شول، څوک چې ژوندي پاتې سول ټوپک یې ایسته وغورځاوو د وطن د
آبادي لپاره یې متې راوڼغاړلې او په ..

کلاخان په یوه ږنگ دوکان خړیدلي عکس ته اشاره وکړه.
– او دا؟

– دا هم د وطن دښمنان دي هم د مجاهد، مجاهد د چا میرمن په زور
نه بیایي، مجاهد په چا ظلم نه کوي.

– خودوی وایی چې روسان موږ وایستل، وطن موږ آزاد کړي.
ملوک په غوصه وویل:

– ددوی خولې څوک ترلای شي، د کوم رهبر زوی، ورور، خور یې،
اوبنې، د ترور زوی، د ماما زوی، د کاکا زوی او نور خپلوان جنگ ته
تللي دي؟ دوی خود نورو غریبو په وینو تجارت کاوو، د نورو په وینو
یې بنگلې جوړې کړې، د خوارانو په وینو یې ډالر پیدا کړل.
کلاخان په بې اعتنایي وویل:

– اوس خودا دی دوی پاچاهي کوي، وایی چې د تورې په زور مو
گڼلې ده.

– دا د خپل ورور په وینو ږنگ توره به که خدای کول ډیره ژر ماته
شي د ناروا خراغ تر گهیځه نه لگیري.
کلاخان په خندا وویل:

- په تاسې هم د مومین خان د ښامار کیسه شوی ده.
 - هو خو هغه چا چې ښامار وژلی په کلي کې ناست دي. موزیان د
 ښامار تسمې په لاسو کې گرځوي او چوکۍ پرې رانیسي.
 چې کلاخان خه ونه ویل، ملوک په خدا ورته وویل:
 - دتا دې پوښتنې ماته د هغې ښکلې ډاکټرې خبرې را یادي کړې.
 - د کومې ډاکټرې؟

- په پاکستان کې چې زه په هسپتال کې بستري وم یوه ډیره میربانه
 او ښکلې ډاکټره وه، د ما یې ډیر خدمت وکړ. داسې ښه نوم یې و، ژولیا،
 یوه ورځ مې ورته وویل: ارمان چې مسلمانان وای او له خدایه منکره نه
 وای، دې وویل: چې زه په خدای ایمان لرم.
 ما ویل عجیب - دې له واره وویل عجیبه دانه ده، عجیبه داده چې
 موږ انسانانو ته چې خدای عقل را کړی ولې یوله بله کرکه لرو او یو دبل
 وینې تویوو.

کلاخان وویل:

- دا دې ترخه وویل:

- دا مې ستا تر خبرې پورې وویل، عجیبه داده چې زه ولې مجاهد
 وم، عجیبه داده چې دتا غوندې نیک خلک ولې له موږ سره جنگیدل.
 کلاخان سوږ اسویلی له خولې وایست.

- هی هی موږ هم دغسې درواخله لکه تاسې. زموږ ځوانان هم د نورو
 د هوسونو قرباني شول.

زموږ ځوانان نیک او پاک خلک ول، او په صداقت سره د وطن لپاره
 جنگیدل، خو خبرنه ول، چې څوک به یې د کعبې په ځای ترکستان ته
 بیایي.

- عجیب.

— عجیبه دانه ده، عجیبه داده چې اوس هم ځینې د رهبرانو تر شا
 تړلې سترگې روان دي، رهبران او غټان هرځای رهبران دي که دلته دي که
 هلته، پخپله مخکې ځي او قافله کندی ته ورخطا کوي لکه چې وینې یې،
 یو شعر مې را په یاد شو:

خرخوي یې رهبران په سوداگرو
 خدای دې مل شي د وطن او د ملگرو
 نه پوهیږې چې په کوم پلو دې بیایي
 چې روان یې په گدا او په سندرو

دوی په همدې خبرو کې ول، چې له هرې خوا د درندو وسلو ډزې
 پیل شوې تا به ویل چې د ټولې نړۍ وسلو کابل په نشانه کړی دی، پرله
 پسې ډزې کیدې دا معلومه نه وه، چې چا په چا یرغل کړی دی او څوک
 څوک ولي، درندو وسلو یو ډاروونکی غره‌ار جوړ کړی و.

دوه دیرشم خپرکی

د وتلو لاره نه وه، څوك چې پوهیدل له لومړنیو جگړو وروسته یې
ځانونه وایستل.

دیرو خوا یله سرونه وایستل او نور ټول شته یې په ځای پرېښودل.
شمروزه په ملوك په غوسه وه، ده د گذرد وکیل خبره نه وه منلې چې
ورته ویلي یې و:

– دا خلك زه پیژنم، په دې اور بند یې مه غولېږه دا هر یو بل جنگ ته
ځان جوړوي.

شمروزي په هغه ورځ د خپل ورور ملوك خبره هم اوریدلې وه، چې د
وکیل په ځواب کې یې ویلي و:

– دا د تاسې خبرې دي، که خدای کول وروسته له دې به ټك هم وانه
وري، هرڅه چې و، تیر شول.

خو دده خبره داخل هم دروغ ختلې وه.

جگړه پیل شوې وه، دا وار د هغو تنظیمونو ترمنځ جگړه وه چې په
تیرو جگړو کې سره ملګري ول.

په تیره جگړه کې دښمنو ډلو اوس یو بل ته لاس ورکړی و او د خپلو
پخوانیو انډیوالانو په ضدیې سنگرونه نیولي ول.

ملوك او هیواد د کوچنۍ تګاوي پخوانۍ دروازه بنده کړه او

د درېچې پرځای یې چې د دهلیز دروازې ته نږدې وه کوچنۍ دروازه جوړه کړه.

دوی ټول اته کسه ول، په کوچنۍ تکاوي کې نه یوازې کیناستلای شوای بلکې د شپې یې خوب هم پکې کولای شوای.

خو پرون سهار وختي چې جگره لږ ارامه وه د کلاخان کورنۍ هم ددوی کور ته ځانونه راوړسول، کلاخان وویل: اولادونو یې تیرې لس دولس ورځې په رانه میدان تیرې کړي، خو د خدای فضل و، چې راکت یې په کورنه ولگیدلی، پرون شپه د بیم ۱۳ یوې ضربې ددوی کور هم بې برخې نه و، پرې ایښی گولی ددوی په سالون لگیدلې وه، خو هغه گری دوی ټول د سیوري په خونه کې ناست ول، یوازې د کلاخان لاس لږ ټپي شوی و، هغه هم خښته پرې وړلویدلې وه.

ددوی په راتگ ټول خوشحاله ول، خو تکاوي یې په دوی تنگه کړه، وروسته له هغه به ملوک، هیواد او کلاخان په پخلنځي کې چې د سیوري خواته جوړه شوې وه او د توغندي له مخې چپه وه کیناستل.

ښځې او ماشومان په تکاوي (زیرزمینۍ) کې اوسیدل پخلی هم نارینه وو کاوو، ښځو خو دا خو ورځې لمر په سترگونه ولیدلی خو ماشومان به ددوی له منتونو سره سره کله کله راووتل، په انگرې کې به یې لوبې شروع کړې خو هیواد به په زور بیرته تکاوي ته ښکته کړل.

ددوی لیدنه به یوازې د ډوډۍ وروړلو په وخت کې کیدله، کلاخان به چې ډوډۍ وروړه نو دوی ته به یې ډاډ ورکاوو.

ـ انشاء الله جنگ درېږي ملگري ملتونه اوربند اعلانوي.

د گل مرجان کوچني زوي (بهیر) پوښتنه وکړه:

ـ کاکا ملگري ملتونه ډیر زوره ور دي؟

ـ هو بچو، که وغواړي جنگ په یوه ورځ کې دروي.

– د هغو زور په دغو رسیږي؟

– هو.

د بهیر پوښتنې نه تمامیدي:

– ملگري ملتونه څو کسه دي؟

– هغه کسان نه دي د دنیا له هیوادو جوړ یو سازمان دی.

بهیر په ناباوری وویل:

– بو، نو دیوه زور په اوو تنظیمو رسیږي؟

کلاخان به همداسې ووت، بهیر به نورو ته په نا هیلي وویل:

– بیا به هم مکتب ته ولاړ شو؟

ملگري ملتونه د کلاخان او ملوک لپاره پیغور گرځیدلي ول، چې کله

به تکاوي ته ورغلل بنځو او ماشومانو به بیا پوښتنې پیل کړي:

– دا دتاسې ملگرو ملتو څو هیڅ ونه کړل.

کله کله به دباندې ورپسې راووتل وبه یې پوښتل:

– دا ملگري ملتونه پسي څه شول؟

اوس به نو بنځو هم د رهبرانو ترڅنګ ملگرو ملتونو ته ښیږي

کولي:

– خدای دې دا ملگري ملتونه ځوانیمرګ کړي، دوی هم څه نه ورته

وايي، دا څه حال دی؟

خود ماشومانو او بنځو ښیږي او سوې نارې به د ډزو په آواز کې

ورکې شوې.

هغه ورځ جگره ترپخوا سخته شوې وه، بس لکه سخته زلزله چې

وي، غره هارو، دانه معلومیده چې گولی له کومې خوا ویشتل کیږي.

له دوږو او لوگیو معلومیدل چې شاوخوا توغندي لگیږي، هسې

د تالندې په څیر غره هارو، چې دا سړي نه شوای تشخیص کولای چې

له کومې خوا راځي. د توغندي یوه گولۍ د کور په دیواله ولگیده،
شاوخوا تورو لوگیو ونيوله. چې دورې کیناستلې ملوک او هیواد راووتل
لومړی څه یې چې ولیدل تلوسه وه چې د تناوي په دروازه کې په وینوکې
پرتله وه.

ملوک د واره په غبر کې را واخیستله.

ـ خوږې، خوږې!

د توغندي بله گولۍ د انگر په منځ کې ولگیدله، هیواد له تلوسې
سره یوځای ځان تکاوي ته واچاوه مخ او جامې یې په وینو سرې وې.
شمروزي د سروینستان شکول، بنځو او ماشومانو ژړل.

تلوسه بې روحه د هیواد په غبر کې پرتله وه.

کلاخان د تلوسې پښه او نس په ټیکري وتړل، خو وینې لا روانې

وې.

هیوادهماغسې تلوسه ښکلوله.

کلاخان یې ترپښه بله څیره هم وروتړله په تنده یې لاس کینود دا

نورو ته یې مخ ورواړاوه:

ـ ساه پکې چلیږي، که خدای کول جوړیږي.

شمروزي تلوسه په غبر کې واخیسته.

تلوسې سترگې پرانیستلې:

ـ لالا!

ټول خوشحاله شول، ژړا ودریده.

هیواد په غبر کې واخیستله تلوسې سترگې پټې کړې، ملوک یې په

خوله کې اوبه ورڅخولې، تلوسې بیا سترگې پرانیستلې هیواد ته یې

وکتل:

ـ لالا بیا نه نه نه دردر درځمه، ما ما ما مه مه وهه.

بیانه درځمه. ب.. ب.. بیا.. ب.. نه ..

هیواد په ډک ستوني وویل:

خوره کې چې پورته راشي ظالمان دې داسې په راکټ وولي
او له دې سره په ژړا شو، په تکاوي کې د ناستوکسانو د ژړا آواز هم
ورسره لوړ شو.

اوس نو ملوک او کلاخان هم خپلو سترگو ته د سمالونه نیولي ول.
لکه چې ټول پوه شوي وي چې د تلوسې وروستی سلگی دي
تکاوي چیغو او ژړاوو په سرواخیسته.
ټول د تلوسې د بې ساه جسد په شاوخوا راټول ول
مړی یې په ټیکري کې ونغښت.

په هغه شپه هیچا ډوډۍ ونه خوړله، ماشومان هم لا وختي ویده
شول، اوس نو د الوتکو او توپونو له غره‌هار سره ټول عادي شوي ول.
دوه شپې همداسې تیرې شوې ددریمې شپې په سپیده چاود یې د
انگر په کونج کې ځمکه وخرله او مړی یې خاورو ته وسپاره.

درې دیرشم خپرکی

ویل کیدل چې جنگي ډلې له کابل څخه د بهرنيانو د وتلو لپاره په یوه ورځ اوربند سره سلا شوې دي، دا ورځ د کابل په خلکو د اختر ورځ وه.

د ښار په سرکونو په کډو بار کراچۍ روانې وې، له کابل په وتلو لارو کې په کډو بار موټرونه کتار ول، تا به ویل چې ټول ښار کډه بار کړې ده، لارې هم له ښځو او ماشومانو ډکې وې، ټول ښار په منډو و، د ټوپکوالو موټرونه هم په کالیو بار ول، معلومه نه وه، چې له کومه راځي او چیرې ځي، د ښار په واټونو کې ولاړ وسله وال کسان هم بې برخې نه ول، دوی به چې په کډو کې کوم شې خوښ و، د بیل او د پیرو دلو د سندونو د نه درلودلو په بهانه به یې له موټر او یا کراچۍ نه راکوز کړل، ځکه خو په هره پوسته کې ډول ډول یخچالونه، تلویزیونونه، راډیو کستونه او الماری لیدل کیدلې، چې له خلکو څخه ضبط شوي ول. په خوشحال مینه کې هم څوک نه و پاتې لا په سپیدو کډې بار شوې وې. ملوک او کلاخان هم دوه کراچۍ کرایه کړې.

خپل ضروري کالي یې پکې بار کړل، ښه شیبه په حویلی کې د تلوسې قبر ته ودریدل، کلاخان له دروازي څخه څوځله راغې کړ: - ژر راځئ ژر راځئ په دې خلکو باور مه کوئ، هسې نه چې بیا سره ښکر په ښکر شي.

خو ملوک او نور ټول د انگر په کونج کې د خاورو د کوچنۍ غونډۍ شاوخوا چوپ ولاړ ول، لکه چې زړه یې نه و ماشومه تلوسه یوازې بیرېږدي، د وږمې په مخ اوښکې روانې وې خو د ژړا غږ یې نه اوریدل کیده، شمروزه د قبر تر څنگ ناسته وه، بس هسې یې قبر ته کتل، لکه چې اوښکې یې وچې شوې وي یا نه غواړي خپله ماشومه لور پخپل زړه کې د خواشني له هغه ستر توفان نه خبره کړي، چې ددې د زړه ستني یې له بیخه ایستلې وې، کلاخان هم لکه چې پخپله مخکینی خبره پښیمانه وي، د دروازي خواته غلی ودریده.

د کور مخې ته دواړه کراچی بار ولاړې وې.
سپین ږيري جوالي چې دا حالت ولید، انگر ته راننوت د ملوک تر څنگ ودریده له یوه اسویلي وروسته یې وویل:
_ تاسې له دنیا نه ناخبره یاست، ته یو وار ووزه وگوره چې په ښار کې څه حال دی، بسته بسته کورنۍ تباه شوې تاسې لا شکر نه کوئ.
سپین ږيري هیواد ته مخ ورواړ او پسې زیاته یې کړه:
_ دا پرون پرون، یوه نفر زما کراچی کرایه کړه مور یې رنځوره وه چې په کراچی کې یې امن ځای ته ورسوي، خو ترموږ دمخه راکت کورته ورورسیده، ټوله کورنۍ تباه شوه، نور د وړلو لپاره څه نه و پاتې.
سپین ږيري پرله پسې خبرې کولې:

_ په اور بند مه غلطیږئ، اور بند خو انسانان کوي، هسې نه چې اوس یې بیا شروع کړي او خدای مه کړه ټول دلته تباه شو.
د سپین ږيري نصیحت په دوی اغیزه وکړه، یو یو د دروازي په لوري روان شول، له حرکت سره سم د دوی ژړا هم پیل شوه، تر خیرخاني پورې یې ژړل.

د سيدالناسري د ليسې ټول ټولگي په مهاجرو ډك ول.
د جدي د مياشتې وروستۍ شپې ورځې وې، ژمي و، خو واوره نه
وه، لكه چې د سربو باران په واوره زورور شوی وي، واوره ونه اوریده
هغه ورځ هم لمړینه وه، لمرو، خو لمر داسې معلومیده لكه ترسهاره بل
شوی خراغ چې تیل يې په خلاصیدو وي نه يې تودوخه لرله، نه هم رڼايی،
بس د كفن په شان سپینه رڼا وه.

په هر ټولگي کې پنځو پنځو او په ځينو کې شپږو او اوو كورنيو
اړولي ول، دوی د ښوونځي په دهليز کې يوه كونج ته پرده جوړه كړه او د
پردي شاته دواړو كورنيو خپل راوړل شوي كالي هوار كړل.
په لږ وخت کې د ښوونځي دهليز هم ډك شو او نور دباندي په انگر
كې پاتې شول.

يو غمجن د بل غمجن په ليدو خوشحاله كيږي، دلته داسې خلك
سره را غونډ شوي ول، چې له هريو به دې پوښتنه كوله، غم لږلې خبرې به
دې اوريدې.

— دوه زامن مې ورك دي.

— ورور مې شهيد شو.

— په كور مې راکت ولگيد بس زه او دا يوه لور مې ژوندي پاتې

شو.

— خاوند مې د جنگ په اوله ورځ له كوره وتلی بيانه دی راغلی.

— لور مې وركه ده.

همدا يوه ورځ وه چې بايد ټول ضروري كارونه پكې شوي وای،
ملوك او هيواد د كور د پاتې كاليو د راوړلو لپاره بيا خوشحال مينې ته
روان شول، ملوك په ټولو منلې وه، چې امن سمې ته د كور د ليردولو په
سبابه د خمارې د ليدو لپاره كلي ته ځي.

له باغ بالا تیر شول.

د اسمایي او دارالامان غرونو یو په بل د توپونو ډزې کولې خو دا ډزې داسې نه وې لکه چې جگره وي، خلکو هسې ساعت تیری باله، اخیر توپکوال چې دا دوه میاشتې یې له ماشې گوته هم نه وه ایسته کړې، نن له سهاره تر لورمزدیگره ارام ناست وای؟

ښاریان پوهیدل چې په جنگي ډلو به نن بې جگرې ورځ خومره سخته تیره شوی وي، نو یونیم ډز ښاریانو د جنگي ډلو طبعي حق باله. خود دوو غرونو دا جگره ایزه لوبه سوکه سوکه په لویه جگره بدله شوه، له غرونو لاندې پوستو او پاتکونو هم ډزې پیل کړې، موټرونه، زرهپوشونه او ټانکونه سرکونوته راووتل او په رانه میدان بیا جگره پیل شوه.

ملوك او هیواد هم په لومړي سر کې خال خال ډزې ټوکې بللې.
- ډزونه اوس ددوی عادت گرځیدلي دي، هسې ډزونه کوي.

له بلې خوا یې لانیمايي شیان په کور کې پاتې ول.
ملوك زړه نازړه و، خو هیواد نه غوښتل چې تش لاس بیرته راوگرځي، په تیره چې د مور دا خبره به وریاده شوه چې د راتگ په وخت کې یې په ژړا کې ورته ویلي و:
- زویه له هغې خوا د خوږې د قبر خاوره (خورده) هم درسره راوړه که مې لږ زړه تر صبر شو.

اوس نو د تلوسې له قبره د خاورې راوړل د هیواد فرض گرځیدلي ول، چې هر ورو یې باید راوړی وای.

خوشحال مینه د جگرې ډگر گرځیدلی وه، خوشحال مینې، پولي تخنیک او انترکانټیننټل هوټل ویشتل، پولي تخنیک او غره هم خوشحال مینه تر اورلاندې نیولې وه.

د پولې تخنیک خواته د سرک له سره تانکونو هم خوشحال مینه په نښه کړې وه.

له هرې خوا سرې مرمۍ بادیدلې، د پولې تخنیک په دروازه کې ولاړ د تانک دهشکې د سیلو خواته په سرک تیریدونکي کسان چې یوې بلې خواته یې منډې وهلې په نښه کړ.

ملوک او هیواد لیدل چې په یوه شیبه کې ټول په ځمکه ولویدل، دوی هم د یوه دیوال شاته ودریدل، یو سړی چې ماشوم یې په غبر کې و، د سرک له منځه راوړ شو او د دیوال په لوري یې منډه واخیسته خو دهشکې د وړاندې تگ مجال ورنکړه ضربه گولی یې مخې او شاته ولگیدې، سړی په ځمکه پریووت.

هیواد چیغه کړه.

— اخ ولگیده.

خو ژر معلومه شوه چې ژوندی دی ځکه چې کله دهشکې دده شاته کورونه په نښه کړل، ده سر راپورته کړ، اوس نو دوی ته نږدې ول، خو دوی نشوای کولای ورسره مرسته وکړي.

— دې خوا راشه، په یوه منډه ځان را رسولای شې.

خو د مرمیو په باران کې ددوی دا چیغې نه اوریدل کیدې، سړي شاوخوا وڅارله، ماشوم یې په غبر کې سم کړ، ددوی په لوري یې منډه راواخیسته، لا څو گامه نه وو تللی چې ماشوم ترې ولویده، دهشکې د مرمیو ضربې یې یومت وړې و، ورسره سم له تانک نه هم لمبې پورته شوې معلومه نه شوه چې له کومې خوا ولگیده.

تر څنگ ولاړ زرهپوش هم شاته وتښتیده.

ماشوم په خاپوړو ځان ورساوو.

مرمۍ هماغسې بادیدلې هیواد ددوی په خوا ورمنډه کړه، ماشوم د

پلار په سینه سر ایښی و، او په چیغو چیغویې ژړل، هیواد سړي ته ونه کتل په بیره یې ماشوم راواخیست، دیواله ته لانه ورا رسیدلی چې په دورو او لوگیو کې پټ شو، چې لږ رڼاشوه، هیواد او ماشوم دواړه د سرک ترڅنگ په ویاله کې پراته ول.

ملوك لاس وركړ، خو هیواد نشوای کولای په پښو ودریږي د توغندي پارچو یې دواړه پښې ټپي کړې وې.

ملوك لومړی ماشوم د دیواله خواته ورساوو، بیا یې هیواد په شا کړ او د دیوال ترڅنگ یې کیناوو، د ماشوم یو لاس نه و.

ملوك لومړی خپل څنگل چې وینې ترې بهیدې پخپل دسمال وتاړه بیا یې د هیواد او ماشوم د ټپونو په تړلو پیل وکړ.

جگره په مخ روانه وه، ددوی سیمه یوې بلې ډلې ونيوله د جگرې لومړۍ کړښه لا دمخه ماته شوې وه.

یو فوځي موټر په بیره ددوی خواته را روان و، د موټر مخې ته په شنه رخت لیکل شوي و «فتح الفتوح مبارك باد» چې دوی ته را ورسید، دوه کسه تري راكوز شول، ملوك یې مخې ته ورمونده کړه:

— دا زخمیان مړه کیږي، د خدای لپاره دا شفاخانې ته ورسوئ.

وسله وال چې پلنګي دریشي یې اغوستې وه، اوږدو څڼو یې نیمایي مخ پوښلی و، ښکته پورته ورته وکتل دا بل ته یې مخ ورواړاوو:

— پخپله دی دی.

دواړو سره وځنډل، ملوك ددوی په خبرو پوه نه شو.

څڼور ځوان مخابره چالان کړه:

— الو خراسان درفش، خراسان، درفش اطمینان.

د مخابرې له بغس سره یوځای غږ پورته شو:

— الو الو خون — خراسان، اورم.

ـ درفش چیرته دی؟

له هغی خوا خواب ورکړل شو:

ـ درفش ددبمن اسیردی وایه، څه وایې خراسان!

ـ الوالو مرکزته ووايه ۱۳ کسه اسیران نه نه ۱۴ کسه اسیران مو

دادی درولیرل اطمینان!

له دې سره یې د ملوک لاسونه شاته وتړل، لوڅ موټر ته یې په تیله تیله پورته کړ، دواړه تپیان یې یوبل موټر ته چې نوی را ورسیده واچول د موټر مخه په سرک پر تو مړو بنده کړی وه، له موټر څخه درې کسه کوز شول، دوه مړي یې چې د سرک په منځ پراته ول، د سرک غاړې ته کش کړل، یوبل چې ښایې ځان یې په مړینې اچولی و، سر راجگ کړ، وسله والو چې ولید تپي دی، دوهم موټر ته یې واچاوه.

نور مړي یې چې د سرک یوې بلې غاړې ته پراته ول، هماغسې پرینسودل ښایې ویل به یې چې مړی دې خپل غم پخپله وخوري.

څلورديرشم څپرکی

دا يو عجيب ځای و، زندان نه و، څو کوټې يې داسې جوړې شوې وې لکه چې د يوې نړيوالې جگړې د اسيرانو لپاره زندان جوړ شوی وي، هيچا دا فکر نه شوای کولای چې په کابل کې دې د پلچرخي او دهمزنگ نه پرته داسې بل زندان هم وي. نږدې په ټولو کوټو کې د خښتو پر ځای ډبرې کار شوې وې، کوټې د سرتيرو د کاغوشونو په څير لويې لويې وې، دسړي له قد نه لوړې کوچنۍ کوچنۍ کرکۍ پکې پری شوې وې، چې کلکې فلزي پنجرې نوې پکې لگيدلې وې.

د انگر ديوالونه هم په ډبرو جوړ شوي ول، ويل کيدل چې ددې ځای واکمن نور واړه زندانونه هم لري، خودا زندان د هغو ښځو او نارينه و زندان دی چې په جزاوو محکوم شوي وي، دمخه به دلته يوازې هغه زندانيان راوستل کيدل چې د جزا د تطبيق وړ به و، او زياتره جزاگانې به د واکمن په مخ کې همدلته تطبيق کيدلې، خو په وروستيو جگړو کې دغه نظم گډه وه شوی و، اوس نو دلته هر ډول زندانيان راوستل شوي ول، ټول سره گډه شوي ول، يوازې د ښځو او نارينه وو کوټې بيلې وې. ملوک يې هم په تړلو سترگو دلته راوستی و، د سيلو خواته يې چې دده سترگې پرې تړلې وې بيا يې نه وې خلاصې کړې، دی نه پوهيده چې چيرې دی.

شپه يې د نورو زندانيانو په شان په وينه تيره کړې وه، بيا شپه تر

نورو شپو ارامه وه، پرله پسې جگرې نه وې یوازې الوتکو کله کله بمباري کوله او د شپې په پیل کې هم د غره هاخوا د خوشحالي هوایي ډزې وشوې نور داسې جگره نه وه، چې د نورو شپو په خیر دې یې خلک خوب ته نه وای پرې ایښي، خو ددوی د بې خوبې سبب د زندان په دې لویه کوټه کې د ځای نشتوالی و، چې د پښې غځولو ځای پکې نه و، که به څوک ویده هم شو بېرته به ژر راوینس شو.

دا یوازینی ځای و، چې خلک یې د جگرې په بندیدو خواشینی ول. یوتن چې سپینه جالی لرونکې خولۍ یې په سر وه په خواشینی سره وویل:

– زو مړ کې چې دا بیا څه بلا وو هل، دا جنگ یې ولې ودر اوو؟
 – زه هم همدې ته چورت وړی یم چې دا ولې جگره نه کوي.
 د کوټې په کونج کې یو بل سپین ږيري چې دوی ورته ډاکټر صاحب وایه ددوی د ډاډ لپاره وویل:
 – چرت مه پې خرابوئ، ددې خلکو بې له جنگه گوزاره نه کیږي،
 ځانونه به بل جنگ ته تیاروي.
 یوه بل یې خبره تائید کړه:
 – ډاکټر صاحب ښه وایي اوس به وویښ چې بیا اورونه بل کړي.
 د څنگ سړي ته یې مخ ورواړ او و:
 – دغه سې نه ده حاجی صاحب؟
 – زه وایم چې دې ملگرو ملتونو کوم اوربند موربند نه وي اعلان کړی.

ډاکټر په بې اعتنايي سره وویل:
 – هی هی سر دې سوی بوی یې نه دې درغلی، د ملگرو ملتو کیسه مفتحه ده، دا په ملگرو ملتو څه پوهیږي.

ملوك چې تراوسه يې حيران حيران د يوه بل خولې ته كتل په خبرو
كې ځان ورگډ كړ:

— چې جنگ نشته شكر وباسئ، تاسې ولې پې خپه ياست؟ دا خو بڼه...

يوه بل يې خبره پرېكړه:

— ځوانه ته له دنيا ناخبره يې.

ملوك په غوسه شو له دنيا تاسې ناخبره ياست، چې په تياره كوټه
كې پراته ياست، ټول كابل په اور كې سوځي، ټول خلك تباه شول، څوك د
ساه ايستلو توان نه لري.

سترگې يې له اوبڼكو را ډكې شوې:

— خدايزده چې د ما د خور به اوس څه حال وي، مشر زوی يې
ووېشتل شو، خدای خبر اوس به مې وي كه ژوندی، دوی په مكتب كې
پراته دي.

يو بل بندي وويل

— زموږ د هريوه ډك ډك كورونه پاتې دي، د چاپه كور راکت
لگيدلی و، د چا نيمايي كورنۍ له منځه تللې د چا ټوله، او ډير خوهيڅ
ترې خبر نه دي

د څنگ سړي ته يې مخ ورواړاوه:

— كه څنگه انجنير صاحب همداسې نه ده؟

انجنير وويل

— موږ له خپلو كورونو او اولادونو لاسونه مينځلي دي، په دې

جنگو كې والله كه يو هم روغ پاتې وي، د ځان غم نيولي يو د ځان؟

ملوك ورته وويل:

— نو تر دې به نور څه درباندي راځي، بنديان ياست، يونفر به راشي

ټول به په گولي وولي.

یوبل چې د نورو په خلاف به یې د هرې خبرې سره خندل د ملوک په اوږه لاس کینود.

.. وروره اوس داسې وخت راغلی که کومه گولی راشي له تا چپه شي ستا په ورور ولگيږي داسې فکر وکړه چې په دیواله ولگیده.
له دې سره یې په لوړ آواز وخنډل.

انجنیر ملوک ته را نږدې شو ورته ویي ویل:
.. تا وویل چې په گولی به مو وولي، موږ وایو کاشکې دومره څوک پیدا شي چې موږ وولي، که موږ څوک په گولی وولي جنت به وگټي.
ملوک وویل

.. نو څه به وکړي؟

لومړنی کس وویل:

.. زه چې درته وایم ته نا خبره یې نه یې منې، دلته چې جنگ نه وي هغه څه به ووينې چې نه دې لیدلي نه اوریدلي دي.

یوبل وویل

.. د جنگ گټه داده چې یو خو دا سړي خواره پکې اخته وي موږ ته یې را پام نه وي، بل خدای مهربانه دی گوندې یا کوم بم او راکټ په موږ ولگيږي یا دا ځای بل گروپ ونیسي.

ډاکټر وویل

.. او زموږ د کورنیو دې خدای مل شي، یابه له دې اوره وتلي وي یا به په دې اورکې سوځیدلي وي.

ډاکټر یو سپین ږيري ته گوته ونيوله ویي ویل.

.. ددغه حاجي صاحب ټوله دارايي ولاړه، زامنو یې څه چې لرل په ده پسې یې ولگولې، اوس فرید دیوانه ترې پنځه زره لکه غوښتي خو دده د زامنو پته ونه لگیده، دی یې اوس د مړو د نڅا په لست کې نیولی دی.

– د مړي نڅا څه شی وي؟

– پخپله به یې ووينې، زه یې نه شم بیانولای – ور به شي خبر به شي.
ډاکټر له ځایه را ولاړ شو، د درېچو په لوري ولاړ ملوک ته یې مخ
راواړاوه.

– راځه چې ددوی د دنیا یوه څنډه درته وښایم.
دواړه د گوتو په سرونو په کړکیو کې ودریدل، ډاکټر په خبرو راغی.
– دغه د حویلی په منځ کې د قیر په څیر سوځیدلي رېرونه وینې،
دلته یې د موټر د ټایرونو په منځ کې یوسړی ودر اوه، اوریې ورواچاوه.
ملوک یوازې سر ښوراوه.

– هغه بوجی چې د هغې کوتې په لارگی کې ولاړه ده، له تیو ډکه ده.
– توبه مې دي وي خدایه په دې څه کوي؟
– نه پوهیږم خلک وایي چې ددې ځای واکمن له تیو سره هم مینه لري
هم یو ډول عقده، بس د اسیرو ښځو تیونه پرېکوي. نور نه پوهیږم چې څه
پې کوي.

یوبل بندي چې د کړکی بیخ ته ناست و وویل:
– موږ پخپله ولیدلې چې له ښځو یې تیونه غوڅ کړل او بیا یې مړې
کړې.

په ملوک لږزه گډه وه، لاسونه او پښې یې رپیدلې.
ډاکټر بیا وویل:

– که ژوندی وې د هغو لږگیو په احاطه کې به د مړي نڅا پخپله ووينې.
ورک یې که خدای دې نه راویني.

ډاکټر په بل لاس د کړکی پنجره ونيوله پسې زیاته یې کړه
– په هغه مخامخ دیوال یې پرون یو نفر راڅپولی و، په سر او لاسونو
یې میخونه ووهل.

ملوك پوښتنه وکړه:

— هغه په کونج کې دا توره خونه د څه شي ده؟

— هو هغه کومه جهنمي زیر زميني ده، څوک چې په دغه توره دروازه ننوتی، بیا نه دې راوتلی، وایي چې بله دروازه یې د هغه وړاندې غره په بیخ کې راوتلې ده، خلک وایي چې هلته وینې ډنډه پکې ولاړې دي.

ملوك ځای په ځای کیناست خپل سړي په لاسونو کې ونيو.

هغه ورځ په ارامه تیره شوه، جبهه یې جگره نه وه، یوازې له لږ لږې د درندو وسلو ډزې اوریدل کیدې. په زندان کې هم چوپتیا خوره وه یوازې غرمه مهال څوکسه اسیران راوستل شول او مخامخ یې زیر زميني ته کوزکړل، ورپسې یې هم د ښځو له کوټو څخه څو میرمنې له زندان څخه وایستلې.

مازديگر ناوخته یې د یوې بلې کوټې زندانیان هم ددوی کوټې ته راوستل، ویل کیدل چې ۲۵ ښځې یې نوې راوستې دي او په نورو کوټو کې نه ځایېږي ځکه یې د هغې بلې کوټې زندانیان دغې کوټې ته راوستل.

ملوك په لومړي نظر د اسیرانو په ډله کې قوماندان هاشم وپېژاند.

د روغې په وخت کې ملوك له غوصې مخ بلې خواته واپړاوو.

هاشم پرې شکمن شو، چې پخپل ځای کیناست ملوك یې وپېژاند.

— داته یې؟

— خدای چې څوک نه وي وژلې، بې وسه بندگان یې نشي وژلای.

هاشم په غوصه وویل

... د تالک د پشي اووه ساوې دي، شپږ دې ختلې دي، اوومه دې دې

ځای ته پاتې ده

نورو بندیانو چې تراوسه یې په حیرانۍ سره ددوی خبرو ته غوږ

نیولې و، هاشم د کوټې یوه سړ او ملوك بل سړ ته بوتلل.

په تگ تگ کې ملوک په لوړ آواز وویل:
 - خدای دې ماو تا دواړه له دې ځایه ژوندي وباسي، بیا به سره گورو.
 هاشم له غوصې وخنډل.
 - وه وه مچ به څه وکړي، پیا له به دې درمرداره کړي، ته څه وايي؟
 بیایې لږ په لوړ غږ پسې زیاته کړه:
 - زه به وزم، خو دتا به دا ځای وي.
 نورو بندیانو په دواړو منت وکړ:
 - وشرمیرئ د مرگ په وخت کې هم کینې له زړونو نه باسئ.
 په کوټه کې نیمایي بندیان د یوه او نور د بل شاوخوا را ټول شول، او
 ددوی دواړو خبرې یې واوریدلې.

ملوک نه پوهیده دا ځای چې سهار یې ترلې سترگې راوستی و، کوم
 ځای دی، خو کله یې چې د ډاکټر سترگې خلاصې کړې، له ماتې کړکۍ
 یې د باندې وکتل چيغه یې کړه.
 - اوه دا خوزمور مکتب دی.
 بیایې دا نورو ته خپلې تیرې خاطرې یو په بل پسې وویلې، خو
 چایې خبرو ته غوږ نه و نیولی، ډاکټر د کړکۍ خواته ودریده
 - دولس کاله مې دلته درس ویلی دی، لکه خپل کور داسې مې دی،
 وی دا خو ټول سوځیدلی دی.
 ډاکټر داسې خبرې کولې لکه چې دلته پخپله د سیل لپاره راغلی
 وي. خو وسله وال نورو خبرو ته پرې نښود، په ولیو کې یې د
 کلاشینکوف په قنډاغ وواهه ویې ویل
 - چوپ شه، باد پلار کوردې دی، اوس به تاهم یو ځای ورسره
 وسوځوو.

د ډاکټر او څو نورو لاسونه یې شاته وتړل بل ټوپکوال ته یې وویل:
- دوی سره کانتینر ته بوځه.

ملوک چې لاسونه یې نه و ورتړلي، د دروازي خواته ولاړ و له
ټوپکوال څخه اوبه وغوښتې، ټوپکوال په تمسخر وخنډل:
- تلوار مه کوه، اوس ټولو ته اوبه ورکوم.

ملوک په زاریو وویل:

- ډیر تږی یم، آن د شپې لاتندې اخیستی وم

ټوپکوال وویل:

- وار خطا کیږه مه، داسې اوبه به درکړم چې ټول عمر دې نه وي

څښلې

بل ټوپکوال ته یې مخ واړاوه وې خنډل:

- اوبه لرې؟

- هو لرم یې، خو گیلان نشته.

ټوپکوال د دروازي مخې ته په کونج کې د اوسپنو کبار ته اشاره
و کړه ویې ویل:

- دلته به کوم ډولی څه شی وي، څه په طلايي گیلان کې خو به اوبه

نه ورکوی، بل ټوپکوال د اوسپنو له انبار څخه اوسپنیز قوطی
راواخیست، د دیوال شاته ولاړ، څو شیبې وروسته یې د اوبو قوطی د
ملوک مخ ته ونيو

- ها واخله، اوبه تازه نه دي، نورو ته یې راساً له نل څخه ورکوو

ټوپکوال مخصوصه خندا وکړه.

ملوک یو ځل ټوپک وال او بیا قوطي ته وکتل، چې خولې ته یې نږدې

کړ، زړه یې راهسک شو، قوطي یې بیرته ټوپکوال ته ونيو، ټوپکوال په
غوصه شو.

ـ زه لکه چې ستا مزدوریم، اوس به یې حتماً څښې.

دا نورو ته یې سترگه ووهله پسې زیاته یې کړه:

ـ دا خو څه خوشې اوبه نه دي.

او په ملوک یې کلاشینکوف پورته کړ، ملوک سترگې پټې کړې، د

ژپړو اوبو قوطی یې خولې ته یوړ په شونډو یې بدې ولگیدې، یو غړپ

یې وکړ، خو ترستوني یې تیر نه کړ، ټوپکوال وغوریده.

ـ وڅښه د سپي زو.

ملوک مخکنی غړپ هم توکړ، ژړغونې یې وویل

ـ دا اوبه نه دي، دا خوم م م میت ....

ټوپکوال د نورو خبرو مجال ورنه کړ، قوطی یې ترې واخیست

بل ته یې ورکړ. ملوک یې په پوزه په سوک وواهه له پوزې یې وینو

داره وکړه، ټوپکوال په خپته کې په لغته وواهه، کلاشینکوف یې

پرې پورته کړ خو ویې نه واهه، بیرته یې له ځایه را ولاړ کړ، قوطی یې

ورته ونيو په بل لاس یې د ملوک د سروینستان ټینگ ونيول. قوطی یې په

خوله کې ورتش کړ، ملوک ځای په ځای کیناست له خولې یې ژپړې اوبه

روانې وې.

دوو ټوپکوالو د پاتې کسانو لاسونه هم وتړل. دباندي په لوی میدان

کې چې یو وخت کې د ښوونځي سپورتي میدان و، ډیر کسان راغونډ

شوي ول. د میدان په منځ کې یو جسد چې سربې نه و، پروت وو، د ملوک

ترڅنګ سپین ږيري سړي مړي ته گوته ونيوله

ـ د مړي نځایې دا وي

د میدان په بر سر کې یو له ونې ټپت، چاغ سړي چې څوکره

ډیره یې گرگوتي شوې وه ولاړو، همدۀ خلکو ته جزاگانې ټاکلې.

ډاکټر اولس دوولس کسان یې د کانتینر په لوري بوتلل، تر کانتینر

لاندې لادمخه د تیلو سر خلاصی بیلرونه ایښودل شوي ول، په دوی پسې یې دکانتینر دروازه وتړله اوترې لاندې یې اور بل کړ، له لرې د ډزو آواز راته، ښایي له دې خاطره دوی هم زندانیانو ته په جزا ورکولو کې بیرته کوله، زندانیان یې په څو ډلو وویشل، ښځو ژړل، خونور غلی ولاړول.

یوه ډله یې چې ټول په یوه پړي تړل شوي ول، له ښوونځي دباندې بوتل د قوماندان په اشاره په میدان کې د مړي تنه له هغه ځایه یووړل شوه، په ځای یې یو په عمر پوخ سړی چې ږیره یې نوې رسیدلې وه، او ټوپکوال په ملنډو ډگروال صاحب باله او یوه ځوانه میرمن راوستل شول، مخامخ یې دوه چاغ کسان چرې په لاس ولاړول، هلته په بل کونج کې څو...

ملوك حيران و، اول كوم يو ورسوي. ورسره ميرمني پت پت ژړل. په
 مخ يې اوبنكو لارې جوړې كړې وې نور يې د تللوسيك نه درلود، د باغ
 وحش (ژړبن) له ديوال سره تسيا وسيا كيناسته.

ملوك ورسره بل ملگري ته وكتل، دهغه پيې لاس تړلی و، خو وينې
 ترې روانې وې، د ملا د ټپونو وينه يې وچه شوې وه، كميس يې له
 زخمونو سره سرينش شوی و.

دهمزنګ د غرمې په جگره کې بلې ډلې نیولی و، همدغې ډلې په هغه ښوونځي هم یرغل کړی و، هلته گډوډي جوړه شوه، د زندان مسؤلینو د زندانیانو د یوځای وژلو امر ورکړی و، له هرې خوا ډزې وې. ملوک او څلورو نورو کسانو د شیرشاه مینې د ورانو کورونو له لارې ځانونه تردې ځایه را رسولې ول.

دوه کسان چې یو یې په پښه زخمي و، همدلته ترې جلا شول او د چهلستون په لور ولاړل.

دلته په سرک موټر نه معلومیدل. یو ځل یو ډاکټرن موټر راغی په بیره تیر شو، دوی بیا روان شول، ښځه گوډه گوډه تله، په پښو یې وینې راماتې وې، ملوک خپل رومال ورکړ، چې زخم پرې وتړي، خو میرمنې وویل چې زخمي نه ده، درې واړه په مټ کې یو دبل په مرسته تر ارتل پله ورسیدل. د صکوکو د مطبعې د دیوال څنګ ته کیناستل، دیوال په مرمیو لگیدلی و، میرمن په شنه رنګ لیکلې شعار په زحمت ولوست، «ای خواهر! به تو از فاطمه این گونه خطاب است اولین زینت زن حفظ حجاب است.» میرمنې پروڼې په ځان سم کړ د کمیس خیرې شوې برخې یې پټې کړې، پایڅپې یې نورې هم ښکته کش کړې، خو وینې یې پټې نه کړای شوې. اوس نو ملوک هم نشوای تللای، پنځه شپې یې خوب نه و کړې په لاره یې څوځایه ژیرې اوبه قی کړې، له سهاره لا بې حاله و، خو تراوسه یې د ځان د خلاصون لپاره ځان کلک کړی و.

الوتکو د تلویزیون په غره بمونه واچول، ورسره په ښار کې له هرې خوا ډزې شروع شوې، دوی په یوه ړنګه کوټه ننوتل، ښه ځنډ له دیوالو سره کیناستل د الوتکو غره‌هار او د توپونو ډزو غوږونه کښول، میرمنې ژړل او په زگیروي کې یې خپله لور چې په زړو مکرویانو کې په کور کې ترې پاتې وه یادوله.

ملوك زلمی وپوښت د هغه له خبرو پوه شو چې د طب پوهنځي
محصل و، کور يې په خواجه بغرا کې و، او د پوهنځي له درس وروسته
يې په سره مینه کې په يوه درملتون کې کار کاوو.
ځوان داهم ويل چې پلار يې په جنگ کې وړک شوی او د کور مشري
ده ته ورله غاړې ده

ملوك پرله پسې پوښتنې کولې
پلار دې په کوم جنگ کې وړک شو؟
نه پوهيږم د پکتيا خواته څوک وايي کتواز څوک وايي زرمټ که
څه نوم لري چې ولاړ بيا يې مړی ژوندی موږ ونه ليد
ملوك په خواشينی وويل:
اوف، څه کار يې کاو، څه نومیده؟
پلار مې صاحب منصب و، بريالی نومیده
بريالی؟
هو ولې؟
ملوك په چرت کې شو، څه يې ونه ويل
اتل بيا وپوښت

څنگه دې داسې پوښتنه وکړه، تاته يې څه پته شته؟
ملوك له ځايه را ولاړ شو، د دروازي خواته ولاړ، شاوخوا يې وڅارله
په کوڅه کې هيڅوک نه تر سترگو کيدل، ډزې غلې شوې وې، له لرې د
توپونو ډزې اوريدل کيدې، الوتکې نه وې، خو د غرو له سرونه د هوايي
دفاع وسلو ځال ځال ډزې کولې
ملوك له دروازي را وگرځيده، د خبرې اړولو لپاره يې دا موقع ښه
وگڼله ويې ويل
جنگ نشته څو؟

ياسمين له ځايه را ولاړه شوه، خو اتل پرېښودونکي نه و. تقريباً په زاريو يې وويل:

__ تاته حتماً زما دپلار مړی او ژوندی معلوم دی، ولې نه راته وايي؟
د ملوک مخې ته ودریده پسې زياته يې کړه:
__ هډونه مې خبر دي، چې ژوندی نه دی خو تراوسه مې والله که يا خيرات پسې کړی وي يا سقات.
ملوک ورو وويل:

__ راځه چې څو اوس د ما او دتا مړی او ژوندی هم نه دي معلوم.
__ نا، ما چې د پلار نوم واخيست، ته داسې بل رقم شوي.
ياسمين دباندې وتلې وه، ملوک هم پسې ووت، په دروازه کې يې يوازې دومره وويل:
__ راځه ماته نه دی معلوم، بريالی زما يو بل خپلوان و ما ويل هغه يادوي.

دوی بيا د يوه ديوال ترڅنگ غلي غلي روان شول، له يوې کوڅې په کډه بار موټر راووت، دوی د سړک په منځ ورته ودریدل، موټر خيرخاني ته کډه رسوله، ملوک او بل سړی په ده افغانانو کې ترې کوز شول، د کور په خاوند او موټر يې ومنله چې ياسمين مکرويانو ته ورسوي.
ملوک او زخمي اتل ساه په ساه جمهوريت روغتون ته ورسیدل د روغتون د کرکيو بنسټې ماتې وې، يوه نيمه کرکۍ په پلاستیک پوښل شوې وه، شاوخوا هيڅوک نه ول، خو په روغتون کې څو کسه ډاکټران ول، زخميان په خونو او دهليزونو کې پراته ول، زخميان ډير ول، ملوک او اتل په دهليز کې کيناستل، ملوک په زور د ډاکټرانو کوټې ته ننوت.
ډاکټر ملوک ته وويل:

__ ته بايد علی آباد ته تللی وای، ستا تکليف عقلي او عصبي دی

ملوک په لور آواز وویل.

– عقل په تاسې کې نشته، مسلمانې په تاسې کې نشته، سړې مري تاسې خاندئ.

ډاکټر څه ونه ویل داتل د زخمونو په مینځلو بوخت شو.

ملوک ځان او ډاکټرانو ته کنځاوې کولې، ډاکټر سر وښوراوو، د ابل ډاکټر ته یې وویل:

– تکلیف یې زیات دی.

ملوک هماغسې له ځانه سره غړو مېیده د دهلیز په کونج کې په اوږده چوکۍ کېناست، کنځاوې یې د زخمیانو په زگیروي کې ورکې شوې. د ناروغانو له منځه پرې غږ وشو:

– ما ما

ملوک په هغه لوري وکتل د زخمیانو په منځ کې یې هیواد وپیژاند.

– اوه خدایه هیواد یې.

په هیواد ورټیت شو څو وار یې په مخ ښکړل کړ.

– شکر چې ته ژوندی یې.

دهیواد له سترگو او ښکې روانې وې، په ژړا کې یې وویل.

– کاشکې ژوندی نه وای.

– ولې ولې؟

هیواد څه ونه ویل، اوښکې یې نه تم کیدې.

د ملوک پام شو چې دنگ او ښکلی هیواد تر تورې فوځي کمپلې

لاندې څومره لنډ ښکاري، کمپله یې ترې ایسته کړه، د هیواد دواړه پښې

نه وې، نور ځان یې په پلستر پوښل شوی و، د هیواد د نا اُمیدي د ژړا

آواز لور شو، ملوک پټه خوله ورته ولاړ و، هیواد اوښکې تویولې، ملوک

بې حرکت ولاړ و.

وروستې څپرکی

تیر منی د لاندو په وخت کې د کابل په لاره کلي ته ولاړم.
زما د لارې ملگري اجمل ډیره هيله لرله چې کابل یو ځل وويني ځکه
خو د کابل په لاره راغلو، ما د کابل جگړې څه لیدلې وې او د نورو مې یې
کیسې اوریدلې وې. نه مې غوښتل چې کابل ووينم، خو اجمل رنډو، ویل
به یې: «څو چې خپل د مینې کور، کابل ونه وینمه زه مې قرار نه کوي»
ده په کابل کې ژوند کړی و. هلته یې زده کړې کړې وې او په کابل کې یې
مینه کړې وه.

کله یې له کابل څخه صبریده، بس زه یې هم ورسره راروان کړم. په
ټوله لاره یې د کابل خوږې او ترخې کیسې نه تمامیدې.
په کابل کې له پخوانو انډیوالانو او خپلوانو څخه څوک نه و پاتې که
پاتې ول. موږ ته یې پتې نه وې معلومې.

په پښتونستان هوټل کې مو یوه کوټه ونيوله.
زما کمزوري زړه د ویجاړ کابل د لیدلو توان نه درلود، ځکه خو مې
د کابل په ښار کې له اجمل سره ملگرتیا ونه کړه.

اجمل مازدیگر سترې ستومانه کوټې ته راغی، له سرو او پکې
لویدلو سترگو یې پوه شوم چې څه پرې تیر شوي دي.

سهار یې چې د میوند واټ ویجاړې ماڼۍ لیدلې وې، هماغلته یې
ضعف کړی و. چا له کوم درملتون څخه درمل ورته راوړي ول.

له هغه ځایه په شیر شاه مینه کې د خپلې مینې کور ته تللی و پاتې
ورځ یې د هغې د وران کور د خاورو په کوټ په ژړا تیره کړې وه.
ما ورته وویل

څنگه انشاء الله اوس خو به دې زړه صبر شوی وي، زیاتې خو به
کلي ته څو؟

ده له اسویلي سره راته وویل:

- زړه خو مې دی، چې دا اوس حرکت وکړو، خو...

ما ورته وویل

- خودې هم راته ووايه.

- له تا یوه هیله لرم، ته به یې را سره منې.

- مهرباني ووايه.

ده په زاریو وویل:

- بس چې سبا شیر شاه مینې ته راسره ولاړ شې، زما د لیلما کور ووينې.

- هلته به څه وکړو، تا خونن ولید لا زړه دې صبر نه دی، ما خودا

حالت لیده ځکه نه درسره گرځیدم.

- راسره لاړ شه که دې راسره ژړل نه، زما د هلیو هدیره خو به

ووينې، زه به یې هم وروستی سلام وکړم.

سبا سهار وختي شیر شاه مینې ته ولاړو.

د اجمل اوښکې نه تم کیدې، د خاورو په ډیري ناست و، اوښکې یې

تویولې.

ما نه شوای کولای تسلي ورکړم، له خپلو اوښکو سره مې پرې ښود.

زه د خاورو له ډیري راکوز شوم، د یوې وچې ویالې په غاړه کیناستم.

اجمل په ژړا ژړا کې له خاورو خپل جیبونه ډکول، خواته یې ورغلم

همدا سې پټه خوله مې ترلاس ونيو، او راروان مې کړ.

په سلگو سلگو کې یې راته وویل
 یار غم به په تنها صورت زغممه   دابې درد عالم به نه راخبرومه
 په غوصې سره یې پسې زیاته کړه
 _ ته ملامت نه یې، تا مینه نه ده کړې
 دده آواز پسې لوړیده، بڼه و، چې هلته څوک نه و، که نه حتماً به یې
 فکر کړی و، چې زموږ دواړو جنگ دی.
 ماڅه نه ویل، پام مې شو چې له پوزې یې وینې روانې دي، خپل
 دسمال مې ورکړ، چې پوزې ته یې ونیسي، چې وینه یې بنده شي.
 خوده بیرته دسمال راکړ
 _ پرېږده چې وینې ولارې شي
 زما ټینگار دده انکار، نه یې غوښتل چې له پوزې څخه راروانې
 وینې یې ودرېږي.
 په جدیت یې راته وویل:
 _ کوښښ مه کوه، چې وینه مې ودرېږي. دا هغه وینې دي، چې ماته
 مې خپله مینه او زما بې وفایي رایادوي، همدغو وینو ماته د مینې لار
 راښودلې وه
 ترلاس یې ونیوم، د خاورې د ډیرې ترڅنګ یې کینولم.
 په ټیټ آواز یې وویل:
 _ په هغه ورځ مې هم همداسې یو له یوه له پوزې وینو داره وکړه.
 په هغه بله کوڅه کې زما د خور کور و. هلته ورتلم دلته چې را
 ورسیدم له پوزې مې وینې جاري شوې. ښایې دا ځای به و، چې زه او ته
 ناست یو، دلته یوه د اوبو بمبه وه، راغلم په بمبه مې مخ و مینځه، خو
 وینې د اوس په څیر نه دریدې.
 اجمل پرله پسې خبرې کولې:

دا کور نه و، یوه ښکلې مایې وه، په ونوکې پټه وه، دلته شاوخوا په
گلونو پوشل شوې وه، دا بمبه یې د همدې گلونو د اوبولو لپاره ایښې وه،
په هغه ورځ مې گلان پخپلو وینو اوبه کړل، بڼه خنډ د بمبې له څنگه
کیناستم، همدلته مې لیلما هم ولیدله، له وینو سره مې زړه هم دلته
پریښود، زه د خور کورته ولاړم، خو زړه مې را سره نه و، له هماغې ورځې
زموږ د مینې خوږې شیبې پیل شوې.

دسمال مې ورکړ چې پوزې ته یې ونیسي، داخل یې ومنله.

زما سترگوته ځیر شو:

— تا مینه کړې ده؟

لیونیه انسان بې مینې ژوند کولای شي؟

— هو، هو، ما داسې انسانان ډیر لیدلي دي.

د خاورو ډیري ته یې گوته ونيوله:

— دا یې یوه نمونه ده، نه پوهیږم که انسان ورته ووايم، گناهگار به

شم خو همداسې زما او ستا په ځیر بنیادمان و، زما خوږ کابل او زما مینه

یې داسې په وینو او خاورو ولرله.

په سترگو کې یې اوبښکې ډنډ شوې، ژر ژر یې پاکې کړې، پسې

زیاته یې کړه.

— په دې کوڅه کې یې پوسته جوړه کړې وه، زه راغلم لیلما مې

ولیدله چې راووتم دوه کسه وسله وال مې مخې ته شنه شول.

راته ویې ویل: که بیا مو دلته ولیدې خون به دې پخپله غاړه وي.

زه تش لاس وم، دوی دواړو ټوپک درلودل، د هغو زخمونو نښې مې

لاتراوسه په وجود کې پاتې دي.

شفاخانې خونه وې، چې پکې بسترشوی وای، په کابل یې اور بل

کړې و.

چوپ شو، لکه څه چې ورپه زړه کوي، خپله تنده یې ټینګه په گوتو کې ونيوله، نورې خبرې یې په ډک ستوني وکړې:
 - زه زه بې خدای پاماني ولاړم، هغه مې ونه لیدله، زه گناهگار یم،
 بې خدای پاماني ولاړم، بې خدای پاماني
 له لړزیدلو لاسونو یې له جیب نه بټوه راوايستله په بټوه کې عکس
 یې زما مخې ته ونيو:

- له دغې پرېستې بې خدای پاماني تللی وم
 ددې لپاره چې رانه خپه نشي عکس مې ترې واخيست.
 دده ترڅنګ له ونې لوړه نجلۍ چې په تورو غټو سترگو یې پیکۍ را
 پروت و، ولاړه وه.

لکه چې پرې ویرېږي ژر یې زما له لاسه واخيست، داسې ورته څیر
 شو لکه چې لومړی ځل یې ویني
 بیایې په لړزیدلي آواز وویل:
 - له هغې ورځې راهیسې همدا عکس دی چې د زړه په سر مې ساتلی
 دی، یوه شیبه مې هم له زړه نه دی لری کړی.
 لکه څه یې چې په یاد شوي وي، عکس یې بیا زما مخ ته ونيو ویي
 ویل:

- یو وار خویې نږدې په دې عکس وژلی وم.
 ما د پوښتنې په علامه ورته وکتل، ده وویل:
 - په هغه ورځ هم په لاره کې سخته تلاشي وه، زما له جیب نه یې دا
 عکس وکښ، چې ورته ویې کتل، په غوصه یې پوښتنه وکړه:
 - دا عکس دچا دی؟

نږدې مې ورته ویلي و، دا زما مینه ده، نه پوهیږم ولې مې ترخولې
 ووتل دامې خورده.

د ټوپکوال سترګې رډې رډې راوختلې وې وېل:

— د سړي خور داسې وي؟

لېلما ته د خور په ویلو مې د ګناه احساس ونه کړ، هغه زما مینه وه،

زما معشوقه بلل کیده، اوس مې د ټوپکوال له ډاره خور نه وه ورته ویلې،

بس همداسې مې په خوله راغلل.

ماله هغې سره داسې مینه لرله چې تر اوسه مې نه ورته معشوقه

ویلې وه نه مې هم خور، بس تردې نومونو یوه لوړه مینه یوه پاکه او

مقدسه مینه، چې نوم اوس هم نه ورته لرم، خپله پخوانۍ خبره یې بیا

تکرار کړه.

— تا مینه کړې ده؟

— هو، زما په زړه هم د مینې تندر لویدلی دی، ښکلا زما زړه هم

لږزولی دی، خو ستا په څیر یې د کور په خاورو او ښکې نه تویوم، ماهم

دلته مینه کړې ده، خو په هغه خوا هم ورتاونه شوم.

— عجیبه ده دا نو بیا مینه نه ده.

— که ته یې مینه بولې که نه، خو ماهم له یوچا سره مینه لرله، زما

مینه هم د جګړو بلا وخوره، اوس مې پښې دا توان نه لري چې هغې کوڅې

ته ورشم، نه پوهیږم د هرچا احساس بیل وي، زه له همدې امله نه غواړم

هغه وخت، هغه جګړې او هغه ترڅې شیبې رايادې کړم، ځکه خو مې ته

وینې چې د کابل په وړانیو پټې سترګې تیریزم.

ورته ومې خندل ترلاس مې ونيو.

— راځه راځه زموږ په مینو خاورې اوښتې دي، په یادولو یې د زړه

زخمو نه لا ژورېږي.

له ځانه سره یې څه وویل: د خاورو ډیري ته یې وروستی دعا وکړه،

اوله ما سره را روان شو.

په کلیو کې خلکو بیا ژوند له سره پیل کړی و، له پاکستانه یوه نیمه
کډه راغلې وه، دلاندو شپې ورځې وې، زه او اجمل به نن دلته سبا هلته
میلمانه وو.

زه دلته هم د جگرې په وړانیو پټې سترگې تیریدم.
په میل مستیاوو کې، د جگرو، کامیابو، ناکامیو او اتلولیو کیسې
په لومړیو ورځو کې زیاتې کیدلې، خو وروسته خلک زما په طبعه پوه
شول چې دغه کیسې مې نه خوښیږي، نو د جگرې په باره کې خبرې به یې
ژر بس کړې.

زموږ د ځوانی شپې ورځې خو نه شوای راگرځیدای، خو ما هسې
ځان داسې ښوده چې بس هغه وخت دی هغه کلی دی هغه مینه ناک خلک
دي، او هغه خوښۍ دي.

هغه د چا خبره ځان مو په زوره خوشاله ښوده.

خود ژوند له واقعیتونو سرې نه شي تښتیدلای. دهغه لیونی لیدلو
بیا ترڅو وختونو ته ورستون کړم.

په بازار کې ماشومانو پسې اخیستی و، ماشومانو په ډبرو ویشته
چې د بازار یوې څنډې ته له ماشومانو لرې ولاړ، رانارې یې کړې.
بیا نه درځمه، بیا نه درځمه.

موږ د هوټل په برنډه کې چای سوراوو، اجمل په ماشومانو منت وکړ
خو شیبې وروسته لیونی بیا دې خوا راغی، سندره یې زمزمه کوله
سپینې خیمې په پاکستان ولاړې دینه

بیا نه درځمه وه ږنگ شې کابل به بیا نه درځمه
بیا نه درځمه. هو بیا نه درځمه، څه لیونی خونه یم چې درشم بیا نه
درځمه. کابل به بیا نه درځمه، څماړې بیا نه درځمه، بیا نه درځمه.

لیونی د هوتل مخی ته راغی، د هوتل دریم پور ته یې په خیر خیر
 وکتل له اسویلي سره یې وویل:
 - څوک به د کابل ورانې کوڅې له یاده وباسي.
 موږ ته یې مخ راواړاوو:
 - داسې څوک به وي چې د کابل ورانې کوڅې له یاده وباسي که کوم
 لیونی وي له یاده به یې وباسي.
 په هوتل کې ناستو هوښیارانو پرې وخنډل.
 لیونی هماغسې گډ وو.
 - کابل یې ړنگ کړ، داسې یې ړنگ کړ لکه د دښمن کور، ښه یې
 ړنگ کړ، هی، هی، لمبې څه لمبې وې، کابل یې وران کړ هغه یې مړه کړه.
 سپینې خیمې په پاکستان ولاړې دینه
 بیا نه درځمه وه ړنگ شې کابل به بیا نه درځمه
 بیا نه درځمه، درته مې وویل چې نه درځمه.
 له خدا شین شو:
 - کنډوالو ته څوک ورځي؟ هه هه هه څه لیونی خو نه یم، کابل یې
 وران کړ، زما کابل یې په لږ وخت کې داسې وران کړ، لکه چې بیخي نه و.
 آواز یې لوړ کړ:
 - کابل چا وران، چا وران کړ؟ چا، چا؟ ولې، ولې؟ گناه یې څه وه؟
 هی، هی، ولې؟ ولې؟
 په ژړا شو:
 - کابل چا وران کړ؟ ولې؟ کابل ما وران کړ؟ تا وران کړ؟ نو چا وران
 کړ؟ بل څوک نه دي راغلي یازه وم یا ته وې.
 په ژړا کې یې وخنډل:
 ما او تا وران کړ، خو په ځان یې نه راوړو.

اوس نو چا نه پورې خندل، ټولو ځمکې ته کتل، کله کله به یې یو بل ته وکتل، لکه چې د کابل د وړانۍ مسئولیت د هغه بل په غاړه وړاچوي.
د لیونی له خبرو زه هم نه شوای تښتیدلای.

هغو اولو خبرو یې راوینس کړی وم.

— داسې څوک به وي چې د کابل وړانې کوڅې له یاده وباسي؟
بیرته به یې ځواب ورکړ:

— که کوم لیونی وي له یاده به یې وباسي

ځان ته مې پام شو آیا زه لیونی یم؟ زه د کابل په وړانو کوڅو پټې سترگې راتیر شوم، زه لیونی یم، حتماً لیونی یم که لیونی نه یم. نو خوږ کابل مې ولې له یاده وتلی دی؟ خپله مینه مې ولې له یاده وتلې ده؟
لیونی هماغسې لگیاوو:

سپینې خمیې په پاکستان ....

بیا نه درځمه، بیا نه درځمه

خپل غږ یې ښه پسې لوړ کړ:

— ای خلکو! زه گناهگار یم، کابل ما وړان کړ، دا نور خویې نه مني،
ما وړان کړی، ما ښایسته کابل ړنگ کړ، هغه هم ما مړه کړه، زه گناهگار یم زه زه ....

د پوښتنې څوک شته؟ راشئ ما ونیسئ، کومه محکمه شته؟

د هغه قاتل هم زه یم، د زوی پښې یې هم ما ماتې کړي. ما مې خور سرتوره کړه، د خور د سرتیکرې مې ایسته وغورځاوو، هه هه هه.

یو تن چې کلاشینکوف یې په زنگونو ایښی و، او له خپلو ملگرو

سره یې هندواڼه خوړله لیونی ته ورغږ کړ

— ملوکه راشه هندواڼه وخوره، زیاتې خودې ډیر لچکر (لکچر) ورکړ،

راځه هندواڼه وخوره ډیره خوړه ده.

بې واره مې له خولې ووتل:

— اوه دا هماغه ملوك نه دی؟

ليونې بدبد ورته وکتل:

— نه درځمه، نه درځمه، ته یې وخوره، چې نوی آباد شوی یې هغه وخنډل:

— ولې نه راځي؟

— نه درځمه، کابل تا وران کړی دی، ما ولیدې چې تا وران کړ تر هندوانې راچاپیرو نورو هم وخنډل هغه، بیا ورته وویل:

— لیونیه، رښتیا چې لیونی یې

لیونی په غوصه وویل.

— ولې خپه شوې زه خو څه درواغ نه وایم.

مالیدلي دي، د تا غونډې پکول یې په سرو، ټوپک هم ورسره و، کابل یې په راکټو وویشت، کټ مټ دغسې خلك و لکه دا ته سړی داخل په غوصه شو.

— څه له دې ځایه رنګ دې ورک کړه لیونیه.

— ځمه ځمه، زه لیونی یم، له تاسې هوښیارو سره زه هم نه کینم خو ته یو وار حتماً په آئینه کې وگوره.

لیونی روان شو خپله سندره یې بیا له سره را واخیستله.

سپینې خیمې په پاکستان ولاړې دینه

بیا نه درځمه وه پڼګ شې کابل به بیا نه درځمه

اجمل مخ راواړاو:

— زو مړ کې عجیب لیونی و، دا یې څه ډول خبرې کولې، په ما خویې

بیخي خولې راماتې کړې.

ما ورته وویل:

— لیونیان هم عجیبه دنیا لري، هغه څه به وایي چې موږ یې ټول ویل
غواړو، خو نه یې وایو.

اجمل له اسویلي سره وویل:

— په حقیقت کې موږ ټول لیونیان یو.

— څنگه؟

— زه وایم که موږ عقل او احساس لرلای، اوس باید د غرو لیونیان

شوي وای، زموږ لیونتوب په نه لیونتوب کې دی

ما یې د سر په اشاره خبره تائید کړه.

خو یو بل سړی چې زموږ ترڅنگ ناست و، مانه پیژانده او دا نورو

ملك صاحب باله له ده سره موافق نه وو، شمیرلي شمیرلي یې وویل

— نه، که ددې سړي په ځای هر څوک وای، د غرو لیونی به و

ما پوښتنه وکړه:

— ملك صاب دا هغه ملوک نه دی، چې کلي ته یې د مرگ آواز

راغلی وه؟

— هو، آواز نه. چې فاتحه یې هم واخیستله او خیرات یې هم

پسې وکړه

اجمل وویل:

— وایي چې قوماندان هاشم یې نجل ته سترگې پټې کړې وې هغه

ویشتلې و، خو دی خدای ژوندی پاتې کړ

ملك وویل:

— هو هو بالکل همداسې ده، بیا یې ډیر کوښښ وکړ چې ددغه غریب

کوژدنه د ځان کړي، هغه خواره کې هم له ځیگر خونۍ مړه شوه، او ملوک

یې له غمه لیونی شو.

د جگرې په دا دومره کیسو کې چې د کلي په میلمستیاوو او

پیتاوو کې به کیدې چا د ملوک د لیونتوب کیسه نه وه کړې او یا ما نه وه اوریدلې.

تیر وځونه مې د تنو تصویرونو په څیر د سترگو په وړاندې تیروبیږ کیدل، څه مې چې لیدلې یا اوریدلې ول، ځورولم یې. په بازار کې د لیوني ملوک خبرو، هغه ټول درواغجن سکون او ارامې رانه اخیستې وه نور مې نو ځان نشوای غولولای.

ما ځو نه غوښتل چې په اوسني وخت کې واوسم، کلي ته هم ددې لپاره راغلی وم، چې له جگړو دمخه په مینه ناک کلي کې خوشې له خپل ذهن څخه د جگړو د کرکجنو شیبو گرزونه او دورې وځنډم، د کابل له ورانیو هم په پټو سترگو راتیر شوی وم، په کلیو کې مې هم هغو کلاوو او باغونو ته چندان پام نه کاوو، چې ښکلا یې د جگړو بلا خوړلې وه. له هدیرو په څنګ تیریدم، ټولو مړو ته مې په اوله ورځ په جومات کې دعا کړې وه، بیا د فاتحې لپاره د چاکره نه وم تللی، نه مې غوښتل بیا یې ورپه یاد کړم، ما هسې غوښتل ځان خوشحاله وساتم او د ټولې ماضي او آن حال د هیرو لو ناکامه هڅه مې کوله.

اوس داسې وم، لکه چې له یوه اوږده خوبه راوینس شوی یم، ډیرې تیرې پیښې را ته خوب معلومیدې خوبونه او واقعیتونه مې نه شوای سره بیلولای، په دې دومره موده کې مې ډیرې داسې پیښې لیدلې یا اوریدلې وې، چې په خوب کې هم ممکنې نه وې، په ډیرو مې باور نه درلود، بس هسې خوبونه مې بلل چې رڼو او روانو اوبو ته مې ویلي او اوبو وړي و.

ملوک لیونی شو، خماره مړه شوه، قوماندان هاشم څه شو؟ سموت چیرې دی؟ د شکور به څه حال وي؟

لکه چې د هریوه عکس په دیوال مخامخ راته څرېږي، ټول مې یو دم

ذهن ته راغلل، یاسمین به اوس چیرته وي؟ په دې دومره موده کې چا د گل مرجان د اولادونو په باب یوه خبره هم نه وه کړې

له هغه وخته چې له وطنه مې کډه بار کړې وه، له ځانه سره مې ویلي و چې نور به دا ترڅې شیبې هیروم، په پاکستان کې مې هم په داسې ښار کې اړولي و، چې ډیر لږ د وطن له حاله خبریدم، دوستانو به زموږ ښار د چپ لاس جیب باله، چې د هیچا پرې لاره نه وه.

ځکه خو مې دا کیسه د وطن د نورو کیسو په څیر هیڅه کړې وه، خو اوس چې د ملوک خبرو له درانه خوبه راوینس کړې وم، داسې وم ځکه چې ډیر ضروري کارونه رانه پاتې وي او خوب مې وخت ضایع کړی وي.

سبا سهار زه او درمحمد دواړه د سموت د کلا په لوري روان شوو، سموت اوس له نورو کلیو جلا د غونډۍ په سر کلا جوړه کړې وه، د کلا له برخنگ سره یې د منو او زردالو لوی باغ هم جوړ کړی و. خو ونې یې لا په میوو نه وې راغلې.

د سموت د کلا خواته څوک نه ول، د کلا مخې ته لږ لري یوه میرمن د غوشایو د ذخیرې ترڅنگ په کار لگیا وه، له غوشایو څخه یې د مزي ټوکرې ډکه کړه او د کلا د دروازې په خوا روانه شوه چې موږ یې ولیدو، له دیواله سره ودریده، مخ یې دیواله ته وگرځاوو.

درمحمد پوښتنه وکړه

... ورینداری عصمت الله په کور کې دی؟

په ماته گوډه پښتو یې ځواب راکړ:

... هغه خو له میلمانه سره په باغ باندې تللې دی.

او له دې سره د دیوال ترڅنگ د کلا د دروازې په لوري روانه شوه

درمحمد وویل.

... دا د سموت دویمه ښځه ده کابلۍ ده.

ماوویل.

.. تعلیم به یې هم کړی وي؟

- هو، په حکومت کې یې کار کاوو، دا ډیره لویه کمونیسته وه

ډیره ښایسته وه قوماندان هاشم پې مین و، یاسمین نومېږي.

- او اوس خوارکی خوشایې ټولوي.

درمحمد وویل:

- یره ریښتیا موږ گناه هغه بولو چې لاس مو نه پې رسیږي

- څنگه؟

- سموت خو واره ددغې په سر له قوماندان هاشم سره جنگ وکړ.

ورته ویل به یې چې له دغې کچنې لرې گرځه، دا دې گناه ته باسي، خوده پخپله واده ورسره وکړ، ده هغه.

دده خبرې لا خلاصې نه وې، چې د باغ له دروازې څخه یوه ډله خلک راووتل، ما د هغوی په منځ کې سموت وپيژاند، دده څیره چندان بدله شوی نه وه، هماغه خوشحاله او خندان څیره په خوله کې راپراته اوږده بریتونه چې څوارلس پنځلس کاله دمخه مې لیدلي و.

درمحمد ویل چې یوځل یې ږیره هم پرې ایښې وه، خوله نوی واده وروسته یې وخریله.

درمحمد زه وروپيژندلم، سموت له نورو میلمنو سره همدلته خدای پاماني وکړه او له موږ سره یوځای میلمستون ته ولاړ. سموت ددغه داستان له وروستیو پېښو څخه خبر و، خو معلومیدل چې ډیرې خبرې موږ ته نه کوي، له خبرو یې دومره پوه شوم، چې قوماندان هاشم له زندانه وروسته بیرته له خپل تنظیم سره یوځای شوی و، آن تر وزارت هم رسیدلی و. بیا له نورو تنظیمونو سره له جگړې وروسته تښتیدلی و.

هلته د بېم په چاودنه کې وژل شوی و.

عبدالشکو په دې جگړو کې د هاشم سلاکار و، ټاکلې دنده او تنخوا یې نه لرله، خو هاشم یې ټول لگښتونه ورکول، ویل کیدل چې موټر هم هاشم ورته اخیستی و.

شکور د هاشم له وژل کیدو دمخه مسکو او وروسته هالینډ ته

تللی و.

په هغو شپو ورځو کې زاپه مکرویان د جگړې لومړۍ کړنښه وه د دوو ډلو په جگړه کې د یاسمین یوازینی لور هم ورکه شوې وه، سموت په پوښتنه پوښتنه یاسمین چې د خپل ورور اصف په کور کې له نورو گاونډیانو سره اوسیدله پیدا کړې وه، یاسمین د جنگي ډلو له زندان څخه له ملوک او اتل سره یوځای راوتلې وه

او اصف له خپلې کورنۍ سره تاجکستان ته تللی و.

ملوک چې په روغتون کې هیواد شل او شوت ولید، له روغتونه وتلی و، څو شپې د غزني په ښار کې و، بیا چا خپلې سیمې ته راوستی و، له هغې ورځې لیونی شوی و، هیواد اوس په کابل کې د معلولینو او معیوبینو د اتحادیې رئیس دی، کلاخان په جگړو کې له کابل ووتلی و، اوس د پاکستان په کراچۍ کې د قسطنونو دکان لري، قوماندان غفار معین ټاکل شوی و، اوس په ولایت کې د امنیې قوماندان دی

په څه خواریو او زاریو مو ملوک راضي کړ، چې کابل ته یې د علاج لپاره بوزو، ما او اجمل غوښتل چې علاج یې په پاکستان کې وکړو، خو ملوک مرگ ته حاضر و، خو هلته تگ ته نه.

نه نه هلته نه ځم، هلته سپینې خیمې ولاړې دي بیابه مې خپل کابل د ړنگیدو ښیرې تر خولې وتلې وي، نو بیا به څه کړم؟ ها تاسې ووايي.

او ورپسې به یې دا سندره په لوړ آواز زمزمه کړه:

سپینې خیمې په پاکستان ولاړې دینه

بیا نه درځمه وه ړنگ شې کابل به بیا نه درځمه

کابل ته د تلو په لاره هم دا سندره د ملوک له شونډو لرې نه شوه، چې کله به یې له خدا او کله له ژړا سره ویله.

په کابل کې علی آباد روغتون هم ددې هیواد د نورو اوسیدونکو غوندې له خپل اصلی ځایه بل ځای ته کډه بار کړې وه.

تر مابینامه مو ایله د روغتون نوی ځای پیدا کړ، ملوک مو همدلته بستري کړ.

په دې روغتون کې یې علاج ونه شو، بیا مو د بهرنیانو په کلینک کې بستري کړ، الماني ډاکټرانو وعده وکړه چې ملوک به د علاج لپاره المان ته لیږي، فورمې مو ډکې کړې، په څو ورځو کې مو المان ته د ملوک د استولو نور سندونه هم بشپړ کړل.

خو د ملوک حالت لا هماغسې و، یوازې یې په څیره کې څه بدلون راغلی و.

المان ته د ملوک د استولو نیټه د مارچ ۵ مه ټاکل شوې وه، زه هم څو ورځې کلي ته ولاړم.

چې بیرته راغلم ملوک هغه ملوک نه و، د کلینک په کوټه کې د کړکۍ تر څنگ په چوکۍ ناست و، چې په مایې سترگې ولگیدې مخې ته یې رامنډه کړه بڼه شیبه یې په غیر کې نیولی وم. خوله یې له خدا نه سره ورتله ویې ویل:

ته چیرې وې خدای خوار کړې، پوهیږې چې زه خدای په تیر اخیر

نیکمرغه کړم.

... څه خبره ده؟

- خه خبره ده، ته لا خبر نه یې، ژولیا مې ولیدله.

- ژولیا؟ ژولیا څوک ده؟

- ژولیا؟

په چرت کی شو، له لږ ځنډ وروسته یې وویل:

- ژولیا، ژولیا ده.

لکه چې د ریاضی له سختې پوښتنې سره مخامخ شوی وي، پخپل

ذهن کې د پوښتنې په سم ځواب پسې ستړی و، بیا یې وویل:

- ژولیا، ژولیا، نه پوهیږم، ژولیا ښایي د څمارې روح وي، له بیګا

راسې زه هم په دې فکر کوم چې ژولیا څوک ده؟ اوس له موږ سره

یوځای ځی.

په سبا ملوک د نورو ناروغانو په ډله کې چې مشره یې یوه نری جګه

شین سترګې میړمن وه د علاج لپاره المان ته ولاړ.

«پای»

علم گل سحر د اروا بناد محمد سليم زوی په ۱۳۴۳ کال د پکتیا ولایت د زرمت ولسوالي د اسلام خیلو په کلي کې دنیا ته سترگې غړولې دي. خپلې زده کړې یې د زرملي د باتور ښوونځي، د غزني په شیخ عطار لیسه او کابل پوهنتون د ژبو او ادبیاتو په پوهنځي کې کړې دي.

په ۱۳۶۰ کال کې د پکتیکا د پوهنې په ریاست کې ورپسې په غزني او په ۱۳۶۸ کال کې د پوهنې وزارت د سواد مجلې مرستیال، د عرفان مجلې مرستیال او مسوول شو. په ۱۳۷۵ کال کې د کورنیو چارو وزارت ته تبدیل شو.

په ۱۳۷۸ کال کې د بي بي سي راډیو په تعلیمي خپرونو کې د لیکوال په توګه وګومارل شو.

په ۱۳۸۱ کال کې د آزادي راډیو د ژوند په شپو کې د خپرونې مسوول او پرودیسرو ټاکل شو.

نوموړی د ۱۳۶۲ کال راهیسې شعروايي او داستانونه لیکي.

